

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

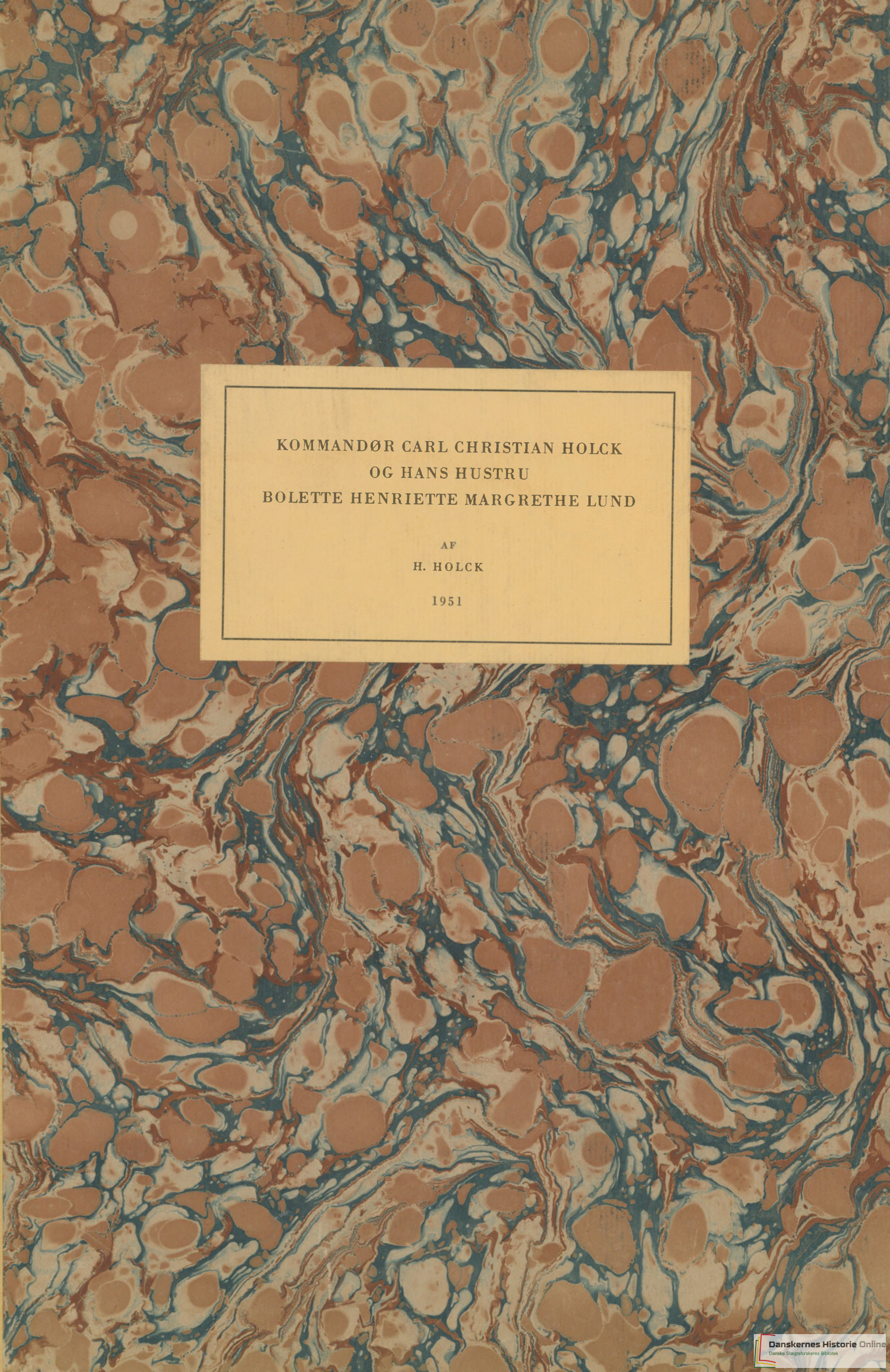
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

The background of the entire page is a traditional marbled paper pattern. It features a complex, organic design with swirling, cell-like shapes in shades of brown, tan, and cream, outlined by thin veins of dark blue and black. In the center of the page, there is a rectangular label with a thin black border, containing the title and author information in a simple, black, sans-serif font.

KOMMANDØR CARL CHRISTIAN HOLCK
OG HANS HSTRU
BOLETTE HENRIETTE MARGRETHE LUND

AF
H. HOLCK

1951

KOMMANDØR CARL CHRISTIAN HOLCK
OG HANS HUSTRU
BOLETTE HENRIETTE MARGRETHE LUND

Af Harald Holck

Holte 1951

Carl Christian Holck blev født d.25.12.1758 i København, utvivlsomt i Faderens Hus Matr. Nr. 211 i Gothersgade, der vistnok svarer til det nuværende Gadenummer 93.

Hans Forældre - om hvilke henvises til den i 1951 udsendte dupliserede Biografi - var daværende Sekondløjtnant ved Grenadérkorpset, senere Oberst af Infanteriet Carl Philip Holck, f.2.6.1719 i Vestby Sogn østenfjelds i Norge, + 25.10.1798 i Kbhvn., (Søn af Oberstløjtnant Ole Holck og Elen Rosendahl) og Lovise (Louise) Sophia von Leben, f.27.3.1729, + 23.12.1789 i Kbhvn. (Datter af Oberst Iohann Friderich von Leben og Elisabeth Charlotte (Ursula) Sophia von der Lühe).

Han blev døbt d.29.12.1758 i tysk Garnisons Kirke, og Fadderne var "Capt. Grotschilling, Cantzeley Raht Banner, Hr. Pastor Kraft, Frau Majorin Donops, Fräulein Hoff." (Bernhard Hartvig Grodtschilling (1697-1776) var i 1719 Maanedsløjtnant paa Orlogsskibet "Prins Wilhelm" i Tordenskiolds Eskadre og var med ved Marstrands Erobring og Affæren ved Ny Elfsborg. I 1758 var han Kaptajn i Søetaten, blev 1763 Kommandørkaptajn og 1764 Tøjmester. I 1720 var han blevet gift med Marie Cathrine Bendtsdatter (1696-71). - Kancelliraad, Assessor i Hofretten, Stadsbygmester Nicolai Banner Mathiesen (1696-1771) var 1731 blevet gift med Charlotte Amalie Huhn (1714-1781). - Iohan Christopher Kraft (1724-64) blev 1750

Under Hensyn til det foreliggende omfattende Materiale til denne Biografi er her kun medtaget de af C.F.Wandel i "Danmark og Barbareskerne 1746-1845", Kbhvn. 1919, foretagne Uddrag af de af C.C.Holck som Konsul i Tunis afgivne Indberetningertil "Den Kongelige Africanske Consulat - Direction", idet Dagbøgernes uformelle, men straks efter Begivenhederne nedskrevne Notater giver et meget levende og værdifuldt Supplement dertil.

Foruden andre historiske og personalhistoriske Opslagsværker m.v. er iøvrigt -uden særlig Citation- navnlig benyttet: Steen Billes "Det danske Flag i Middelhavet i Slutningen af det 18de Aarhundrede", Kbhvn. 1840, T.A.Topsøe-Jensen og Emil Marquard : "Søetatens Officerer 1660-1932", Kbhvn. 1935, og E.Tauber og A.H.Nielsen: "Embeds- og Bestillingsmænd i Aalborg", Aalborg 1879-80, samt Klingbergs haandskrevne Register over kgl. Resolutioner m.v. for Søetaten (i Rigsarkivet).

- Af Pladshensyn er der i Almindelighed ikke angivet Kilder for Oplysninger om Personer, der omtales mere periferisk.

resid. Kapellan til Hitteren, men rejste 1758 til København og blev Præst paa Flaaden; 1763 blev han Sognepræst til Jølster, hvor han døde ugift. Han var Broder til C.P.Holcks Svoger, Kaptajn Knud Kraft. -Cathrine Elisabeth Donop, f. Heymann, gift 1743 med Carl Ludvig Donop (1711-59), der 1742 blev Premierløjtnant i Grenadérkorpset, 1743 Kaptajn, ved Jydske nat. Inf.Rgt., 1745 ved Sjæll. gew.Rgt. og 1756 kar.Major).

Allerede 1763 forekommer C.C.Holck i Statens Aktstykker. Da han var 4 $\frac{1}{4}$ Aar gl., ansøgte Faderen om at faa ham placeret som Volontær ved Søkadetkompagniet, og dette blev bifaldet, se Kabinetsarkivets Memorialekstrakter 27.3.1763 Nr. 24. Virkelig Kadet blev han i 1771, 12 Aar gl. I 1779 var han med Fregatten "Cronborg" paa Togt til Vestindien. D.27.12.1780 blev han, 22 Aar gl., Sekondløjtnant.

D.29.3.1781 var han Fadder, da Hans Henrich Holck, Søn af C.C.Holcks Farbroder Brygger Andreas Sevald Høyelse Holck(1724-1803) og hans Hustru Anne Margrethe Krag (1745-1831), blev døbt i Frue Kirke i Kbhvn.

I 1783 var han med Orlogsskibet "Oldenburg" i Middelhavet. Det havde forlængst vist sig nødvendigt for de søfarende Nationer i Europa at give Barbaresk-Staterne i Nordafrika betydelige "Presenter" for at undgaa, at deres Handelsskibe skulde blive kaprede og Mandskabet gjort til Slaver. Den første danske Traktat herom blev afsluttet med Algier i 1746. "Oldenburg" ankom d.25.5.1783 til Algier og afleverede de medbragte Presenter til Beyen. Derfra sejlede det til Tunis og afleverede et Kondolencebrev fra Kongen i Anledning af den tidligere Beys Død og en Række Presenter til den nye Bey. Skibet var først hjemme igen i September. -Han var et ivrigt Medlem af det i 1784 stiftede Søløjtnantselskab, hvis Formaal var Dygtiggørelse i Tjenesten ved indbyrdes Belæring (Evolutionsovelser paa et Bord med smaa Skibsmodeller, pligtmæssig Udarbejdelse af Afhandlinger og Kritik af disse). Selskabets Love var meget strenge. I "Meddelelser fra Sølieutenant-Selskabets Arkiv" 1884, saa vel som i Skriftet ved 150 Aars Jubilæet, findes gengivet et Brev fra ham, dateret Kbhvn.d.12.9.1786; det er skrevet i Anledning af, at han for en Overtrædelse af Selskabets Love frygtede for at blive slettet af Medlemslisten, og viser hans dybe Respekt for og Kærlighed til Søløjtnantselskabet.

-Da Kong Gustaf III. af Sverige i 1788 angreb Rusland, maatte Danmark-Norge i Henhold til sin Forbundsstraktat med Rusland gaa til Angreb mod Sverige, og Kronprinsens Lystfregat, samt Fregatten "Møen" og Kongebaaden "Maagen", der førtes af Sekondløjtnant Carl Christian Holck, overførte da Kronprinsen og hans Følge fra Frederikshavn til Norge, hvorfra Armeen faldt ind i Bohuslen og straks tog 900 Svenskere til Fange ved Kvistfumbro, men Striden endtes ret hurtigt ved Mægling af Preussen og England. "Maagen" brugtes dette Aar som Rekognoscerings- og Trans-

portfartøj; i September konvoyerede den et Fartøj med Metalkanoner til Bornholm.

Carl Christian Holck blev d.6.3.1789 udnævnt til Premierløjtnant og d.31.7.1790, 31 Aar gl., til Kaptajnløjtnant (men rykkede dog først 23.3.1796 op paa Kaptajnløjtnants Gage). I 1789-96 var han Indrullerings-officer i Aalborg, men havde dog i denne Tid flere Udkommandoer: i 1789 var han Næstkommanderende i Fregatten "Møen" i Eskadre, 1791 var han med Orlogsskibet "Fyen" i Eskadre, 1794 med Orlogsskibet "Odin" i Eskadre. (S.A. kommanderede han Blokskibet "Norske Løve", der var udlagt udenfor Bommen for at indkvartere det indrullerede Mandskab og Rekonvalescenterne). 1795 var han med Orlogsskibet "Indfødsretten" i Eskadre, og 1796 var han Næstkommanderende i Orlogsskibet "Skiold" i Eskadre.

Ved kgl. Resolution af 6.1.1792 havde Kaptajnløjtnant C.C.Holck faaet Tilladelse til at indgaa Ægteskab med Jomfru Lund. De blev viet d.5.Maj s.A. i Sebber Kirke. Hun var da knapt 16 Aar gl. Fra Brylluppet, der maa have staaet paa Sebberkloster, er bevaret disse Vers:

" I Anledning
af
Ægte = Forbindelsen
imellem
Hr. Capitain Lieutenant C:C:Holck i Søs=Etaten,
og
Jomfrue B: H: M: Lund,
d.5^t May.-

O Skuer og føler den Skønneste Fryd,
Majdagen med ynde fremtræder,
og hilser Naturen i blomsterfuld Pryd;
men dobbelt jeg føler dens Glæder :
Den bandt dig, o Carl! med de tryllendste Baand,
Da Du gav Din Grete usvigelig Haand.
Et Hierte, som Carls, blot egnet en Brud,
som Grete, den huldeste Pige;
og Grete lykkelig lød Kierligheds Bud,
sin Carl hun kunde ei svige; -
De svore - og Stemmen høitidelig lød;
Vi elske hinanden i Liv og i Død!
Saa yndig og skøn, som blideste Maj,
Nyd Carl! de favreste Dage;
og vandre i Glæder paa rosenstrøet Vei,
med troeskabsfuld elskende Mage; -
Til Elskov skal Krone ved sildigste Vaar,
Dig Carl, og Din Grete med snehvide Haar.

I.A:M....r.- "

Paa et ovalt Miniaturemaleri (Brystbillede) af Henriette Lund ser man hende som en køn Pige i den pure Ungdoms Fylde. Hun er malet i Profil, lysende paa en mørk blaa Baggrund. Øjnene er blaa og Øjenbrynene mørke og smalle, Næsen er lige og ret lang, Munden smal med opadbuget Mundvig. Haaret er lyst blond med lange Krøller paa Siden og nedover Halsen, Skulderen og Nakken. Hun bærer en tætsluttende, grøn Turban med

enkelte, smalle gyldne Striber; den er paa Siden samlet i en Knude med nedhængende Snipper med gylden Kant. Hun har en hvid Empirekjole paa med en gylden Stribe indenfor Kanten ved Udskæringen og om Kanten af de ganske korte Ærmer; fra Skulderen til Armen gaar en gylden Stribe, og langs med denne ses 4 gyldne Prikker. Ogsaa hendes Bælte er gyldent. (Portrættet tilhører Civilingeniør Steen Holck).

Hendes fulde Navn var Bolette Henriche Margrethe Lund, og hun kaldtes sædvanlig Henriette (eller Jette). Hun var født d. 31. 7. 1776 paa Skivehus og blev hjemmedøbt af Sognepræsten Hr. Wind d. 1. 8. s. A. og da holdt over Daaben af Fru Etatsraadinde Dyssel i Overværelse af Forældrene, Frk. Dyssel og Sognepræstens Hustru. Daaben blev derefter konfirmeret i Skive Kirke d. 20. 9. s. A. og Barnet blev her baaret af Fru Glerup fra Sebber Kloster; Fadderne var Sekretær og Amtsforvalter Skierbek, Byfoged Müller og Frøken

(Etatsraadinde Dyssel var født 1723 og døbt Maren Grotum Holst; hun døde 1811 i Skive; i 1742 var hun blevet gift med Borgmester i Viborg, senere Etatsraad, Landsdommer og Godsejer Arnoldus Christian Dyssel (1696-1763) som dennes 2. Hustru. - "Frk. Dyssel" maa have været deres Datter Sophie Cathrine (1751-1813), gift 1789 med Sognepræst Anders Hvass. (Se om Slægten Dyssel P.T. 1909 p. 266 ff og 1911 p. 67-76 og Hauch-Fausbølls "Slægthaandbogen" samt L.W. Dyssel og V. Dyssel; Slægten Dyssel, Kbhvn. 1951). Fru D. var Søster til Fru Gleerup paa Sebberkloster, Henrieca Margrethe, f. Holst, Barnets Mormoder, hvis Navne Barnet havde faaet ved Daaben. - Laurits Schierbeck, Sekretær i danske Kammers 2' Bureau, blev 1772 Amtsforvalter over Hald og Skivehus Amter, 1787 Amtsforvalter m.m. paa Bornholm, afsk. 1803 og udnævnt til virkelig Kammerraad. Han var gift med Isidore Margrethe Catrine Ernst.

- Peter Andreassen Müller, exam. jur., f. 1742, begr. 1779 i Skive, var 1775 blevet By- og Herredsfoged i Skive, han var gift med Anne-Marie Reenberg).

Henriette Lunds Forældre var Prokurater Peder Lund, f. 28. 9. 1736 i Skelund (eller Skelum) pr. Hadsund, + 4. 3. 1791 paa Kyø og begravet i Sebber Kirke, og Maria Gleerup, f. 8. 2. 1748 paa Sebberkloster, + 2. 10. 1805 paa samme Gaard. De var blevet gift 7. 8. 1772 i Sebber Kirke. Hun blev gift igen 18. 11. 1793 i Sebber med Huslæreren Caspar Peter Svindt (Søn af Peder Christensen Svindt og Cathrine Michelsdatter Heug), f. 11. 11. 1762 i Skive, + 17. 3. 1835 i Vesløg som Ejer af Vesløgsgaard; han var 1782 blevet Student fra Viborg Skole. D. 15. 9. 1797 fik hun kgl. Bevilning til at leve adskilt fra ham i Henseende til Bord og Seng. (Hans Navn staves ogsaa Svint og Swindt).

Herredsfoged Carl Holck har paa Grundlag af Meddelelser fra sin Moder Henriette, f. Lund, optegnet, at Peder Lunds Fader var Gaardmand i Skelund og havde en Søn Jens, som fik Gaarden. Denne havde to Døtre, af

hvilke den ældste Bolette blev gift med en velstaaende Snedker i et Sted Syd for Mariager, medens den yngste Ane blev gift med en Bondekarl, der fik Gaarden i Skelund. Folketællingen 1787 nævner som Bonde og Gaardbeboer i Skelund Jens Christensen, 61 Aar, gift med Maren Nielsdatter, 58 Aar, og deres Børn; Bodil, 24 Aar, og Anne, 21 Aar. Tællingen 1801 nævner i Skelund Lars Jensen, 41 Aar, gift med Anne Jensdatter, 34 Aar, han kaldes ganske vist Husmand og Smed, men at det er de rigtige Personer fremgaar af, at Konens Forældre Jens Christensen, 74 Aar, og Maren Nielsdatter, 72 Aar "har Ophold ved Stedet". - Af foranstaaende ses altsaa, at Peder Lunds Fader hed Christen og døde før 1787, men det er ikke lykkedes at finde noget nærmere om ham. Kirkebøger fra den Tid findes ikke for Skelund, og en Undersøgelse af Skifteprotokollerne for Trudsholm og Visborggaard Godser, hvorunder Skelund By hørte, og af en Række Skatteregnskaber førte ikke til noget Resultat. Under Trudsholm fandtes der et Skifte af 25.7.1789 efter Murmester Christen Sørensen i Skelund By, som er Fader til Birkedommer Søren Christensen Lund paa Rysensteen, men der var ingen Sønner med Navnene Peder og Jens.

I et lille Hæfte som Jeppe Aakjær udsendte i 1920: "Prokurator Peder Lund paa Skivehus" (formentlig Særtryk af "Skivebogen"), har han med hele sin agitatoriske Styrke kastet sig over Prokuratoren og afmalet ham med de sorteste Farver. Den lidet objektive Fremstilling er krydret med haanlige og nedsættende Bemærkninger om Peder Lund. Det kan iøvrigt bemærkes, at Procesindlæg fra hans Modparter i stort Omfang er refereret eller citeret - og man var paa denne Tid ingenlunde sart i Ordvalget eller i de Beskyldninger, man rettede mod Modparten. Da der samtidig oftest kun refereres enkelte Bemærkninger i Lunds Indlæg (eller slet ingen), kan det være vanskeligt at blive klar over Sagens Sammenhæng. I en hel Del af de fremdragne Tilfælde synes han dog at have været i sin gode Ret, skønt han af og til bliver hidsig og forløber sig, eller at have haft god Grund til at søge Tvisten afgjort ved Dom, og nogle af Processerne vinder han da ogsaa. I en Sag om en af ham foranlediget Voldgiftsforretning, der af Herredsfogeden bliver kendt ugyldig, kunde det se ud til, at Lund har handlet uretmæssigt, men da Herredsfogeden efter Lunds Udsgn "efter Sadvane var imod mig", (Lund paastaar desuden, at det var denne, der i en andens Navn havde skrevet Klagerne i Sagen), og da det af Fremstillingen ikke kan ses, hvad der er anført for Forretningens Gyldighed, kan Forholdet ikke sikkert bedømmes paa det foreliggende Grundlag.

Han har imidlertid sikkert været en egenraadig og stridbar Mand. I H.Hjorth-Nielsens "Danske Prokuratorer 1660-1869" findes en Biografi af Peder Lund med en Fylde af nøjagtige Oplysninger, hvortil henvises. Det oplyses bl.a. heri, at Lund d.29.12.1774 blev suspenderet fra Embedet som Prokurator for alle Overretter og Underretter i Nørrejylland - hvortil han var beskikket d.20.6.1766 -, fordi han ganske uberettiget

havde opkastet sig til Forsvarer for en umyndiggjort Person og i hans Navn udtaget Stævning mod Stiftamtmand Levetzau. (Denne Biografi er i nogen Grad paavirket af Aakjærs Syn paa Manden, og den skyder over Maalet, naar det udtales, at der desværre intetsomhelst godt er at sige om ham).

En skrap - og meget dygtig - Forretningsmand har han utvivlsomt været. - En af hans Modparter gør ham den Indrømmelse, at han "er et godt Hoved", men han maa ogsaa have haft en ganske enestaaende Energi. Han var jo Bondesøn og arbejdede sig hurtigt op gennem Ridefoged- og Fuldmægtigstillinger, (hvorfra han blev udmærket anbefalet) og ved at tage dansk juridisk Eksamen, saa at han kunde blive Prokurator, samt ved allerede fra sit 32. Aar at købe Ejendomme og Kongetiender, indtil han ved sin tidlige Død - han blev kun 54 $\frac{1}{2}$ Aar gl. - ejede 3 Herregaarde m.m. til et samlet Hartkorn af 950 Tdr.

I Indskriften paa hans Kisteplade staar der (if. Cathrine Svanholm: "Notiser om Sebberkloster og dets Eiere", Aalborg 1885, hvortil henvises), at han bl.a. var Fuldmægtig hos "Hans Excellence Hr. Geheimeraad Rosenkrantz, Friherre til Willestrup", der "især paaskjønnede hans udmærkede Troskab med naadig Bevaagenhed". Efter at hans Eksamen og Beskikkelse til "Procurator ved Ober- og Underretterne" er nævnt, følger saa: "Ved en klog Anvendelse af Lykkens Goder Eier af Skivehuus, Kyø og Sebberkloster. Ledsaget af Forsynets Vink forbunden i anseeligt Ægteskab Aar 1772 den 7de August med velædle Jomfru Marie Glerup".

Dette Ægteskab har yderligere styrket hans Økonomi: 1773 købte han Skivehuus af Baron Rosenkrantz for 24.000 Rdl.; 1779 købte han Kyø (og en Del af Sebberklosters Gods) for 17.800 Rdl. og 1781 Sebberkloster for 24.000 Rdl., begge Dele af sin Svigermor.

Skivehuus, der den Gang var en Bindingsværksbygning med Broer og Grave til alle Sider, ligger lige Vest for Skive-Aa ved den østlige Indkørsel til Byen. Kyø ligger nogle faa km Syd for Sebberkloster i Ajstrup Sogn, der var Anneks til Sebber Sogn. Sebberkloster i Sebber Sogn ligger ved den vestre Bred af Sebbersund, der er en Arm af Limfjorden; Gaardens 3 Fløje var den Gang af Bindingsværk og saa, sammen med den ganske nærved liggende Sognekirke (en Del af den gamle Klosterkirke) og Ladegaarden, paa Afstand ud som et samlet Hele. (Præstegaarden laa i Landsbyen Barner). Nibe er den nærmeste Købstad for de to sidst nævnte Gaarde.

Ifølge "Notiser om Sebberkloster" skal Peder Lund have været "anselig af Person og hastig af Sind", og hans Folk skal have været meget bange for ham, da de troede, at han paa een Gang kunde være paa alle sine 3 Gaarde; efter hans Død troede man, at han gik igen. - Under en Samtale i 1913 oplyste Sebberklosters daværende Ejer I. Chr. Svanholm dog, at nogle af hans Slægt havde tjent- som Ladefoged o.l. - under Peder Lund, og at denne efter deres Udsagn vel var meget nøjeregnende

med sine Ordrrers Iagttagelse, men at han var meget rimelig og flink, naar man gjorde, som han sagde.

Denne rastløs virksomme Mand synes at have været en god Familie-fader. Indskriften paa hans Kisteplade sluttede med dette Vers, der i al sin Ubehjælpssomhed gør et oprigtigt Indtryk:

"En trofast Mand, en kjerlig Fader,
En sjelden Ven, som fast er rar,
Af Graven du dig efterlader
Det Minde, at du altid var."

Bortset fra, at man kunde være tilbøjelig til at skrive hans meget tiltalende Datter Henriette paa hans Kreditside, kan det ogsaa nævnes, at han (efter en Notits af hendes Søn) optog sin Søster Bolettes Søn Søren Lund (1770-1846) - der senere blev Fuldmægtig paa Herredskontoret i Hammerum Herred og Degn i Gjellerup - i sit Hjem og lod ham oplære, hvilket var Grunden til, at C.P.Svindt blev antaget som Huslærer. Om Søren Lund henvises til E.Tang Christensen: Gjellerup Sogns Degnehistorier, Vejle 1917, hvor det nævnes, at han ogsaa var Forligskommissær og brugtes som Sagfører i off. Sager.

- Efter at Peder Lund i 1779 havde købt Kyø, synes han oftest at have opholdt sig der.

Ved sin Død i 1791 efterlod han sig (ifølge "Danske Prokuratorer") 40.000 Rdl., hvoraf hans Enke fik 20.000 Rdl., de to Døtre Henriette og Christine hver 10.000 Rdl. Samme Aar solgte Enken ved Auktion Skivehus for 40.150 Rdl.

Christine var if. Skive Kirkebog født 13.9.1783 paa Skivehus. Hun blev hjemmedøbt af Sognepræsten Hr. Wind, og Daaben blev konfirmeret i Kirken d.6.10.s.A. Barnet blev da baaret af Kammerraad Hansens Hustru paa Lanting; og Kammerraad Hansen, Birkedommer Hofmand og Birkedommer Søren Lund og Hustru paa Rysensteen var Faddere. (Christian Hoffmann, der i 1768 boede paa Krabbesholm ved Skive, blev exam.jur i 1770 og var allerede da Birkedommer og Skriver i Resen Birk, men frasagde sig 1777 Embedet paa Grund af dets ringe Indkomster og blev 1779 Prokurator for alle Over- og Underretter i Nørre Jylland; han blev i 1784 gift med Maren Ring og døde 1819, 66 Aar gl. - Søren Lund, Birkedommer i Rysensteen Birk, blev 1781 gift i Dronninglund med Marie Hoglandt). - Christine blev i en ung Alder "svagsindet" og døde ugift. Fra Kirkebogens Angivelse af Fødselsdagen afviger nedenstaaende, med Søstersønnen Herredsfoged Carl Holcks Haandskrift nedskrevne Linier, der formentlig gengiver hendes Gravskrift:

"Christine Lund 1783
født den 10de September, død den 26de Januar 1841.
O, venlige Grav!
i din Skygge boer Fred,
Din tause Indvaaner af Sorger ei veed!"

Peder Lund havde haft endnu to - tidligt afdøde - Børn : Bagge Christian, f.12.9.1777, og Kierstine Marie, f.26.7.1779, begge født paa

Skivehus.-Bagge Christian blev d.13.9.1777 hjemmedøbt af Sognepræsten og da holdt over Daaben af Etatsraadinde Dyssel i Overvarelse af Forældre og Præstens Hustru Dorothea Ingeborg Wind. Daaben blev konfirmeret i Kirken d.19.10.s.A., og Barnet blev da baaret af Fru Giertrud Hoffmann, Grevinde Tramp, f. de Poulson, (1746-1815) paa Krabbesholm; Fadderne var hendes Mand Grev Adam Frederik Tramp (1750-1807), hendes Broder Kaptajn Niels Poulson til Vennergaard(1740-82), "Jørgensen paa Strande og Jomfru Weder Kindt" (vel en nær Slægting af Kancelliraad M.J.Wederkinch paa Kyø, der var gift med Elsebeth Gleerup, Barnets ældste Moster).-Kierstine Marie blev hjemmedøbt af Sognepræsten d.27.7.1779 og Daaben blev konfirmeret i Kirken d.20.8.s.A., hvor Barnet blev baaret af Sekretær Skiærbechs Hustru; Frk. Dyssel, Sekr. Skiærbech, Byfoged Selmer, Birkedommer Grønlund og Birkedommer Søren Lund var Faddere. (Ole Selmer, f. 1745, + 1822, exam. jur., blev 1779 Byfoged i Skive og Herredsfoged i Salling Herred, 1782 tillige Prokurator for alle Overretter og Underretter i Nørre Jylland og 1815 Kancelliraad.-Peder Grønlund (1754-1819) var fra 1773 Fuldm. paa Krabbesholm, blev 1777 Konsumtionsforpagter i Skive, 1778 Birkedommer og Skriver i Resen Birk, men kunde ikke leve af Indkomsten. 1781 blev han Prokurator for alle Over- og Underretter i N. Jylland, 1806 Herredsfoged i Ulyborg og Hind Herreder. I 1781 blev han gift med Præstedatteren Karen Grønbech).

- Maria Gleerups Forældre var Assessor Bagge Jørgensen Gleerup til Sebberkloster (1700-1750) og Henrica Margrethe Holst (ca.1711-1792, begr. i Sebber Kirke 12.3.1792, 81 Aar gl.). Deres Initialer findes paa et Par Rococo - Sølvstager, som tilhører Kontorchef H.Holck. Hendes Signering, en Guldring med en lille rød Sten med en Fortuna i Skjoldet og en anden over dette, og med Initialerne H.M.H., tilhører nu Eva Holck. Bagge Gleerups Fader var Jørgen Jensen Gleerup (1653-1727), den første af denne Slægt, der ejede Sebberkloster, en Bondesøn med en lignende Karriere som Peder Lunds, og hans Moder var Else Hansdatter (1661-1731), der var Datter af Forpagter Hans Andersen paa Kyø og Margrethe Lauridsdatter.-Henrica Margrethe Holst var Datter af Købmand i Aalborg Peder Christensen Holst (1671-1749), Eier af Sejlgård, og Magister Henrich Stampes og Elisabeth Mummets Datter, Cathrine Henrica Stampe (1681-1758), hvis Brodersøn var Statsminister, Geheimeraad Henrich Stampe.P.C.Holsts og Hustrus Initialer og Aarstallet 1733 er indgrave-ret paa en stor smuk Sølv - Strøsukskerbøsse, paa hvilke ogsaa Initialerne B.J.G. og H.M.H. findes; den tilhører Kontorchef H.Holck. (M.H.t. Familien Gleerup henvises til "Notiser om Sebberkloster", Lengnicks "Den Gleerupske Legat - Stamtavle", Personalhist. Tidsskrift 1911 p. 148 ff. og 1940 p.62, samt til Vendsysselke Aarbøger 1935, Portr. af J.J.Gleerup og Hustru p.38-39. Familien Stampe omhandles i Lengnicks "Familien Stampe", H.A.Møllers Stamtavle over Familierne Stampe og

Thestrup, Brønderslev 1910 - herunder bl.a. Holst, se om P.C.Holst ogsaa P.T. 1935 p.170, samt i Hauch-Fausbølls Slægthaandbogen).

- En af Maria Lund underskrevet Fortegnelse over Henriettes Udstyr til et Beløb af 2.904 Rdl. med Oplysning om Udgiften ved Brylluppet 600 Rdl. findes blandt Bilagene i Skiftet efter C.C.Holck.

I Begyndelsen af deres Ægteskab boede Carl Christian Holck og hans Hustru i Aalborg, hvor han jo var Indrulleringsofficer. Her er ogsaa deres første Barn født. Efter Aalborg Budolfi Sogns Kirkebog er Carl Peter Holck hjemmedøbt d.24.11.1792 og Daaben publiceret i Kirken d.29.12.s.A. Fadderne var; Rektor ved Aalborg Katedralskole Magister Hans Gottschalck (1734-1804), C.C.Holcks Broder, daværende kar. Kaptajn Friderich Carl Ferdinand Holck, Toldkontrolør i Aalborg Michael Fjeldsted Hwiid (1743-97, Søn af Provst Mathias Hwiid ved Holmens Kirke), Mad. Lund fra Sebberkloster og Jomfru Winde, formentlig Anna (Annette)^{Juul} Winde (1770-1840), Datter af Købmand Lauritz W. i Aalborg; hun blev 1794 gift med Højesteretsadvokat Carl Heinrich Wilster (1772-1837), og fik Sønnen Christian Wilster, Homers Oversætter. Efter Mandens Flugt fra Danmark blev hun 1810 gift med Kancelliraad Rasmus Palludan i Slagelse. - Frid. Carl Ferdinand Holck var født d.14.12.1761 i Kbhvn. og døde som Kar. Oberst d.7.10.1836 i Sorø. Han blev gift 1) 21.12.1798 paa Frederikslund med Margrethe Wilhelmine Castenschiold, f.9.3.1777 paa Hørbygaard, + 2.6.1813 i Sorø, 2) 6.4.1823 i Slagelse med Christiane Nicoline Hundrup, f.27.7.1784 i Kbhvn., + 27.8.1856 i Kbhvn.

-Om de næste Aar vilde man intet vide, hvis Henriette Holcks Stam-bog ikke var bevaret (den ejes nu af Kontorchef H.Holck). Som det frem-gaar af det følgende, kan man formentlig af denne slutte, at Familien i Efteraaret 1793 flyttede fra Aalborg til København. Men Stambogen giver jo ikke alene et Overblik over Familiens Venner og gode Bekendte; den har desuden en særlig Charme ved det Lys, den kaster over hendes (og Bidragydernes) Personlighed, - selv om Tonen efter Tidens Skik kan være stemt en Del op -, og ved den rørende, om end jævnlig ubehjælpsomme, Omhu, der ofte er lagt i Udformningen af Stambogsbladene og de Tegninger og Akvareller, der pryder dem, og i det hele, fordi man med Stambogen i Haanden paa en ejendommelig personlig Maade, fornemmer Kontakten med Mennesker tværs over halvtandethundrede Aar, og føler den Venlighed, Sympathi eller Beundring, de har villet give Udtryk for.- Bogen er i brunt Læderbind med Guldtryk; paa Forsiden staar i en smuk Bladramme: B.H.M.H. 1793. Det ældste Stambogsblad fra dette Aar er fra "den som ønsker sig dit bestandige Venskab", Svigerinden Sophie Charlotte Louise Holck (f.21.6.1764 i Kbhvn., + ugift 24.8.1817 i Kbhvn.); det er dateret Aalborg 5.Maj (formentlig fra et Besøg der). Saa er der et Blad med en malet Forglemmigej-Buket fra Veninden I.C.Hansen, Lan-

tinggaard (ca. 2 1/2 Mil fra Skive) dat. 18. Maj, og Stambogsblade fra Stiftslandinspektør i Aalborg Stift Vitus Edinger (1744-1819) - "Reis, bliv kiendt og jeg vil forsikkre Dem om den sande Yndest liig den af Deres Ven V. Edinger"-, og fra hans Hustru Francischa Iane, f. Stampe, (1761-1834), dat. Svenstrup Gaard (lidt Syd for Aalborg) 16. Juni, fra "din altid hengivne og oprigtige Veninde" Anna Marie Hass, Barmer Præstegaard 21. Juni, og fra G.C. Gleerup (" at ieg med Dig har øst af venskabs væld") og ... Gleerup, Aalborg 22. Juli. Den første er vistnok Giertrud Cathrine G., f. Hansen, (1764-1805), gift med Prokurator i Aalborg Niels Georg Gleerup (1760-1819), men det er ikke sikkert, at det er ham, der s.D. har skrevet i Stambogen, da hans Fornavne ikke synes at passe til de sammenslyngede Forbogstaver, som snarere kunde hidrøre fra hans ugifte Broder Poul Mørch Gleerup (1752-1825), der var Raadmand i Aalborg og Fuldmægtig paa Stiftskontoret (Brødrene var Sønesønner af Grosserer Hans Gleerup i Aalborg, der var Broder til Bagge Gleerup paa Sebberkloster). Endvidere fra Sognepræst til Sebber og Lundby Hans Frideric Block (1738-1803) og hans 2. Hustru Dorothea (Dorthe) Cathrine Hass (+ 1809), dat. Barmer Præstegaard 3. August, : "Bedste! ømmeste Veninde! - Evig skal Du i mit Minde - Leve uforglemmelig! - Stedse skal min glade Siæl - Offre Ønsker for Dit Held.. ..", fra Rektor H. Gottschalck (hvis 1. Hustru Cathrine Margrethe Junge, f. 1736, var død 1790) og fra Toldkontrolør M. Hwiid og fra dennes Hustru Anne Margrethe Knudsen (1746-1811), der 1798 som Enke blev gift med Rektor Gottschalck, alt dat. Aalborg 5. August. Flere af disse Stambogsblade har omtalt eller antydnet en forestaaende Rejse, men "Controleur" Hwiid skriver:

"Saa skal da Kiøbenhafn ved Fruens rare Dyder
En herlig Tilvæxt faae! Skal nu vi sølle Jyder
Ei meer beundre Dem nærværende! O Nei!
De følger Deres Mand, De reiser Deres Vei.
Den Mand hvis Venskab var saa agtbar for mit Hierte
Maa jeg nu savne med oprigtig Længsels Smerte.
Lad dette Rimerie, høytagede Frue Holck
Ansees af Dem, og Mand for Hiertens sande Tolck."

Saa er der endnu kun eet Stambogsblad fra 1793:

"Hvem kan vel ønske sig En Beedre Sviger = Datter!
En Hver, Dig kiender, seer, strax Goedhed for Dig fatter
En Gave som mand ey sig ønske! give kan.
Almagten give Dig! og Mand! Løcksalig Egtestand.

af Deres! oprigtige Sviger Fader

Kiøbenhafn

d. 15. October 1793.

C. P. v. Holck

Oberst Lieutenant"

Familien har rimeligvis straks faaet Bolig i hans Gaard i Gothersgade, Matr. Nr. 210 og 211, vistnok nuværende Gadenummer 93.

Fra 1794 er der kun 4 Stambogsblade, deraf 3 fra København og 1 fra Jylland, men det sidste er i lidt større Format end Stambogen, hvori det er klæbet ind, saa det kan godt være sendt fra Jylland. - Det tid-

ligste er dateret København d.26. Februar og lyder saaledes:

"Som Rosen skøn Du triner frem,
Din Vaar er Yndighed og Glæde;
Hos Dig har ædle Dyd sit Hiem,
Dit Selskab er som Lykkens Sæde;
O lev lyksalig mange Aar,
Din Vinter blive liig Din Vaar.

Du blide Kone af den Mand,
Som dette Gode rigt fortjener!
Hver Dag velsigner Han den Stand,
Som stedse ham med Dig foreener;
Din Smil hans Glæde er og Trøst,
Lev glad og længe ved hans Bryst! -

fra
en hengiven Ven og tiener

Ove Obelitz."

(Ove von Obelitz, f.1750 i Mariager, + 1801 i Kbhvn. som Kommandørkaptajn, var i 1793 Kaptajn. Han havde i 1778-81 været i engelsk Tjeneste under den nordamerikanske Frihedskrig. I 1783, da han var Kaptajnløjtnant, blev han udnævnt til Generaladjutant. Han skal have taget Initiativet til Indførelsen af den optiske Telegraf; han nævnes iøvrigt som Forfatter og Oversætter af litterære Værker. I 1787 var han blevet gift med Cathrine Gleerup (1771-1821), Datter af Raadmand Johs. Gleerup i Aalborg, en Brodersøn af Bagge Gleerup.)

-Saa kommer et Stambogsblad, dateret København 20. Juli, en omhyggeligt udført Akvarel, forestillende en Ø med en Lund af høje Træer, hvori ses en Obelisk, paa hvis Fodstykke staar: "Venskabs Erindring" og nedenfor Akvarellen: "af F.C.F. Holck" (hendes Svoger), til venstre for Øen ses i Baggrunden et tremastet Skib med Orlogsflaget, til højre en Gaard med et Taarn med højt svært Spir.

Det 3. Stambogsblad fra København er dat. d.13. December 1794; det findes paa Bogens første Blad og indleder den som en Fanfare:

"Med Minerva Gratzer stride
Yndigste! om Rang hos Dig,
Man kan ikke rigtig vide
Hvo der mest er scierrig;
Wid der spiller i Din Tale,
I Dit Smil boer Yndighed,
Snille Kone! Hvo kan male!
Dig og Din Fuldkommenhed! -"

Det er skrevet af daværende Premierløjtnant og Indrulleringsofficer i Aalborg, Nordmanden Cort Poulus Holtermann (f.1764-, + ugift 1806 som Kaptajnløjtnant), i 1796-97 var han C.C. Holck Næstkommanderende i Briggen "Sarpen" og deltog i Affæren ved Tripolis.

Det 4. Blad er dekoreret og skrevet af Ida Arenstorff, Overgaard 1794. Foroven ses to Rosengrene, ophængt i tre Ringe, der bæres af Sløjfer, pyntet med Paafuglefjer. Over disse staar: "Oprigtig Ønske for en Sielden Veninde". Forneden til venstre en Gran, hvortil er støttet et Skjold med Indskriften "Denkmal. Dec. 30"; paa Jorden ses Forglemigejer (Vergiss mein nicht), hvorover staar "die Freundschaft spricht". Midt paa Bladet et Vers: "Bedste ømmeste Veninde, Varmt jeg ønsker Dit Held", og forneden til højre endnu et lille Vers. - Ida J.F.v. Arenstorff (1774-98), der 1796 blev gift med Kaptajn Poul Frederik

Harbou, var Datter af Etatsraad Fred. Chr. v. A. til Overgaard i Udbyneder Sogn, Randers Amt.

I 1795 til og med 1798 tier Stambogen.

- D. 8. 1. 1796 fødte Henriette Holck en Søn, der d. 9. 2. s. A. blev døbt i Bremerholms Kirke med Navnet Martin Ludvig Georg Ferdinand; Fadderne var: "Oberst Am̄on" (Detlev Nicolai Ammon, f. 1723, + 1802 som Oberst af Infanteriet og Komm. paa Bornholm, havde senest staaet ved (Arve) Prins Friderichs Rgt.), "Oberst Holck" (Farfaderen), "Kammerjunker, Capt. Lieut. Walterstorff" (Christian W., f. 1756, + 1813 som Kammerherre og Kommandør, gift 1787 med Marie Schæffer, f. 1768, + 1813), "Hr. Meinke" (Cand. jur. Iohan Henrich Meincke, Medejer af Røraas Kobberværk, f. 16. 5. 1754 i Trondhjem, + 3. 3. 1831 i Stege, gift 16. 12. 1785 i Kbhvn. med ^{Søster} C. C. Holcks/Ulrica Georgine, f. 9. 5. 1766 i Kbhvn., + 24. 5. 1792), "Capt. Weitzmann" (Jacob Ulrich Weitzmann, f. 1760, + 1824 som kar. Generalmajor, gift 1794 med F. C. F. Holcks Hustrus Søster, Jacobine Castenschield, f. 1767, + 1852), "Lieut. Tengnagel" (Carl Friderich Fabritius/Tengnagel, f. 1762, + 1824 som kar. Kommandørkaptajn, gift 1803 med Cathrine Hedevig Benzon, f. ^{de} Fabritius/Tengnagel, f. 1768, + 1850), "Capt. Dyssel" (Arnoldus Dyssel, f. 1747, + ugift 1820 som Oberst af Infanteriet, Søn af Etatsraad Arnold Chr. Dyssel og Maren Grotum Holst og altsaa Fætter til Henriette Holcks Moder), "Capt. Holck" (F. C. F. Holck), "Frue Obelitz" (Cathrine Obelitz, f. Gleerup), "Frøken Holk" (Charlotte H.).

- Den ældste Søn, Carl Peter Holck "fra Gothersgade Nr. 21o" (Farfaderens Gaard) døde d. 13. 7. 1796 "af Tøring" og blev begravet d. 18. s. M. (Holmens Kb).

- D. 2. 9. 1796 blev Carl Christian Holck udnævnt til Chef for Briggen "Sarpen", der skulde til Middelhavet for at slutte sig til Fregatten "Thetis" under Kommando af Generaladjutant, Kaptajn Lorents Hendrich Fisker (f. 1753, + 1819 som fhv. Kontreadmiral, gift med Charlotte Amalie Kofoed). I Tripolis havde en ny Pascha tiltvunget sig Herredømmet, og da man ikke vilde gaa ind paa hans Fordring om yderligere "Presenter" for at forny den gældende Traktat, erklærede han Krig og lod sine Kape-re løbe ud for at opbringe danske og norske Skibe. Der synes dog kun at være blevet kapret nogle faa Skibe, da Skipperne nu i Reglen ikke vovede sig ud af Havnene, men denne Standsning af Fragtfarten medførte et stort Tab, og "Thetis" var derfor i Sommeren 1796 blevet udsendt for at beskytte Handelen og søge tilvejebragt Fred med Tripolis. Da dette mislykkedes, erklærede Kaptajn Fisker i Overensstemmelse med sin Instruks Blokade af Tripolis' Kyster fra 1. 1. 1797.

Men "Sarpen" var i en sjælden Grad forfulgt af Uheld. D. 13. 12. 1796 skriver Kaptajnløjtnant Carl Christian Holck fra Christianssand, hvor Briggen ligger til Ankers, følgende Promemoria til Admiralitetet (Nr. 1983/1796):

"I Følge min seeneste Rapport til Det Høye Collegium, afseylede jeg fra Christiansand den 1^e December med N.N.W.Vind Bram-Seyls Kuling, som continuerede heele Dagen indtil om Aftenen da det stillede af. - Den 2^e December Vinden N.W., ustadig og Revet Mers-Seyls - Kuling med Bøye-Luft, dog saa at jeg kunde styre Cours indtil den paafølgende Dag, da Vinden forandrede sig til W.t.S. og W.S.W. med stærck Storm og megen Krap Søe, som gjorde at Skibet toeg svar Søe ind i Læe.-

Stormen vedvarede fra Lørdag Morgen Kl.1, til Kl. 9 næste Dags Morgen, i hvilken Tiid Luugerne var skalkede. - Da Vinden var Vesten og W.S.W. og Sahlings-Knæet paa Stor-Masten om Bagbord havde en lang Skiøre, just ved Bolten, saa at Sahlingen havde givet sig fra Masten 1 To^me baade i Over- og Under-Kanten, saae jeg mig nødt til, efter at have surret Sahlingen til Masten, at holde af, for at faae Norge fat, og var da efter mit Bestiek 25¹/₂ Miil S.W. for Lindersnæs, og havde Lod - Skud af Doggers Bank. - I det haarde Veyr har Briggen, som er at beundre, viist sig som et meget godt Søe - Skib, men Mandskabet har lidt meget i det fugtige Veyr og den strenge Kulde, saa at jeg i den Tiid har faaet 33 Mand syge, deels af Frost i Fødderne, deels af anden Sygdom, der dog icke er smitsom. - Af denne Aarsag har næsten bestandig det friske Mandskab været paa Dæket, og har jeg anseet det tienligt, som et Styrcknings Middell at give dem varmt Øllebrød om Morgenen i den Tiid, saa ofte det har kunde skee, hvilcket har havt, saavidt mueligt en goed Virckning. -

Landet af Norge fick Vi i Sigte den 4^e December om Formiddag Kl.8, men formedelst den Nordlige Vind som med Kulden paa denne Aarets Tiid staar 2 a 3 miile af Landet med Stilte om Dagen og 3 Revet Mersseyls og Under-Seyls Kuling om Natten, var det ey mueligt at faae Havn førend den 7^e December, da Vi var saa lykkelig at komme til Anckers i Flekkerøe Kl. 5 om Aftenen. -

Deels for at faae den forefundne Skade paa Sahlings-Knæet efterseet, og deels for at faae det syge Mandskab i Land, af Frygt for de skulle faae Koldbrand i Fødderne, lettede jeg den 8^e December for at seyle op til Christiansand, men maatte igien anckre i Flekkerøe, da Strømen satte saa stærckt ud, at jeg frygtede for at komme til at gaee til Søes igien. -Den paafølgende Dag derimod lyckedes det mig at krydse og boxere op til Christiansand, hvor jeg kom til Anckers Kl.3 om Eftermiddagen.-

Efter Ankomsten her til, har jeg strax begyndt at lade Masten af-tackle, for at eftersee Skaden, som jeg vil haabe ey er andet end Sahlings Knæet, hvilcket jeg ved en Co^mission af Skibets Officierer og Under Officierer har ladet besigtige, som vedlagte Afskrift af Besigtigelsen udviser, men kand ey faae det af førend i Morgen, og saaledes icke før blive forvissat om Mastens Tilstand, som jeg sickert troer er

goed, hvilket jeg da strax skal underdanig indberette. Jeg har kiøbt et Stykke Træ til et nyt Knæ, hvilket saa vidt er bearbeydet, at det kand passes til Masten. -

Hvad mit syge Mandskab angaar, da har jeg Leyet 2de Værelser til dem i Byen, og de blive forsynede med Mad fra Skibet. - Skibets Chirurgus gaar til dem og en Officier har daglig Inspection hos dem. -

Jeg har consuleret saavel Skibets som Byens Doctores, som paa ingen Maade raader mig at tage dette Mandskab meere om Bord om de end til min Afseyling kunde blive restituerede, da de ville blive udsadte for at faae Frosten igien, saasnart Vi kom til Søes. - Jeg har derfor henvendt mig til Enroullerings Chefen i Christiansand Hr. Commandeur Capitaine Bierck, for at faae mit Mandskab af dette Distrikt completteret, saa jeg venter næst Gud om 8 a 10 Dage at blive i Stand til igien at gaae til Søes, og skal jeg paa det bedste føye alle muelige Anstalter for det efterblevne Mandskab.-

I øvrigt er saavel Skib som Rundholter i goed Stand, og Officiererne friske ----."

- Næstkommanderende i Briggen "Sarpen" var Premierløjtnant Cort Paulus Holtermann, der efter Træfningen ved Tripolis overførtes til Fregatten "Triton". Premierløjtnant Hans Munck gjorde ligeledes Tjeneste paa "Sarpen", men var en kort Tid afgivet som Chef for en af Kaptajn Fisker paa Malta fragtet og hovedsagelig med upaalidelige Maltesære bemanded Chebec, med hvilken han deltog i Kampen ved Tripolis. (Ved Chebec forstaas i Almindelighed et lille 3-mastet Dæksfartøj med Latinsejl og Klyver. Den her omhandlede Chebec ses imidlertid betegnet som "det bevæbnede Ro-Fartøj", saa den har i alt Fald ikke haft sin Styrke i Sejladsen. Kaptajn Bille, der flere Steder kalder den "Chebeqvinen", siger i en Rapport af 18.5.1797, at den "aldeles ikke seiler"). -Wolfgang Kaas (f.1776, + 1840 som Kommandør) var 1796-99 Sekondløjtnant i Briggen "Sarpen". D.25.4.1798 nævnes en Løjtnant Krieger paa "Sarpen", hvor han formodentlig midlertidig gjorde Tjeneste. Det kunde være Premierløjtnant Johannes Krieger, der 1797-99 var ansat paa Briggen "Lougen", eller daværende Sekondløjtnant Anthonius Krieger, der gjorde Tjeneste i Fregatten "Najaden", eller muligvis Sekondløjtnant Emanuel K., idet en Løjtnant E.Krieger ved Fregatterne "Najadens" og "Thetis" Hjemrejse d.1.9.1798 blev ansat paa Fregatten "Triton", da han gerne vilde blive i Middelhavet).

De følgende Indberetninger er alle fra Christianssand (1797 Nr.20, 35,57,82,112,143,175,213og246)D.26.12.1796 skriver han bl.a., at han nu i Stedet for det syge Mandskab, der er sendt i Land, ialt 37 Mand, har faaet 35 Mand fra Enroulleringen, og at han endnu venter 4, da yderligere 2 af Besætningen er blevet syge.

Af en Indberetning af 2.1.1797 ses det, at 2'Styrmand nu ogsaa

er syg, og d.20.s.M. skriver han, at han nu har antaget en ny 2' Styrmand, Skipper Reinert Hansen. Han venter nu kun paa god Vind.-D.17.s. M. havde han meddelt, at Købmand Peder Mørcks Skib, som d.16. kom fra Skotland, medbragte sikker Efterretning om, at 21 franske Krigsskibe havde landsat 20.000 Mand Tropper paa den irske Kyst, efter Sigende ved Corck, og d.23.s.M. skriver han, at en Skotlænder bekræfter Efterretningen om de franskes Landgang paa de irske Kyster, - og at Vinden stadig er vestlig. -(I December 1796 var en fransk Flaade med en betydelig Hærstyrke under General Hoche afsejlet for at gøre Landgang paa Irland, men Flaaden blev spredt af en Storm og kun en Del af den naaede Irland, hvorfor Forsøget blev opgivet). - D.30.Januar melder Holck, at Vinden stadig er vestlig og S.V. med afvekslende Storm af den Beskaffenhed, at de har maattet stryge Stænger og Røer, hvad der har gjort det umuligt at komme til Søs. D.6.2.1797 melder han, at Vinden er V. og S.V. med stærk Storm, og den 14.s.M. skriver han om sit "vedvarende Uhæld icke at være lykkelig nok til at faae god Vind til at komme herfra; de Vestlige og Sydlige Vinde, som man næppe tilforn her kand erindre sig saa vedvarende og uafvæxlende nogen Vinter=Tiid, continuere endnu med stærck Storm, som næsten daglig bringer Skibe herind". Endelig afsender han d.21.s.M. en Indberetning, hvori han bl.a. skriver: "Med megen Misfornøjelse maae jeg endnu herfra tilskrive Det høje Collegium. Vesten og S.W.Vinden vedbliver at regiere, med afvæxlende Storm og svær Søe samt almindeligt tyck Veyr. Dette usædvanligt længe vedvarende Veyrligt gjør Uhældet her almindeligt, da en Mængde fremmede Skibe, der af den Aarsag ere komne herind langs Kysten, saavel som een Deel af Byens egne, der alle skal Vester efter, med Utaalmodighed, saavel som jeg venter paa en goed Forandring. - Imidlertid kan jeg med fast Overbeviisning paastaae, at Vi efter Tingenes Beskaffenhed aldeles intet har tabt ved Opholdet, som jeg med den roeligste Samvittighed er forvissat om icke at have nogen Deel i, og uagtet Umueligheden i at overvinde de Hindringer som ind og Veyr hidindtil har lagt i Veyen, grammer dette Uhæld mig dog meget, at jeg derved mueligen skal være udsat for Omtale, der hos mindre oplyste og mindre billige end Det høje Collegium, kunde give Anledning til at fælde en Dom, der ikke kand være nogen ærekier Mand ligegyldig."

Men i sin næste Indberetning(Nr.322) kan han meddele: " i Dag med Vinden N.N.W. lettet og gaaet under Seyl"; den er dateret:"Under Seyl ved Flekkerøe d.25.Febr. 1797". Saa mangler der en Indberetning (Nr. 521), som formodentlig har meldt hans Ankomst til Malaga i Sydspanien omkring Midten af Marts. Næste Gang skriver han "Til Anckers i Maltha d.6.April 1797" (Nr.859) og melder, at han d.18.Marts sejlede "fra Mallaga med Vinden af N.W.Laber Kuling; den 20. Martj fick Levanten saa stærck, at for ey at være nød til at holde af for den , og gaae

ud af Middelhavet igien, løb ind under den Spanske Kyst, som er meget reën, og gick til Anckers i en Bugt af en liden Bye ved Navn Adra, hvor vi laae meget godt under Beskyttelse for Veyret". D.23.Marts sejlede han derfra, passerede Cap de Gato 27.Marts og havde d.2.April "en Storm mellem Sicilien og Maltha af en N.O., hvor Vi i 2de Dage laae bie for contrair Vind; overalt har vi havt meget ont Veyr, siden vi er komēn i Middelhavet". D.4.April kom han saa til Anckers i Malta, hvor der laa Ordre til at afvente Fregatten "Thetis" Tilbagekomst dertil.

I København havde man imidlertid bestemt, at Fregatten "Thetis" skulde hjemkaldes, og at der i dens Sted skulde udsendes 2 Fregatter, for at fortsætte Blokaden og Krigen mod Tripolis. Det var "Najaden" under den fremragende Søofficer, Kaptajn Steen Andersen Bille (f.1751, +1833 som Admiral og Geheimestatsminister, gift 1790 med Frederikke Wilhelmine Charlotte Bornemann, f.1771, + 1851), og "Triton" under Kaptajn Anton Günther von Ellbrecht (f.1757, + 1819 som Kontreadmiral, gift med Birgitte Marie Arenfeldt). Bille der fik Overkommandoen, kom først af Sted og løb ind i Middelhavet midt i April 1797, medens "Triton" først kom i Begyndelsen af Juli. "Najaden" kom d.2.Maj ind til Malta, hvor Briggen "Sarpen" og Chebec'en under Premierløjtnant Muncks Kommando laa i Havnen (Hans Munck, f.1766, + 1822 som fhv. Kommandørkaptajn, gift 1806 med Mette Dorteia Borchhorst (1776-1812)). Den 8.Maj gik de alle under Sejl for at opsøge "Thetis" og traf omsider denne ved Øen Lampedusa, ^{midt i Tripolisbugten} hvor Overleveringen af de 2 mindre Skibe til Kaptajn Bille fandt Sted d.14. Billes Eskadre fik efter hans Rapport til Admiralitetet (Nr. 1103/1797) den næste Dag Tripolis i Sigte og sejlede med Paalandsvind saa nær ind til Havnen, at det var muligt at se og tælle Skibene. Der var 11 større og mindre Skibe. Eskadren blev forgæves beskydt fra Fæstningen.

D.16.Maj 1797, da Kaptajn Bille om Morgenen i ret stille Vejrstod ind mod Byen, var en Del mindre Skibe paa Vej udefter. Men op mod Middag fik han en frisk østlig Vind, saa at han let kunde komme til og fra Landet; han løb derfor med "Najaden" ind mod Land, men kom dog ikke langt nok ind, fordi hans "bekiendte Mand" ikke turde tage Ansvaret derfor; man naaede dog nøje at iagttage de 6 tripolitanske Skibe, der laa i Havnen. Det var et Fregatskib med 10 Kanonporte, en tremastet Polacre (et middelstort Handelsskib, hvis Skrog er som en almindelig Brigs eller Skonnerts, og som i Almindelighed har 2 Master, hvor Undermast og Stænger er dannet af ~~et~~ Stykke) med 9 Kanonporte, en Koffardifregat med Kanoner paa Dækket, et lille tremastet Skib med Kanoner paa Dækket, en Katinsejler med Kanoner forud og et Fregatskib med 9 Kanonporte. Kaptajn Bille sejlede saa igen ud til sine to Skibe og fik fat i en Mand, der vilde paatage sig at lodse ham ind. "Najaden" stod derefter gennem en Aabning i Stenrevet ind i Havnen og modtog straks en meget heftig Ild

fra de 6 Skibe, men vendte lige paa Siden af dem og gav dem sit Lag og desuden noget af Kanonerne agterud. Der var en utallig Mængde Mennesker om Bord paa dem. Næppe var "Najaden" kommet ud af Havnen, før de 6 Skibe satte efter den. Kaptajn Bille braste op og afventede rolig deres Angreb. Dette var meget heftigt; de 5 af Skibene holdt en meget tætsluttet Linie. Imidlertid var "Sarpen" og Chebec'en kommet ned til ham. (Bille skriver i sin Rapport "at dette" kom mig meget til Hinder især Chebecquen og let kunde kommet mig til Chagrin; men i deres Sted havde jeg vist gjort som de".) Kampen, der begyndte Kl. 5 $\frac{1}{2}$, var meget heftig. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ holdt alle de fjendtlige Skibe tværs ned paa dem under megen Skrigen. "Najaden" fyldte sine Sejl og skød straks forud, men bakkede saa igen for at holde dem paa nært Skud. Paa een Gang saa Kaptajn Bille et tremastet Skib jage stærkt ind paa Briggen og Chebec'en og holdt straks af for at kaste sig imellem. Tremasteren opgav derefter sin Plan, hvad enten det nu skyldtes "Najadens" Ankomst eller ("hvilket jeg har Aarsag til at troe") Ilden fra Briggens 2 sekspundige Kanoner agter ud. Den fjendtlige Tremaster holdt af, men blev saa liggende med store Mers-Sejl bak. "Najaden" passerede den da saa tæt agter om, at der fra Merserne kunde kastes Granater ned i den, og gav den tillige det hele Lag, "saa vi hørte det Knage og Brage i ham". Dens Agterskib blev meget forskudt, og en Krydsraa faldt ned. Briggen havde i Forvejen skudt dens Klyverbom over Bord. Fra det fjendtlige Skib blev der kun svaret med Musket-Ild, men den var til Gengæld saa stærk som den stærkeste Haglbyge. Men Mørket var nu faldet paa, og Kampen hørte op. "Najadens" Dæk, Skrog og Master var mærket af Musket-Ilden, der ogsaa havde dræbt een Mand, den eneste der faldt paa dansk Side. Under hele Bataillen havde Fjendens Kanoner haft for højt Sigte, saa at Skroget ikke blev ramt, hvorimod Sejlene og Takkelagen havde lidt meget. I Rapporten skriver Kaptajn Bille endvidere:

"Jeg beder underdanigst om Tilladelse at jeg her maae for det høye Collegio tale lidet om den Fornøjelse jeg har havt ved at see enhver Officier, som jeg har den Lykke at commandere giøre sin Skyldighed med største Lyst og Iver; Og ved Deres Excempel som Mandskabet troelig har følget og som jeg har Aarsag til at roese meget, tør jeg sige at intet er blevet forsømt. Vor Konges Tjenneste og den danske Nations Ære besjælede enhver.

Capitaine Lieutenant Holck som comanderer Briggen maae jeg underdanigst recommandere det høye Collegium. Han har manoevreret sin Brig overmaade Vel. Der kom en Ild fra Hans agterste toe Canoner, som gjorde dem megen Ære der manoevrerede dem. Han har virkelig ved denne Lejlighed vist sig som en brav Mand. Af hans indkomne Rapport som hermed følger har han blot en Mand let bleseret."

Den omtalte Rapport lyder saaledes:

"Den 16' May Kl. 2 om Efter-Middagen, Signal fra den Comānderende = at vende ved Vinden = vendte strax Øster over - hvorpaa blev giort Signal §50: "at Skibene skal ikke agte paa den Comānderendes Maneuvre, da han vil giøre nærmere Signal, om Skibene skal følge ham"; Fregatten holdte nedefter til Tripolis, eller til de Skibe, som havde lagt sig til Anckers Østen for Batterierne, og holdte det saaledes med vor Maneuvre, at Vi kunde see all muelig Signalering fra Fregatten.- Kl. 3 stack Fregatten ud fra Landet Vester over, hvilcket af os ligeledes blev exequeret - Noget efter fick Signal §21, "at løbe den Comāderende agten om, eller saaledes paa Siden, at han kunde praye"- Vi iværcksadte bemeldte Signal, og prayede den Comāderende, hvis Bestemelse var først at sende vores Fahrtoy om Bord til det bevæbnede Røe-Fahrtøy, for der at afhente en bekjendt Mand af den Maltesiske Besætning, til Lods for Fregatten; dernæst befalede Den Comāderende, "at Vi i alle Tilfælde skulle holde os Signal §50 efterrettelig, dog saaledes, at vi kunde følge den Comāderende, om vi ville.^{+) - Kl. 5¹/₄ kom Jollen tilbage igien, opsadte same paa sin bestemte Plads; Kl. 5¹/₂ dreyede Øster over, og holdte ind efter til Tripolis med Fregatten, indtil Vi med Vores Batterie kunde giøre den same Effect paa de fiendtlige Skibe, som Fregatten allerede havde giort, da den engagerede sig med Dem til Anckers. -}

I same Tiid observerede, at de fiendtlige Skibe 4 Stk. Tremastede og 1 Filok ^{+) gick til Seyls - Den Comāderende holdte ud fra Landet med Styrbords Halse, og gjorde Signal for os at vende same Vej - vendte strax, og i Vendingen, da Vi var same Tiid paa Skud nær, gav Vi de fiendtlige Skibe vor heele Styrbords Batterie, samt af de agterste Canoner, holdte under Den Comāderendes Læ-Laaring, og skiød forlig, gjorde 2de Slag for at kome de fiendtlige Skibe nærmere, da Vi derved kunde giøre, og gjorde destoe kraftigere Effect med Vores Skydning. - Var i Læ, og paa den Bagbords Laaring af Den Comāderende, prayede og forespurgte, om han i Særdeleshed havde noget at befale, hvorpaa blev svaret, at Vi skulle holde os forlig for Ham i den Stilling vi var, og iøvrigt holde ned for at conservere vores Chebeque, hvilcket til Fulkomēhed blev opfyldt. -}

Vi battaillerede fra førstbemeldte Tiid continuerlig saa godt som mueligt, da i same Tiid en svær Chebeque holdt ned paa vores Læ-Laaring, og det saa nær, at Vi hvært Øyeblikk ventede Entring. - Vi holdt noget Lættre, for at kome til at bruge vores agterste 6 pundige Canoner, vi havde faaet fra Fregatten Thetis, og som gjorde os i denne

^{+) Den sidste Tilføjelse er ikke nævnt i Kaptajn Billes Rapport, og Forholdet er derfor flere Gange opfattet, som om Kaptajnløjtnant Holck mod given Ordre deltog i Kampen.}

^{++) En Feluke er et lille letbygget Skib, der kan drives frem baade med Sejl og med Aarer.}

Affaire en væsentlig Nytte - Da Vi havde givet ham adskillige Skud for ind med samme Canoner, tilligemed Geværer og Pistoler, indtil Kl.8, da den Comanderende paa samme Tiid holdt ned paa ham, dreyede han af fra os, og Vi holdte efter Fregatten fra Landet N.O. og Ost over. -

I Slutningen af Battaillen blev Matros af 2' Divis. 7 Co. No.71 Corfitz Frandsen skudt i den høyre Arm med en Musqvets Kugle, samme Blesure er paa ingen Maade farlig, hvilcket saa meget mere glæder mig, da samme Mand er en af mine bedste Folck. - Vi forefandt efter Battaillen/; som hosfølgende Besigtigelses Forretning udviiser:/ en Deel af vores Takkelage overskudt, 120 Musqvets Skud og 3 Canon Skud i vores Seyl, samt en Deel Flinte Skud i Rundholter og Skraag. - Batterierne bleve derpaa visiterede, og alt sadt i behørig Orden til Battaillen. -

Hvad mit Batterie angaar, saa kan man, naar man har skudt 3de Skud med en Canon, ey holde Rapperten roelig, da Reculen af samme er saa stærck, at den har sadt Mercker paa mine Vahre Rundholter, som ligger paa Dæcket, og hvor de ey havde noget at reculere imod, slaae de Svøben til Brogen af, og kaster sig lang Skibs, naar Skuddet er afgaaet.-

Officiererne her om Bord kand jeg ey nocksom roese for Deres udviiste Moed og goede Conduitte i Battaillen, samt Mandskabets Raskhed og gode Forhold, og naar jeg havde 20 Mand til, ville jeg kunne giøre meget mere.

Officierer og Mandskab ere friske, og Skibet i goed Stand.

Briggen Sarpen, den 17de May 1797.

Ærbødigst

Holck

Til

Den Comanderende af Den i Middelhavet krydsende Kongl: Danske Esquadre
S.T.Hr. Kamer-junker Capitaine Bille.

/ Hetting. "

Mellem Carl Christian Holcks Papirer fandtes nedenstaaende - ingenlunde fremragende - haandskrevne Vise, der maa være forfattet paa "Sarpen" kort efter disse Begivenheder:

Nu ere vi komne i fremmede Lande
 Alt under den tripolitanske Kyst,
 Kom lad os alle som Brødere stande
 Og slaa for Konge og Landet med Lyst,
 Og sætte Tyrken saa haard i Klem,
 At vi kan gaae med Seier hjem.

De tyrkiske Hund vil os udsue
 Det danske Blod af vores Krop,
 Han Skibe og Penge vil fra os true
 Og tage vores Søefart op;
 Men det skal han dog aldrig naae
 Vi heller vil med hannem slaae.

Den sextende Mai vi monne skrive
 Et Søeslag vi os foretog,
 Og under Tripoli vi os begive
 For der at banke Tyrkens Krop,
 Med Skud vi hannem hilsede,
 Hvorpaa han os strax svarede.

En Skibekkere til os mon komme
 Som agtet at gjøre os Fortrød,
 Men det kom hannem ei til Fromme
 Thi danske Mand var ikke rød,
 Vi fyrede paa ham for sand
 Saa Tyrken flygtede til Land. Herre
 Vor Cheff han er saa tapper en/
 Og Christian Holck det er hans Navn,
 Gud give hannem Lykke og Ære,
 At fremme sit og vores Gavn,
 Gud holde over os sin Haand,
 Saa slaaer vi kjek for Konge og Land

Den tyrkiske Hund vi have nu tvun-^{gen}
 At gjøre med Danmark evig Fred,
 Thi han har hos sig selv befunden
 At Danske Mand var ikke rød,
 Og nu gaae vores Søefart fri
 For Tyrkens Baand og Slaveri.

- Malte Conrad Bruun udgav 1797 i København "Slaget ved Tripolis", en klangfuld patriotisk Ode i høj Stil uden indgaaende Detailler. (En novellistisk farvet Skildring af Kampen er givet af Kommandør Victor Hansen i "Vore Søhelte", Kbhvn. 1898). - En samtidig Omtale findes i L. Bobés Bog, "Frederikke Brun, f. Münter", Kbhvn. 1910, p.178: Da Frederikke Brun aabnede Vinduet i sit Værelse i Genua hilste hun "det kiære danske Flag, der altid faar vort Hjerte til at banke", vajende fra en Flok Skibe, straalende af Renlighed. Hele Byen var optaget af den tapre Steen Billes sejrige Kamp mod en tredobbelt Overmagt af Sørøvere i Middelhavet, og man berømmede ikke mindre den kække Kaptajn Holck. - Efter Billes Død skrev kgl. Skuespiller Wilhelm Holst et Digt "Slaget ved Tripolis, helliget Admiral Steen Billes Minde", det er optaget i Holsts "Nytaarsgave for 1835". - Der findes flere samtidige Billeder af "Affairen ved Tripolis", bl.a. paa Frederiksborgmuseet og Søfartsmuseet paa Kronborg.

- Et Brev til Admiralitetet (Nr.1205/1797) fra en "prisetaget" Kaptajn, der har set noget af Kampen fra Tripolis, er, skønt det indeholder nogle Urigtigheder, i flere Henseender saa interessant, at det synes rimeligt at medtage det her:

" Tripolis Barbarie d.19de May 1797.

Underdanigst Pro Memoria!

Min Ulykkelige Skiæbne er det at ieg Tager mig den frihed at Inberette dem,

Jeg er Tilfældig Priis Tagen dj: 5te Februarij d.:Aar/ Omtrent 8te Miile Syd fra Cartagena / med mit førende Brig Skib "Providentia" kaldt Hiemehørende udi Bergen, ladet med Klipfisk, Destineret til Barcelona, Baade Skib og last Tilhørende de Herrer Kiøbmænd Gerhard J. Cappe & Schnelle, gik til Søes fra Bergens Leed dj: 12te Decbr. f.: A:.

Beklageligt er det uden at vide det Mindste af nogen Krig at komme ind til Slaverie med et, Dog Skal man formode det Snart vil faae Ende, da man Altiid har haft Store Prøver paa den Danske Regierings Omsorg for at have freed; Vi ankom hertil med Krydseren dj: 11te Martij Hvor vi Strax blev Transporteret til Castillet og underveis Næsten Lemlæstet af Pøbelen, der var jeg udi 4re Dage, hvor ieg af medynk over det Slette Levnet blev Taget fra af den Spanske Consul Hr: Gerhard Sousa, og er for Nærværende udi hans Eget Huus og lever meget vel men har ikke frihed at komme ud af Huuset, Hvad Nød de Arme folk lider der er udi Castillet er Gud Bedre bekiendt.

Frigatten Tetis med en Brig af 20 Canoner Ankom hertil dj: 23.f. M: og medbragte en Ambassadør fra Algier for at Handle om ffred, men Samē gik ombord igien uden at kunde Udrette noget, og Natten derpaa gik begge Skibene herfra, vi har fra den Tiid Adskillige Gange seet et Skib at Krydse her under, som jeg formoder har været Frigatten og at Briggen har Gaaet til Algier med Ambassadøren. dj: 15de D:M: kom Frigatten tilligemed Briggen og en liden Skiærbek omtrent af 14 Canoner her under uden at Thone flag og var saa Nær Herunder at de Skiød Efter dem fra Castillet. Eftermiddagen dj: 16de kom de her under igien Hvor Frigatten var saa Nær at den Skiød et kud med Skarpt ind til de her Værende Krydsere hvor de Strax besvarede dem og i Samē Momang gik de Seyl / som var i Tallet 7, Tre sk. af 28 Canoner, en 18 og 2de 12 og en Canonbaad / Frigatten med Brig: og Skiærb: oppebiet Deres Ankomst og begyndte at Skyde paa hinanden Kl 5 som Cont: Hvad man her kunde See til Kl 8te. Morgenen derpaa d. 17de saa vi de her værende Krydsere at komme ind igien uden stor Skade, og de danske Skibe var ud af sigte, samē dag ankom hertil et Wenetiansk Skib fra Constantinobel som Frigatten var Efter men ikke kunde rekke det, vi har disse Tvende sidste Dage seet de Danske Skibe uden for, og her siges, at Kryserne Skal i Morgen ud igien og det Wenetianske Skib er kiøbt her til en Krydser og Skal ud med, saa at de vil vist blive henved 3000 Mand i alt og deres hensigt er allene at borde de Danske Skibe; Her siges at med det Wenetianske Skib er Ankommen en Person fra Constantinobel for at Handle om freed med Dannemark om samē er saa ved man ikke til visse.

Jeg veed Ellers intet at inberette men forbliver med Største Høysagtelse Eders

Underdanigste Tjæner

Pauſ S. Stub. "

Til det Høy Kongelige Danske
Admiralitet udi Kiøbenhavn.

Det viste sig alligevel, at Paschaens Skibe havde lidt temmelig meget. Af Kaptajn Billes Promemoria af 6.6.1797 til Admiralitetet (Nr. 1105) og af 2.s.M. til Kronprinsen fremgaar det, at Paschaen, efter at Freds-

forhandlingerne var begyndt, havde anmodet Bille om at faa hans Tømmermænd i Land for at reparere Skibene, og de havde meddelt, at et tremastet Skib paa 28 Kanoner, taklet som en en Polacre (det Skib, der vilde entre "Sarpen"), havde faaet 8 Grundskud, at dets Krydstang, Begineraa og Klyverbom var bortskudt, og at det havde haft over 100 døde og en Mængde saarede. Endvidere meddelte de, at det amerikanske Skib paa 28 Kanoner havde 2 Grundskud og havde faaet 2 Kanoner demonteret, hvorved et Par Dæksbjælker knækkede; her havde ogsaa været en Del døde og saarede. Alle de danske Fanger maatte tjene om Bord paa Paschaens Skibe den Dag, og efter disse Fangers - og Konsulernes - Meddelelser skulde alle de fjendtlige Skibe have haft en Del døde og saarede. Der var over 2000 Mennesker om Bord. En af Granaterne skal have lemlæstet 18 Mennesker.

D. 19. Maj sendte Kaptajn Bille Briggen til Malta; den skulde konvoyere Chebec'en, der skulde "beafskediges". Briggen skulde fylde Vand for "Najaden" og bringe de Danske af Chebec'ens Besætning tilbage.

D. 25. Maj meldte Kaptajnløjtnant Holck fra Malta til Admiralitetet (Nr. 1104), at han har afleveret Chebec'en og nu gaar tilbage til Tripolis med Dragomanen hos den danske Minister i Constantinopel, der medbringer Depecher fra "Cäpitain Pascha" til Paschaen i Tripolis.

Kaptajn Bille vedblev ifølge den fornævnte Skrivelse af 2. Juni 1797 til Kronprinsen at krydse ud for Tripolis' Havn, men der skete ikke noget før d. 22. Maj, da Paschaen gennem den engelske Konsul lod forespørge, om Bille vilde forhandle om Fred. Det blev imidlertid den danske Konsul Lochner i Tripolis, der alene kom til at føre de endelige Forhandlinger om Fredsvilkaarene (som Bille fandt for haarde for Danmark), idet Konsulen af Kommercekollegiet var autoriseret til at afslutte disse Forhandlinger og instrueret om Betingelserne for Freden. Traktaten, der var dateret 31. Maj 1797, blev saa underskrevet d. 2. Juni, og det var den almindelige Mening i Tripolis, at Freden var den ærefuldeste, der nogensinde var sluttet, og efter Omstændighederne for meget godt Køb. Allerede d. 26. Maj havde Kaptajn Bille under en Audiens hos Paschaen faaet overleveret de 21 danske Slaver, medens Paschaen beholdt en lille Dreng fra Christiania, som var gaaet over til Muhamedanismen og skulde være Page hos ham. Fangernes Behandling havde været haard, og kun faa af dem havde beholdt deres Helbred.

Efter Fredsslutningen maatte Kaptajn Bille efterkomme Paschaens Ønske om at faa Billes Chalup foræret tilligemed 20 Tdr. Krudt, som maatte skaffes fra Malta. For at faa Skrivelsen til Kronprinsen afsendt og Freden, der betød saa meget for de danske Skibe i Middelhavet, bekendtgjort sendte han Briggen "Sarpen" (der var vendt tilbage den foregaaende Dag) direkte til Malaga, selv gik han til Malta for at gøre Freden bekendt i i franske og italienske Havne; til de barbariske

Havne havde han allerede sendt Underretning. "Sarpen" maatte imidlertid if. C.C.Holcks Promemoria af 9. Juli (Nr.1222/1797) blive liggende ved Tripolis til d.6.Juni for at vente paa 2 Ambassadører fra Tripolis med Følge, ialt 15 Personer, som han efter Kaptajn Billes Ordre skulde medtage, henholdsvis til Algier og til Tanger. Vedvarende kontrær Storm og megen Stille hindrede ham i at komme til Algier før d.27.Juni. Han satte her den ene Ambassadør/^{med}Suite i Land, og da der var Pest i Algier, vilde han helst være sejlet med det samme, men en svær Storm af Paa-landsvind tvang ham til at ankre til d.29.Juni, da han for at publicere Freden afgik til Malaga, hvortil han ankom d.9.Juli. Derfra vilde han sejle videre til Marocco (Tanger), for at aflevere den anden Ambassadør og gøre den danske Konsul bekendt med Fredsslutningen. Medens han var i Søen, havde han faaet Underretning om, at Pesten rasede i Tunis, hvor der daglig døde 2-300 Mennesker. Men allerede før hans Afsejling fra Tripolis havde Pesten faaet Fode der; Konsulerne var gaaet i Karantæne, og den 6.Juni var der død 10 Mennesker. I Tripolis vilde man vide, at Paschaen nogle Dage senere vilde sende en Eskadre til Gibraltar for at opbringe svenske og hollandske Skibe, da han vilde bryde Freden med Sverige og Holland under Paaskud af, at disse Lande ikke til rigtig Tid og bestemt præsterede de tilstaaede Regalier. - Under samme Nr. findes i Admiralitetets Sager følgende:

"Underdanigst Pro Memoria!

Min vedlagte Rapport i Henseende min Ankomst hertil var næsten færdig, førende denne Affaire indløb; Postens hastige Gang nægter mig Tiid til at omskrive mit Brev, hvorforfore Det høye Collegium tilgive at jeg her særskildt rapporterer underdanigst. -

Den 5te July om Morgenen, samt den heele Dag, hørte Vi en Deel svære Skud for ud til Louvart, og samme Dags Aften saae nogle svære Seylere oppe til Louvart fra os under den Spanske Kyst, men kunde icke see Deres Skraag; Vi stoed den Tiid 8 Mille Østen for Mallaga med Vinden af West og W:N:W: bram Seyls Kuling, og gjorde smaae Slag for at avance-re - Den 6^e July om Natten laae vi Bie de Vind over til Landet, men fick en forfærdelig Taage, saa man ey kunde see for sig paa 10 Skridt, og hørte heele Natten Skud fra N:O: til N:W:; Kl.2¹/₂ kom et svært Skib, som stoed Bie de Vind imod os, og under vores Læ, og Taagen var saa stærck, at vi hørte Folck tale der om Bord, førend man kunde see Skibet, og han var os tæt paa Læ- Bougen, Vi raabte da baade paa Fransk og Engelsk, at han skulde holde af, hvorpaa han rigtig nock dreyede af, men var os saa nær, at det var ham umueligt at dreye saa gesvindt af, at han joe slirede Langs ad vores Styrbords Side, og jeg har sandelig Aarsag at tacke Gud, at han ey kom mellem vore Master, da han upaatvivlelig havde seylet os over. - Han knækkede vor store Bram - Top, da han

med sin Klyver Bom kom ind imellem vores Signal Gods, skiørede vores Læe ~~Stoere~~ Mers Seyl, og revet 2 Planker løse af vores Agter Speyl - Af hans Størrelse sluttede jeg at det var en Orlogs - Mand, og ~~sasspart~~ han var frie af mig, holdte jeg af, deels for at eftersee Skaden, og deels for at undgaae fleere. Han holdt efter mig, og prayede paa slet Engelsk, hvem Vi vare, mit Svar loed det som han icke forstoed, ligesom Vi heller icke kunde forstaae ham, hvorpaa jeg gjorde klart Skib og høyste Flag. - Kl. 2³/₄ om Morgenen, da Taagen lettede, og det begyndte at skimte af Dagen, dreyede jeg til Vinden, og gick for ganske smaae Seyl, saa at han kunde komme mig paa Siden; han prayede og spurgte hvilket Flag jeg havde til; jeg svarede at det var det Danske Orlogs - Flag, han spurgte hvorfra jeg kom, og paa mit Svar, at jeg kom fra Algier, og at min Iolle var i den Forfatning, at jeg icke kunde sende nogen Officier om Bord til ham, sendte han strax en Officier til mig, af hvem jeg fick at vide, at det var en Spansk Fregat, Sainte - Savine, paa 40 Canoner, coManderet af Don Michel Gaston. - Officieren gjorde mange Undskyldninger fra sin Chef for det Uhæld som var arriveret, og tilbød naar det blev Dag at ville assistere os, men jeg sagde ham at jeg havde været særdeles heldig, og ey faaet meere Skade, end jeg Selv i kort Tiid kunde reparere - Han berettede at de hørte til en Division af 4re Fregatter, 4re Brigger, 1 Cutter og 2de Canoneer Baade, under CoMando af Dⁿ Poul Lodares. -

Om Morgenen Kl. 7 lettede Taagen, og vi saae 4re svære Skibe til Louvart og en Brig, samt observerede at en Spansk Brig holdt ned paa os, gjorde Signal for sin Esqvadre, og skiød 2 skarpe Skud, /: jeg har observeret at de Spanske altid give skarpe Skud til deres Signaler:/ Jeg vendte, kastede store Mers Seyl back, opgav Focken, og havde mit Flag til, som jeg heele Natten havde havt under Gaffelen -

Capitainen af Briggen, beviiset over at det var en Engelsk Brig, skiød 5 skarpe Skud efter mig paa en meget lang Distance, fra mig til Louvart; jeg havde heele Natten gaaet med klart Skib, og da jeg troede, at han maaskee ey kiendte det danske Flag fra det Engelske, sadte jeg mit Flag heelt ud paa Nocken af Brig - Seyls - Boten paa en Flagstang, og skiød et skarp Skud, - da han saae jeg laae roelig mærckede han sin Feyl, og sendte en Officier om Bord til mig, hvilcken jeg spurgte om Vi havde Krig med Spanien, da Svaret var : Ney, yttrede jeg min Forundring, at han i saa Tilfælde kunde skyde paa en Dansk Orlogs-Mand; han svarede, at det var skeedt i den Overbevisning at vi var Engelske; ; jeg underrettede ham derpaa at jeg havde talt med en af de Spanske Fregatter, og forsickrede ham at jeg heele Natten havde gaaet med Flag til, bad ham see mit Batteries Styrcke som ville være tilstræckelig for 2de saadanne Briggers som den Spanske, der var kun paa 14 Canoner - forsickrede tillige, at Aarsagen hvorfor jeg icke havde skudt igien, var for

icke at bryde det Venskab som var imellem det Spanske og Danske Hof; men derimod, at om een af hans Kugler havde truffet enten nogen af mit Mandskab eller Takkelagen, havde jeg givet ham mit Batterie, men da ingen havde truffet, ville jeg ey fra min Side give Anledning til en Krig - at jeg havde mindst ventet, at en Officier, der havde den Ære at commandere en Orlogs-Mand, ey kiendte Nationernes Flage; disse, paastoed han, vare ham bekiendte, men vedblev Forsickring, at han antoeg os for Engelske - og at han ey troede at der vare danske Krigs Skibe i Middelhavet, - Jeg udbad mig Skibets og Capitainens Navn, hvilket han vægrede sig ved at give uden Tilladelse, men da jeg paastoed at ville vide det, og yttrede Forundring over at en Mand ville skiule sit Navn, naaer han gick under sin Konges Flag, giuntoeg han, at han dertil først maatte have sin Chefs Tilladelse, gick om Bord, og kom strax tilbage med Chefens Commission, der underrettede mig at Briggens Navn var Cazadon, ført af Comte de la Titta. - Kl. 9¹/₂ Formiddag kom Fregatten, som havde seylet paa os om Natten, prayede os, og sendte en Officier om Bord, og bad mig siden jeg ville til Mallaga, om jeg da først ville tale med Chefen af Esqvadren om denne Affaire, som laae en 3 Miile til Louvart, jeg sagde ham at dette var mit eeneste Ønske, siden det var paa min Vej; men at jeg paa ingen Maade rettede min Maneuvre efter dem, - hvilket han forsickrede var en Ting han fuldkoemen indsaae, hvorpaa jeg tillige med dem krydsede mig op. - Den 7^e July Kl. 5¹/₂ om Morgenen holdt ned efter den Co-manderende, da jeg kom tvers for ham, dreyede jeg til Vinden, sadte min Jolle ud, som jeg havde repareret saa godt som mueligt, og seendte en Officier om Bord til ham, for at beklage mig over Brig Chefens Mal - Conduitte. -

Esqvd. Chefen undskyldte sig med at de havde Krig med Engel-land, og at man paa Distance let kunde tage Feyl af Flaget, jeg bad ham da, at om og han længere tvivlede om jeg var Dansk, kunde han skyde paa mig, saa ville jeg give ham mit Batterie, og stryge Flaget, da jeg var nødsaget at give efter for Magten, men at jeg ville indberette den heele Affaire til mit Hof - samt underrettede ham om at her vare 3 danske Fregatter og 1 Brig i Middelhavet, og i Fremtiden ville komme mange flere, samt bad dem tage Kiendemærcke paa Briggen, da jeg oftere kunne have den Ære at komme i deres Selskab. -

Den 9^e July om Aftenen Kl. 7 kom jeg til Anckers i Mallaga, hvor jeg forefandt Fregatten Thetis, tilligemed den ommeldte Spanske Esqvadre. Saavel Chefen af Divisionen, som af Fregatten der aborderede os, har giort mig Visitte, og tilbudet deres Assistence i Fald jeg behøvede noget, og maae jeg tilstaae at de i saa Henseende har vist mig megen Høflighed. -

Her ligger en Deel Skibe, som har bedet mig om Convoy ud af Strædet ved Gibraltar, da jeg skal til Tanger, hvilket jeg ey kand vægre

mig for, da der er mangfoldige Capere ved Ceuta og under Gibraltar, som opbringer Neutrale Skibe. -

Jeg smigrer mig med at jeg i Henseende Affairen med de Spanske Orlogs Mænd, maaske have handlet efter det høye Collegii Bifald - ligesom jeg og stædse anbefaler mig i Dets gunstige Bevaagenhed. -

Briggen Sarpen til Anckers i Mallaga den 10' July 1797 -

underdanigst

Holck.

Til

Det høy - Kongelige

Admiralitets og Coñmissariats

Collegium. "

-(Siden Oktober 1796 havde Spanien været i Forbund med Frankrig mod England, og i Februar 1797 havde en engelsk Flaade slaaet den spanske Flaade ved Cap St. Vincent. - Frankrigs 2' Forbundsfælle var Holland, hvis Flaade blev slaaet af en engelsk Flaade i Efteraaret 1797. - Portugal sluttede Fred med Frankrig i August 1797, men gik i Foraaret 1799 ind i Forbundet mod dette Land).

- I Mallaga traf han Fregatten "Thetis" med en Del danske Skibe, som den havde lovet Konvoy Strædet ud. Generaladjutant Fisker hævdede nu, at det maatte tilkomme C.C.Holck, der hørte til Divisionen i Middelhavet, at føre Konvojen ud. Holck indvendte, at han ikke kunde handle mod sin Divisionschefs Ordre om at gaa til Tanger og forestillede Fisker, om denne ikke fandt det billigere selv at tage Konvojen, da den skulde samme Vej som han, der var næsten seijklar og desuden kunde give Skibene Beskyttelse paa en længere Strækning. Generaladjutant Fisker holdt imidlertid paa sit og tilføjede, at han kunde befale Holck at tage Konvojen, hvis han ikke samtykkede deri, hvorfor Holck - for at undgaa en saadan Ordre - besluttede at antage Konvojen.- Alt dette meddelte han i sin Rapport til Kaptajn Bille.

- Hans næste Indberetning til Admiralitetet lyder saaledes:
"Underdanigst Pro Memoria!"

Den 17' July om Eftermiddagen Kl. 4 gick jeg under Seyl fra Mallaga med en Convoy af 13 danske Coufardie Skibe, Vinden var N.N.W. Bram Seyls-Kuling. - Den 19 July om Morgenen Kl. 5 kom en Engl: Orlogs - Fregat holdende ned paa os, jeg gjorde Signal for Convoyen at dreje til Vinden og brase op, hvilket jeg og gjorde, skiød et Skud og høyeste Flaget. - Fra Fregatten kom en Officier om Bord, som forespurgte fra sin Capitaine, om det var min Convoy, og om nogen af Convoyen havde Ladninger der tilhørte Deres Fiender, og da jeg desangaaende gav ham min Forsickring, forloed han mig, og jeg gjorde Signal for Convoyen

at brase fuld. - Same Dags Formiddag saae adskillige smaa Capere kome ud fra Gibraltar, men gik strax ind igien; Kl. 10 Formiddag kom en Barck ud fra Ceuta, som skiød et skarp Skud efter Convoyen, jeg sadte Seyl til, heyste Flaget, gjorde Jagt paa Barcken, og skiød et skarp Skud efter efter ham, hvorpaa han heyste Spansk Flag, og holdte af ind under Landet, men da Vi ey kunde kome ham paa Skud nær, holdt af igien efter Convoyen. - Kl. 12 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag fick 1 Barck at see som kom ud fra Gibraltar og tonede ey Flag, jeg skiød et skarp Skud efter ham, hvorpaa han heyste Tyrckisk Flag; men da Kulingen tiltoeg og Vinden var Osten, 3 Revet Mers-Seyls Kuling - vilde jeg ey forlade min Convoy. - Kl. 7 $\frac{1}{2}$ same Dags Aften forloed jeg Convoyen 4 Miil Vesten for Cap - Spartel. - 3 Svenske Skibe holdt sig blandt Convoyen, og ere saaledes lykkelig gaaet frie - Saalænge den Østlige Vind stoed, holdt jeg krydsende i Læ af Cap - Spartel, hvor jeg fandt 2 Engelske Orlogs Brigge, 1 Cutter og 2 Canoner Baade, indtil jeg den 24' July Eftermiddag Kl. 4 $\frac{1}{2}$ kom til Anckers i Tangers Bay. - Saavel Consul Olsen som jeg, har havt megen Umage for at blive af med den Tripolitanske Ambassadeur, og hans Tøy, som man, for Pestens Skyld, var meget bange for, af hvilcken Aarsag jeg maatte beholde ham om Bord indtil den 28' July, da jeg debarqverede ham med 5 af hans Suite - hans Tøy derimod blev jeg ey af med førend den 30' July. - Den følgende Dag Kl. 7 $\frac{3}{4}$ om Morgenen lettede jeg med Vinden af S.S.W. Lab: Bram Seyls Kuling, og kom til Anckers her den 1^e Aug. om Formiddagen Kl. 9 $\frac{1}{2}$ med Vinden af S.S.W. til S.S.O. og Stilte, saa jeg maatte roe mig ind i Havnen -

.....

Saavel Engelske, som Franske og Spanske Corsarer opbringe Neutrale Skibe til alle Havne i Strædet, og i Særdeleshed ligge en Deel Danske og Svenske Skibe opbragte i Gibraltar og Ceuta. -

.....

Briggen Sarpen til Anckers ved Mallaga d.5 Augt 1797.

underdanigst

Holck. "

Efter Kaptajnløjtnant Holcks Indberetning af 10. Septbr. fra Malta (Nr. 1770/1797) ankom han dertil fra Malaga d.23. August. Kaptajn Bille havde her efterladt Ordre om, at han skulde gaa til Tripolis med 12.000 Piastre fort^s d'Espagne og aflevere dem til Konsul Lochner. ("Sarpen" skulde tillige medtage det Krudt, der var lovet Paschaen, og to tripolitanske Slaver, som Bille for at imødekomme et yderligere Ønske fra Paschaen havde maattet løskøbe). "Sarpen" kom til Tripolis d.2. September og afleverede Pengene d.4.s.M. (Det viste sig, at Paschaen nu ønskede at faa Briggen i Stedet for Pengene. Da det blev afslaaet, for-

langte han Briggens Kanoner mod at give nogle andre i Stedet og blev vred, da ogsaa dette blev nægtet. Men den næste Dag indvilgede han dog i at modtage, hvad Briggen havde med, mod at Lochner skulde skrive til Kaptajn Bille om at skaffe ham 40 Kanoner med Tilbehør mod Fradrag af Værdien heraf i de 38.000 Piastre, som endnu skyldtes ham; Holck gav imidlertid ikke noget Løfte herom). - Han kom til Malta d.7. September, men "Pesten havde været i Tripolis, og da icke 80 Dage endnu vare forløbne, siden Den der ophørte, fick jeg her uundgaaelig 40 Dages Quarantaine". Denne Tid brugte han til at lade Briggen reparere og male. Han skulde derefter ifølge Ordre fra Kaptajn Bille gaa til Neapolis, Livorno og Genova for at møde ham under den italienske Kyst. I Malta afgav han til Konsulen en skriftlig Rapport til Kaptajn Bille. Han traf her Fregatten "Triton", der havde de resterende 38.000 Piastre til Paschaen med fra Genova, og satte Kaptajn Ellbrecht ind i Situationen. (Denne afleverede dog efter sin Ordre Pengene til Konsul Lochner, og Resultatet blev, at Paschaen fik de 35.000 Piastre, men at 3000 Piastre skulde tilbageholdes til Køb af 20 Kanoner. Kaptajn Bille var meget misfornøjet med denne Ordning).

I Malta maa C.C.Holck have modtaget nedenstaaende Skrivelse (nu tilhørende Kontorchef H.Holck):

"Hermed har jeg den Fornøjelse at sende Herr Capitaine Lieutenanten indsluttet en Copie af et Admiralitets Brev til mig, som jeg modtog her i Marseille.

Af dets Indhold seer De Selv det naadige Biefald som Hans Mayestæt har givet til vores affaire den 16' May; Jeg troer vi har aarsag at gratulere hverandre til saa angenem en Skrivelse som denne er;

Hans Mayestæt har under en senere dato bæret mig med Kammerherre Nøglen, og som jeg er overbeviist om at De tager Deel i min gode Skiæbne, har jeg ikke villet undlade at meddele Dem samme;

Skulde der indløbe begiering til Dem fra Consulerne i det Strøg fra Neapolis, Livorno, Genoa eller Marseille, om at give Convoy til Danske Skibe, behager De ikkuns at opfylde deres begiering, og Convoyerer lige til Mallaga, og om der ingen Skibe er at tage med der, da Strædet ud; og naaer De da gaaer tilbage tager De med Dem, alt hvad som igien vil ind ad Strædet, samme Tour, haver allene for Øyen at samle saa mange som muelig paa ængang paa det en slig tour kan blive til Nytte for flere Skibe. Men for at convoyere fra Kysten, eller forbie Corsica ønsker jeg at De giver til ethvert enkelt Skib, som er Dansk og maatte forlange det;

Capitaine Ellbrecht saavel som alle Consuler er bekjendt med min tagne Plan, nemlig at jeg med mine underhavende Skibe, vil stedse give Convoy fra Neapolis af og til Strædet ud, og ligeledes tilbage samme

Vej: Tingen er allene at samle nogle Skibe sammen for ikke at gjøre en lang Rejse for et enkelt Skib, og dertil haaber jeg, og vendter at Consulerne vil være behjelpelige;

Fregatten Najaden til Ankers ved Marseille den 31de August 1797.

Til
Chefen for Briggen Sarpen
Herr Capitaine Lieutenant Holck. "

Steen Bille

/ Schmidt.

Den omtalte Kopi er saalydende:

" I følge Hans Mayestæts allernaadigste Befaling, og i allerhøyst-sammes Navn, tilkiendegives Herr Capitainen det naadigste Biefald, hvor-med Hans Mayestæt anseer Deres i Actionen den 16de May sidstl: udviiste Mod, Tapperhed, og gode Manoeuvre, samt at De ligeledes maae bekiendtgjøre Chefen for Briggen Sarpen, Capitaine Lieut.v.Holck, tilligemed samtlige de under Deres kommando havde Officierer og hele Mandskab, Hans Mayestæts allernaadigste Velbehag med deres, ved denne Lejlighed afgivne Beviis paa Duelighed, Mod og Standhaftighed;

Og tvivle vi ikke om, at Herr Capitainen selv vil vælge den mest passende Maade, for solenniter at tilkiendegive alle Vedkommende, dette Hans Mayestæts saa opmuntrende Velbehag.

Admiralitetets og Commissariats Collegio den 4de Augst 1797.

Frederick. C.P.

F.C.Kaas. J.P.Wlengel. F.Knuth. S.Nørregaard.

/ N.Perbøll.

Til
Chefen for Fregatten Najaden
Herr Capitaine Bille. "

+))

D. 3.11.1797 laa Holck i Livorno, hvorfra han skulde gaa langs Kysten og medtage de danske Skibe, som behøvede Konvoy, ogsaa fra den spanske Kyst. Han skriver herom:

"Den Danske Handel og Skibs Fart trænger meget paa denne Kyst til

+) Det vil næppe være ønskeligt i alle Detailler og fra Dag til Dag at følge "Sarpen" under dens talrige Konvoyeringer frem og tilbage i det vestlige Middelhav og ud og ind ad Strædet ved Gibraltar. Herom kan der henvises til Steen Billes Bog om "Det danske Flag i Middelhavet", som i det hele giver en Fylde af nøjagtige Oplysninger om denne Periode. I det følgende anføres imidlertid fra C.C.Holcks Indberetninger de fleste mere interessante Begivenheder eller Oplysninger.

Beskyttelse mod de Franske Søe - Røvere /: et mildere Navn kan man ikke give dem :/ som i Almindelighed opbringer alle Skibe af Interesse og uden mindste Grund overtræder Neutralitetens og Folkerettens Love; overalt i Middelhavet seer man derfor med Glæde de Danske Krydsere, da Eyendomen derved betrygges saavel for Befragterne som Skibs - Eyerne, hvilket foraarsager ikke allene at Fragterne stiger, men det som er meest smigrende, at vore Skibe søges fremfor alle andre Nationers. -"

Hans næste Indberetning til Admiralitetet (Nr. 152) er skrevet i Barcelona d.4.1.1798. Han meddeler heri bl.a., at han "gik fra Livorno den 17' November med en Convoy af 2de Skibe til Genua, for at høre om nogen derfra skulle have Convoy. - Den 18' Novbr. Kl.2 om Eftermiddagen, mødte en Fransk Caper 2^d Miile Østen for Genua, som holdt ned efter os og skiød efter Convoyen, men da jeg under mit Flag havde givet ham et skarpt Skud, dreyede han til, og holdt sin Cours Øster efter."

- Efter gentagne Anmodninger fra Kaptajn Bille om Forøgelse af Eskadren til Konvoyering havde Regeringen bestemt sig til at udsende Fregatten "Thetis" under Generaladjutant, Kaptajn Peter Riegelsen (f. 1751, + 1817 som fhv. Kontreadmiral, ugift) og Briggen "Lougen" under Kaptajnløjtnant Jens Schou Fabricius (f.1758, + 1841 som fhv. norsk Viceadmiral, gift med Elisabeth Marie Schiwe). Eskadren forlod København i September 1797, men fik Storm i Nordsøen. "Lougen" kom saa til Malaga d.19.November, medens "Thetis", der havde faaet en Læk og var gaaet ind til Norge, først ankom d.31.1.1798.

- D.17.2.1798 skriver C.C.Holck fra Malaga (Nr. 383), at han gik fra Barcelona d.6.Januar og d.8.Februar kom ind paa Malagas Red. "Fregatten Tritton som laae i Moullien af Mallaga sendte mig strax en Lods, da Søen gick meget svær og jeg laae paa et farligt Sted, hvilken for at bringe mig ind i Moullien ville have mig under Seyl; jeg lettede derpaa strax mit Tøy - Ancker og fick vunden ind paa Daglig Anckeret til halv Toug, men da Vinden gick meer Sydlig, og Søen var svær, maatte jeg for ey at resiqvere at drive paa et Steen - Rev, kappe paa halv Toug og staae til Søes, hvor jeg maatte holde det under Seyl til den 9' Febr. om Eftermiddagen Kl. 6 da jeg løb ind og fortøiede i Moullien." -Baade Anker og Tov blev siden bjerget.

D.10.Februar kom ogsaa "Najaden", "Thetis" og "Lougen" til Malaga, og Bille udgav sine Ordre."Sarpen" skulde krydse ud for Cartagena til den danske Handels Beskyttelse.

- D.26.April skrev C.C.Holck fra Algeziras til Kaptajn Riegelsen, at han den foregaaende Dag havde konvojeret 5 Skibe fra Gibraltar, men at 3 af disse paa Grund af Stille, Strøm og Mørke var kommet langt fra ham og var blevet taget af franske Kapere. Der var samlet 10 af disse, som alle var bevæbnede Rofartøjer. Han havde sendt Løjtnant Krieger hen til Priserne af hvilke den største var over 1/4 Mil borte, men hans

Protester nyttede ikke, og medens Krieger var om Bord i en af Priserne, blev hans Rofartøj af Kaperne tvunget til at vende tilbage til "Sarpen", saa at han maatte lade sig sætte om Bord i Koffardiskibets Jolle. Da det var næsten helt stille Vejr, kunde "Sarpen" ikke komme Skibene til Hjælp, men Holck henvendte sig den næste Dag i Algeziras for at protestere mod Opbringelsen af de 3 Skibe, som nu var bragt derhen; den danske Konsul kunde imidlertid kun tale Spansk, og den franske Vicekonsul kunde ikke afgøre Sagen, da alt skulde sendes til den franske Konsul i Cadiz. Holck skrev derfor til den danske Konsul i Cadiz og paalagde ham at arbejde af alle Kræfter for at faa disse Skibe frigivet, da deres Papirer var i bedste Orden. Kaptajn Bille understøttede i skarpe Vendinger Kravet om Frigivelse, og Skibene blev derefter ret hurtigt udleveret og og Kaperne erklæret for strafskyldige.

Da Briggen "Sarpen" d.29.Maj kom til Malaga, meldte Kaptajnløjtnant Holck, at han under Krydsning i Strædet ved Gibraltar havde mødt 2 danske Skibe, der var opbragt af engelske Kapere. Efter at have forsikret sig om, at deres Papirer var i fuldkommen Orden, tog han dem under sin Beskyttelse. Den ene Kaper klagede til den engelske Admiral Orde, som forlangte Holcks Erklæring. Denne gik ud paa, at han d.30. April mødte et dansk Skib, bestemt til en neutral Havn, ladet med Brændevin og Vin, og at det var taget af en Kaper, hvis Nationalitet han ikke kendte, da der ikke var nogen om Bord paa den, som kunde tale, læse, skrive eller forstaa et Ord Engelsk. Da det danske Skibs Papirer var helt i Orden og det yderligere under Cap Gate var blevet visiteret af en engelsk Orlogsfregat, der havde tilladt det at fortsætte Rejsen, havde han efter sin Ordre sat det i Frihed.

Ifølge C.C.Holck Indberetning af 30.6.1798 til Admiralitetet (Nr. 1210) var "Sarpen" d.23.s.M. fra Malaga kommet til Barcelona, hvor Skibet skulde undergaa nogle Reparationer. Saa snart Vinden blev god, skulde han ud med forskellige Konvoyer, ialt ca. 35 Skibe. "Om Eftermiddagen (d.17') saa vi en Fregat som under Spansk Flag gjorde Jagt paa og skiød et skarp Skud efter et Dansk Skib, som var et Stykke agter ud, hvorpaa jeg gjorde Signal for min Convoy at brase op, dreyede selv til Vinden, og skiød et skarp Skud under Flaget. - Fregatten holdt af, og Skibet, som holdt ned til mig fortalte, at han kom fra Algeziras, hvor han havde været opbragt, og gik til Alicante for at søge Fragt. Han forloed mig om Aftenen tilligemed en Koff af min Convoy som var bestemt for Alicante. - Bemeldte Orlogs-Mand under Spansk Flag, var en engelsk Fregat som jeg kiendte meget vel fra Gibraltar, hvilket han selv bekræftede Dagen efter om Aftenen Kl. 10 da vi prayede ham, hvorved han tillige fortalte os, at han samme Eftermiddag havde tændt Ild paa 2^e svære Spanske Barqver tæt under Cap S^t.Martin, hvilke Vi og saae brænde". I en samtidig Rapport til Kaptajn Bille berettede han, at 3 span-

ske Fregatter havde taget en engelsk Korvet paa 20 Kanoner og bragt den ind til Malaga, samt at den franske Flaade havde taget Malta og allerede var undervejs til Egypten. Paa Malta havde Franskmændene bemægtiget sig en stor Mængde Rigdomme, der blev indskibet paa en fransk Fregat; denne mødte paa Vejen hjem en engelsk Fregat, som den vilde entre, men blev selv erobret og bragt ind til Gibraltar.

- (Den store franske Flaade og 4-500 Transportskibe var d.19.5. 1798 sejlet fra Toulon og samledes derefter ved Malta, som tilhørte Johannitterordenen, der overgav Øen uden synderlig Modstand. D.1.Juli begyndte Landgangen i Egypten, og d.2.Juli blev Alexandria taget uden Modstand af Betydning).

- D.30.6. og 3.7.1798 tilskrev Admiralitetet Kaptajn Bille, at Fregatterne "Najaden" og "Thetis" skulde hjemsendes; Bille skulde blive i Middelhavet, beholde Overkommandoen og hejse sin Stander paa det Skib, han fandt for godt. (De 2 Fregatter afgik d.1.9.1798). Endvidere meddeltes det d.4.8.1798 Bille, at Fregatten "Hvide Ørn" under Generaladjutant, Kaptajn Hans Michael Kaas (f.1760, + som Kaptajn 1799), og Briggen "Nidelve" under Kaptajnløjtnant Baron Hans Holsten (f.1758, + som Admiral 1849) skulde gaa til Middelhavet og underlægge sig hans Kommando i Stedet for de 2 Skibe, der skulde hjemsendes, (Den førstnævnte kom til Malaga 7.1.1799, den sidstnævnte allerede 14.10.1798. Presentskibet til Algier som i en Storm var blevet skilt fra "Hvide Ørn", kom til Algier d.16.12.1798). - Det var ogsaa blevet tilmeldt Bille, at Fregatten "Najaden" under Kaptajn Johan Cornelius Krieger (f.1756, + som Kontreadmiral 1824) skulde komme tilbage og underlægge sig hans Kommando. (Den kom til Malaga 19.1.1799).

- (General Bonaparte havde i Juli 1798 sejret i Slaget ved Pyramiderne og var rykket ind i Cairo, men 1.-2. August tilintetgjorde Admiral Nelson den franske Flaade ved Abukir, og Englænderne var herefter Herrer i Middelhavet).

- Ifølge C.C.Holcks Indberetning af 11.8.1798 fra Malaga (Nr.1495) kom han af Sted fra Alicante d.24.Juli med 36 danske Koffardiskibe. "Den 29^e July Kl.10¹/₂ Formiddag saae Vi en fransk Caper ligge Stille og betragte Convoyen. Da vi alle laae i Stilte, roede jeg op til ham, skiød et skarp Skud og heyste Flaget - hvorpaa han sendte sit Fahrtoej om Bord til mig og bad mig tillade ham at visitere om der var andre neutrale Skibe i Convoyen, jeg forsickrede ham paa min Ære at de Skibe han saae, vare alle under min Convoy og Danske, og tillod paa ingen Maade nogen at komme i min Convoy - han holdt sig uden for Convoyen og til Louvart af mig. - Det blev Stilte heele Dagen, om Eftermiddagen roede han henimod Byen Estepona, som vi havde tværs fra os. - Samme Nat havde bestandig Stilte, maatte skyde efter Baade, som kom ud fra Landet af Spanske Kysten og nærmede sig Convoyen, men forloed den strax igien

og roede ind ad Landet til. - Den 30' July om Morgenen Kl.4 fik en goed O.S.O.Vind - 3 Revet Mers Seyls - Kuling, saae adskillige Capere, men naar jeg skiød, vendte de strax tilbage til Landet; og var saa heldig at bringe heele Convoyen ud, uden at tabe noget Skib, da der dog var adskillige slette Seylere, saame Eftermiddag, og forloed dem Kl.6 om Aftenen, da jeg havde bragt dem ud af Sigte af Cap - Spartel og Spanske Kysten med stiv 3 Revet Mers Seyls - Kuling af Østen Vind". Han kom til Tanger 1. August og fulgtes derfra med Fregatten "Triton" til Gibraltar for at fylde Vand, "da Vandet derfra er det Bedste paa disse Stæder", og videre til Malaga, hvortil han kom d.8.August. Her laa ogsaa "Najaden", og han fik Ordre af Kaptajn Bille om at underlægge sig Kaptajn Ellbrechts Kommando og beordredes af ham til at gaa Strædet ud med en Konvoy.

- D.20.8.1798 havde Admiralitetet beordret Bille til, efter at der var sluttet Fred mellem Sverige og Tripolis, at tage alle de svenske Skibe, der maatte ønske det, under Konvoy og at beskytte det svenske Flag som vort eget. En tilsvarende Ordning indførtes af Sverige med Hensyn til danske Skibe.

- Det danske Flag blev ikke sjældent misbrugt; saaledes konstaterede Holck i September, at Papirerne for et Skib med dansk Flag ved Gibraltar var meget mistænkelige, ligesom hele Mandskabet bestod af Hollændere. Han bragte dog Skibet ud 15 Mil V. for Cap Spartel - og overgav det først da Papirerne. Kaptajn Bille mente, at han havde gjort sin Pligt ved at redde dette Skib med dansk Flag fra at blive taget og prisedømt paa selve Gibraltar Red, men beklagede sig til den danske Regering over de ret hyppige Misbrug fra Købmændenes Side, der kunde blive farlige, hvis Englænderne vilde visitere vore Konvoyer. (Han blev først senere bekendt med en dansk Forordning af 25.7.1798, der tilsigtede at hindre Misbrugene).

D.16.Oktober mødte Holck et dansk Skib fra Altona, der kom fra Marseille med en Ladning Vin, men 10 Mil Ø. for Malaga var blevet taget af en fransk Kaper. Da han fandt Skibspapirene i Orden, tog han Prisemesteren om Bord til sig og gik til Ankers paa Malaga Red for at tage Skibet med i sin Konvoy. Senere Reklamation fra fransk Side blev afvist som uberettiget.

Efter en Rapport fra Malaga af 4.11.1798 til Kaptajn Bille (Afskrift i Admiralitetets Sag Nr.1981) kom Holck d.23.Oktober til Ankers i Tangers Bay. D.27.sprang det daglige Tov, just som de skulde lette, efter at Vinden var slaaet om. Han holdt det krydsende om Natten mellem Cap Spartel og Spanske - Kysten i stærk Torden og Lynild for næste Dag at komme ind til Tanger for at tage sit Anker, hvilket dog Kuling og stærk Sø hindrede, bl.a. fordi Bøjerebet sprang, hvorfor han tilsendte Konsul Olsen Peiling af Stedet, hvor Ankeret stod. Han observe-

rede uden for Bugten 3 franske Kaper, der gjorde Jagt paa 2 danske Galeaser uden for Cap Spartel. Gjorde straks Jagt paa dem og skød 2 skarpe Skud efter Skibene, da de brasede op for Kaperne, som derpaa straks forlod dem. Han var derefter inde ved Gibraltar. "Admiral Lord St Vincent haver været meget artig imod mig og bedet mig sige de Americanske Skibe som maatte være i Algeziras at naar de ville komme til Gibraltar ville han give dem Convoy", D.2.November sejlede han til Algeziras, hvor han fandt 5 Skibe af "Nidelvens" Konvoy, der havde været opbragt, men igen var frigivet. Med disse og 5 Skibe fra Gibraltar kom han samme Aften til Malaga.+) Han mødte udenfor Gibraltar et dansk Fregatskib "Forandringen" af Altona, ført af Kapt. Berent de la Hay, der kom fra Salou med Brændevin til Bergen; det var 1' Novbr. blevet anholdt af en fransk Kaper, der havde taget hans Certeparti og Certifikater fra den danske og franske Konsul i Barcelona. Han raadede Fregatten til at gaa ind til Gibraltar for dens Sikkerheds Skyld, da en anden fransk Kaper som fandt ham, vilde finde rig Anledning til at dømme ham.

Efter C.C.Holcks Indberetning af 30.11.1798 fra Barcelona (Nr. 2064) sejlede han d.22.November fra Malaga med 19 danske og 3 svenske Skibe; af dem skulde 8 danske Skibe blive i Barcelona; de andre maatte foreløbig ankre paa Reden paa Grund af stille Vejr. Ifølge den næste Indberetning af 20.12.1798 fra Livorno (Admiralitetets Nr.95/1799) havde han d.6.Decbr. : " i Sigte af Corsica Stilte, og derpaa østlig Vind, 3 Revet Mers-Seyls og tiltagende/^{til}Under Seyls Kuling. - Den 8^d Decemb. sprang Bouttelousen og Focken skiørede, samme Nat skiørede Store - Stag Seyl, og Focke Stag - Seyls Leyder og Fall sprang; jeg slog strax et andet Store Stag Seyl under, som og skiørede, og Skibet toeg en Deel Vand ind i Læe, saa jeg maatte ligge Bie for Storm Seyl og Store - Stag Seyl /: for fulde Seyl Skibet laae godt paa Søen:/ til den 15^d December, da Vi fick goed Vind. - Jeg har næsten bestandig den Tiid havt Under - Seyls Kuling og Storm af Østlig Vind, og i dette haarde Veyr har mit Mandskab lidt meget af den megen Sø Skibet toeg ind i Læe, samt stadig Regn og Kulde, og deres Tøy altid vaadt, men dog er jeg saa heldig, at jeg ingen Syge har faaet. "

Konvojen var under Stormen blevet splittet, men det lykkedes ham, da Vejret bedagede, at faa den samlet igen og bringe alle Skibene undertaget et, der kom senere, til Ankers i Livorno d.18.Decbr.

- I 1798 bragte Briggen "Sarpen" 89 Skibe ud af og 49 ind i Middelhavet.

I Begyndelsen af Aaret 1799 indløb der en Ordre af 20. Decbr. 1798 fra Admiralitetet om, at Briggerne "Lougen" og "Sarpen" samlede

+) - Netop som han var kommet til Ankers paa Reden, maatte han lette igen for at frelse et af Konvoyens Skibe fra en fransk Kaper.

skulde gaa hjem i Forhaaret og konvoyere danske og svenske Skibe hjem; paa Vejen skulde de anløbe Lissabon for ogsaa at tage Konvoy derfra. I Nordsøen skulde "Sarpen" skille sig fra "Lougen" for at konvoyere ind til Elben og Weseren, medens "Lougen" skulde gaa lige hjem.

Ifølge Indberetning (Nr.385) af 21.1.1799, paa hvilket Tidspunkt "Sarpen" laa til Ankers i "Moullien af Livourno", var C.C.Holck gaaet under Sejl d.27.Decbr. fra Livorno med 4 Skibe, men naaede paa Grund af Storm og Modvind først til Neapel d.12.Januar. "I den Tiid jeg var der, begyndte Revolution imellem Pøbelen, som armerede sig, brækkede Tøyuuset op og tog alle Vaaben derfra, plantede Canoner i Gaderne, og disarmede alt hvad der var militairt, uden Artilleriet, som de havde taget i deres Sold. - 3 Dage for min Ankomst havde 2^e Portugisiske Fregatter, efter Kongen af Neapels Ordre, sunket uden for Havnen 5 Neapolitanske Orlog - Skibe, og brændt 2^e Orlog - Skibe, som ey vare tiltackede, eller havde Canoner, men vare forhuede med Kobber, samt brændt 75 Canoneer Baade forhudet med Kobber - Den 24' Decbr. 1798 var Kongen af Neapel med Familie og Suite gaaet om Bord til den Engelske Admiral Nelson, som førte dem til Palermo, hvor Kongen agter at forblive I Neapolis tog jeg en Matros om Bord, navnlig Christopher Dime en Preusser af Fødsel, af Aarsag, at han har fahret med Skibs - Capt. Kielland, som var taget af Tripolitanerne, hvor bemeldte Matros har været Slave. - Han har siden lagt syg i Hospitalet i Neapolis af een Beenscade, og gaar med mig for Kosten, til jeg kan faae en Hyre til ham. ----" -(Kong Ferdinand IV. af Neapel (med Sicilien) havde i November 1798 sendt en Hær mod Rom, der i Februar s.A. var blevet besat af franske Tropper og erklæret for Republik, men Neapels Hær blev i Decbr. 1798 slaaet af Franskændene, Neapels Fattigbefolkning gjorde haardnakket Modstand, men bukkede tilsidst under, hvorefter selve Neapel i Januar 1799 blev omdannet til Republik).

- "Sarpen" gik under Sejl fra Neapel d.16.Januar og kom 19.s.M. tilbage til Livorno. Da Holck her fik Underretning om, at Genova var erklæret blokeret af England, bestemte han sig til at lade nye Sejl forfærdige i Livorno. - (Genova, der i 1797 var blevet omdannet til "Den liguriske Republik", var i 1798 blevet indlemmet i Frankrig).

Af den næste Indberetning (Nr.686) af 23.3.1799 fra Malaga fremgaar det at han d.23.Februar gik fra Livorno med en Konvoy af 23 Skibe, hvoraf 9 var svenske, og at han var ledsaget af Fregatten "Triton", til de var forbi Minorca d.4.Marts. Om Morgenen d.15.Marts savnedes en dansk Brig af Konvojen, der mentes at være forlist i en svær Byge om Natten. D.17.Marts "saae en temmelig stor Caper, skiød et Skud og heyste mit Flag, da han skiød under fransk Flag; vi saa ham i 2de Dage, men altid paa en passende Distence udenfor Convoyen". "Sarpen" og Konvojen krydsede op til ud for Gibraltar, men maatte for en Vestenstorm holde af og

gaa ind til Malaga d.20.Marts. Ifølge Indberetning (Nr.719) af 27. Marts kom den af Admiralitetet fragtede Galease til Malaga d.24. med en Ladning af Segl, Tov etc. til Eskadren. Holck fik Tilladelse til at losse Ladningen i en lejet spansk Fregat og foranledigede, at Konsulen paatog sig Ansvar for Udlevering af, hvad der behøvedes.

I sin Indberetning af 3.4.1799 (Nr.776) skriver han fra Malaga:
 "----- Det Skib af min Convoy, som jeg har indberettet at være efter al Formodning kuldsejlet, er jeg nu overbevist, at det er saa, da den svenske Brig Husaren har mødt en Engelsk Letter of ^(Kaper) Mart/ som havde reddet disse ulykkelige Folck, og taget dem om Bord fra bemeldte kæntrade Brig. - De bleve alle biærgede paa Drengen nær, og havde sadt 22 Timer paa Kiølen, i hvilcken Tiid et Dansk Skib passerede dem, som var umemskelig nock til ey at agte disse ulykkeliges Raab; jeg skal ingen Umage spare for at faa denne unaturlige Mand opdaget, og skal ey mangle at indberette Det høye Collegium saame. - Disse strandede Folck maatte gaae med bemeldte Lettre of Mart til Gibraltar, da ingen turde tage dem for Qvarantainens Skyld, eftersom det Engelske Skib var koemen fra Smyrna. -

Den 27' Martj om Eftermiddag Kl.2 $\frac{1}{2}$, efter at mit Brev til Det høye Collegium med Posten var afgaaet, opkom der Ild i et Svensk Couffardie Skib Helsingfors 216 $\frac{1}{2}$ Commerce Læster af min Convoy, ladet med Salt fra Alicante, ført af Skipper Bachmann. - Ilden opkom ved, at de paa Cabysen havde kogt Tiære, og da Cabysen laae under Dæcket, gik der strax Ild i alt; en Lykke at Vinden var Nordl. og han var i Læ af Convoyen; baade fra Briggen Nied - Elven og mig blev sendt Fahrtøyer med Brand - Anstalter, Officierer og Tømmermand, for at hugge loss inden Bords; der var mange Fahrtøyer paa Siden, og ingen ville vove sig over i Skibet, førend vore Officierer og Folck gick over; hans Touge brændte af inden for Klydset, vi hialp ham under Seyl, og mod Formodning, da Ilden var meget stærck, blev dog saame slucket efter 1 Time, og Skibet igien bragt til Anckers. Focke Mast og Boug - Spryd er meget forbrændt, samt hans Touge med mere. - Vi gav ham Folck til at hielpe sig ind i Moullien, hvor han forbliver for at sætte sig i Stand. -

Stormende Veyr af Westlig Vind gjorde at Vi maatte ligge her til d.28' Martj til Kl.3 $\frac{1}{4}$ om Eftermiddag, da jeg og Briggen Nied - Elven gjorde Signal for at seyle og gick saame Tiid under Seyl, Briggen Nied - Elven med 33 Skibe og jeg med 20^{ve}, Briggen Sarpen førte Convoyen og Nied - Elven sluttede, Vinden S:O: Mers - Seyls - Kuling. - Uden for Mallaga havde seet nogle Dage et Engl: Orlog - Skib, en Brig og en Cutter, men holdte sig uden for Convoyen de 2de sidste, den første var ey at see; Den 29' Martj Kl.2 om Eftermiddag, passerede Gibraltar, saae et Engelsk 74 Canon Skib koeme ud fra Gibraltar, og styre Cours med os, men holdt sig uden for Convoyen. - Same Tiid saae et Dansk Skib koeme ud fra Gibraltar, som stødte til de agterste af Convoyen. Kl.10 $\frac{1}{2}$ om

Aftenen maatte vende for Tariffa da Vinden blev skral. - Den 30 Martj om Natten Kl. 2 $\frac{1}{4}$ fick en overmaade svær Bøye med Lynild og Storm af Westl. Vind, overmaade mørckt, gjorde Signal for Convoyen at holde af, saae Briggen Nied - Elven holde af, og dem af Convoyen man for det forfærdelige Mørcke kunde see, gjorde ligesaa - saa snart det lysede af Dagen, kunde jeg tælle 32 Skibe, kunde ey see Nied - Elven førend om Formiddagen Kl. 8 $\frac{1}{2}$, da han var i Læe hos et Skib som havde mistet Focke - Masten og Boug - Sprydet. - Kl. 2 $\frac{1}{2}$ prayede Nied - Elven og sagde ham jeg vilde løbe ind til Mallaga med de Skibe jeg da havde hos mig, og om han vilde blive hos dem som var agten for ham, for at bringe dem ind til Anckers paa Mallaga Rehd for Capere. - havde svære Bøyer med Torden og Storm af Vesten, saa jeg adskillige Gange maatte lade mine Skiøder flyve - kom til Anckers d: 30 Martj Kl. 9 $\frac{1}{2}$ om Aftenen paa Mallaga Rehd med 33 Skibe. - Inden for Moullien laae Briggen Lougen, den Svenske Brig Husaren og den Svenske Fregat Freya, som har slaaget Seyl under, og vil lægge ud paa Rehden i disse Dage. - Den 31' Martj om Aftenen Kl. 4 kom Nied - Elven til Anckers paa Mallaga Rehd med 21 Skibe af begge Convoyerne og havde ey seet flere uden for. - I det onde Veyr var adskillige stødt til Convoyen. - Den første April fik jeg Lods om Bord og gick ind i Moullien for at proviantere, som skal med all Hurtighed arbejdes/^{paa,} for at komme herfra til Lissabon, og skal jeg naar min Proviantering er færdig, strax sende mit Penge Regnskab med første Post.-

Af Skibene som tilhører min Convoy har ingen mistet noget uden et Svensk Barck - Skib, som ved Paaseyling har mistet sin Barck - Mast og Stor - Seyl, men er nu i Stand til at seyle. - En Svensk Brig Atlas, Skp. Westermarck, af Stokholm med Styck - Gods fra Livorno, af min Convoy, er bleven taget uden for til Søes af en Fransk Caper og bragt herind, men jeg vil haabe, da han har været under Convoy, de lade ham gaae igien, da jeg i Foreening med den Svenske Consul gjør mig all Umage for hans Frihed. - Nu mangler jeg ickun et Svensk Barck - Skib Navigationen af Stokholm, ført af Fændrick Berggreen, komet fra Alicante med Vanille, som endnu ey kand opdages; jeg har ey seet ham siden jeg holdt af, men man vil have seet ham under Barbariske Kysten, som gjør at han med den stærcke Storm og Vind er dreven Østen for Mallaga.

.....

Ved min Ankomst hertil, meldte jeg mig strax til Capt. Lieutenant Fabricius, som den Ældste her paa Stationen.-

Briggen er i goed Stand, og Officierer og Mandskab friske."

D. 10. April skriver han bl. a. (Nr. 927), at han ikke vil sende Bilag sammen med Regnskabet, da han nu snart kommer hjem, og bemærker, at "af Beholdningen 5657 Piastre komme mig tilgode Kostpenge etc. etc. fra 1mo July 1798, ligesom jeg ogsaa deraf har forstrackt Officierer og Mand-

skab med Penge til Klæder etc., forsynet mig Selv med Kostpenge m.m. til min Hiemreysse, samt desuden saa meget i Lissabon kunde være nødvendig, om Reysen skulle blive lang, som den seer ud til". Han har nu 21 Skibe i sin Konvoy, som alle vil følge med til Højden af Lissabon, men endnu ligger her for kontrær Vind.

- Det var en mærkelig Sommer: Vinden var konstant vestlig, saa det var næsten umuligt for en Konvoy at komme Strædet ud. Der var gjort adskillige Forsøg derpaa; men hvad der var muligt for et enkelt Skib, var ganske umuligt for en større Konvoy, hvor alle maatte rette sig efter den sletteste Sejler. I Slutningen af Marts laa de 3 Brigger ved Malaga med en Konvoy paa i alt 72 Skibe, der efterhaanden forøgedes til over 100 Skibe. D.29.Maj skrev Bille (der 24.12.1798 var blevet Kommandørkaptajn) til Admiralitetet herom. Da der var stor Forskel i Letheden af at komme frem, naar en Konvoy var lille, og naar den var stor, havde han beordret Kaptajnløjtnant Fabricius til at opgive, hvormange og hvilke Skibe, der havde meldt sig til Konvoy lige hjem, og hvor mange til Lissabon, og disse havde han da ladet skille sig fra de andre og varpe sig længere bort sammen med "Lougen" og "Sarpen" for med det mindste Blaf af Landvind at gaa under Sejl og søge at slippe gennem Strædet. De 2 danske Fregatter "Triton", hvor Bille var om Bord, og "Hvide Ørn", samt Briggen "Nidelven", der alle laa ved Malaga, skulde saa tage Resten af Konvojen ud forbi Cap Spartel.

D.7.6.1799 kom den store Konvoy endelig af Sted "med en strygende Levant", 103 Skibe. "Triton" løb dog ind til Tanger, men "Hvide Ørn" og "Nidelven" fulgte med til 28 Mil Vest for Cap Spartel, hvor Kommandoen blev overgivet til Fabricius. Denne meldte d.22.Juni fra Lissabon, at han d.17. var ankommet dertil, men at Konvojen da var formindsket til 13 Skibe, idet alle de øvrige med eller uden Tilladelse havde skilt sig fra Konvojen.

Holcks første Indberetning herefter (Nr.1745) er skrevet d.27.Juli til Ankers ved Cuxhaven, hvortil han samme Dag var kommet. Han melder heri, at han d.24.Juli paa Højden af Texelen skiltes fra Briggen "Lougen", den forlod ham med 5 danske Koffardiskibe, hvoraf 2 skulde til Norge, 3 til København, og overleverede ham 9 danske Skibe, hvortil senere kom endnu et, der skulde konvojeret til Munden af Elben.

Hans næste Indberetning (Nr.1834) er d.6.August udfærdiget i Christianssand, hvortil han kom d.2.s.M. efter at være lettet fra Cuxhaven d.28.Juli. Han var nødt til at søge Havn i Christianssand paa Grund af Modvind. "Jeg har givet mit Mandskab Forfriskning af færsk Kød". - D.19. August melder han herfra (Nr.1834), at Vinden stadig er kontrær, og at han efter Kommandør Biercks Forlangende har afgivet 7 Mand fra Christianssand By, da Søfarten manglede Folk, og da de 7 kunde undværes paa Nedrejsen og han derved kunde tjene Handelen og "bespare Den kongl.Cassa".

Ifølge hans sidste Indberetning (Nr.1881) "Til Ankers paa Kiøbenhavn Rehd den 24de August 1799" gik han d.21.August fra Christianssand med vestlig Vind; den 22. sprang Vinden til Sønder med stærk Regn, Byger og Taage til d.23. om Morgenen, da Vinden blev V. og V.S.V. Kl.4 Em. passerede de Kronborg og kom Kl.8¹/₂ til Ankers udenfor "Trekroner". - "I Dag har jeg Saluteret Nye Holm med 9 Skud og blev med lige Antal betacket. ----- Skibet er i goed Stand, Officierer og heele Besætningen frisk". (Af en vedlagt Bemandingsliste fremgaar det, at "Sarpens" fulde Besætning var 90, herunder Chefen og 4 Løjtnanter; der manglede imidlertid nu 1 Løjtnant og 7 Mand).

- D.14.6.1799 var han(40 Aar gl.) blevet udnævnt til Kaptajn. -D. 6.9.s.A. blev der ved kgl. Resolution tilstaaet ham 1³/₄ Aars Gage i Dusør for Togtet med "Sarpen", og ved kgl. Resolution af 27.s.M. blev hans Gæld til den kgl. Kasse, 1661 Rdl., eftergivet ham, da han som en brav og duelig Officer fortjener Soulagement i hans Forfatning.

I en Konduiteliste af 24.9.1799 over Skibscheferne i Middelhavet skriver Kommandørkaptajn Bille om ham: " Han fortjener at udmærkes for den gode Orden og Omgang der var i hans Skib, hvilket altid lader mig tro, at han godt forstaar at comandere. Foruden den Øvelse, han forhen havde i sin Metié, har han paa deſse lange Expedition haft nye Leylighed at erhverve sig endeel meere, hvilket ieg med Vished kan siige han har trukket Fordeel af. Hans stedse udviste Lyst og Iver for Tienesten naar han blev beordret paa nogen Expedition, var stedse eens - og utrettelig i Tjenesten har han stedse viist sig. Han kiender meget godt Subordinationen. Hvilket Alt tilsaamen har gjort, at ieg med megen Fornøyelse har haft ham under Comādo."

- Fra den Tid, da Carl Christian Holck var paa Togt i Middelhavet, og de næste 2 Aar er der bevaret nogle Breve fra hans Hustru til hendes Moder paa Seberkloster (Brevene tilhører Kontorchef H. Holck). Det lader sig ikke nægte, at hun bogstaverer temmelig daarligt, men Mangler paa dette Omraade var ret almindelige paa denne Tid, hvor der ingen præcise Retskrivningsregler fandtes - endnu i Aaret 1800 nøjedes man fra Statens Side med en Henvisning til den Retskrivning "som af Fædrenelandets bedste og mest klassiske Prosaister bruges". Adskillige udenfor Akademikernes Kreds fandt det ogsaa ganske i sin Orden i mange Tilfælde at stave Ordene som de udtaltes, og Brugen af store eller smaa Begyndelsesbogstaver var ret vilkaarlig. - De sidste Forhold gør sig iøvrigt ogsaa, omend i mindre Omfang gældende, for hendes Mand. - Hun var vist noget ordblind.

Det første Brev er skrevet i København d.12.8.1797, da hun efter en Rejse paa 6 Dage sammen med sin lille Dreng er vendt hjem fra et Besøg hos Moderen og har hørt om Kongens "naadigste Biefald" af Aktionen

ved Tripolis. Hun skriver heri, at hun, da hun kom til København, "fant min gode famillie vel og blev saame aften Modtagen med megen glæde, min Elskede Martin var ey søe Syg - jeg fik i Dette øyeblik brev fra min Elskede Carl Ved den gode Leutnant Bardenflet, min gode Mand beder meget hilse Kiære Moder og gode Stine, tilgiv Dette brevs korthed, men jeg bliver har over veldet med saa mange gratulasjoner at jeg hver øyeblik maae lige Peñen bort, Da Enhver fornøyer sig over hans Held, Mange Hilsener til min kiære gode Stine - min gode famillie beder hilse Kiære Moder og gode Stine - lev stedse vel og und mig Den fornøvelse af et brev imellem, jeg er til min Død Kære Moders lydige Datter

Hendriette Holck. "

(Fra Opholdet i Tunis skriver hun sig Henriette. - Den i Brevet nævnte Løjtnant Bardenfleth er daværende Premierløjtnant Johan Friderich B. (1772-1833), død som kar. Kontreadmiral, Kmhr. og Ordensskatmester).

Det følgende Brev er af 18.8.1797 og handler om Oplysninger, hun har skaffet i Kbhvn. om Fremgangsmaaden ved Moderens Skilsmisse fra C.P.Svindt. I en Efterskrift siger hun: "fra min Mand har jeg meget at hilse, han har nu banet sig vey til Lykken".

D.19.9.1797 skriver hun fra København:

"..... min Sviger fader vil selge sin gaard, og jeg flytter, og skal boe i Frederiksberg gaden No= 204 paa første Sael, Det var ganske net, men ikke Ringere End 60 ^R om halv aaret. - Den 17 havde Meincke Den Sorg at miste sin lille Datter i 6 Aar af Ciarlagens Feber, hun Døde paa Hospitalet, hun var en 6 uger før kommet til en Engelsk fransøse - Den gode Mand er færdig til at tabe ald fattning, Da han Elsker siine børn saa høyt - og er og Sieldene vittige børn - jeg klager og meget over hans tab Ret mange hilsener til Den gode frue Poulsen, og mine Kiære Venner i Barmer - skulde min Moder tale med nogen fra Lundbeck beder jeg meget hilse - alle Her er saa intaget i alt Det tøy som min gode Moder har givet mig - P:S: min Moder skal ey vente efter sort taft fra min Mand til Stines Confirmation, Da det er saa usikker at faae sent, i vinter kommer han ey. - "

I et Brev af s.D. til en unævnt Adressat skriver hun: " ----- fra min Mand skal jeg hilse han er vel, og lever fornøyet for ferden fra alle Kanter, baade i Krig og Natturalig, gud give ham Lykke og styrke til at giennemgaae alt, kuns Det ey var saa lenge - men Det er just for Deelen, jo lengere Det varer, Des meer i Pungen, Jeg maae finde mig i min Skiæbne. -----"

Saa kommer et meget langt Brev, dat. København d.18.11.1797; det handler hovedsagelig om Forholdet til Svindt, der aabenbart har været en daarlig Husholder og noget letsindig. Hun beder Moderen brænde Brevene om dette Emne. Ellers takker hun for en Del Madvarer, Moderen har

sendt hende, og siger: " nu Haaber jeg snart at kunde gaa Lykken i møde, man paastaaer at min Mand veed sin hjemkomst maaskee for Companie" (faar Kompagni, d.v.s. ,bliver Kaptajn) - " og Da er jeg igien lykkelig." (- Svindt havde samme Aar solgt Kyø, efter Sigende paa Randers Marked, for 37.000 Rdl. Ved Skilsmissen fik han 27.000 Rdl.) .

Herefter er der et Spring til det næste Brev, dat. København 28. 7.(1798), hvori hun skriver:

"..... gud veed min forfatning er tung, min Mand har ingen Leylighed og kan sende mig en Eeneste skielling og jeg har mange udgifter, gud give mig en lykkelig forandring, ak beste Moder vilde gud høre min ivrige bøn og skiænke mig første gevinsten paa Mandag i Claselotteriet, gud hørre min bøn, jeg veed min gode Moder ønsker mig ald Lykke dertil ----- Jeg er paa nogen tiid meget henfalden til tungsind, kuns der ey maatte forrestaae mig en Sygdom; hvad som vergst er, at man meener ey min Carl kommer hjem i aar - de er saa fornøyet med (ham), at de ey vil unvære ham, det er tungt for mig. - hvad min kiære Martin angaaer, tænk ey jeg kunde overlade ham til en Pige, ney, min Svigerinde var hie^me og min Svoger kommer her Daglig og spiser, saa jeg veed at under Deres opsigt er(han) meget Sikker, det eeneste: de gjør for meget af ham, og snart kunde forkiæle ham, hans Uncle er hans beste ven, i næste uge Reyser min Svoger ned til Friderikslund for at holde Iauaaer med frøkken Castenskiold, nu maae min Moder gierne sige det, nu er det bekient - jeg var og Invitert der ud, men der bliver intet af - det er en fortreffelig Pige han faaer"

D.10.9. skriver hun fra København:

"Beste Moder maae undskylde, at jeg ey i Lørdags skrev og aflagde Dem min skyldigste Tak for tilsendte anvisning, tillige med Deres gode brev, mange forbintelige Tak for al Deres godhed, jeg fik straxs et hundrede Rixsdaler udbetalt. - Jeg har været meget syg og er endnu, i Lørdags især var jeg saa syg, at det ey var mig muligt at skrive en Linie, i morgen skal jeg have en spansk flue, alsa maae jeg skrive brevet i dag det er Mandag, jeg har faaet en slem stikken i min venstre side, som paa ingen Maade vil gaae væk, jeg haaber den spanske flue vil gjøre got - skjønt det er en slem pine og for guds skyld kom endelig herover, jeg lenges Ret meget efter at tale med min gode Moder og kiære Stine, gud lad ingen forhindring komme.....".

I det næste Brev fra København af 15.s.M. skriver hun:

"igaaer havde jeg den lunge forønsket glæde at see brev fra min inderlig Elskede Carl, hvori var et brev til min gode Moder og 50 Rdl. til mig - med fregatten har han loft at sende mere, alting er saa dyrt inde i Midelhavet De holder alle saa meget af ham, som man og sporer, at de beholder ham -. Jeg er langt fra Endnu

at værre frisk, min spanske flue er Endnu ey lægt og jeg har faaet Knuder i brystet - det er ey andet end en sterk forkiølelse og mangel paa et fornøyet sind. -- Jeg kommer nok ey til at flytte før sidst i denne Maaned, Da jeg er saa svag, og mine værrelser skal op dampes ...".

Derefter skriver hun d.27.10.1798 fra København:

"Derres for mig saa Kiære breve fra Roskilde og Callundborg har jeg haft den fornøjelse at modtage. Jeg vil Haabe min kiære Moder med lille Stine og Her Ferk lykkelig og vel er hiemkommen i Onsdags den 24 om formidagen Kl:10 og en halv behaget det gud at bortkalde min Sviger fader, som lagde veed Sengen i 5 Dage og den 6te var hans sidste dag, han døde meget Roelig -. min Elskede Ferd. er bleven saa meget syg i forgaars nat Jeg frygter for det skulde være Kopper Jeg har saa meget at bestille med at sye sørge tøy, paa Tirsdag skal han begravnes, og min lille Dreng er saa syg. -----".

Det næste Brev fra København af 1.12.1798 giver et udmærket Indtryk af, hvorledes hun var; det omhandler mest hendes Søster Stine (Christine), der da var 15 Aar gl. Hun skriver heri:

" hvad Stine angaaer tillader min gode Moder jeg maae anføre mine Tankker - . og min Moder maae først love mig at de ey skien-der paa Stine, men lader den tiid gaae og falde af sig selv - mine Grunde er: Elsker Stine Ferk ret oprigtig, vil hun hastig fortryde og insee at hun ey har Handølet ganske uden (?) Ferk veed jeg, Elsker hende høyt, og vil da hastig gleme det - føler Stine at hun ey kan blive lykkelig med ham Da maae min Moder paa ingen maade tale i en streng Tone til hende Derom - for bødere for dem bage at den ting blev Endrret i tiide, End at leve en ulykkelig fremtid Stine mangler bestemtheed i sin Caragter, hendes begreber er forvirret - og gode Moder, veed en streng omgang kan hun let falde paa en af 2 ting - nemlig først kunde man Resikere at hun gjorde en ulykke paa sig, eller og rent gik fra forstanden, jeg anfører det blaat, Da vi just her i Byen i dise Dage har Haft et bevis derpaa; gud forbyde og afvende nogen af Deelene - Da det vilde være en store sorrig - hvad Ferk angaaer troer jeg det var best at min Moder talte med ham - han kunde jo probeere at blive der fra nogen tiid. Elsker hun Ham ret vil hun nok falde til føye, bed Ferk han tilgiver hendes Svaghed, som han vist gjør, da det er et got Meniske, og en Mand som Ene kan giørre Stine lykkelig, Da han eyer overbærrelse. - Beste Moder tilgiver jeg skriver i en hver punkt ganske som jeg tenker - Det vil baade Derres godhed tilgive, og jeg føler og det vilde lidet stemme over ens med de Pligter som jeg skylder en Elsket og god Moder og en kiær søster, naaer jeg ey sagde hvad jeg tenkte - . Langt fra at jeg vil tilæge min Moder at De var streng - men De er hastig. Stine er ung, ifølge deraf hendes hierte er som voxs, og kan bøyes til hvilcken Side man forlanger -

mine tanker er nu at min Moder ey taler til hende, stedse omgaaes hende venlig og lader som de har glemt hendes forlovelse - naaer nogen tiid er gaaet og hun ey finder nogen lengsel efter at tale med Ferk eller er ganske ligegyldig derved - i vor ubehageligt det end var, er det i mine tankker bødere at det blev rent ophævet - tilgiv mig Elskede Moder De skriver hun har tabt sin Moders kiærlighed det er for haart for en ungdoms forseelse - De siger de ey vil give tilladelse til et andet giftermaael, Det maae de ey heller love - men lad hende bie til hun for bødere forstand - en 3 ad 4te aaer - naaer hun bliver Eldere vil det nok tabe sig - gode Moder, ungdom og visdom følges ey ad - ved tiiden kan Stine blive ret brav; Det gjør mig ret ont for den stakkels Ferk - havde jeg ey saa meegen agtelse for ham - og han ey havde des bødere Tankker om min Caragter, maatte han troe at jeg var skyld deri; Det vil dog vist ikke mangle at der vil gives Slætte folk nok som vil sige at jeg er skyld deri, Da det skeer efter hun er kommet fra Kiøb; men gud være lovet jeg har min Samvittighed frie, jeg veed at jeg Endnog med flid aldrig har talt med Stine om hendes giftermaael - men at jeg sagde til min Moder at jeg troede Der aldrig blev noget af, Da jeg stedse har fundet hun ey bar den oprigte godhed for ham.- den 21 Decemb: skal min Svoger have bryllup..... min Elskede Carls Potrait har jeg faaet, og det ligner fortreffelig - Jeg er saa glad der over at jeg ey kan sige det - i Apriel kommer min gode Carl hjem, gud give snart vi var i Marti, gud unde ham helbred og lykke, saa vil snart de see Deres Jette fuldkommen lykkelig - min fremtiid vil vist blive det - gud unde min Moder helbred at De kan Deele glæden med mig. Nu beste Moder tilgiver Da jeg har skrevet oprigtig, men jeg føler at handle efter min Pligt, Da De Er saa god og skriver mig i den henseende -. Naaer min Moder taler med ferk beeder jeg ham ret meget at hilse. Det vilde(jeg)giøre, Da jeg har lært hans Caragter at kiende, om Skiæbnen ey havde bestemt at han skulde blive min Svoger lille Ferdinand hilser meget gran Mama og Tante Stine - han taler oftere om nu komme Ferk med saa mange nøder....." . (Hun kaldte i Reglen sin lille Dreng Martin, medens hendes Mand altid kaldte ham Ferdinand).

Det i Brevet omtalte Portræt af Carl Christian Holck er et ovalt Miniaturemaleri (nu tilhørende Civilingeniør Steen Holck). Det er et Brystbillede, signeret: "Ioannes Patriarchi pin." og ganske fortræffeligt malet. (Det var desværre i sin Tid blevet beskadiget, idet Farven var afskrabet paa Panden, Haaret og - til Dels - det ene Øje, og den foretagne Restaurering blev ikke helt tilfredsstillende, navnlig m.H.t. Blikket). - Paa en blaagraa Baggrund ser man ham vendt lige imod Beskueren. Han er slank, har blaa Øjne, mørke Øjenbryn, en svagt kroget Næse, en lige, let kruset Mund og en fyldig Hage; Haaret er pudret,

men det er mørkt, hvor det kommer frem ved Siden af Halsen. - Hans Hustru har gemt en Lok af hans Haar; Haaret har været mørkt brunt. - Hans Uniformskjole er blaa med Guldknapper og Guld - Epauletter; fra hver Epaulette hænger to Guldsnore, der begge ender med en lille Kvast. Den nedfaldende Uniformskrave er rød. Han har et stort hvidt Halstørklæde, bundet foran, med brede Snipper, der dækker Udskæringen i den foroven opknappede Uniformskjole.

- Fra de første 11 Maaneder af 1799 er der ikke bevaret noget Brev fra Henriette Holck. At hun i den Tid har staaet i nær Forbindelse med sin Svigerindes Familie, fremgaar af de eneste Stambogsblade, der findes fra 1799. (Svigerindens Fader, Generalmajor Jørgen Frederik Castenschiold (1741-1819) ejede Frederikslund, Hørbygaard og Valbygaard ; hans Hustru Johanne Vilhelmine Grevenkop, f.1745, døde 1821). Det ene er dat. Frederikslund d.20.2.1799 og er fra Hermandine Castenschiold (1770-1857), der 1802 blev gift med Oberst August Joachim Fredrik von Pentz (1764-1846). Det er prydet med en Akvarel, der viser en søjleformet lav Mindesten i en Park; paa Stenen ligger nogle Forglemmigejer. Herunder staar et lille Vers, der ender med: "Hvor er jeg lykkelig, at Du er min Venninde". Det andet Blad er dat. Frederikslund d.1.7.1799 og underskrevet af A.F.Castenschiold; foroven staar et tysk Vers, der slutter med "Wahre freundschaft altert nie", og paa det følgende Blad er malet en Rosengren og en Forglemmigej, sign. A.F.C. Det er Hermandines Søster Augusta Frederikke Castenschiold (1778-1852), gift 1804 med sin Fætter Generalmajor Henrik Gisbert Castenschiold (1783-1856), separeret før 1828.

- Da Carl Christian Holck d.24.8.1799 kom hjem til København fra Middelhavstogtet, havde han været ca. 2³/₄ Aar borte.

D.24.12.1799 skriver han fra København et venligt Jule- og Nyt-aarsbrev til sin Svigermoder: "Hiertelskende kiære Moder" og undertegner sig "Deres oprigtige Ven og hengivne Svigersøn til min Død". Heri skriver han: "...Min gode Iette har i lang Tiid ey været vel, gud opholde og bevare hende for mig og min Dreng. - ellers lever vi i vores liden Circel lykkelig - Jeg og Drengen er Gud skee Lov ved helsen - paa det nær at Kulden trykker mig mangfoldig - og er tung at vende sig til". - Paa Bagsiden af Brevet staar en lignende Hilsen fra Hustruen.

D.18.4.1800 blev han udnævnt til Chef for Fregatten "St.Thomas", der laa som Vagtskib i Øresund. - Hans Gæld til den kgl. Kasse fra Togtet med Briggen "Sarpen", 791 Rdl., blev ved kgl. Resolution af 6.6. s.A. eftergivet ham under Henvisning til, at han var en duelig Officer, der fortjente at soulageres.

Fregatten maa have haft Station ved Helsingør, og hans Hustru er saa flyttet dertil for at være i Nærheden af ham. Fra Helsingør skriver hun d.7.7.1800 til sin Moder:

"Deres Kiærre brev af 13de Iulii (!) har Jeg rigtig haft Den fornøylelse at modtage; det er mig kiært at min Moder befinder Dem vel - men mig synes ey min beste Moder er saa munter som De Pleyer, hvilket bedrøver mig meget ; Jeg er for saa vit ganske vel, blaat vi kunde faae lit bestandig varme, Da jeg er forordnet at bruge styrte bad, som Jeg sikkert troer vilde hielpe mig meget - Jeg lever ellers ret fornøyet her, Da Enhver gjør sig umage for at fornøye mig, havde veyerret værret got i dag skulde Jeg have værret til brynden i Sverrig, med en Captain Berner og hans kone og 2de voxsne Døttre som de har, og er meget behagelig, fruēn sær, frue Berner som er en meget behagelig og god kone - her er rigtig mange artige folk - naaer stædet her ey var saa dyrt - min Moder kan vide at Endog mange gange folk her i byen, som er en liden huusholdning, naaer der komer mange Skibe for reden, Ey faar brød eller kiød - Jeg bliver neppe udsat derforre, Da baade Slagter og bager maae leverre til Skibet, saa Jeg faaer frem for nogen, men Jeg maae dog skikke bud om morgenen. min Mand har i denne tiid Endeel at bestille med at skaffe en Slags Carantæne for skibene i Middelhavet som komer hertil, da der graserrer stærk pæst fornemelig i barbariet, saa han er bestandig ombord, intil dette bliver bragt i rigtighed beste Moder skal ey skrive Nøysomhed Da det er min Mand som har givet det naun for spøg -."

(Det nævnte Ægtepar var kar. Kaptajn af Søetaten, Told- og Konsumtionsinspektør i Helsingør Andreas Alexander Berner (1753-1825) og hans 2. Hustru Margrethe Elisabeth Brown (1765-1833)).

D.12.8.1800 skriver Henriette Holck fra Helsingør:

" den Engelske acfaire har givet min Mand Endeel at bestille i denne tiid - og han maae i den henseende tilbringe den meste tiid ombord Jeg leever gud skee lov meget lykkelig med min Mand, blaat vi ingen giæld havde, skiondt den daglig forminsker sig, er der dog nok tilbage - gud give mig lykke i femte Classe, da det er mit eeneste ønske, Da det er den behageligste maade at komme til at nye noget paa, Da man blaat har sin lykkelige Skiøbne at takke derforre - i fierde Classe troer Jeg intet vi har faaet beste Moder - nu har vi haabet, og det er Meniskets største gode, haabet; nu har vi snart i sinde at lade vorres lille dreng Incolere gud give lykke, her gaar det saa got nede med alle dem som inpoder derres børn her, saa Jeg har den tiltroestil forsynet han bevarer min kiære dreng - og Jeg har lenge tenkt over den ting, jeg forrestillede det fra alle Sider og finder det nu var vorres Pligt. Drengen er nu Rask og sund, saa Jeg troer ikke at noget ubehageligt skulde intræffe, beste Moder foren Derres bøn med min til den alvidende om et lykkeligt udfald - Jeg skal i den tiid Ey vige fra ham hverken dag eller nat, være selv baade hans opvarterske og vaagekone Ferk lader til en meget brav Mand hvorledes er det nu

med Stine, Jeg skal nu snart skrive hende til ... fra frue Knudsen kan Jeg hilse min gode Moder hun var hos mig her forleden og laae i lo dage, man siger her kommer 6 Aarlogs Skibe og 2 Regimenter det er ey got tegen og giver Dyr-tiid her og gud veed alt er dyr nok desuagtet

(Fru Knudsen er Sara Thomine, f.Klingenberg (1774-1851), gift med Christian Knudsen (1752-1813), der i 1799 var Assessor i det danske Kancelli, i 1801 blev Deputeret og Justitsraad, i 1803 Etatsraad og 1812 Konferensraad).

Carl Christian Holck tilføjer d.16.s.M. i Hustruens Brev: "Disse faae Ord maae min kiære Moder tage til Takke med, da vi har meget at bestille i Anledning af De Engelske, da vi maae være paa vores Post - i denne Tiid - vi maae haabe til det beste - Tungt er det - for mig at vi har en standsning i Farten, som ey er behageligt, da her ingen Engelske Convoyer kommer - men ieg har Haabet at alt bliver godt - som ieg vil haabe og ønske - Jeg har sendt mange hilsener til min kiære Moder - med hr Færk som var hos mig her

Hendes næste Brev er dateret Helsingør d.16.8.1800 :

"Da Jeg tilskrev min Elskede Moder sist, tænkte Jeg mig ey alle De ubehageligheder, som siden Er os hendet, og Endnu det værste værre tilbage, man frygter for Engelsk Manden, hvis hensigt ey er god, vil paa førre os krig, han liger i Kattegat med en styrke af 25 Skibe med store og Smaa; 4 Orlogs skibe liger her, og fregatten som min Mand har, 6 Orlogs skibe ventes til, og fleere skal holdes i beredskab; 2 Regimenter er komne herved, og man venter 2 tusinde Mand skal værre her, og 2 tusind holdes i beredskab - tenk dem min skrækelige forfatning - min Mand maae værre ombord bestandig - og Jeg sider her, skulde finden komme maae Jeg forlade alt og tage paa Landet til en bekientere vi har; kommer det til alvorlighed, maaskee tabe En Elsked Mand, blive berøvet Ens Eiendom, gud give mig styrke og gud bevarre min Elskede Carl; beste Moder De kan ey forrestille Dem min ubehagelige forfatning i alle henseende, man kan intet veje op med penge, skibsfarten er standset, hvoraf vi skulde have vorres fordeel, alt er 2 gange saa Dyrt baade her og i Kiøbenh; og intet at faae, Da Der er ført for meget ud, det kan vi takke vorres Edele Kiøbmend for; bliv ey vreed beste Moder Jeg saa ganske fylder mit brev med ubehageligheder - men Aviserne siger dem vist det samme om ey paa en meere ubehagelig Maade; Og min beste Moder kan selv insee hvor meget mit sind kan være stemt til munterhed, naaer Jeg tenker paa en kiær Mand; Denne gang blev der intet af at Incolere min lille Dreng - han er gud være lovet rask og Munter; beste Moder Det forlangte tøy har Jeg skrevet til Kiøbenh; om, men det er Endnu for tiilig, og noget af det kan maae ske ey faaes; dersom Skibs farten bliver standset, vil det ey værre got, og vi faaer krig, C: Prindsens raske svar til den Engelske Minister gjør ham Ærre; han skal have sagt, at før vilde

han gaae over paa det franske partie End lade sig kujonere af Engelsk manden, De kunde i dette øyeblik gjørre hvad De vilde, men han havde allerede for 6 Dage siden underskrevet Combination med Rusland Sverrig Prøysen - Egentlig var derres hensigt at omstyrte den forbindelse, som i sin tiid maaeskee kan skade dem - og han haabede, at De skulde værre nok til at bøye den Engelske stolt -. Enhver ynder prindsen; og tillige forsikrede han, Enhver Dansk vilde stømme i med ham, private Borgere i Kiøbenh: skal have tilbudet sig at arbejde med paa Holmen, siger rygget, blaat vi havde vorres Skibe bemanded og hernede, vilde Jeg intet frygte, men folkene er til deels til Søes - Jeg har i 4 Nætter ey faaet Søvn i mine øyne, og er og nesten syg; Jeg skal nu skrive til Kiøbenh: at naaer der gives Leylighed til Jylland, skal der blive sent hvad som nu er at faae af det min Moder har forlangt -, beste Moder, det forlangte Smør og Ost skal Jeg ret bede min Moder vil have den godheed at sende mig jo før jo hellerre, Jeg bryder mig ey om Æveret Smør, Da Jeg frygter farten skulde standses, og saa har vi Slets intet; beste Moder, tør Jeg tillige bede min beste Moder om at forskaffe mig nogle Æg, da Sneesen koster 2 mark 8 sk. her, 2de Sider Røyet flæsk, ey alt for fed, og lit Røyet kiød, gud veed Jeg vil med glæde betale det, blaat min gode Moder vil skaffe mig det; Da det ellers seer galt ud her for at faae noget henimod vinterren mange hilsener fra min Elskede Mand som skrev mig til i dette øyeblik, han er gud være lovet vel; min lille Dreng hilser han er lykkelig som kiender ingen af de Sorger som vi Andere har.....

P:S: beste Moder, var det muligt min beste Moder vilde sende mig noget Koren, Da Jeg nu har lit Smaae Kreaturer her, som Jeg kunde tage til Kiøbenh: med, naaer Jeg havde lidet at fodre dem med."

(I Modsætning til de fleste andre søfarende Stater, der havde godkendt Princippet om "at frit Skib giver fri Ladning", havde England ikke villet opgive Retten til at visitere neutrale Skibe, selv om de var konvoyeret af Orlogsskibe. I Sommeren 1800 tog en engelsk Eskadre saaledes Fregatten "Freja" og hele dens Konvoy. Da der ikke var Kontrebande ombord, krævede Danmark Skadeserstatning, men England sendte i Stedet en Flaade til Øresund og paatvang Danmark et Forlig, hvorved ganske vist "Freja" og Konvojen blev frigivet, men Danmark maatte love at ophøre med Konvoiering, til nærmere Overenskomst blev sluttet. Rusland indbød imidlertid nu Danmark, Sverige og Preussen til at tiltræde et nyt Forbund til væbnet Forsvar af Neutraliteten. Danmark havde haabet først at komme til Ende med Forhandlingerne med England, men det lykkedes ikke; man havde Valget mellem Fjendskab med Rusland eller med England og tiltraadte da i Januar 1801 Forbundet. Resultatet blev Englands Beslaglæggelse af danske Skibe i engelske Havne, Besættelsen af de vestindiske Øer og Slaget paa Reden d.2.April 1801, efter hvilket Danmark nødtes til at udtræde af Forbundet og tillade Visitation af Konvoier).

- I en Indberetning til Admiralitetet af 6.9.1800 (Nr.1520) melder Carl Christian Holck fra Helsingør, at den engelske Admiral Dickson, der ligger med en Eskadre ved Helsingør, udviser megen Takt og Venlighed, har aflagt Besøg hos alle Myndigheder i Byen og vist stor Gæstfrihed mod dem og Cheferne for de danske Skibe.

D.27.9.1800 skriver han fra Fregatten "St. Thomas" til sin Svigermoder: ".....endnu har ieg ey meere end 400 R^d Aarlig fast Gage - og i 8te Aar ey haft meere - saa at det ganske rigtigt er tungt for os at Leve i disse Dyre og slette Tiider - det har alletider været vores Fælles Ønske, at have den Giæld ieg haver paa et Stød, men hvem vil Laane os 2600 Rixdaler /: som er min endnu havende Giæld:/ paa mit Glatte Ansigt - Gud veed dersom ieg viiste nogen som vilde Hielpe mig, vilde ieg Takke Dem alle mine Livets Dage - og min Elskede Kones helbred vilde vinde meere, end alt hvad Doctor og Apotheker kan give hende. - Denne Giæld ieg er udi nemlig 2600 R^d, er foruden det ieg skylder min kiære Moder - den giæld ieg var udi til Kongen er mig Eftergivet, som var sikkerligt 2500 R^d, saa dem er ieg fra Halsen, - desuden har ieg betalt af paa min Giæld i den Tiid ieg er hieme fra Middelhavet utalige Forretninger ieg har haft i Somer, samt De Engelskes kome her med Orlog Skibe, har givet mig uendeligt at bestille, og ingen Fortienneste, da ieg i følge Fahrten har været Stoppet - al den Tiid viist mistet over 500 Rixdl. af mine Vagt Skibs Indkomster - det er et betydeligt Tab for mig fattige Dievel - Ieg Takker gud for god Taalmodighed, og at ieg ey er gierrig - Ellers Ærgrede ieg mig Pukkelryget. Nyheder har ieg ingen af, undtagen at vi har 9 Linie Skibe under Admiral Wleugels Comandoe paa Kiøbenhavns Rheed - Keyseren af Rusland havde Stoppet alle Engelske Skibe, da han hørte at De Engelske Orlog Skibe var kome til Helsingør, han havde ladet udruste 25 Linie Skibe som skulde gaaet hertil, men da han hørte at vores Hoff var bleven Eenig med det Engelske hoff, har han ladet De Engelske gaae frie - og tilladt Dem at kome og handle som før, saa ieg Haaber vi beholder Freed - som gud give, da alt vilde blive Dyrt her - og i Dag gav man for 1 Oll friske Sild 1 R^d 1 mark - Min Kone beder min kiære Moder tilgive at hun ey skriver denne Gang. Aarsagen er at hun er Syg og ligger i Sengen i dette onde, og kiedsommelig Veyr vi have i disse Dage - Gud give min Elskede Iette sin helbreed - hun er af og til temelig brav, men saa snart det er ont Veyr er hun Plaget af Krampe og Nærve Syge - Min Lille Dreng er Rask og frisk - Gud opholde ham det lille Dyr - Ifølge den stadige Østen Vind er ingen Løg, eller Ting fra Middelhavet ankomne, da man næsten ingen Skibe seer kome her. - The, og Lemon Asia, har vi faaet, og skal sendes min kiære Moder med Skibs Leylighed fra Kiøbh: af".

Hustruens sidste Brev fra Helsingør er af 22.11.1800: "..... Jeg fik Brev fra min Svoger her forleden, at han havde Sent med Skipper

Niels Præst 4 Pd. lemon Asia, han skriver og, han ingen Rainetter vilde købe eller pærrer eller Æbler-. Rainetter koster 100 stk. 8 R og pærrer 6 R 100, Æbler har kostet, Da der nu Er ingen at faae, 1/2 skiæppe 2 R og Raadner meget hastig -. Kartøfler var Jeg Lovet, men fik ingen Da alle har nu inkiøbt, De har taget 3 R for Tønd og halvfierde; Løg er ingen at faae af meere, Da de har kostet 4 R Skiæpen; og Charlotter har jeg næsten ingen seet - gud hvor Det Er En Elendigheed for at faae noget, og hvor faaar man penge fra - vorres Sædel Er kommet med 19 R gevinst. Jeg Er i Dag meget Syg og Liger paa Sængen og skriver Det -. her med følger 20 styk: Lav stamede træer Efter forlangende og op skrift paa dem, Jeg vil nu ønske De maae komme vel Conserveret til min Moder - skipperen har Lovet at Lige til veed Vagt skibet for at modtage Dem - Da det ellers er saa vanskelig her fra at faae Leylighed

P:S: naaer Jeg kommer til Kiøbenh; skal jeg giørre Regneskab for De 50 R, borgerne kiøber Cartoflerne op til brød, tenk hvilke tider vi har - gud hielp os - ".

Det næste Brev er dateret København d.10.2.1801: "..... igaaer fik min Mand brev fra grev Berenstorf at hans Majestet havde udnævnt ham som Cunsoul i Tunis, og C: Prindsen har værret saa naadig at sige, at hans Plads skal staae ham aaben, naaer Det skulde behage ham, at træde i Etaten igien, Prindsen har veed den Leylighed sagt adskilligt til min Mands Lov - som Jeg ikke vil anførre - min Mand er i Dag hos C:Prindsen - ellers havde han selv skrevet, min Mand har beedet min Moder meget hilse, gud værre Lovet vi har faaet vorres ønske opfyldt - og at vi nu veed vorres Egen flid kan see os ud af vorres giæld; uden at værre nogen til Byrde; Jeg læser nu hver Dag fransk - Engelsk kan Jeg og Lit tysk - men fransk og Italiensk er det mest herskende Sprog der - og Det skal Jeg nok komme efter - men beste Moder hvad som giør mig mest ont er at Jeg ikke kan komme til Jylland, Kaæmherre Bille Sagde mig i Dag, at om en par Maaneder i det Seneste kom vi til at Reyse - alle De forretninger vi her har, giør Det umuligt at Reyse nogen steds hen, vi skal have Solgt alle vorres Meubeler vi Beholder intet uden Dække tøj og Lined - og det er saadan en kold tiid at min Moder nok ey tør vove Reysen her over - vi Bliiver Borte 8te til 10 aaer gud, Beste Moder, hvor Jeg er glad over at see vorres omstændigheeder Bædere".

- Ved kgl. Resolution af 13.2.1801 blev Carl Christian Holck udnævnt til kgl. Konsul i Tunis (dog uden definitivt at forlade Sætaten). D. 26.s.M. udstedtes det et paa Latin affattet kongeligt aabent Brev: "Litteræ patentis pro Carolo Christiano Holck Danorum Regis Consule in Regno Tunetano", bl.a. til Forevisning for Beyen af Tunis. (Det findes nu blandt Akterne i Skiftet efter ham). - Han kom saaledes ikke til at deltage i Slaget paa Reden.

Henriette Holcks næste - og sidste Brev til Moderen er dat. København d.24.3.1801: "..... Engelsk Manden Liger ikke Langt heri fra, man

Siger noget uden for Helsingør Liger De, Det var muligt at Posternes gang kunde blive standset, og at Jeg ey kunde faae Leylighed at skrive, før min afreyse, som er bestemt om 3 uger, nu nærrmer Krigen sig til Det kiarre Danemarck, Jeg vilde hellerre ønske min Moders gaard Lagde i Siælland, Da her er troer Jeg meere Sikkerheed, vi maae haabe til det Beste - og beede gud Bevarre En hver i sær, Da det er Slemme tiider vi lever i, Jeg er glad veed at min gode Mand er ude af Etaten, Da han ellers havde faaet en Fregat, Der er ikke en Borger her i Byen, undtagen De har faaet værge, og holder sig færdige, for at modtage finden - . gud gjørre en god Ende paa det. Meget vil Det nu glæde mig om Jeg Snart maatte nyde Den fornøyelse at see brev; min Mand beder min Moder meget hilse, med første skal han skrive, han Spiser i Dag hos Berenstorf, ellers havde han skrevet - min lille Dreng er rask, og Jeg er saa vel som man i Disse urolige tiider kan værre, Stine skrev Jeg til og Lod hende vide min Bestemelse, men Jeg har intet Svar faaet, Jeg har faaet et fruentimer som følger med mig til Selskab, en Jomfrue Ollerik, et meget vel opdraget fruentimer - hun komer i Dag til mig

(Anne Margrethe Olrik, f.1777, + ugift 1833 i Skien i Norge, hvor hun i længere Tid holdt Skole, var Datter af Justitsraad Christian Magnus Olrik, Hospitalsforstander og Viceborgmester i Helsingør; en Søster til hende var gift med Sognepræst David Gottschalck, Søn af Rektoren i Aalborg).

- I Stambogen er der kun een Indførsel, nemlig et lille fransk Vers d.15.5.1800 fra Catarina O., men i 1801 før Afrejsen til Tunis tager det paany Fart.

Annette Wilster skriver d.23.3.1801:

"A l'amitié l'absence est ce que'au feu le vent,
Il e'teint le petit, et allume le grand".

Hun har ogsaa udført en nydelig Tuschtegning (sign. Annette): en Ø med en Løvhytte, hvori der staar en lav Søjle med en blomsterfyldt Vase.
- I C.C.Holcks Dagbog er d.28.7.1801 i Altona indført: "skrev til Fru Wilster. Da kom Efterretning, at Høyeste Rets Advocat Wilster var løben bort med Fru Mott". (Han flygtede bort med en meget smuk Englænderinde og en stor betroet Pengesum, kaldte sig i Tyskland Baron von Essen og gjorde stor Lykke ved de smaa tyske Hoffer. I 1809 blev han i Berlin anklaget for Giftmord paa en høj Embedsmand, rimeligvis for at komme i Besiddelse af hans Formue ved at gifte sig med Enken. Han forsvarede sig glimrende, men blev 1812 pa Indicier idømt 15 Aars Fæstningsarrest; han boede senere i Stettin og ernærede sig ved at give Undervisning).

D.30.4.1801 er der i København indført en Ode til Venskabet. "Ved disse Linier ville du elskede Cousine tidt errindre Din hengivne Veninde Catrine Obelitz". - Fra "Friderichslund" sender Wilhelmine Holck, f. Castenschiold, d.9.5.1801 en meget omhyggeligt - og naivt - udført Akvarel

af Herregaarden og dens Omgivelser - "Lad dette Sted, hvor du var Vidne til min Forening med din Ven og Svoger, minde dig om den som veed at skatte dit Venskab....". - Kitty Applebye har d.12.6.1801 i København malet en Akvarel med en hvidklædt Kvinde, der i en Lund ofrer Roser i Flammen paa et Alter med Indskriften: Venskab. - Hun er vistnok Sønne-datter af Englænderen Peter Applebye (1709-74), der var Rebslager, Skibs-bygger og Storhandelsmand i København og gift med Anna Partridge. - Fra denne Tid er ogsaa en Akvarel med en Sørgepil, bøjet over en Sten, hvorpaa der er skrevet "Adieu"; paa Havet i Baggrunden ses en Sejler, Af-skedsverset paa det tilhørende Blad er skrevet af Louisa von Westen, f. 1778 paa Vejstrupgaard, + 1840, gift 1803 med Kaptajn Jac. Aug. Casten-schiold, f. 1765, + 1828 som Borgmester i Korsør, Fætter til Wilhelmine Holck, f. C. (Der er bevaret to kærlighedsfulde Breve fra Louisa von Westen, der satte Henriette Holck meget højt; det ene er det, hvormed hun sendte ^{Stambogsbladet}). I Stambogen er der indklæbet et Blad, dat. "Copenhague" 15.7. 1801. Herpaa er med en meget smuk Haandskrift prentet nogle Vers paa Fransk, bl.a.: "Votre ame est pleine de douceur - De la femme aimable elle est l'image.- Les graces de la belle humeur - Sont peintes sur votre visage". Midt paa Bladet er malet en Stedmoderblomst ("pensée", der staar for: pensez à moi) og Forglemmigejer (ne m'oubliez pas). Underskriften er R.S.Strasoldo. Det er Rudolph Romuald Sielewski Greve af Strasoldo, der kom til København ca.1780 som Emigrant fra Polen og i 1785 under Navnet Selevski blev Direktør i den kgl. Dug-Manufaktur paa Blaagaard. Iøvrigt gav han Undervisning i Sprog og Tegning. Han havde hjemme i Hertugdømmet Friaul og søgte paa flere Rejser forgæves at genvinde sine Ejendomme der. Han døde i København 1824, 85 Aar gl. (se nærmere P.T.1933 p.194ff.).

Dette Stambogsblad er blevet eftersendt, idet Carl Christian Holck, d.13.7.1801 forlod København for at rejse til Tunis sammen med sin Hustru og deres 5-aarige Søn Ferdinand.

Han selv var da 42 og Hustruen 25 Aar gl. Med dem rejste Jomfru Anne Margrethe Olrik og Anders Bentzen, en Matros fra Kungsted, som han 23/2 1801 havde faaet Admiralitetets Tilladelse til at medtage som Tjener.

Hans "Udgiftsbøger" med Dagbogsnotater for Tiden 13.7.1801-31.12. 1808 (med en enkelt lille Lakune) findes nu hos Kontorchef H.Holck.

(Heraf er der i det følgende gjort udførlige Uddrag, om end en Del har maattet udelades: dette gælder saaledes næsten alle Regnskabsnotaterne og mange Notater om Mennesker, de traf, om de mange Breve, de skrev og modtog, de utallige gensidige Visiter og det livlige personlige og selskabelige Samkvem, - af og til med Baller og Maskerader -, der i Tunis udviklede sig med de andre Staters Konsuler m.fl., om de rutinemæssige konsulære Forretninger - og om de meget betydelige Drikkepenge, der efter Sædvane gaves ved enhver Lejlighed. De udviste stor Gæstfrihed, ikke sjældent kunde 4-5 af deres Bekendte komme paa Besøg og blive der til

Middag eller Aften, og ny ankomne blev ofte inviteret, bl.a. blev meget hyppigt de danske Koffardikaptajner, der anløb Havnen, indbudt til Middag; derimod blev der yderst sjældent holdt egentlige Selskaber).

-Det lille Rejseselskab tog med Paketbaaden til Kiel, hvortil de kom d.16.Juli. Herfra aflagde han et Besøg i Preetz hos Baron Rehbinder, der i en Aarrække havde været dansk udsendt Konsul i Algier. Til Altona ankom de d.22.Juli. Fra Opholdet her skriver han bl.a.: "Hr.(C.L.)Matzen i Altona viste mig uendelig megen Venskab, hans Kone har ligeledes vist min Kone megen høflighed. Ligeledes har Lt. Joh. Krieger vist mig og Kone megen høflighed." D.24.Juli noterer han: "Spiste ombord hos Lt. Johannes Krieger paa Briggen "Størren" - han gav mig Salut af 11 Skud, som jeg med Erkientlighed Erindrer af mine Kammerater". (Johannes Krieger, f.1773, + 1818 som Kommandørkaptajn, var da Premierløjtnant og Chef for "Støren", der laa som Vagtskib paa Elben; han havde 1797-99 været med Briggen "Lougen" i Middelhavet; han blev 1810 gift med Anna Elisa Finne, f. 1791 + 1863).

D.25. gjorde han bl.a. Bekendtskab med Hr Ernst, "født i Fyhn, Rig og bleven det i den Americanske Krig". D.26. traf han Hr.Matzen fra Aalborg, Svoger Steen og Kone,den unge Frisch fra Aalborg, en Kones Søster Søn til Hr. Matzen. (Steen er maaske den Leonhardt Adolph Steen, der efter Statskalenderen 1808 var en af de 4 Provisorer for Altonas Fattigvæsen). D.30. Juli var han i Hovedkvarteret i Reelingen til Audiens hos Prins Carl, og saa der bl.a. Prinserne Frederik og Christian. Paa Hjemvejen traf han sin Ungdomsven Aubert, og om Aftenen "Professor Hansen, en Svoger til Prof. Rahbeck i Kjøbenhavn". (Prins Carl maa være Landgreve Carl af Hessen (1744-1836), der var Statholder i Hertugdømmerne og gift med Kong Christian VII' Søster, Prinsesse Louise; de boede paa Louisenlund ved Slesvig. - Aubert er formentlig Jacques Aubert (1769-1844), der 1801 var Stabskaptajn i Artillerikorpsset. Han blev 1802 Kompagnichef ved holstenske ridende Komp., senere Oberstløjtnant og Chef for holstenske Artilleribrigade og i 1819 Generalkrigskommissær i Danmark. Han udgav i 1825 i Paris sine Memoirer med Angreb paa Prinsen af Hessen for hans Foranstaltninger under Krigen og blev ved Krigsret dømt for Overtrædelse af Trykkefrihedsbestemmelserne til at have sin Charge forbrudt og forvises fra Landet i 6 Aar. Dommen blev dog formildet til Fæstningsarrest (der kom til at vare i 2 Aar) og simpel Afsked. I 1792 var han blevet gift med Christine Sophie Caroline Destinon (1769-1809). - C.F.Hansen (1759-1845), den fremragende Arkitekt, gift 1792 med Anna Margrethe Rahbek, + 1811).

Allerede d.2.August blev C.C.Holcks Hustru syg; de maatte flere Gange hente Læge, og hun blev aareladt. Under hele Opholdet i Altona og indtil Ankomsten til Livorno var hun plaget af Sygdom og følte sig kun sjældent rask. D.8.September skriver han: "min Kone er syg, lider meget,

denne sieldne og fortreffelige Kone".

- I Altona ventede de paa Skibslejlighed; den første Skipper, de havde akkorderet med, kunde ikke blive færdig i rette Tid, men ved Premierløjtnant Kriegers Hjælp kom de i Forbindelse med en Kapt. Jæger, der førte Briggen "Grev Berenstorff", og traf Aftale med ham om at sejle dem til Livorno for 1000 Mark. I Ventetiden gjorde de Udflugter (i Ottense noterer han en rørende Gravskrift over en ung Kone, Margrethe Klopstock, der 1758 var død i Barselseng), opsøgte eller traf en Mængde Bekendte, bl.a. Sø- og Landofficerer, gjorde mange nye Bekendtskaber og var stadig inviteret ud eller havde Gæster hjemme (de logerede hos en Franke). Hans Hustru var dog ofte forhindret i at være med.

De kom bl.a. sammen med Overkrigskommissær Jessens (Overkrigskommissær Frederik Christian Jessen (1761-1820) var Broder til Kontreadmiral Carl Wilhelm J., og gift med Wilhelmine Ernestine Møller, f.1767), med Kapt. Seiersted[†] og med en Familie Stoppel (Efter Statskalender 1808 var en Johann Peter Stoppel da "Kæmneri-Borger" i Altona; i 1841 var han Etatsraad, Ridder og Stempelpapirforvalter i Hertugdømmet Holsten).

-D.7.Aug. tog han sammen med Premierløjtnant Krieger til Glückstadt for at besøge Kapt. G.F.Ulrich, som var Chef for et Stationsskib der, og i nogle Dage gøre Udflugter i Omegnen.-D.9.Aug. : " Capt. Ulrich besøgte os, vilde have os til Middag, men blev hos os. Konen hentede vi om Eft.Mid.; de har 4re Børn. Da det var Søndag, roede op af Revieret, som gaar til Hertzhorn, hvor vi drak The, kom hjem til os selv; der spiste Capt. Ulrik, Lt. Schmidt og Califiori med os til Aften om E.M. i Herbstehude og så Illuminationen i Slavenhof". (Kaptajn i Sæetaten Georg Frederik Ulrich, der 1788-98 havde været i russisk Tjeneste, var født 1762, han blev 1805 udnævnt til Konsul i Algier, men ankom først dertil i Maj 1806. Det var ham, der i 1808 blev kastet i Fængsel af Deyen, som var vred over, at det danske Presentskib ikke var kommet. I Decbr. 1815 blev han kaldt tilbage, men har sikkert først kunnet rejse, efter at den nye Konsul, Kaptajnløjtnant Holsteen var ankommet i Juni 1816. Ulrich døde i 1830 som kar. Kommandør, Geheimelegationsraad, Generalkrigskommissær og Toldforvalter i Frederiksstad; han blev gift 1)1787 med Gertrud Birgitte Kaas, f.1767, + 1814 i Algier, 2)1817 med Henriette Marie Mourier, f.1788+1882).

Holcks sluttede sig iøvrigt særlig til Matzenz - Stambogen har 22. August en Indførsel af Charlotte Matzen med en Akvarel: et løvomvundet Anker og et Overflødhedshorn, fyldt med Roser og Forglemmigejer - og til Premierløjtnant Krieger, hvem C.C.Holck gav et "Reyse Chatoul". De førte ogsaa en udstrakt Korrespondance. - Flere Teaterbesøg omtales: 5.Aug.: "saa Zauber fløten af Schikaneder, Musik af Mozart - den blev

†)

(Nordmanden Johs. Klingenberg S., f.1761, + ugift 1823 som norsk Generalløjtnant; han var 1801 Kapt. i dansk Tjeneste).

givet af Md^e Lippert og Hr. Beinhøfer meget godt, men slet af Mad. Ernst som var die Königin der Nacht".-D.12."Barbe Bleue" i Hamborg.- D.20. "Das Donau Weibken oder Nixenn Konningin".

Den 31. August lettede Skibet fra Altona, men maatte snart ankre op igen, da Vinden blev skral. De kom først af Sted d.6.September; en Musikus Paul Struck fra Wien var med som Passager.-D.19.om Aftenen mødte de to engelske Fregatter, hvorfra der kom en Officer ombord, som efter at have set Kaptajnens Papirer var meget høflig og lod dem sejle videre.- D.22. skriver han: "I Aften kom en Petri bark Kl. 8 paa Siden, Raabte til os, vilde været over i Skibet, men vi styrede vores Cours, vi antog Dem for Røvere, da de bandede os".-D.28. : " en 40 Canon Fregat gjorde Jagt paa os, Braste op for ham, men han lod os gaae uden at Praje os, havde americansk Flag til".-D.5.Oktober (efter at de havde passeret Tanger): "Kl. 8 i Morges kom en Engl. Caper ud fra Tarifa i en baad armeret med 10 Mand, skiød 2de Flinte skud, vi Drejede bie, De kom ombord, saa Skipperens Papirer; da jeg viste mig udj min Mundering, blev de høflige, lod os gaae, bad om noget Smør og 1 Pund Tobak; baaden var armeret med Pistoler, Sabler, Muskedoñer og en Falkenet for paa".-D.13. : "saa en Engelsk Capper Cutter, som vi brasede op for, han kom ombord og fortalte os, freden var sluttet".-D.18. kom de til Livorno og blev straks hilst velkommen af Løjtnant A.Rasch, der kom i Fregatten "Thetis" Chaloup, senere af Fregattens Fører, Kaptajn A.G.v.Ellbrecht og Chefen for den danske Eskadre i Middelhavet, Kommandørkaptajn G.A.Koefoed (f.1752, + 1808 som Kommandørkaptajn, gift med Charlotte Lindholm), der kom paa Siden af Skibet. Efter et Ophold i Karantænehuset, hvor de fik Besøg af en hel Del Søofficerer og andre, deriblandt Kommandørkaptajn Koefoed, der holdt en lang Konference med ham, og efter at han havde antaget en Franskmand Julien som Sekretær, købt nogle Møbler og antaget en Kok, gik de ombord i Fregatten, der lettede d.25.Oktbr. og d.29. s.M. kom til Ankers paa Tunis Red.

- Danmark havde nylig været i Krig med Tunis. Ved den endelige Fredsslutning d.8.Marts 1801 blev der betalt 24.000 algierske Zechiner for danske Slaver, vistnok 86, og givet Beyen Løfte om Presenter til et Beløb af 100.000 tunesiske Piastre (62.000 Rdl.); desuden skulde de sædvanlige Konsulatspresenter gives, naar den nye Konsul kom og hejste sit Flag. - Det viste sig, at disse sidste Presenter kom til at koste ca. 20.000 Rdl.

D.30.Oktober 1801 var Vicekonsul Louis Joseph Hammeken kommet ombord i Fregatten. (Han var født i Tunis 1778 som Søn af Konsul Louis Hammeken, der døde i Tunis i 1793, efter at have været Konsul der i 21 Aar, og var selv blevet Vicekonsul 1797. I 1801 kom han til København, udnævntes 1809 til kar. Kaptajn og virkede som Lærer i Fransk ved Sø- og Landkadetakademierne til henholdsvis 1820 og 1831; 1820 blev han

Legationsraad. Han døde i Kbhvn. 1852. I 1809 var han blevet gift med Antoinette Dorothea Lütken (1790-1868), Datter af Kommandør Chr. Lütken)

D.31. blev først C.C.Holcks Familie og Følge sat i Land tilligemed Bagagen. Dagbogen fortsætter herefter: "Kl. 12 gav Fæstningen Golette 21 Skud i Salut for Fregaten og blev besvaret fra Fregaten Thetis med 21 Skud. Kl. 12 gik jeg i Land med Comand. Kofoed; da jeg gik fra Borde, fik jeg 7 Skud, og da jeg kom i Land paa Golette 11 Skud - fik Caffé hos Agaen" (Benævnelsen Aga synes at blive brugt om højere staaende Officerer, men ogsaa om Generaler); " ved min Bortgang gav ham 6 Piastres fortes. Var inde gjorde Vissite hos Oberste Frank og Søn paa Golette. - Kl. 4 kom ind i Consulat huset - alle Consulerne gjorde Vissite. De ere: den Bataviske Consul Nyssen og 2de brødre - den yngste Cezar Nyssen er V.C. i Tunis, den ældste Charles Nyssen V.C. i Algier -, Hombert Batavisk Ing.Capt., den spanske Chargé d'aff. Soler, den Americanske Consul Eaton og en Americansk Doctor Turner, den Engelske Consul Magra og den Engelske V.C. Clark".

D.2.Novbr.: "I morges Reyste jeg til Bardo, efter nogen Tid fik Audience hos Beyen, han var meget Artig og tog imod os udi sin Store Sahl, han sagde til Comand. Kofoed, at endeel af Plankerne var Raadne. Jeg gav en Guld Daase med Diamanter og en Diamants King; derfra gik til Sappa Tappa en Vissite, hvor vi maatte opholde os noget,han sagde, at han maatte have Plankerne ombyttet, da de alle var Raadne. Efter lang Tid at tale derom, fik vi Tilladelse at heyse Flaget paa Consulat huset paa Onsdag. I stæden for de 2de 18Pundige Canoner, som sprang ved Prøven, skulde gives 2de Andre. Omsider kom Sappa Tappa med Svar, at vi kunde komme ind til Audiencen hos Beyen, som var meget Naadig. - Gav ham, nemlig Sappa Tappa 1 Guld Daase med Diamanter garneret og en Diamant Ring, begge deele havde ikke den Værdie som Beyens - gav til Slaverne 18 Spanske Piastre. Der kom en Jøde d.3.November som forrige Consul HaMecken skylder 7000 p.ftes. - som var en Algiersk Jøde Azzulai - bemeldte Jøde var yderlig Grov ved HaMecken, vilde have man skulde bringe ham med Jern om Benet til Algier. Pascha Cassai Nicola kom og krævede 400 Piastre fortes som forrige Consul HaMecken skyldte ham . - Commandeur Kofoed vilde have at Consul HaMecken skulde gaae ombord Dagen efter".

- Den daværende Bey og "Pascha af 2de Heste Rumper" var Sidi HaMuda, der regerede fra 1782 til 1814 (da han blev dræbt af sin Fætter Sidi Machmoud, som derefter blev Bey). Han residerede i det S.Ø. for Byen Tunis liggende pragtfulde Bardopalads, der er bygget i maurisk Stil og har en berømt Løvegaard. - Sappa Tappa var Beyens Storseglbevarer og Minister og betegnedes som hans Favorit.

I nogle senere Optegnelser af C.C.Holck om historiske og militære og civile administrative Forhold i Tunis skriver han, at Beyen i sin Regeringstid har istandsat alle Fæstningsværkerne i Landet og paa Golette

anlagt en Havn til sine "Corsairer" og bygget en Sluse. "Sidi Hammuda Bey er en Prinds med megen Naturlig Genie, men hans Feyl er en yderlig Grad af Gierrighed m.m.". Divanet er Beyens Raad og bestaar af 37 Officerer, der daglig spiser i Huset, hvor Divanet holdes. "En Aga eller general, som kaldes Mela Laschkar er Chef af Divanet eller Dar Pascha".

"Bardo Er et Palai $\frac{1}{4}$ Dansk Miil fra Byen Tunis, den er omringet med Grave og Vinde Broer til at trække op om Aftenen, og Rundt om besat med Canoner, Bardo seer ud uden fra som et Castel, og inden i som en liden Bye; der er Magaziner og et Pulver Taarn etc. etc. Ved Solens Nedgang lukkes Portene paa Bardo og Portene i Tunis og alle Byer i De mahomedanske Statter. Paa Bardo ^{Vagter} ~~haves~~ ^{re} 4de /at Passere, den yderste Vagt besat af Maurer, den inderste Vagt besat af Mammelukker, men inde i Palaiet eller Seraillet som det kaldes, er de Christne Slaver som ere til Beyens opvartning; disse ere udvalgte til at beskytte Beyens Person. Af Mammelukker ~~haves~~ ikkuns et Lidet Antal, Deres Chef kaldes Basch Mammeluk og er stedse paa Bardo hos Beyen og hører til hans hof Stat og er betragtet som en Generals Person, Corpset bestaar af 2de Corporaler og 50 Mammelukker, der alle har været Christne. - De har ingen anden benævnelse paa en Officeer hos Dem end Corporal. Basch Hampe Tyrk er general over Beyens Garde, hans undergivne kaldes Hampor; han maa stædse følge Beyens Person for at høre hans Ordre, han bruges af Beyen til stille Uordener og Oprør baade i Byen Tunis og paa Landet. Basch Hampe Maure er ligeledes en Eneste Person og kaldes General over Spahia, som er Beduinerne nær Tunis, ~~sam~~ ^{sam} ere Maurer til hest og Beyens Garde, disse Hampor er ganske under Basch Hampe Maure. Disse 2de Garder af Tyrker og Spahia udgjør ey over 500 Mand. - Infanteriet Commanderes af en Kait eller Generalissimus, under ham ~~er~~ ^{er} Aga, der og er General, desforuden er der Siouser, det er Officerer, der hører til General Staben. Beyens Armée bestaar af 200 Telte eller Pavillons, 27 Mand udj hver Telt, dette Mandskab bestaar af Tyrkere og Corugli, som er Sønner af Tyrker og Mammelukker, som er Dem der tilforn har været Christne, deraf fratages 50 Telte til Fæstningerne i Landet, altsaa ~~haves~~ 150 Telte til at gaae i Marken med. Der følger Cavallerie med, som har til Chef en Kait Spahia som er Generalissimus, og under ham en Aga, der er General, men som maa være Indfødte Tyrker. Basch Tropsi er Chefen eller Generalen over Artilleriet, der stedse er en Mameluk, som udj Europa kan være en meget Maadelig Constabel, men hos Maurerne spiller en stor Rulle; naaer han kan træffe Skiven, Troer De han er en stor Artillerist. - Beduinerne eller Bønderne fra Indre Landet, som er til Hest og kaldes Spahia, de forstaae Godt at manøvrere med Deres Gevær og Hest. Ligeledes ~~haves~~ Sioavi til Hest - disse ere meget Stridbare folk." (Af Sioavi er 3000 Mand regulære Tropper, medens 7000 Sioavi og alle Beduinerne nærmest Tunis, 50.000 Mand, ikke er regulære Tropper).

- "D. 4de November 1801, som var en Onsdag blev Flaget heist Kl. 11^{1/2}, (gav et Maaltid for Consulerne), heele Divanets og Beyens Musik - gav Penge; beværtede med Caffé og Moriske Confecturer, kostede 154 Spanske Piastre; spiste til Middag hos den Holandske og Americanske Consul, min Kone, Jfr. Olrik, Ferd. og ieg, Comd. Kofoed, Capt. Elbrecht, Lt. Holsteen, Doctoren, Hr. forvalter Hetting, havde Trompeterne i Land. Alle Consulater havde Flag til." (Løjtnant Holsteen er vistnok Fred. Chr. Holsten (1783-1816), død ugift som fhv. Kaptajn. - Hetting havde været Forvalter ombord i "Sarpen", maaske den exam.jur. E.F.Hetting, der tog Eksamen 1790, blev Sorenskriver i Norge og døde 1836). - D. 5. November var han igen paa Bardo sammen med Kommandørkapt. Kofoed, og Sappa Tappa fremkom her med et gammelt Krav om 12.000 P.f., som tilhørte Mustapha Coggi, der var gift med Beyens Søster; Pengene havde været ombord i et dansk Skib, der blev taget ^{en} af/engelsk Fregat. Han havde desuden mange Pretentioner, der ikke stod paa Listen over Presenterne - (Beyen fordrede bl.a. Juveler, en kostbar Flint og en diamantbesat Dolk (Attagan), hvad Kofoed afslog). - "Fik The Serviset igien og Thebollen. fik Brev fra Mariana Stenca, ledsaget med en Ring, han gav tilbage igien. Comand. besvarede samme. - skal bringe paa Søndag 174 Pik Klæde til Bardo." - D. 8.: "Var til Audients paa Bardo Vi var hos Sappa Tappa, han modtog Uhre og Penge, gjorde sig vred for Brocaden, maatte tage den igien. Kom til Beyen, der var vred, at vi havde glemt Doletti - er Gouverneuren i Byen, En Tyrk- og Kajten af Campen" (Generalissimus), "som han sagde var større Folk, den første sagde Beyen var større end han". (Regenten i Tunis kaldtes for dum Doletti.) "Jøderne fra Algier kom og klagede - Beyen dømte, at Comand. skulde udstede Vexel paa Livorno paa 30 Dage, og kom samme protesteret tilbage, skulde jeg betale Dem strax ud her". - D. 9. spiste han hos den amerikanske Consul i Anledning af et engelsk Flaadebesøg. - D. 10.: "*) "Sendte den Algierske Consul en Guld Daase paa Comand.^{ens} Anmodning, som han sendte tilbage og sagde, han var intet Barn; jeg gav ham ingen anden. Var i Dag hos Doletti 1 Uhr med Guld Klæde, en Diamants Ring og et stykke Satin den tunesiske Admiral kom, fik et Uhr med Perler, 1 Diamants Ring, 12 Pik fint Klæde Købt Hamekens Møbler for 600 p. f^{tes}". - D. 13.: "sendte Klædet til Ministeren Sidi Jussuf paa Bardo, fik det igien, at Brodere paa sagde han, det var for fint, han vilde selv skikke Comandeur Kofoed Prøve af Klæde, og hvad Couleurer han vilde have. Brev fra Mariane Stenca i Ministerens Navn om Present til Beyen. - Ministeren begierede til Schek Medina eller Politimesteren i Byen 100 p. f^{tes}, 4 Pik Klæde, et Uhr".

- D. 14. Novbr. : "En ydmygende Scene. I Morges var paa Bardo, men da Beyen holdt Justitie, maatte vi blive til Retten var forbi. Beyen kom og gik for at see paa nogle Bygninger, maatte staae fra om Morgen Kl. 8 til Middagen Kl. 12 - dette var for at Chicanere Comandeur Kofoed.

*) var paa Bardo. Comand. maatte tilstaae Sidi Jussuf present som Sappa Tappa og Minister, maatte accordere 143 Reiser "(Chefer)" 4 pik Klæde hver i steden for 113 Reiser". - D. 12.:

Endelig fik vi Audience, Commandeuren vilde paa ingen Maade accordere Presenterne. Beyens svar var, det vilde være upassende for ham at begiere noget, men hans Minister havde Erindret at begiere Beyens Rettighed. Commandeuren sagde at han vilde seyle og var upasselig, Beyen bad ham at kome igien i Morgen. - Sapa Tapa sagde han havde faaet sin Present 12.000 Sp.P. Talte med Beyen af Porto farine" (Porto Farina) "som erklærede Bielkerne gode - vilde for 12 Pund Kugler have Krudt. Betalt paa Bardo til Muhamed R..... 25 Venetianske Zeqviner, skal endnu have et Uhr. - I Eftermiddag var hos Kajten af Porto farine, fik et/^{Guld}Rept. Uhr, en DiamantsRing, en Guld Daase med 20 Zeqviner udj. - begierede endnu et Par Pistoler belagt med Guld, Klæde og 2de stykker Brocade - 1 Tunesisk Pik er 1 Tome og 8 Linier større end en dansk Alen."

(I sine fornævnte Optegnelser anfører C.C.Holck: "Beyen har, naaer han holder Iustitie, 4re Personer, der Ere meget Høye og Svære Folk og kaldes Basch Schatter. De skal stedse have været Christne, da De t ges af Mammelukkerne. Deres Officier kaldes Schiaus Selem, som Raaber for at forkynde Beyens Ankomst for Folket: Selem ou Rakmet alla Sious Selem, og de 4re Basch Schattere ere Dem der er nærmeste om Beyens Person for at forsvare ham, om nogen uvedkommende skulde nærme sig. De ere meget stærkt Armerede med Sabler, Dolke og Gevehrer; naaer Beyen tager ud med sin Musik eller som den kaldes Nubaen, følger De paa Siderne af hans heste. Deres Forretninger er at være paa Siderne og Beyen nærmest i Iustitie Sahlen, og hver Eftermiddag Kl. 3 slet, eller som De kalder Lasser /: det er paa en Tid, at der Raabes fra Moskeerne til Bøn:/ der omringe De en stol der sættes i Iustitie Sahlen, som skal forestille som om Stoer Herren sadte paa same, og saa opføres der Musik for at vise at Beyen er Stor herren lydighed skyldig, Torsdags Eftermiddag Undtagen, da Stor herren holder Musik hos sig selv").

D.15.Novbr.: "Den americanske Consul spist her i Dag til Middag - Kajten af Porto farine bragte sin heele Present tilbage, fik ham til at beholde alt paa De 20 Zeq. nær, som han fandt/^{var}for ringe en Present." - D. 16.: "var paa Bardo. Commandeur Kofocd tog afsked med Beyen, som sagde til Comand. at han vilde skrive Kongen af Danemark til om presenter til sig selv. Comand. var hos Sapa Tapa, som begierede Porcelainet tilbage og Sølv Kaffe Kanden samt en Sølv Presenter Bakke. - var hos min Vert Prinds Sidi Ismael Bey, gav ham en Guld Daase, vil have et Repeteer Uhr". (Han var Søn af en ældre Broder til Sidi Hamuda Beys Fader og altsaa nærmere til Tronen, men fandt sig dog i at blive forbigaaet). - D.17.: "Beyens Doctor Mr Gai gjorde Vissite. Haggi Junes Ben Junes var her - udstedte Vexel til ham, nemlig Com. og jeg gav bevis for at betale ham om 4re Maaneder, ifald der kom protest, 5500 p. de Tunis; ligeledes udstedt i Dag til Casnadaren Haggi Stellen stor 2000 Sp.P.^{ftes}, som Hameken skyldte disse Personer".

Samme Dag skriver han til sin Svigermoder (det er det eneste berede Brev fra Familien i Tunis til Danmark) : "Uendelig mange Forretninger gjør at ieg skriver min kiære Moder et meget kort Brev til. - Min Gode Jette har nok i sit Brev meldt vores Ankomst hertil, som var i 4re Dage fra LivornoGud være Evig lovet at vi har vores udkomme og Lever vel, Gud give min Elskede Kone og Liden Dreng God helbreed og lade os nyde mange Glade Dage i dette fortræffelige Land.".

D.18.Novbr. : "I Morges gik Comandeur Kofoed og forrige Consul Hameken ombord". (Fregatten sejlede samme Aften). " ved min Hjemkomst viste Peres mig bevis fra Hameken, at han skulde have 1060 Tunesiske Piastre Hameken skylder endvidere Baba Muhamed som er Drogmand" (Dragoman = Tolk), "2de Mabub"(tunesisk Guldmønt = 4 1/2 tunesiske Sølv-Piastre) "samt Peres adskilligt meere han har udlagt for ham".

I en Rapport af 23.Novbr. til Admiralitetet (2499/1801) skriver Kommandørkaptajn Koefoed : ".....efter at have presenteret den nye Consul for Landets fyrste Beyen blev det Danske flag opsadt paa Consulat Huuset d: 4de November med alle de Ceremonier som i et Land som dette gøres nødvendig, for at holde flaget i sin tilbørlige Agt. Efter at Consulen var indsadt, mødte der utallige Chicaner ved Presenternes Uddeling og til at handle med disse Slags Mennesker behøves meere phlegma end den Jeg besidder, detaillier af alt dette haver Jeg meldt den Kongelige Africkanske/^{Consulat} Direcktion ligesom og hvad der er passeret med Vice Consul Haméken og mit forhold for at faae dette skadelige Menneske fra Landet, som endskiøndt den haver kostet noget, troer Jeg dog at have gjort vel ved nu at have ham om Bord i Fregatten Thétis saaledes at have forebygget alle viidere Konster af ham til at faae Penge og agter Jeg at holde ham om Bord som Arrestant indtil Directionen viidere befaler hvad der med ham skal foretages"

- Dagbogen 20.Novbr.: " leveret Mariane sin Guld Daase og Solitair Ring fra Comandeuuren, bad om en Nye Drogmand Tyrk, gav til Mariane, som de Christne Slaver skulde have i anledning af freden, 35 venetianske Zechiner. gav den Sorte Nægresse afsked, da hun tog Mad hjem og kastede Kaffen langs Kiøkkengulvet". - D.21.: "Baba Mahomed tog til Bardo for at presentere den Nye Drogmand Tyrk" (Sidi Achmed). "Fik en ny Maur Seide til at side i Porten og holde Værelserne rene. Kl.12 kom den Franske Mameluk, som er Drogmand for mig, bragte Tyrken med som Beyen gav mig til Drogmand og befalede ham at passe mig vel, og forebygge alle Kiedsommeligheder hieme i huset. Mariane Stinca, Garde Golfo og Secretair for den udenlandske Correspondence, han er født i Napel og er en Slave, sagde mig, at han af den Svenske Commandant havde Faaet Rept. Uhr, Guld Daase, King, Sukker, The, Café, Klæde etc. etc. - Var hos Værten af huset Sidi Ismael Bey vilde have R. Uhr og flere Ting, var ikke fornøiet med sin Daase". - D.22. : "jeg kom til den Engl. Consul at spise

til Middag, min Kone var syg. Leveret Dromændene Deres Sølv Uhre med Sølv Klæder og hver en Sølv Tobaks Daase og 4te Pik Klæde. hos den Engl. Consul var den Sv. Charge d'aff. (Fraumerie), siden kom Capt. Frank, spille Whist". - D.23. : "Fik en Nye Pige ved Navn Angelicka fra St. Pierre - var Slavinde." (I 1798 havde Konsul Hammeken i Tunis i Anl. af en Meddelelse, Regeringen hade modtaget om, at tunesiske Korsarer havde bortført Indbyggerne paa Øen St.Pierre ved Sardinien, hvoriblandt den danske Konsul med Familie, Tjenerskab og Ejendele - faaet Ordre til at kræve af Beyen, at de sættes i Frihed og fik deres Ejendele tilbage. Det ses ikke, hvilket Resultat der kom ud heraf, men i 1799 blev de paa St. Pierre tagne Slaver løskøbt af Kongen af Sardinien.- Mellem C.C.Holcks Papirer findes en Klæde og 2 Renskrifter (1 Ekspl. ligger ogsaa blandt Skiftets Akter) af en udførlig Beretning paa Fransk om de Grusomheder, Tuneserne gjorde sig skyldige i ved Overfaldet paa St.Pierre d.3.9.1798 og under Beboernes Transport til Tunis og deres Ophold der. Denne Beretning, der slutter med en flammende Opfordring til de europæiske Regeringer om at gøre en Ende paa saadanne Skændsler, er i det hele en let omredigeret Gengivelse af en ældre Beretning, men med Tilføjelser om Fangerne, af hvilke de gamle, Børnene og de svage, der ikke kunde bruges til Slaver, uden nogensomhelst Hjælp blev efterladt paa Gaderne i Tunis. Her siges det bl.a. nu, at alle de kristne Indbyggere, og navnlig Konsulerne tog sig af dem og hjalp dem ikke alene med Penge og Klæder, men gav dem Ophold og Kost i deres Huse igennem 5 Aar. - En af de nævnte Renskrifter viser C.C.Holcks Haandskrift). - D.26.Novbr.: "sendt min Drogmand med en Guld Daase og 1 Guld Uhr til Grand Duanieren med et Italiensk brev; i Efterm. kom Kajten af Porto farine, Viceadmiralen Mustapha Arnaut, 2 Tyrker og Secretairen. De drak Caffé - Consul Nyssen kom, Talte om det, Beyen havde sagt, der er 3 Maader at Tale paa, den med Anstændighed, den med Frihed og den med Uartighed". - Af et Notat d.27.Novbr. ses det, at han holdt Heste og Muler, men "fra denne Datum til den 7. Januari 1802 kan intet anføres, da Noten er bleven borte i England mellem mine Papirer, hvor endeel mangler".

1802

D.2.Januar 1802 sluttedes Skiftet efter Oberst C.P.Holck.Arven, der tilfaldt hans overlevende Børn, Carl Christian, Ferdinand og Charlotte, udgjorde kun i alt 1843 Rd.

-Dagbogen for 1802 begynder med en Indførsel, hvortil han ikke har behøvet de forsvundne Noter: "udj Aaret 1802 d.3.Januari kom min Kone i Barselseng Kl. 10 om Aftenen med Peter Carl Christian, der er en Sund og Frisk Liden Dreng." - D.7.: Beyen bad ham skrive til den danske Regering om de 12.000 spanske Piastre fortes, som tilhørte Mustapha Coggie. - D.8.: "Ramazans Tiden eller Maurernes Faste. - betalt Drogmændene og

mine 2de moriske betientere 30 P.de T. til Sorbet i Ramezanstiden, som brug er". - D.17.: "Der kom paa Reden 2de Tunesiske Corsairer, som har gjort en deel Christne Slaver".

- D.18.: "I Dag leyet et Landsted paa la Marsa." (15 km N.Ø. for Byen Tunis i Nærheden af Cartagos Ruiner) - D.19.: "2 Lejre, som bestaaer af 20^{ve} Telte, 25 Mand i hvert Telt, under Kajten af Campen Ben Ajets Comando, som afgaaer for at indkræve Skatterne."

D.2.Februar: "gav en Mabub til den Catholske Pater som bragte et Indviet Lys. - gav mine Catholske Piger same." - D.3.: "Kom forbi med en Dukke som er Enden paa Ramadan." - D.4.: "I Anledning af "den lille Paaske" gratulerede hos Beyen, Sappa Tappa m.fl. - D.7.: "var paa Bardo, hvor et Firman blev opløst af Grand Singioren" (Tyrkiets Hersker), "at Egypten gaaer tilbage til ham, derefter blev holt Bøn, der blev holt Musik og Canonerne hørtes paa alle Casteller - alle fik Caffé, Sorbet og stænket med Rosenvand, 4re og 4re Personer kom at kysse Beyens haand - gav ud paa Bardo 12 Piastre f^{tes} d'Esp. til Slaverne som brug er." - D.9.: "kom Beyens Musik og spillede for mig, fik 16 Piastre f^{tes} d'Esp., om Eftermiddagen kom Divanets Musik, fik 6 Piastre f^{tes} d'Esp. og de andre som til Paasken, fordi Storre Kairo og Alexandrien er kome tilbage til Grand Herren." - D.26.: " hver Fredag er det Maurernes hellig Dag, da Stadens Porte lukkes i Tunis og i enhver Tyrkisk eller Mahomedansk Stad naar Maurerne Raaber til Messe. Aarsagen dertil er, at der er en gammel Tradition som siger, at en Fredag precise Kl 12 om Middagen, naar Indbyggerne ere i Mosken eller Kirken, skal Byen blive indtaget af de Christne. Tripoli i Barbariet .. Blokkeret af den Svenske Esq. under ad Cederstrøms Commando."

D.12.Marts : "Sidi Ismael Bey sendt Bud og begieret et Engl. Uhr." - D.15. : "I Dag kom den danske Fregat "Tritton", ført af Capt. Berger, til Ankers paa Reden." (Johan Hartvig Ernst von Berger var født 1757, og døde 1809 som Kommandørkaptajn; han blev 1805 gift med Juliane Lindholm, f. 1768 + 1853). - D.16.: "gik til Bardo, meldte Freg. ankomst til Beyen, som spurgte mig om det var en stor Capt^e, hvortil jeg svarede, at han var af 1ste Rang." - Paa Grund af haardt Vejr kom han først næste Aften ombord hos Kapt. Berger, der havde 6 Stykker Klæde, 3 Geværer, 2 Par Pistoler og 11 Ure med Kæder med. Den følgende Morgen gik han i Land med Kapt. Berger, der var indbudt til at bo hos ham. - D.19.: "var paa Bardo. Beyen begierede af mig Krudt fra Fregatten ved Ministeren, som sagde, de havde intet, jeg nægtede Beyen same." - D.20.: "fik Audience hos Beyen med Capt. Berger, fik Caffé, spurgte om Nyt. - derfra gik til Ministeren, fik Caffé - kendte Capt. Berger fra Cartago - var hos Hr. Gay fik Caffé og Liqueur. - bragte 3de Geværer og 2 par Pistoler, 6 stykker Klæde og 7 Uhre med Kæder, deriblandt 4re Repeteer Uhre - Ministeren talte om Presenter Bakken ..." Herefter omtales Presenternes Fordeling. Man undlader ikke at vise ham de amerikanske, meget kostbare Foræringer.

D.21.Marts kom han efter Beyens Anmodning til Bardo. "Blev opkalt

til Beyen i hans Sove Kåmer; da jeg kom ind saa jeg Beyen sidde med mine Pistoler afskruede for sig, han viste mig same og spurgte mig om det var Guld; jeg tog dem i haanden, saa paa dem og svarede: Geværerne ere Messing Godt forgyldt og Pistolerne Sølv med en Tynd Guld Plade. - Beyen havde ikke ventet sig det, da han troede jeg skulde paastaet at det var Guld, som Comandeuken havde lovet. Beyen sagde til Ministeren som var nærværende: Consulen er en Ærlig Mand; Beyen sagde mig: var Comandeuken her skulde jeg sætte ham Gevehrer og Pistoler i Hovedet. - Jeg forestillede Beyen at det paa ingen Maade var Comandeuken eller Commissionairernes skyld, da det gik igennem saa mange hænder, inden det kom hertil - ej heller var det Fabrikken i Vairsseille "(Versailles)", der havde skylden; da man "(derfra havde)" bestilt med Guld beslag, var det skeet". Han lovede Beyen andre Gevehrer og Pistoler og bad ham give sig Maal, hvorledes han vilde have dem. Det endte dog med, at han fik alt tilbage, ogsaa 7 Ure, Klæde og en Diamantring.

- D.22.Marts: "Fik af Capt^e Berger forærende 6 Stole, 1 bord/^{af Eg}, be-
træk paa Stolene. Døbte min Søn selv i Eftermid. Kl. 5¹/₂; vare Fæ-
dere Capt. Berger, Lt. Berg" (Johan Peter Berg, f.1782, + 1826 som fhv.
Kaptajnløjtnant og Toldinspektør i Stubbekøbing, gift¹) 1804 med Mette
Marie Thaning (1784-1855), Ægteskabet opløst, ²) med Dorothea Mathiesen),
" forv. Hertz, Doctoren fra Fregat, Secretair Steenerssen " (alle fra Fre-
gatten "Triton". - Steenerssen er maaske Christopher Moe Steenersen, f.
1771, der 1798 tog Afsked som Fændrik i Nordenfj. gew. Inf.Rgt. og samme
Aar tog dansk juridisk Eksamen, hvorefter han senere drog udenlands og
døde ugift i Vestindien), "Hr. Fraumerie Svensk Chargé d'Aff., "Hr. Le-
vingston"(engelsk Købmand), Mr. Clark, min private Secretair: Jullien.
Min Kone bar Barnet og Mlle Olrik holdt huen. - Barnet blev kaldet Peter
Carl Christian."(- Samme Dag skrev Kapt. Berger nogle venlige Ord i Stam-
bogen: "Lykken forfølge Dem værdigste Kone.....") - D.26. gik Kapt.Ber-
ger ombord - og fik Beyens Gevehrer og Pistoler og næsten alle Urene med.
Samme Dag havde den tyrkiske Dragoman stukket en Maurer i C.C.Holcks Tje-
neste i Laaret med en Attagan. Sagen blev forligt "ved 2de Skrivere" den
næste Dag, saaledes at Maureren fik 25 Pst de Tunis. - D.28.: "den engel-
ske Consul bad mig forvalte de Engl. Affairer i hans Fraværelse, som jeg
lovede ham." - D.30.: "Den Am. Consul kom og talte, om ieg vilde giøre
Forlig for ham med den Bat. Consul, som jeg gik til og bragte det nogen-
ledes i Orden."

D.1.April: "Den Bataviske Consul Nyssen og den Americanske Consul
Eaton kom her i Aften; forligte Sagen imellem Dem, gav hinanden hænderne,
og ieg brændte Deres kiedsoemlige Correspondence imedens De var her, saa
alt er bragt i Rigtighed og De vare Venner fra denne Dag af." - D.2.:
"Heiste Flaget til Ære for mit Fædrenelands Forsvarere d.2.April 1801

paa Kiøbenhavns Reed." - D.7.: "I Aften fik Contracten af Consul Nissen paa Haugen paa Landet." - D.9.: "Fik Sehle tøyet og Vognen fra Md^{me} Soler som ieg har kjøbt for 650 p.d.Tunis." -D.28.: "Fandt en Scorpion i So-phaen i Sahlen."

D.9.Maj: "var hos den Engl. Consul kaldte mig og Mr.Clark ind udj i et andet Kammer og bad mig, om Mr. Clark i hans Fraværelse skulde Døe, jeg da vilde tage mig af De Engl. Affairer." - D.14.: "Rejste paa Landet i Dag med min Familie for at blive der i Sommer".

-I Byen havde de hyppigste Gæster i Hjemmet været den svenske Chargé d'affaires Fraumerie, den engelske Vicekonsul Clark, den hollandske Konsul Nyssen og hans Brødre, den amerikanske Konsul Eaton og Hr. Livingston (Livingston), ligesom Dr. Gai (Gay), der var Familiens Læge, og den engelske Konsul Magra jævnlig havde været Gæster hos dem. Ogsaa Bascia Cas-sak havde været der.

Under Opholdet paa la Marsa gik han næsten hver Morgen til Stranden og iagttog de Skibe, der gik ind eller ud. Senere paa Dagen var han i Reglen ude at spadserere med Familien, flere Gange i de smukke Haver ved Landstederne, saaledes i Kajten af Porto Farinas Have, der tidligere havde tilhørt Beyens Fader, Sidi Ali Bey. De gjorde ogsaa Ture til Vogns, f.Eks. til Byen Sidi bou Said, eller de red ud. Adskillige tunesiske Notabler og en Del af Konsulerne havde deres Landsteder her, og med flere af Konsulernes Familier var der selskabelig Forbindelse. Adskillige Venner og gode Bekendte kom ud paa Besøg, overnattede af og til eller var inviteret til længere Ophold. Hyppige Gæster paa la Marsa var Fraumerie, Vicekonsul Charles Nyssen, Clark og Kaptajn Frank fra la Golette, men ogsaa Eaton, Dr. Gai og den hollandske Kaptajn Humbert var der jævnlig. Kaptajnen var af ^{den} hollandske Regering stillet til Raadighed for Beyen til Fortifikationsarbejde. -Flere Gange maatte C.C.Holck naturligvis til Byen, bl.a.d.l.Juni, da han rejste til Bardo i sin Vogn, fordi Beyen var utaalmodig over, at de 12.000 spanske P.f^{tes} ikke blev udbetalt.-D.4.Juni saa han om Morgenen en dansk Orlogsfregat komme ind paa Reden. Næste Dag tog han ind til Golette og derfra ud til Fregatten; det var "Triton", og han blev ombord om Natten.-D.7.Juni var han paa Bardo, hvor han overgav en Sølv - Præsenterbakke og en diamantbesat Gulddaase, som Capt. Berger havde haft med. "Fik saame tilbage igien om Efterm. fra Sidi Jussuf med et uartig brev, som jeg strax besvarede ret Godt at han fik ikke anden Daase, da jeg alene havde Kongen og Fædrene-Landet for Øynene". - D.21.: "Vice Admiralen Ali Spandut lod sig melde at vilde komme her og blive hos mig nogle Dage".

D.17.Juli hørte han, at Mr. Clark var syg af Kystelse og havde faaet en Blodstyrtning. -D.19.kom en tunesisk Kaper ind;den havde taget 5 småa Børn paa Sicilien. -D.30.: "I Dag var det min Gode Kones Geburtz Dag-Gud lad hende Leve i M nge Aar;og Gud lad det gaa os vel".

D.2.August: "i Consulat huuset fundet 3de Skorpioner i Skabene og

1 udj Spise Stuen". -D.5.: "Fik brev fra den Americanske Consul Eaton om at paatage mig De am. Affairer". -D.21. fik han en Kasse Brocade i Land og gav Beyen 8 Stykker (som blev antaget). -D.23. og d.24. var han ombord paa Fregatten "Thetis", der var kommet paa Reden d.22. og sejlede d.24. Den Dag fik han at vide paa Bardo, at Clark "var sprungen fra 3. Etage paa Gaden". -Wandel nævner, at Konsulen fraraadede Kommandørkaptajn Koefoed at gaa i Land, da han mente, at Beyen havde frafaldet sin Fordring; han vilde da sige, at Koefoed kun var ankret for at høre, om Presentskibet var kommet. (Dette Skib var gaaet fra København d.11.Juni med Presenter til en Værdi af ca. 30.400 Rdl.).

D.11.September: "I alt er 17 Corsicanere blevne Frie for Slave-riet, i Dag var den Franske Admiral paa Bardo. givet Corsair Pas ud i Dag, dette er den 42 Corsair, som er ude". -D.18.: "blev i Dag Frigivne 22 Tabarkinere - Beyen foræret 10 Hæste til Bonaparte, sendt Mustapha Armaudt som Ambassadeur til Paris". -D.22.: "De Franske faaet af Beyen 2de Mauriske Fruentimer Klædedragter, 1 Løve, Struds Fugle og Gaseller 60 stykker, 10 Hæste". -D.26.: "Corsairerne bragt endeel Slaver fra Sicilien. Byttet endeel Neapolitanere for 84 Tyrkiske Slaver som kom fra Neapel, i alt 33 Neapolitanere".

D.20.Oktober: "Reyste fra Byen i Morges til Golette. De Holandske Skibe Bat., da vi kom, samt skiød Salut for Beyen, Sappa Tappa, Admiralen og Raiserne"(Kaptajnerne). "Det var skaaler hver for sig. Da Sappa Tappa gik i Land, blev sendt med 50 Bariller Krudt i 2de Chaloupper, som fulgte ham fra Det Holandske Adm. Skib. - Sappa Tappa gav ombord hos den Holandske Admiral, foruden Stude, Faar etc., 500 Ven. Zeq. og 40 Ven. Zeq. til Chaloupperne, som bragte Krudtet. - Mødte Sappa Tappa, gik ombord med Admiral Chaloup alle Consulerne, blev Saluteret da vi kom over og Folkene i Vanterne. Admiral Dewinther er en meget behagelig og oplyst Mand". - De var overalt i Admiralskibet "Albardeveld", der havde en Besætning paa 350 Mand og førte 68 Kanoner, og han har givet en detailleret Beskrivelse af Skibets Indretning. Først næste Dag tog han i Land paa Carthago og derfra til la Marsa. - I den følgende Tid var der rundt omkring hos Konsulerne en Række Festligheder, og d. 30.Oktober spiste Admiralen og hans Officerer til Middag hos ham paa la Marsa

- D.2.November ankom fra Livorno en sardinisk Ambassadør, som kom for at faa Tabarkerne fri. -D.6. fik C.C.Holck Nøglen til et nyt Hus med Have paa Gamast, som han havde lejet af Beyens Søster. - D.11.blev han inviteret ombord i Admiralskibet, gik ombord med Admiralen " og fornøede mig meget godt. . . . Admiralen gav mig sit Portrait". Han overnattede ombord og spiste til Middag hos Admiralen. "Jeg Morede mig meget ombord, og var meget rørt ved vores Afsked fra Disse gode Mennesker". Om Aftenen sejlede den hollandske Eskadre. -D.21."min Kone Syg havde en Knude udj sit bryst". -D.23.flyttede de fra Landet ind til Byen.

D.9.December: "Fik et faar fra Nægerlandet forærende af min Vært

Sidi Ismael Bey - sender det til Kammerh^r Schubart i Livorno". -D.10.: "Kiøbt en Karet af Soler". -D.16.: "Gav Baba Hamed 60 p.de Tunis til Hamekens Børn og Moder med den ulykkelige Familie". -D.18. var han paa Bardo og talte med Beyen og Ministeren om Presentskibet (ført af Kapt. Nicolaysen), der var kommet den foregaaende Dag. -D.24.: "Min Kone sendt Hamekens Pige Lidet Tøy og 20 P.de Tunis". -D.30.: "Min Kone sendt Mlle Rosa et brev med 6 mabub, 1 Domt. Vin, Caffè, Sukker, Kiød".

1803

Fra 1803 og til Afrejsen fra Tunis anfører han næsten hver Dag Vindretningen og Vejrliget. -D.21. Januar 1803: "Baba Hamed Drogmand faaet 500 p.de T. til Laans for at kiøbe sig Et huus". -D.23. kom Kanoerne fra Presentskibet i Land.

D.10. Febr. var lille Ferdinand syg og spyttede Blød. -D.14.: "I Middags var opstand imellem de nye Ankomne Arnauds og De gamle Tyrker som varede i 2de Timer, De havde sluttet Dem inde udj Beyens huus i Byen. - Vice Admiralen Ali Spandut og endeel Hamper" (Soldater af Beyens Garde) "bragte Sagen i higtigheed, saa at De gik til Deres Garnisoner. ... kiøbt en Græsk Medaille i god Stand for 11 p.d.T.". -D.16.: "Kiøbt af Peres Senzaler 1 Grækisk Penge i Guld for 10 P.d.Tunis". -D.19.: "kiørte til Bardo i en maurisk Vogn bragte 5 Geværer og 5 par Pistoler indlagt med Guld, 2de Rep. Uhr med Diamanter paa Viserne og 2de Guld Kiæder til Ministeren. - 1 Simpelt Uhr med Kiæde til Mahomed Reccid. - Givet Slaverne paa Bardo 20 P.d.T. - givet Cheffen for Artilleriet 20 Mabub eller 90 P.de T. - Kayen af P. farino givet 1 Par Pistoler med Guld beslag. - I Eftm. var Vice Ad. Ali Spandut her og fik sit Uhr. ... Talte med Ministeren om de 12 Tusinde Pst.ftes som Beyen fordrer efter Afdøde Minister Mustapha Coggia". -D.20.: "Baba Hamed bragte 2de Rep. Uhre til Bardo - bragte mig Brev fra Ministeren i Beyens Navn". -D.23.: "I Gaar kom en Græk ind paa Reden med 350 Arnauths". /[†]D. 25.: "Fik brev fra Mariane Stinca, at Beyen troede at have givet i Commission til V.C.Hameken om 10 Køer og 8 Stude, 2 Tyrre som var vandte at trække Karrer, dernæst vilde blive til de 6000 p.ftes ankom. Besvaret strax Marianes brev". -Wandel nævner, at Konsul Holck havde indberettet, at Beyen var tilfreds med, hvad Presentskibet havde bragt, og at han havde hævet 1700 P.ftes til en Present i Anledning af Beyens Gemalindes Nedkomst, samt at han havde protesteret mod Beyens Forlangende om de nævnte Kreaturer, men lovet at skrive hjem om det. -D.26.: "Brev fra Kayen af Porto farino i anl. af det Uhr, han har bedet om". -D.28.: "skrevet Vice Consul Mannucci og tilsendt ham De begierte 50 p.d.T. til Laans. ... De Tyrkiske Soldater Arnaudts som kom Forleden Dag, skal gaae igien".

D.1. Marts: "bud fra Sidi Ismael Bey om meget fint Krudt, Daasen af Guld og Guld Rep. Uhret, V.C.Hameken havde lovet ham. ... Iod Baba +)-D.24.: "Fik Brev fra Mariane Stinca i Ministerens Navn om at betale det halve, som jeg har tilbudt, med 6000 pftes. ... I Dag ankom et Græsk Skib med 350 Arnauths".

Hammed bringe noget Tøy, som jeg gav Hamekens barn og dets Moder".

- D.4.Marts: "Jeg gjorde den Americanske Esq. Chef og Consul Cathgarth fra Algier og De andre Skibs Chefer Vissite . - I Morges vilde de gaae ombord, men Hagi Unis vilde ikke Lade Dem gaae, sagde at Esq. Chefen og en Capt. maatte blive i følge af at De, nemlig Beyen vilde først have Eatons giæld betalt". (Hagi Unis var Douanier).

D.5.Marts: "Vind Sydl. Veyret meget haart Regnede og blæste Stærkt. Veyret i Dag har været meget besynderligt, hele Dagen har Luften været meget Disig, og en Rød skiar i Luften som gjorde alle Gienstande røde; Kl. 12 om Middagen var det som en Formørkelse, da jeg næsten ey kunde ^{se at} de/skrive, Folkene følte at det Qualmede Dem for Hiertet, Kreaturerne i stalden var urolige og brækkede ... alle Syntomer var der af et Forestaaende Jord skjælv, /: som vi Gud skee Lov ey Fik:/ . Nogle Gange blev Luften klam, Regnede meget lidet, men de Draaber som faldt var Svovel og fin Sand, som gluttede hvor det faldt; mod Aftenen blæste det haart, Vinden Sydlig og S.O., Luften klarere men dog Tyk og Maanen skinnede meget Svagt; saa ingen Skyer heele Dagen og Luften Tyk over alt, kunde ikke gaa uden for en kort Distance, i Aften meget koldt, men Godt Veyr, dog kom der imellem stærke Vindstød af S.O. - I Eftermiddag kom Consul Eaton for at giøre mig en Vissite, sagde mig at han paa Bardo havde været meget opbragt mod Ministeren Sidi Jussuf og sagt ham Sandheden i Beyens Nærværelse, da han alene var Aarsag udj at Esq. Chefen og Americanerne maatte blive i Land. Mod Aftenen sendte den am. Esq. Chef mig et bud med mange Undskyldninger at Forretninger af Vigtighed holt ham hie^me, derfor bad han mig at giøre ham den Ære at komme til sig da han havde en Sag af Vigtighed som han vilde Raadføre sig med mig om. Man bad mig at sige God for Consul Eaton hos Hagi Unis Ben Unis, da han vilde give mig Fuldmagt at trække 7000 Sp. Pstites paa ham, ifald hans Skib i Livorno var solgt, men var bemeldte Skib ikke solgt, skulde Skibet sendes til Tunis. Mit Svar var at min Formue tilbød mig ikke at Cautionere for nogen, det eneste som kunde gøres i følge af den gode Forstaaelse der Herskede imellem den Americanske Regiering og den Danske Konge, vilde jeg endog paatage mig, at sige God, om Vexlerne udeblev, Naar Esq. Cheffen med den Am. Consul Catgarth fra Algier samt en Orlogs Capt. og Charge d' Aff. Doctor Davis vilde give mig skriftlig at De Americanske Statter vilde Godtgiøre min Regiering, om man ikke betalte Vexlerne, som jeg havde sagt God for, til Forfalds Tiden. - De takkede mig meget og gav mig hvad jeg forlangte skriftlig under Deres haand. - Jeg tilmeldte Directionen strax hvad der var foregaaet. - Hagi Unis Ben Unis var fornøyet at jeg tog mig det paa, med de andre Consuler vilde han ikke have at bestille og nogen havde endog nægtet at vilde hielpe Dem. Den franske Consul sagde at han vilde hielpe Dem, men paa Condition at han vilde have en skriftlig Tilstaaelse at uden Den franske Nation var de ikke bleven hiulpen. Jeg Saa der en

Scene der var meget ydmygende og næst Hamekens som dog ikke var saa Gal har jeg ikke seet Magen. - Esq. Cheffen sagde mig at han ikkuns havde 22.000 p.ftes ombord - og gielden var over 30.000 Sp.Piastre, som Ministeren Sidi Jussuf skulde have af Consul Eaton. Forinden jeg tog mig betalingen paa for Eaton, begierede Hagi Unis at til Pengene kom, skulde blive som Pant den am. Consul Cathgarth og en Orlogs Capt."

D.7.Marts: " sagde Consul Eaton at jeg maatte have Sikkerhed, om Vexlerne blev protesteret. Andrea Poggi kom fra Hagi Junis, og bad mig skrive at jeg vilde udstæde Vexlerne - jeg svarede: naar jeg først havde fuldkommen Sikkerhed". - D.10.: "I Dag Kl.2 $\frac{1}{2}$ Reyste Eaton til Golette - for at gaae ombord, alle Consulerne fulgte ham. Kl.4 Afseylede - D.11.: "Jeg har været meget Syg i Dag". De Americanske Orlogs Fregatter". - D.13.: " havde meget ont i mine Øyne. Den Franske Consul "Devoize" er en hæders Mand og altid min Wen". - D.14.: " Gav til Hamekens efterladte ulykkelige Familie Caffé, Sukker, The og 20 P.d.T.-Peres begyndte at læse Arabisk med min Kone. ... Den Unge Pige som har barnet med Hameken som var Vice Consul, kom til min Kone, gav hende 20 P.d.T.". - D.28.: " Nægræssen Fraya fandt en Scorpion i Mlle Olrichs Kåmer tet ved lille ferdinands Seng". - D.30.: "Den Am. Consul forærede min Kone en Schawl. .. Sagt Julien op i Dag".

D.2.April: " ulidelige Smerter i min Arm. - Kiørte til Bardo i Dag da det er den større Paaske, var hos Beyen, Ministeren". - D.4.: "var i Cassa di Baschia, saa dem Dandse Lytten.- Soliman Aga var der, som er Chef for Daer Baschia "(Divanet)," bet. 4 Mab. og til Caffetiaren og 1 til den som passer paa Skoene". - D.6.: " Fant en Skorpion paa Væggen til Juliens kåmer". - D.9.: " Faaet et Kåmer til Hamekens Pige og barn, bet. 6 P.d.T. Maanedlig, givet Moderen og Barnet til Paaske Høytiden 15 P.d. T. Clark i en bedrøvelig Tilstand". - D.12.: " I Morges kom Mr Clark og bad mig tage sig i mit huus, fortalte mig alle de Syner han havde haft - tog ham i huuset og fik ham til Sengs". - D.15.: "Den Bat. Consul overfalden af 6 Tyrker som sadte Geværerne ind i Vognen for at vilde have Penge, da han kiørte fra Bardo; man havde seet det paa Bardo, udsendte Hamper som lod dem strax Bagbinde og føre til Bardo". - D.18.: "Kl. 6 i Morges gik til Golette for at hente de 12.000 p.ftes som jeg fik fra Capt. Abs. Bartholomai. Faaet en Marmor Soelskive forærende af Capt. Humbert. Betalt Hamekens Giæld til Senzalen Peres og Obergisten Hr. Eymond 626 p.ftes 8 Carub, mod at forevise mig Hamekens beviis som er udj mit Værge. Flere gange har jeg tilmeldt Directionen saame, men ikke bekommet Svar". (Den Kongelige Africanske Consulat - Direction, hvorunder Forholdet til den marokkanske, algierske, tunesiske og tripolitanske Regering henlagdes, var blevet oprettet d.2.5.1800).- D.21. gav han 55 P.d.T. til den Tabarkiner Pige, som har et barn med Vicekonsul Hameken, til hende, Barnet og hendes Moder, samt "Reyse Penge til

denne Ulykkelige Familie 30 Pftes, som er af brave Folk sendt". - D. 25.: "min Kone, børnene, Mlle Olrik, Hr. Clark kiørte i den Sp. Vogn til Gamast Kl. 8 om Morgenen og ankom Kl. 10¹/₂ slet. Gud, hvor det er et Dejligt Sted". - D.26.: "I Dag kiørte til byen og til Bardo, bet. de 6000 Pst ftes til Casnadaren, havde Audientze hos Sidi Jussuf, alt var godt; fik at vide at Tabarkinerne var Frigivne..... Gav til den Ulykkelige Familie af Hamekens barn 30 Pftes". - D.29.: "Clarks Drogmand kom fra Byen for at hente ham".

D.5.Maj: "I Dag vores 11 Aars Bryllupsdag. Gud opholde os og Børn og lad os see vores kiære Fædreneland igien. - Lille Charles syg. -Kl. 8¹/₂ kom Oberste frank fra Golette, blev her i Nat. - Mr. Clark og Am. Ch. d'Aff. Davis var her. Vi vare Glade og Fornøiede". - D.6.: "Lille Charles bedre. - Denne Aften var Guddommeligt, Maanen skinnede Dejligt, var med min Kone oppe paa Terrassen". - D.15.: "I Gaar embarqverede loo Tabarkinere - i Dag ligesaa mange". - D.24.: "Afseylet 484 Tabarkinere". - D.25.: "Min Kone meget Syg".

D.5.Juni: "gik til Marsa for at giøre Vissite til M^{dme} Solair og Ch. Nyssen". - D.8.: "Rygte om Krig mellem England og Frankrig". - D. 17.: "Fik brev fra min Fætter Holck, at hans Fader, min Oncle Døde d. 6. April 1803". - D.20.: "var paa Bardo, Beyen leyede det Danske Skib". (Kapt. C.Carstensens Skib "Greve af Bernstorff" af Sønderborg, der netop var kommet ind paa Tunis Red). - D.26.: "I Dag Seilede det sidste af Selskabet, som har været Slaver her, til St. Pierre i Sardinien".

D.10.Juli: "Clark meget syg, havde Convulsioner begyndte at faae Syner. Lod Anders vaage over ham i Nat". - D.12.: "Clark er gal.....". - Henriette Holcks Helbredstilstand havde i længere Tid været svingende, hun var snart rask, snart mere eller mindre syg, men hun havde dog - vistnok efter Dr. Gays Anordning - næsten hver Dag taget Strandbad. I 4 Dage fra 20. til 23. Juli var hun meget syg, "Nerve Syg". - (Dagbogens mange Notater om ringere Grader af Sygdom medtages i Reglen ikke i det følgende). - D.23.: "Fik brev fra Jullien med en Secretair, som er Ex Chevalier Louis Ovidius Doublet, som bragte mig sin Quitting at han havde faaet 125 écus Maltais samt Contracten". - D.24.: "Min Kone noget bedre, tog badet i Dag -- Jeg har været meget syg, i Formiddag Laae jeg. - Mr Doublet er 53 Aar Gamel, har 4re børn etc., har været Secretair for den udenlandske Correspondance paa Malta". - D.25.: "Mr Doublet begyndte at læse med Ferdinand". - D.29.: "Kom i Dag et Dansk Bark Skib, de 3 Venner, ført af Capt. Wogens kom fra Livorno, har 1 Rais og 39 Tyrker ombord som har været Slaver i Livorno. ... Brev fra Consul Cathcart i Liv., at Eatons Giæld var bet. og min Caution hævet". - D.30.: "I Dag min Gode Iettes Geburtzdag, hun finder sig vel, Gud opholde og bevare hende". - D.31.: "Min Kone begyndt i Dag sin Cour, Hr. Gay har ordineret hende. Børnene og min Kone badet sig..

Min Kone Syg i Aften".

D.1.August var hans Hustru meget syg, men badede dog. - Han tog til Golette og gik ombord i det danske Skib, hvor de nævnte Tyrker netop var kommet for at hente deres Tøj; de blev trakteret med Likør; men den Flaske, han fik skænket af, viste sig at indeholde "Terpentin Spiritus". Han siger selv, at det var en Lykke, at han just kom ned i Kakhytten og blev budt først, da Tyrkerne ellers vilde have troet, at Kaptejnen vilde forgive dem. Han spyttede det straks ud, men noget maa han have faaet nød: "havde usigelige Smerter i Maven og Brænden i halsen, da jeg Dog Drak meget Melk, Smerter heele Natten og krampagtige Anstød...". - D.2. nævner han, at Hustruen har Hovedpine næsten hver Aften. - D.5.: "kom af sig selv Beyens Familie Prinds Sidi Arsuna Serby, spiste her til Middag, Reyste i Aften - havde 2de Renegater med sig". - D.11.: "En fransk Capper bragt ind 2de Engl. Brigger og 1 Sicilianer under Engl. Flag". - D.12.: " Den sp. Consul Nogeros og V. Consul Solair var her for at sige Farvel, da De vil Reyse, da Aff. med den Spanske Regiering og Beyen af Tunis". - D.14.: "Min Kone meget Syg. I Aften kom En Engl. Orlogs Brig paa Reden, som jagede en Fransk Avis Skib ligetil Strandbredden af Marsa". - D.16.: "Min Kone ikkuns Maadelig ... var hos den sp. Consul, alt er godt for det første, Vice Consul Solair skal Reyse til Spanien. Jeg var meget Syg i Aften". - D.17.: "Min Kone ikkuns Maadelig, har Badet sig i Dag". - D.18.: "Min Kone inderlig Syg i Aften". - D.19.: "Min Kone meget Syg, badet sig". - D.20.: "bad Am. Doctor Davis kome, naaer han havde tid". - D.23.: " Min Kone meget Syg". - D.25.: "sendt Barket med brev til Hr. Gai og Davis. - Syg i Aften af Hoved Pine". - D.26.: "Charles Nyssen kom og fik under min haand, at Consul Nyssen havde understøttet Slaverne fra St.Pierre. ... Hr. Davis kom i Dag, Reyste igien". - D.27.: "Min Kone bedre - badet sig, begyndt med sit Medicament af Piller". - D.28. og 30. er Dr.Davis hos dem.

D.8.September: "Americanerne paa Bardo. Beyen vil ikke antage Consul Cathgarth, gik ombord". - D.10.: "I Em. kom Hr. Davis, fortalte mig Consul Cathgarths gemeene behandling. ... Min Kone meget Syg". - D.29.: "lille Charles Syg af hoste - gaaet og baaret ham heele Natten".

D.1.Oktober: "En Corsair taget 2de Neapolitanske Skibe og giort 18 Mand til Slaver En Corsair bragt 14. Neapt. ind som Slaver". - D.14.: "min Kone meget Syg". - D.20.- 23.: "min Kone meget Syg". - D.24.: "Min Kone meget Syg, har ont inden i halsen, gjør hende meget ont, naar hun Taler, har hoved Pine, Suusen for Ørenene, stikken i alle sine Lemmer og afskyelige Drømme. Skrev Hr. Davis al dette til. .. Min Kone sikkert faaet sin Sygdom af det kolde Bad, hun har ont i sin hals og blød i striber ud af saame, hun har sikkert en ... betændelse i halsen. - Gud, han velsigne og bevare hende. - Min Kone ikkuns Maadelig

i Aften. Sendt Barket til Hr. Davis og bedt ham om endelig kome, da min Kone er overmaade Syg". - D.25.: "Min Kone overmaade Syg, hendes Tunge ganske Sort, kunde ey Trække sit Veyr, ont i halsen. Hr. Davis kom, gav hende et Vometif, hun brækkede sig meget Let, fik derefter nogle Draaber, hun var meget slet; efter nogle Timer kom hun sig, i Aften var hun bedre, fik Porter at drikke med Vand udj og et stykke kistet Brød i samme". - D.26.: "min Kone meget bedre Davis lavet en Medezin i en Trakt, hvoraf min Kone faaer en Skee fuld hver Time. - Hun har nogen hoved Pine og Feber i Dag Vaager hos min Kone i Nat. .. I Aften min Kone meget slet af trangbrystighed, saa hun ey kunde Tale uden det gjorde hende meget ont. O min Gud, jeg har aldrig seet hende saa syg - fik nogle Draaber, blev bedre. Gud, jeg var Ret nedslagen og utaalmodig i Aften og i Nat". - D.27.: "Min Kone bedre i Dag, men Gyselig Mat, havde sovet noget i Nat - kaldte paa Davis Kl. 6, men min Kone sov, kaldte paa ham Kl.7, da han gav hende Decocteren, Lavede China Bark til hende i Decocteren. ... vaaget i Nat hos min Kone". - D.28.: "Min Kone bedre, men for meget slim for brystet Jeg var syg og har ei Sovet i Nat. Min Kone oppe i Formiddag 1 1/2 Time, men meget mat". - D.30.: "Min Kone ikke bedre, havde heele Natten stærk D. klagede sig over en svær Vægt paa Brystet". - D.31.: "Min Kone bedre, har været oppe og spist i mit Kammer. ... i Aften min Kone meget Syg".

D.1.November: "Min Kone meget syg, det er en Ond Artet Feber, Kl. 5 1/2 i Morges lod hun mig kalde kaldte Hr. Davis, som gav hende ind at vomere paa, omsider Sov hun lidet. - Gav Doctor Davis Et meget smukt Guld Uhr, fordi han passer min Kone saa godt". I den følgende Tid gik det langsomt fremad, dog med flere Tilbagefald, bl.a. D., som Dr.Davis sagde ikke maatte standses, og en stærk Tandpine. - D.13. gjorde den amerikanske Fregat "Philadelphia" Jagt paa en tripolitansk Korsar, men stødte paa Grund ud for Tripolis og strøg Flaget, hvorefter Officerer og Mandskab (307 Personer) gik i Land og blev gjort til Slaver. - D. 22.: " var hos Beyen og Sidi Jussuf spurgte mig, hvor Present Skibet blev af, om Presenterne for Beyens Person, om 6000 pftes bliver betalt, hvortil jeg svarede, at jeg skulde skrive om alt. B. vilde at jeg skulde fragte et Skib for at hente hans Regaler. Beyen blev jeg Eenig med, at han vilde give 4re Maaneder Tid til Svaret. - Da vi selv havde Skibe fandt jeg at det vilde være noget som jeg paa ingen Maade kunde tage Deel udj". - D. 30. rejste de alle til Byen, hans Hustru var meget syg og blev 2 Gange tilset af Dr. Davis.

I de første Dage af December var hun meget syg, derefter noget bedre, men 5.Decbr. igen meget syg "af Feberen, som hun har haft hele Tiden". Dr. Davis kom i denne Tid flere Gange om Dagen og kunde d.9. Decbr. meddele, at Feberen var forbi. Derefter havde hun det i Resten af Maaneden ret godt, men var dog meget syg d.24.Decbr.

Der er intet indført i hendes Stambog i dette Aar.

I 1803 har Clark, der i Aarets Løb er blevet Chargé d' affaires, været en ganske overordentlig hyppig Gæst hos dem, næst efter ham kommer Chevalier Barthez, derefter Kaptajn Humbert (fra hvem der bl.a. er bevaret en "à Madame Holck" stilet meget omhyggelig Vejledning i Akvarelmalingens Teknik) og Chargé d' affaires Dr. Davis, Dr. Gay og Konsul Eaton, den holl. Konsul Nyssen og Hr. Preben, Charles Nyssen, fransk Købmand Turk og spansk Konsul Nogeros, Kapt. Biellik fra Ragusa, Ch. Gouff, Dr. Frank fra Ægypten og "den tyske Renegat" ("den tyske Mameluk Schatter"), Cezar Nyssen og Bascia Cassak, fransk Konsul Devoize, Hr. Livingston og spansk Vicekonsul Solair. (Der er bevaret et langt italiensk Brev, dat. Tunis 24.7.1803 fra Lægen Luigi Frank til C.C. Holck, der havde bedt ham om at besvare nogle Spørgsmaal, som Dr. Scheel havde opstillet i en Memorial om Pesten; Dr. Frank havde studeret denne Sygdom i Ægypten).

Det kan iøvrigt eksempelvis nævnes, at C.C.Holck i 1803 bl.a. skrev til sin Svigermoder, sin Søster Charlotte, sin Broder Ferdinand og hans Hustru, sin Svoger Meincke og sine Fætre Knud Carlheim og Jacob Holck i Kbhvn. (Knud Carolus Holck Carlheim (ca. 1760-1817), Dattersøn af Oberstlt. Ole Holck, var først Handelsfuldm. i Helsingør, men blev 1809 Postmester i Korsør. I 1801 blev han gift med Sabine Margrethe Schmidt. - Jacob Elias Holck (1776-1842), Søn af Brygger Andreas Holck, var exam.jur. og i 1803 Kopist i søndenfj. Told- og Konsumtionskontor, senere Chef for jyske Told- og Konsumtionskontor og Justitsraad. Han blev gift 1808 med Jacobine Ostenfeldt Holm (1776-1825)). Endvidere til Caroline Castenschiold (f.1771 + 1831, F.C.F.Holcks Svigerinde, gift 1810 med Oberst Frederik Gustav Iacob von Suckow, f.1781, separeret), til Obelitz^{BS}, Etatsraadinde Knudsen, Lovise v. Wosten, Fru Matzen i Altona, Fru Wilster, Legationsraad Pløyen og "min Ven Holtermann" (nu Kaptajn).

1804

Dagbogen viser, at hans Hustrus Helbredstilstand i 1804 har været daarlig. I ca. Halvdelen af Aarets Dage har han noteret : "Min Kone ey vel" eller "Min Kone syg". Hun har dog ofte paa disse Dage været ude at spadsere eller køre (eller enkelte gange ride), har aflagt Besøg eller været inviteret ud eller haft Gæster. I det følgende omtales kun de Dage, hvor hun har været meget syg.

Nytaarsgratulationerne er efterhaanden blevet mere omfattende: D.1.Januar 1804 sendte han "Vissite Billietter " rundt til alle Konsulerne og Vicekonsulerne med Damer, til Enkerne efter Konsuler og Vicekonsuler og til de franske Købmænd (hans Kone skrev til Damerne); en stor Del af disse og flere andre kom til ham, og selv gjorde han Visit

hos de fleste af dem, han skrev til. - D.7.: "den Sp. Consul Nogeros ilde begejnet paa Bardo, vil forlade Tunis, den franske Consul slaaet Olie paa Ilden". - D.8. er Dr. George Davis der om Aftenen og skriver i hendes Stambog, hvor han giver Udtryk for sin Beundring og sit varme Venskab for hende. Der tales om en forestaaende Bortrejse. - D.14.: "En Ambassadeur fra Constantine med en Suite af 150 Personer, 50 heste og prægtige Pistoler givet Beyen. - En Sious kōmen fra G^r Segnioren at Capt. Pasca er Død". - D.17.: "...Hr.Manucci fra Biserta kom, Loggerer her". (Han var dansk Vicekonsul). - Efter at det danske Presentskib "Continnence", Kapt. Nicolaysen, var kommet, tog Holck d.22. til Bardo og meldte dets Ankomst "og bet. De 6000 Pfes".

(Herhen hører formentlig følgende Oplysninger, som Wandel henfører til 1804, men med en vistnok urigtig Dato for Presentskibets Afgang fra Kbhvn.: Skibet medførte 20 Ctnr. Krudt, 20 Stk. 24-pundige Karonader og 300 Skraasække. Holck havde tidligere faaet Ordre hjemmefra om at bestille de af Beyen ønskede personlige Presenter: Juvelerne, Flinten og den diamantbesatte Dolk i Frankrig, men fik nu Besked paa at tilbyde Beyen 16.000 pj.ftes i Stedet for Dolken).

D. 23. Jan. var hans Hustru meget syg. - Sammen med Kapt. Rudebeck tog han til Bardo og klagede over en maurisk Købmand, der ikke vilde betale Kaptajnen Fragten eller Overliggedage. "Beyen befalede en Arbitrage. - Som vi stod for Beyen kom en Maur ind og begierte Guds Dom af Beyen, da han beskyldte Capt. for at have Dræbt hans broder, som han til beviis havde broderens Burnus der var fuld med blod, ligeledes skal Senge Klæderne være fulde af Blod. - Capt^e Rudebeck blev da jeg sagde ham det, /: som jeg dog indklædte nogenledes: /, som han skulde falde i Afmagt, jeg sagde ham at han skulde ikke være bange, da om De satte ham fast, skulde de arestere mig med, men det havde ingen Nød, da han skulde kōme til at tage hiem med mig at Spise. - Jeg forestillede Beyen at jeg vilde lade mit hoved nedlægge for hans Fødder, om Capt^{en} havde dræbt ham, men at dette skede, fordi den mauriske Købmand ... ikke vilde betale Fragten, derfor opfandt han alle mulige Kunstgreb for at faae Capitainen til at gjøre alt hvad han vilde. Beyen bød os Farvel og bad os kōme igien i Morgen, da han gav Order til at Passagerene skulde kōme for Beyen i Morgen og aflægge Deres Vidnesbyrd. - I Eftermiddag gik jeg og Capt^e til Toldhuset hvor Arbitragen blev holdt. Da vi dog havde en Retfærdig Sag maatte vi endog underkiøbe Mauren og Jøden samt give Penge til Dem, da de ere alle større Carnailier".

D.24. Jan.: "Mødte for Beyen som befalede Vidnerne at træde frem. Der Declarerede baade Mauren og Jøden, at Capt. Rudebek havde været meget God imod Dem og paa alle Maader været Dem til Tieneste, at Maurenne vare Døde af Pest Sygdom. Den Maur som havde beskyldt Capitainen spyttede Beyen af og sagde han skulde have Bastonade. - Dernæst be-

falede Beyen, at Domeren skulde give mig bevis, at disse 3de Maurer vare Døde af Pest". Den mauriske Købmand blev dømt til at betale Fragten, men ikke Overliggedagene. - D.28.: "Beyen befalede en Nye Arbitrage som Dømte Capt. Rudebeck til at betale loo P.ftes". - I Januar har han købt "Antikker" for 19 p.d.T.

D. 2. Februar: " Clark spiste her, er begyndt at Tude i Vin hornet". - D.6.: "skrev Ansøgning til Direktionen om at Reyse til Italien og hiem med Capt. Rudebek. Clark spiste her i Aften, havde et godt Svinehoved". - D. 7.: " Hr. Clark begyndt at drikke". - D.14. sendte C.C. Holck Pibehoveder og Tobak til sin Broder, Fløyen og sin Fætter Holck i Arendal (Apoteker Andreas Sevald Høyelse Holck (1769-1811), Søn af Bryggeren af samme Navn, var cand pharm. og fik Bevilling som Apoteker i Arendal i 1799; han var 1800 blevet gift med Georgine Christiane Charisius (1781-1860)), og skrev bl.a. til "Cousin J.E.Holck" (den anden tidligere nævnte Søn af Brygger Andreas Holck). - D.19.: "Bager Ovnene Lukkede af Beyen". - D.21.: "lod Børnene holde sig fra Kiød i følge Inoculation". - D.24.: "sendte 2de Tiger Skind i en Casse med brev til General Adj. Lindholm, som er en Present af mig". - D.26. afsendte han en Række Foræringer, bl.a. Shawler til Fru Knudsen og Kammerherreinde Bille og "en Kurv med stene udj" til Etatsraad Sporon (Højesteretsassessor, Etatsraad Frederik Gottlieb Sporon, f.1749 + 1811). Til Direktionen tilbagesendte han en Kasse med lo Stk. Brocade, en diamantbesat Daase og et Par guldindlagte Pistoler.

D.1. Marts: "En Jøde Flygtede ind for 2de Maurer". - D.5.: "Hr. Davis fortalte mig, at den Am. Orlogsskonnert, som er paa Reden, har været inde i havnen af Tripolis og brændt den Am. Orlogs Fregat Philadelphia, som var taget af Tripolitanerne, samt gjort adskillige Priser". - D.24.: "kiøbt Medaillier for 46 P.d.T.". (Regnskabsopgiørelsen har: "Antikkerkiøbt for 76 P.d.T.") - D.29.: "Clark begyndt at drikke".

D.1. April: " var ude at kiøre til Ariadne" (Nu El Ariana. - Dette var Maalet for adskillige Spadsereture og Køreture med Familien, af og til var han til Hest, ligesom han jævnlig ellers foretog Rideture) - ".... Hr. Davis fortalte, at siden den Am. freg. er brændt, sidder De Am. Off. indsluttede i Kieldere under Jordan". - D.3.: " min Kone ulidelige Smerter i sine been". - D.4.: "Betalingen paa Bardo i denne Tid af De 6000 pst.ftes som resterede". - D.6.: "Beyen lod sige udj De 5 Consulater at Consulerne skulde strax Reparere Kirke Gaarden St.Georgs, hvis ey lod Beyen bygge en Casserne". - D.7.: "Tog i Dag paa Gamast mit Land - Stød med min Familie". - D.16.: " min Kone meget syg. Vores Hauge Solgt til Kajten af Sfax og Suza". - D.20.: "Doublet skrev min Kone til om at blive". - D.21.: "fra den Af. Direction, at der er ansat en Consulat Secretair ved Consulatet i Tunis". - D.24.: "Beyen af Tunis har gjort en Present til Paschaen af Tripoli af lo Christne

Slaver og 10 Nægre". - D.26. besøgte Beyen nogle tunesiske Notablers Landsteder, "hvor jeg gjorde Beyen Vissite, saa tog han til byen for at bade sig. Beyen sendte Bud efter Caffé, som jeg sendte med Baba Hamed og Anders". - D.28.: "Jeg tog med min Familie til Golette i Dag, spiste hos den Gl. Oberste Frank. - gjorde Vis til Kajten af Porto farino og Admiralen".

D.3.Maj: "Clark været fuld i 14 Dage. En Neapolitaner er gjort Pris af Hagi Junis Corsair, 19 Christne bleven Slaver". - D.5.: " I Dag vores 12 Aars Bryllupsdag. Gud give os helbred og lade os leve saamen udj Mange Aar". - D.9.: "Jeg Elendig af Smerte udj min Arm". -D. 11. Maj: " Var ude at Spadsere med min Kone og Børn til Udsigten og sad der. Doublet gav lille Carl en Mandel, men Tabte saame, den lille bukkede sig for at tage saame og blev stukken af en Scorpion. Jeg som var en afstand fra Dem, saa min Kone jamre sig, - jeg kom til og saa al denne Elendighed nemlig min Kone ude af sig selv, og Barnet skrigte af De Græsselige smerter. Vi hastede hjem, og for at gøre alt ret skrækkelig Stak min Kone en ^{ind}Tørn/udj sin Fod. Drogmanden Baba Hamed gik tilbage og tog Scorpionen, som ferdinand min Ældste Dreng havde traadt ihjel, og han var den som opdagede saame. Alle de vi mødte af Maurer spurgte vi om ingen kunde trække Giften ud af Fingeren paa vores lille Dreng; man svarede os at vi havde Manden som forstod det i huset, nemlig Gartneren Hagi Mahamed. Da vi kom hjem var vi saa lykkelige, at han var der, da han nylig var koemen fra byen, han tog Drengen paa sit Skiød, skar med en Rage Kniv 3de Kaars udj Fingeren paa Barnet og Suede blodet af saame til den blev ganske hvid /: forinden var Fingeren ganske blaae, vi havde bunden et baand neden om Saaret for at standse blodets Circulation:/. Barnet var urolig, vilde give saame Teriak, men fik intet udj ham, han sov heele Aftenen paa Mlle Olriks Skiød, og vilde paa ingen Maade ligge i Songen, Barnet havde en Art Feber, men al Giften var ude af Fingeren. - Da Gartneren Sidi Mahamed havde udsuget Giften Spyttede han saame ud, bad mig om en Carub, en liden Sølv Penge, gik uden for huset, Mumlede nogle Ord og kastede Caruben i Luften. - Jeg spurgte ham, hvorfor han gjorde det, hvortil han Svarede, at det var for Santen eller hans Helgen. Jeg gav ham Penge som han ikke modtog, da han derved tabte sin Kunst. - Min Kone havde Skrækket sig meget, tog hofmandsdraaber gik strax tilsengs da hun havde bekoemet Tornen af Foden. - Ferdinand en resolveret Dreng som opdagede Scorpionen og Dræbte Den. - Min Kone Elendig og inderlig Syg, og jeg udj Tusinde Angester". - D.12.Maj: " Min Kone ikkuns maadelig, Charles svet meget Stærk i Nat og har haft en Kold Sved heele Dagen, ellers Rask. - Prindsen Sidi Arsonna kom her i Formiddag, blev her til Middag". - D.19.: "Bonaparte bleven Kayser, var hos den Spanske og Franske Consul gjorde Visitte. Red langs Stranden". - D.26.: " Capt^e Humbert kom og fortalte os, at han var gift".

D.12.Juni: "Min Kone meget syg. ... En liden Corsair har bragt 20 Christne ind som Slaver". - D.13.: "Beyen talte med mig, at Presenter ey kom. - Ministeren sagde at om jeg vilde give ham lo Pftes skulde han giøre hvad han kunde i denne Sag, gik til accord med ham da Beyen stod paa at vilde have betaling strax og sende Skib efter hvad han skulde have af Presenter, men jeg skulde betale Fragten. - Gelulli bad om at faae huuset paa 8te Dage". - D.14.: "var hos den Spanske Consul, som med Fornøjelse vil tage imod os". - D.16.: "Gelulli, Søn etc. kom, gav dem Caffé". (Gelullis Søn rejste d.22.) - D.21.: "komen paa Reden som Pris en Neapolitaner, der har 27 Mand, 2 Foresatte og 1 Præst, som er gaaet til Slaver". - D.24.: "bet. Tripoli for hver Americansk Slave 150 Spanske Piastre ftes, ialt 40.000 p.ftes". - D.26.: "Kl. 3 i Eft. Middag hørte Svære skud paa Golette, det var 1 Neapolitansk Orlog Skib, 2 fregatter og 1 Corvette, 1 Brig som holdt under Seil Skiød bestandig, fra fæstningen Golette blev kastet en deel Bomber, - alt rolig i Aften og i Nat. Sent i Aften forlod 2de Neap. Fregatter og 1 brig Reden. Alle Soldater gaaet til Golette fra Tunis". - D.27.: "Adskillige Skud fra Golette, alle Canon baadene ude". - D. 28.: "Saa en Brig i Goulffen af P. farino, Neapolitanerne havde taget ved Cap Bon, en Corsair fra Tunis med en Siciliansk Prise".

D.7.Juli: "Min Kone meget Syg.... Reyste i Dag til det Spanske huus paa Landet. Flyttede fra Gamast, da jeg Gad ikke være der med min Familie, naaer Gelulli, som har kiøbt Gaarden, var der". - D.13. gik han ombord i Fregatten "Najaden", der den foregaaende Dag var ankommet og laa til Ankers ved "Sidi Bue Saib" (Sidi bou Said); den førtes af Kapt. "Frederik Fischer" (Friderich Christian Fisker, f.1756, + 1814 som Kommandør); Premierløjtnant Johannes Krieger var Næstkommanderende. Den nye Konsulatssekretær Lundbye kom med Fregatten. (Paa denne gjorde den senere Kommandør Jens Jacob Paludan Tjeneste som Sekondløjtnant, og i sine Ungdomserindringer, Kbhvn. 1908 p-119-20, siger han, at Lundbye "var en bekjendt, men ikke berømt Poet, en underlig Person, som ikke stod sig godt med Officererne, fordi han spillede den fornemme Mand". Han nævner iøvrigt, at Konsulen kom ombord og meddelte, at der var Pest i Tunis. Henrik Wilhelm Lundbye (1772-1830) vendte først tilbage til Danmark i Slutningen af 1811, idet han efter C.C.Holcks Afrejse varetog Konsulatsforretningerne, indtil den nye Consul, Gierlew, ankom til Tunis. Lundbye var litterært interesseret, Redaktør af "Svada", og skrev Digte; i de sidste Aar, han levede, udgav han en fortjenstfuld Oversættelse af Camoens Heltedigt "Os Lusiadas"; han var Farbroder til Krigsministeren, Oberst C.Lundbye og Maleren J.Th. Lundbye, se Hauch - Fausbøll; Slægthaandbogen og Biografien i N.C.Østs "Materialier til et dansk biographisk -litterairt Lexicon", Kbhvn. 1835 ff., Sp. 822, 825. Han var en Ungdomsven af Dr. jur. Jens Kragh Høst, der i sine Erindringer,

Kbhvn. 1835, priser hans ædle Hjerte og rene Karakter og taler om den dybe Følelse i mange af hans Digte; flere af Lundbyes Digte er aftrykt som Bilag). - D.14. gik C.C.Holck og Sekretær Lundbye i Land og tog fra Golette til det spanske Hus paa la Marsa. - D.21.: "Efterretning, at den Sp. Consul Nogeros Tiener Le Bon var Død; den gamle Spanske Francisco meget Syg". Næste Dag tilbød den hollandske Konsul ham sit Landhus paa la Marsa, og d.25. flyttede han med sin Familie dertil. Den følgende Dag var hans Kone meget syg, og d.27. skriver han "vaaget hos min Kone i Nat. - Secretairen Lundbye meget Syg. Davis givet ham Medicin". - D.30.: "I Dag min Kones Fødselsdag. Hun er 28 Aar gl. Gud bevare denne Gode Engel i Mange Aar".

D.3.August: "Min Kone og jeg blev Enige om ikke at Reyse, da Secretairen er saa syg". - D.7.: ". sendte min Vogn til Tunis efter Pater Caroni og Mr. Davis, som kom. Pateren er en klog og lærd Mand. Morede os meget i den kloge Pater Caronis Selskab".

Efter Dagbogen synes han at have boet hos dem i nogen Tid derefter. I Henriette Holcks Stambog har han tegnet en smukt udført Medaille til hendes Pris. Paa Forsiden ses under Indskriften "Ara Amicitiae" et blomstersmykket Alter med en Offerild og herunder "Carthagine Die XI. Aug. MDCCC IV.", paa Bagsiden en Dedikation til hende, hvor han kalder sig "Felix Caron, Barnabit. Mediolanensis." Under Medaillen er prentet:

"Ai beneficj tuoi grato il cuor mio
Come fiamma perenne arde sull' ara
In rammentarli sfiderà l' oblio."

Han har ^{s.A.} ogsaa/til C.C.Holck udført en fin Tegning af dennes Agat med et Minervahoved. (Tegningen tilhører nu Kontorchef H.Holck).

D.10. Aug.: "Gud see i Naade til os, at den Fattige faar noget at spise, vi faar Hungers Nød da alt er saa umaadelig Dyrt". - D. 19. kom den nye spanske Konsul Segui og hans Familie i Land fra en spansk Fregat. C.C.Holck og Hustru gjorde Visit i det spanske Hus. Af Corsairerne blev indbragt 5 Mænd og 5 Kvinder, taget paa Kysten. "Burlande inoculerede børnene for Koe Kopper". - D.26.: "Kiørte til Gamast, havde Baba Hammed med, gjorde Vissite til Sahib Tappa, som var udj Hagi Junis huus. ... Sendte Confect til Sappa Tappa". - D.28.: "meget Varmt 83 $\frac{1}{2}$ Grads heede største heede 88 Grader". - D.29. præsenterer han Sekretær Lundbye for Beyen paa Bardo og aflægger med ham Visiter hos de forskellige Konsuler. Næste Dag noterer han: meget Varmt. - Min Kone meget syg

D.3.September: "Skrevet et afskeds brev til den brave Consul Nogeros og Gud give ham en lykkelig Reyse til sit kiære Fædreneland Spanien, Gid han her maae Nyde al den Lykke og alle de Glæder som denne interessante Mand og Menneske-Ven fortjener. - Jeg Glemmer ham aldrig.- Haabet om at sees udj i en bedre Verden er det Eneste som vi har at

haabe, Gud være med ham paa alle hans Veye". - D.4.: " Kayt Gellulli bekomet Tolden over heele Kongeriget Tunis. Hvad han giver for same vides ikke, da det er imellem Boyen og Gellulli - som vedbliver at være Kayt af Sfax. - Gellulli gav da han blev udnævnt af Beyen 100.000 Spanske Pst. ftes til at underholde Beyens Sko med". - D.9.: " var med min Kone og Børn paa Cartago ved Sистерnerne, hvor vi spiste Frokost". - D.14.: "Leyede Hassan Cassans huus, hvor jeg var, da jeg først kom til Tunis" (Det var et Landsted paa la Marsa). - D.15.: "Fik nogle Antikke Stene fra Hr. Manucci i Biserta". - D.16. blev hans Tjener Anders syg af Feber, der varede ca. 3 Uger, ogsaa en af hans indfødte Tjenestefolk fik Feber. D.24. blev Børnene "inoculerede af Koe Kopper". - D. 29.: "Pater Caronni Barnabit kom og bød Farvel, han har faaet sin Frihed". - D.30.: "Spiste ved Cisternerne paa Cartago Frokost med min Familie og Pater Caronni havde en heel Cartago Steen hiem med. Det er Mosaik og et Fodstykke af et Tempel".

D.8.Oktobre rejste de til Byen for at blive der om Vinteren, næste Dag blev Ferdinand igen inoculeret. - D.10. var Clark syg og overdrog ham de engelske Affærer. - D.11.: "hentede den G1" (vistnok Forkortelse for: den Gale) "Clark ud af sit liderlige Levned". - D.14.: "Clark har drukket og vilde have at Drikke i Nat. - Sidi Hagi Junis bad mig saa meget om De 2de Muler; gav ham same, da han kan være Nationen til Tieneste". - D.15.: "Min Kone ey vel for sin gamle udmattede Nervesygdom". - Den næste Dag taler han derom med Dr. Davis, der saa tager hende under Kur. - Efter at Hr. Doublet var blevet syg, begyndte Sekretær Lundbye d.26. at læse med Ferdinand. - D.27.: " begyndt at bruge en Grøn skierm for Lyset, da jeg har ont i Øynene. " - D.29.: "Clark begynder at Pimpe". - D.31.: "givet ud til en Neapolitansk Slave af Stand lo P.d.T."

D.5.November var hans Hustru meget syg; Dr. Gay kom og saa til hende. Hun havde i de næste Dage store Smerter i alle Lemmer, var syg og mat; endnu d.11. noterer han, at hun har "stærk Nerve Svækkelse". - D. 9.: "Beyen spiste hos Hagi Junis, da han var i Byen. Men han spiser altid allene, ingen kan spise med ham". - D.11.: "Clark begynder saa lumsk paa sin Syndige Vane". - D.12.: "Beyen givet en Siciliansk Baron med sin Kone Deres Frihed med 2de Tieneste Folk. De er udj det Engelske huus hos Clark". - D.13. gjorde Baron di Rabici di Trapani og Baronessen Visit hos dem og blev og spiste til Aften; de var frigivet efter den engelske Regerings Anmodning. "... En Maur stukken en anden Maur i halsen, som gik med brød, fordi han ikke vilde deele med ham. Man sloges om brød hos Baggerne, da her er stor Mangel". - D.14.: " Det er Tungt at see al den Uorden som skeer af Indbyggerne for at faa brød. .. En Tyrk stukken en Corugli i hiel paa Gaden for brød". - D.15.: "Der er Folk i Biergene Som ey vil Erkiende Hamuda Paschia Bey af Tunis for

Deres Regent. Deres Navn er Metelit. ...Min Kone og jeg var ude at Ride med Hr. Davis til Ariadne igiennem Oliven Skoven til Venstre haand over Belyederen og hiem". (Han og Davis rider ofte ud sammen, naar de er paa Landet). - D.22.: "En Maur paa Bardo faaet 1500 Bastonade da man mistænkte ham for at være udj en Complot med Andre som var Stratenrøvere, han vilde ey bekiende men døde under Executionen; bemeldte Maurs Kone blev Pidsket, bekiendte, at Der vare 3 endnu. Beyen lod henrette 9 Tyrker, nemlig Strangulere. Frigiven Anføreren da han bekiendte alt Strax. De 2de af disse blev halshugne og Huget udj Smaae stykker".

D.6. December: "Min Kone meget syg, faaet Medicamenter og Fodbad ... baggerne faaet Bastonade; de beriger Dem, og Folket bagger slet brød af bedærvet korn". -D.8.: "Clark er fuld som et Svin". -D.12.: "Capt. Frank kom her, fortalte, at Neap. Slaver er Deserteret fra Golette i en Sandal uden Baglast, de havde Deres Øxer med, da de var Tømmermænd, og satte dem til Modværge, da De blev eftersat. De 9 blev Bastoneret med 1000 Slag hver, og Deres 3de Anførere mistet Deres Hoved paa Golette". - D.13.: "Clark begyndte at Drikke. - En heel Jøde Familie uddød nu, Fader, Moder og 2de Døttre, klagede Dem over Hoved Pine om Morgenen og Døde om Middagen". -D.15.: "Fik Endelig Clark til at gaae til Bardo, gik da jeg havde holt Spectakel med ham". - D.17.: "Den Sp. V. Consul Soler kom og bad mig at give et Engelsk Passeport paa Hr. Clarks Vegne hvortil jeg Svarede Ney". -D.21.: "var hos Clark i Aften, han kunde ey kome, da han var beruset". -D.23.: "var hos Clark i Morges, havde stærk Næseblod". -D.24.: "Beyen Red om byen og ud af Baba Cadre. Soldaterne bad ham om Penge, Beyen spurgte hvortil; til Grønt, var Svaret, Beyen Sagde, gaae ud paa Landet og tag, hvor i kan faae det. ... Kjøbt 2de Ringe og 4re Antikker for 36 P.d.T.". -D.25.: "var hos Hr. Clark i Aften 2 1/2 Time, kunde ikke faae ham med". -D.26.: "holdt Forelæsninger for Clark, var saa heldig at faae (ham) herhend; Drukken Rask i 12 Dage uden at Spise".

- Samme Dag indførte Lundbye i hans Hustrus Stambog med en fin og omhyggelig Skrift et langt smukt Digt om Venskabets Engel. Han tilføjede disse Linier:

"Snart, sjeldne Kone, De forlader os,
og bitter Afskeedstimen er for Hver,
som kjendte Deres Hjerte, Deres Aand,
og som var Deres ædle Venskab værd. -
For mig, som Deres skjønnne Vandel seer,
som Deres Venskab nyder, o for mig
vil Afskeedstimen blive smertelig.
Men, hvor end Skjæbnens Bud mig fører hen
skal Deres Minde stedse følge mig,
og jeg taknemmelig velsigne det! "

D.29. Decbr.: "Min Kone meget Syg". -D.30.: "Hr. Clark syg i Dag, lod hente Hr. Davis". -D.31.: "Hr. Davis var her hos Clark. ... Clark spiste med os i Dag. ... I Eftermiddag kom til Ankers paa Reden det

+D.22.: "sendt Clark ..Suppe. Kunde ikke blive Balberet da han Ryster/ ^{meget} paa hænderne".

Danske Presentskib Continnence under Capitain Nicolaysens Comando".

- I 1804 er Clark og Davis kommet overordentlig meget hos dem, Dr. Gay, den algierske Vicekonsul Charles Nyssen, der midlertidigt boede hos Broderen i Tunis, og den amerikanske Sekretær Allegro er ogsaa kommet hyppigt. Andre jævnlige Gæster har været Kaptajn Humbert, den holl. Konsul Nyssen, og hans Broder, Vicekonsul Cezar Nyssen, den spanske Konsul Nogeros, den tyske Mameluk, Chancellier Sielve, Kapt. Biel-lik, de franske Købmænd Turck og Gouff, den franske Konsul Devoize, og dansk Vicekonsul Manucci fra Biserta.

1805

- Efter Dagbogen har hans Hustru i 1805 kun meget sjældent været - eller følt sig - rask. Ellers noteres der hver Dag "ey vel", bortset fra de ca. 25 ret spredte Dage, hvor der staar "meget syg". Nogle Gange anføres det, at hun er stærkt bevæget eller har Krampe eller stærk Tandpine.

D.1. Januar 1805 kom alle hans Venner og Bekendte og ønskede glædeligt Nytaar. "Clark oppe i Dag og inde hos De Fremede, " -Næste Dag var Holck med Lundbye og de to Tolke paa Bardo og gratulerede Beyen, Ministeren Sidi Jussuf og andre tunesiske Notabler, samt gjorde Visit hos alle dem, der havde gratuleret ham. -D.4.: "blev kaldt til Bardo var hos Gelulli Gen. Told forpagteren og Kayen af Porto farino, som jeg gav Listen". -D.5.: "Tog til Bardo i Morges. Talte med Beyen, siden Ministeren, forelæste ham Noten, havde at indvende, at han ey havde faaet Kugler med, og at der ingen Skraae Sække var med, som han havde begiert, nemlig Beyen, fik ham til at hæve denne Fordring og afstaae Godtgiørelse for 2de Tønder Tiære som var udlækket. ... Maatte Drikke Caffé da jeg var hos Sappa Tappa, talte med den Danske Mameluk Sechir". - D.9.: "I Dag kom Bascha Tobesci eller Chefen for Artilleriet, der skal Prøve de 2de Canoner, at spise her. Gav ham 30 Ven. Zeq. (= 247 1/2 P.d.T.)-bemeldte Canoner er kōmen med Capt. Nicolaysens Skib, der har bragt Presenten. - Dersom Artillerie Chefen ikke bliver bestukken, saa maae De springe, som De foregav andre som han lod springe fordj at Com. K. vægrede sig for at give noget". -D.11.: "Vechilen af Algier har Beyen ladet arestere". (Vechil synes at betyde: Sendebud eller befuldmægtiget). - D.13.: "gik tidlig til Sengs da jeg havde større Smerter i mine Øyne". -D.16.: "Kl. 9 tog til Bardo med 3 Mauriske Vogne, derudj var alt Klædet, 8 Rep. Uhre med Deres Guld Kiæder, 1 Rep. Uhr med Diamanter besadt paa Uhr og Kiæde, 1 Solitair Ring, 1 Kasse Atlas(k) Diamanternes paa Uhret Værd er 2325 Pst. de Tunis, Solitair Ringen ... 1100 P.de T.". - D.17.: "Secretairen Lundbye Syg, ey spist hele Dagen". (Han var ogsaa syg næste Dag).

-I Henriette Holcks Stambog skriver Charles Nyssen d.17. Jan. en

Hyldest til hende paa Fransk (hvori han nævner, at hun skal rejse). Den slutter med disse Verslinier:

"Quel Apollon peut garantir
D'exprimer ce qu'un Coeur inspire
On a tant d'ame pour sentir
Et de peu d'Esprit pour le dire".

-D.24.Jan.: "var paa Bardo og gjorde Vissite hos Beyens Kone og Lilla Cadusa". (Den sidste var Beyens Søster og Enke efter Minister Sidi Mustapha Coggia). - D.27.: "Charles Nyssen kom med et maskeret Selskab som Dandsede 1 $\frac{1}{4}$ Time - (Saadanne Besøg af "Masker" var ikke helt sjældne).

D.2.Februar: "Var i Dag paa Bardo hos Beyen, som sagde mig ved Ministeren Sidi Jussuff, 1) at han ikke var fornøjet med Uhret og Kiæden besat med Diamanter, 2) Med den Diamants Ring, som var en Solitair, var Beyen fornøjet, 3) Beyen syntes godt om Klædet, men vilde at jeg skulde godtgjøre ham De Alen som manglede, 4) Skibs Raaer manglede, men var flere udj antallet af bielkerne, som er 2de Tømer Smækkere, men noget længere end de andre Bielker - for at tilhugge Ræer af, 5) 100 Tønder Tiære og 100 Tønder Beeg/til at eftergive samt 2de Tønder Tiære som var udlækket paa Reysen. Sappa Tappa var vel fornøjet med Canonerne og Raperterne, Beyen syntes godt om Dem, og lader gjøre af den Façon Raperter til Større Canoner. - Var saa heldig at Beyen frafaldt sin begiering paa Skraa Sækkene. ... Ladet gjøre Uhr Nøgler og Signeter til 9 Uhre som Beyen var vel Fornøjet med, men ey med Kiæderne. - Nu mangler intet af hvad som blev begieret og lovet ved Freden undtagen Geværer og Pistoler indlagt med Guld, Brokkaden og Attaganen garneret med Diamanter". - D.12. kom der et dansk Skib med en Kornladning. -D. 20.: "Clark begyndt at drikke". - D.21.: "Levingston sendt en Polakker fra Malta til Gerbi, Tyrken er gaaet ombord og masakrerede Mandskabet - taget Skibet og gaaet til Søes med same.Clark fuld og laae i Dag". - D.23.: "Var hos Den nye Doletti og gjorde Vissite gav ham et guld Repeter Uhr med Kiæde og en Deamants Ring". - D.24.: "Der er kōmen et Skib fra Marseille med den Svenske Consul Tullin hertil". - D.27.: "Consul Tullin og Famillie kom her i Eftermiddag". -D.28.: " I Formiddag gjorde Vissite med Sec. Lundbye hos den Svenske Consul Tullin; han har en Kone 2de Døttre, 3 Sønner; hans Kones Søster Md^{me} Capriata med Søn og Datter".

D.5.Marts: "Clark syg, bløder stærkt". -D.8.: "var hos Clark i Aften, sendt ham Mad og Vin". -D.13.: "Beduinerne nærmer sig Byen, men bliver afviste - de har intet at spise paa Landet og naær Varmen kōmer i Veyret vil vi vist faae epedemiske Sygdomme". - D.18.: "Beyen igien-nemheglet Davis i den Bataviske Consuls Nærværelse". -D.19.: "Bartetz, Fransk Kiøbmand Aresteret paa Bardo, i Morgen gaaer De franske Kiøbmænd

for at bede Beyen om hans Løsladelse. ... 17 Skibe fra Malta med Korn". (Næste Dag kommer endnu 15 Skibe med Korn). - D.22.: "Til Beyens Nye Bygning i Byen, for 30.000 Piastre ftes kommer fra Italien, Tronen af Marmor med 4re guld Piller og 4re Kugler, 36.000 Dusin Fliser fra Spanien, givet den Spanske Consul i Commission, Rødt Guld Brocade fra Lyon den Franske Consul i Commission, 80.000 P.ftes til Malons. 80.000 P.ftes til Glas, 40.000 Tappisscrie". (1000 kristne Slaver og 900 Maurer arbejder daglig paa Opførelsen af Paladset). - D.23.: "Hr. Pottier bragt mig en Attagan besat med Diamanter som han har under Arbeyde for Hagi Junis, og som af ham skal gives som Present til Beyen af Tunis, Vi fandt den alle meget kiøn". (Efter Beyens Ønske indhentede C.C.Holck Overslag fra en lokal Juvelerer paa en Attagan, besat med Diamanter, der i Tunis kunde udføres billigere end i Europa, og som med Skede af Guld vilde koste 34.172 Piastres de Tunis). - D.30.: "Menneskene Dør paa Gaden af hunger i Tunis, spiser Græs og Jord. - Beyen giver hver Morgen til de Fattige som kommer paa Bardo 2 Carub hver om Dagen, der kommer Daglig 6 a 700 Mennesker, og 900 Mand, som der gaaer paa Arbejde gives 2de Carub og 2de brød". - D.31.: "Beyen vil ikke betale det Korn som kommer". (Af Opgørelsen ved Maanedens Slutning fremgaar, at Holck, som ofte før, har laant "den Tydske Mameluk Mah. Schatter" et mindre Beløb, at han har betalt 15 p.d.T. for "Nægeren Umbark, som har skudt en anden i Laaret af Vaade; han har tient mig og er en brav Karl", og at han har købt 8 Medailler af Sølv for 14 P.d.T. og en "Antik" for 25 P.d.T., samt betalt Pottier 14 P.d.T. "for en Ring at indfatte".)

D.8.April: "Lykkelig har jeg været at Beyen har frigivet 2de Danske Skibe som han vilde have udj sin Tieneste. Ved min hielp blev Capt. Nicolaysen fri for at hente Korn. Til samme Brug har Beyen taget et Svensk Skib der med en Ladning Korn er blevet opbragt af De Engelske til Malta hvor ladningen er blevet Condamneret, Skibet er bleven frigiven men ingen Fragt bleven betalt. Nu begierer Beyen af Tunis af den Svenske Regiering 100.000 Spanske Piastre, og at det Svenske Skib som ankom i februarij d.A. skal gjøre en Reyse for Beyen til Constantinopel". - D.9.: "Hr. Barthes kom ud i Dag fra Bardo". - D.12.: En Eskadre, der førte engelsk Flag havde samlet sig paa Reden. " 3de Skibe af Eskvadren krydsede sig ind, heiste Neapolitansk Flag og Skiød under Flaget. Kl. 1 var De 3de Skibe til Ankers. Kl. 9¹/₂ om Morgenen begyndte at skyde fra Golette og det 3de Gange". - D.14.: "Et Skib kom fra Livorne blev skudt efter af den Neapolitanske Commanderende, som bad at hilse hans Nations Consul event. Skibs Capt. og bede ham sige Beyen, at hans handel skulde blive uforstyrret, men at De ey tillod Corsairerne at gaae ud. ... Gav min Kone en liden Diamants Ring". - D.23.: " I Aften fandt en Skorpion i Spise - Kammeret". - D.24.: Efter Meddelelse fra den

franske Købmand Turk anfører han de tunesiske Afgifter for Ind- og Udførsel; Indførselsafgifterne er meget forskellige for de forskellige Lande, størst for Spanien og Amerika. "...Clark begyndt sin Syndige Vane". - Maanedsopgørelsen viser, at Holck har købt Medailler for 30 P. d.T. og "En Didon og 2de Antiq. Stene" for 10 P.d.T..

D.2.Maj: "Hr. Pottier bragt Klingen til Attaganen. ...Baggerne som (blandede) Kalk og Gibs i Kornet bekommet 500 slag under Fødderne og arbejder paa Carascken. ... Beyen vil have af Sardinien 6 Tyrker for 1 Capitain og 3 Tyrker for en Christen". - D.5.: "I Dag er det vores 13de-Aars Bryllupsdag. Gud opholde og bevare min Fortræffelige Kone og Børn". -D.6.: "Gelulliforærede Beyen en Diamants Ring, saame var sendt fra Jøden Settebon i Marseille til en Jøde her for at kiøbe en Ladning Olie. Gelulli kiøbte bemeldte Ring af Jøden. Beyen spurgte Gelulli om Ringens Værdie som svarede 30.000 Piastre de Tunis. Beyen beholdt Ring og sendte Bud om Pengene hos Gelulli som han fik strax udbetalte. Saa lod Beyen Jøden i Tunis kalde, sagde ham at Setterbon skyldte ham Penge, derfor beholdt Beyen den Diamants Ring. - Paa den Maade beholdt Beyen baade Ring og Penge". C.C.Holck sendte Kammerherre Schubarts "et Faar, sendt fra Nægerlandet med sin Unge", og hans Hustru sendte Dadler og 1 Shawl. -D.7.: "Capt. Biellik fik 3 Schawler og 1 Æske med Perler til Frue Knudsen til videre Befordring"...-D.9.: "Beyen af Tunis haver 22 Canon baade med Seil og 10 uden Seil - paa de første 10 haver 1 Morteer af Metal, og paa alle De øvrige En 24 Pundig af Metal". -D.13.: "Clark begyndt sit Syndige Liv". -D.18.: "kiøbt en Eselinde med sit Føl at min Kone kan faa Eselindemælk at Drikke". -D.24.: "Hr. Doublet bad Farvel og Flyttede sit Tøy". -D.27.: "kiørte med min Familie fra Byen Kl. 2^{1/2} E.M.. og Ankom til Marsa Kl.5". -D.28.: "Clark Syg, den Engelske Consul kom i Land i Dag". - D.29. gik 4 Korsarer ud fra Tunis for at tage en spansk Korsar, der havde giort Jagt paa 3 tunesiske Sandaler, ladet med Korn. - D.30.: "Rejste til Tunis for at hilse paa den Engelske Consul Oglander". (Maanedsopgørelsen: "Kiøbt Antikke Stene for 60 P.d.T.").

D.1.Juni: / "Min Kone læser Daglig Engelsk". - D.2.: "Secretairen meget Syg". (Ligeledes d.4.) - D.6.: "Secretairen Hr. W.Lundbye bad mig om at skrive hjem om at han maatte for sin hælbred giøre en Reyse til Italien". I den følgende Tid - langt ind i Juli - var Lundbye hyppigt meget syg, og C.C.Holck, der ogsaa af og til var syg, talte med Dr. Davis og Dr. Gay om L.s Sygdom. Samtidig var hans Hustru ofte meget syg, og lidt senere faldt Tjeneren Anders i en langvarig Sygdom. - D.14. fik han Brev fra Direktionen om at lade forfærdige Attaganen med Diamanter. - D.23.: "Prindsen Sidi Assonni spiste her til Middag". - D.29.: "Skrev i Sec. Lundbyes Stambog". -D. 30.: "Ladet hente Daglig Vand her paa Landet fra langt bort liggende Steder, som har Sødt Vand, da dette Vand er stærk Brak Vand". - I et

venligt Brev fra Livorno af 16. Juni 1805 havde Kammerherreinde Schubart takket Henriette Holck for Shawlet og Dadlerne. Hun sendte hende med den gode Ragusæiske Kaptajn en Æske med forskellige Mode - Bagateller, der næppe kunde faas i Barbariet, og tilbød fremtidig at være hendes Kommissionær i saadanne Sager.

D.6. Juli: "var paa Bardo med Geværer, Pistoler og Brocaden".

- D.10.: "Sidi Ismael Bey" (der flere Gange før har rykket) "sendt en Jøde efter Rept. Uhret; sagde ham, naar det ankom skulde det blive sendt". - D.13. "Var i Morges i Malga og ved Cisternerne paa Carthago med Sec. Lundbye". - D.16.: "Skrevet til Directionen 2de Doctor Attester og Sec. Lundbyes brev Sec. Lundbye givet mig bevis for 392 P.d.T. 11 Carub, han skylder mig. Givet Sec. Lundbye til Reysen 24 Fl. rød Vin, Rom og Brændevin 12 Fl., En Skinke 4 Tunger, 20 Fransk brød, 1 ... med fine Beskøyter, Caffé, Sukker, The etc. etc. etc. ".
- D.17.: "Reyste til Golette med Sec. Lundbye, som keyser til Livorno; paa Veyen fra La Marsa til Golette faldt han af Burrikken paa halv Veyen. Spiste med ham hos Oberste Frank til Middag. Bød i Eft.Md. Sec. Lundbye Farvel, som gik ombord med Chalouppen fra Skibet". - D.18.: "Hr. Davis sagde mig, at Alegro i Gaar er Presenteret for Beyen som Chargé d'Affaires i hans Fraværelse. Davis siger, at han er udnævnt Consul her. 25 Stakke Korn er brændt tog Afsked med Davis".
- D.20.: "Mr. Clark Reyste i Morges til Byen. Arbejd, Som om du skulde Lenge Leve. Lev som om Du skulde Døe Strax". - D.21. gik Davis ombord med sit Tøj paa den amerikanske Fregat, men da Kaptajnen sagde, at der skulde komme en amerikansk Eskadre paa 20 Sejlere, gik Davis i Land igen for at melde det til Beyen. "Beyen har sendt Command. Rodgers brev til Presidenten af De Am. Stater. Bemeldte brev var meget impertinent Skrevet og uden Segl. Beyen begierede Satisfaction. - Comand. fordrer Satisfaction og vil ey give Corsairen og De 2de Priser tilbage, da Blokeringen er bleven meldt, men som Beyen ey vilde erkiende. 1) vil Comm. Rodgers have Satisfaction for den Personlige Fornærmelse han er tilføyet, da han blev forbuden at gaae ombord udj sit Skib udj Eatons Affaire. 2) at Beyen havde ey givet Capt. Cambell Aud. men ladet ham staae i Flere Timer med Blottet hoved i en kold gaard uden faae andre i Tale end Ministeren Sidi Jussuf som affærdigede ham. 3) vilde Comand^r. have Satisfaction fordi at Beyen havde udskieldt Davis som Deres Chargé d' Aff. for en buona Voglio, en Hund, og en Vand-Troende". - D.30.: "Min Gode Kones Fødselsdag, hun er 29 Aar gammel - født 1776 ... Gud opholde hende og give hende sin Helbred udj Mange Aar. Gav hende en Deamants Ring". - D.31.: "Var ved Udsigten ... Saa Den Am. Esq. seile ind til Golette den bestod af 4re Fregatter, 3 Brigger, 3 Skonnerter og 8te Canoner Baade. ... Tulin kom med en Russisk Capt^e Silva, som har været Slave i Algier og Reco^mand. af Consul Bille i Algier til mig".

D.3.August: "Var hos Davis, sagde ham min Mening om Vexel Affai-
ren i anledning af de looo Spanske Piastre fortes". (D.29.Marts havde
han laant Davis dette Beløb, som han skulde have igen fra Konsul Nis-
sen i Tripolis der skyldte Davis en tilsvarende Sum, og d.3.April hav-
de han skrevet til Nissen derom). "Davis var paa Bardo, har anlagt Con-
suls Epauletter". - D.5.: "Fik Brev fra Capt. Frank i Anl. af Davis
og at Co \bar{m} od. Rodgers vil at Beyen skulde giøre en Afbigt udj den
Engelske og Franske Consuls Nærværelse. 4re Tyrker som vilde stie-
le Vindruer paa Abdalie har slaget 4re Maroccanske Guardianer ihiel".
-D.8.: "Sidi Assonni og hans Broder kom her for at Drikke og blive i
Nat, lod Dem gaae ..Kl.11 kom Mahomed Smila med et Brev fra Davis for
at kome til Byen og tage De Americanske Affairer". - D.9.: "var hos
Davis i Morges, var med ham paa Bardo og sagde til Beyen at han havde
givet mig De am. Affairer efter at have overtalt mig til at Modtage
samme". - D.10. fortalte Allegro ham, at Beyen havde sendt et Brev til
Davis, og at Sappa Tappa gennem Allegro havde anmodet Davis om en Sam-
menkomst paa et af Skibene. Generalkonsul Lear havde skrevet til Beyen.
Allegro bragte ham et officielt Brev fra Davis, dat. 10. Aug. fra den
am. Fregat "Constitution", om at paatage sig de am. Affairer. - D.12.:
"Beyen har skrevet Gen.Consul Lear til og Inviteret ham i Land. Gen.
Consul Lear kom i Land og op til Byen". -D.13.: " I Aftes Reyste til
Byen, Complimenterede Gen. Cons. Lear, overleverede ham de Am. Statters
Affaires, tilbød mig at følge ham og presentere ham for Beyen, hvor-
for han Takkede, da han har en Tolk med som Taler Italiensk. Consul
Lear været i Dag paa Bardo; gjorde mig Vissite i mit huus. Spiste hos
den Franske Consul Devoize til Middag med Consul Lear". - D.14.: "spi-
ste hos den Engl. Consul til Middag med Leard, jeg kom igien Drak The
og spiste til Aften. - Hr. Davis har fordærvet alt. En Brig kommen fra
Suracus og Malta, Eaton med same". - D.15.: "var hos Consul Lear og
bad Farvel, viste ham Hr. Davis Brev, ... sagde, at han bragte en som
skulde bestride Affairerne. Consul Leard gik ombord i Dag". - D.19.:
"Capt. Bielich,Ragusair og vores Gode Ven ankom hertil i Gaar. Var ved
Udsigten med min Familie og Gamle Clark". - D.20.: "gik til det ameri-
canske huus for at giøre Vissite til Md^m Leard og Oberst Leard, Doctor
Doge som skal være Chargé d'Affaires her - med Americanerne var en Rey-
sende ved Navn Lord Gordon, der har 12.000 Pd. Sterling Indtægt, sagde
at De vilde kome og spise hos mig i Morgen". - D.22.: "Der er 45 Cor-
sairer ude paa Krydstog". - D.30.: "Hr. Eaton gaaet til Bardo med G.
Consul Lear". - D.31.: "Jeg var Reist til Byen i Morges for at hilse
paa General Eaton, men var gaaet til Goulette. ... Spiste hos den fran-
ske Consul, der var Eaton".

D.1.September: "Consul Lear og Kone gik ombord i Morges, Eaton og

de andre Americanere gik ombord Kl. 11 F.M., var og bad dem alle Farvel".
 - D.4.: " Kl.4 Afseilede den Am. Esq. Chef og den Fregat som gaar til America herifra med den tunesiske Ambassadeur Melli Melli". - D.16.:
 " Deyen af Algier er sadt fra Regieringen og Dræbt af Soldaterne".

- Stambogen har d.18. Septbr. " An der Goulette " en Blyantstegning af et halvt udgaet Træ og derunder følgende Linier af Oberst Frank:

"Bey diesem alten Baume
 erinneren Sie sich würdige Frau eines bejahrten Mannes, der sich
 Ihrer schätzbaren Freundschaft mit dem wärmsten Herzen empfiehlt
 und dessen Hochachtung für Ihre seltene Tugenden nur mit dem letzten
 Blatte seines Lebens verwelcken wird."

Den næste Dag skriver Kaptajn Frank et hollandsk Vers om Venskab og tilføjer: " Pour des Coeurs Corrompus L'Amitié, n'est point faite".

- D. 17.Oktober: " ... Den Americanske Chargé d'Aff. Dodge kom og blev her i Nat". - D.29.: "... Tog i Dag med min Familie fra Landet...". (Maanedsopgørelsen: "Kiøbt Antikker for 35 P.d.T.").

- D.6.November: " Bekom af Consul Tulin 1 Guld Rep. Uhr, som jeg har kiøbt af ham. Gav Sidi Ismael Bey same".

- D.14.Novbr. skriver "Your ever oblidgeed friend Henry Clark" i Stambogen.

- D.15.Novbr.: "Min Kone fik sine Ørenringe, bet. 100 P.d.T.". - D. 22.: "Reyste med Clark til Golette. ...Clark gaaet ombord for at seyle til Malta og England". (Maanedsopgørelse: "Kiøbt Antikker for 88 P.d. T. ... Kiøbt Tyrkiske Tæpper 2de Storre og et Lidet 291 P.d.T.")

- I November skriver I.D. (Dodge) i Stambogen "Lines to a Sister, on being presented with a lock of hair".

- D.15.December: "betalt Pottier for en Bryst Naal at indfatte, for en Ring at indfatte, for en Brasiliansk Topas udj en Brystnaal, 77 P.d.T.". - D.24.: "Charles Tulin kom og bad os til sine Forældre i Morges, sagde Ney, da min Kone ikke ved sig nogen Dag sikker". (Maanedsopgørelse: "... en Bryst Naal med en Carniol udj og en Hæst udskaaren i Same, funden paa Cartago, 60 P.d.T.")

I 1805 ankom jo til Tunis den svenske Konsul Tulin og hans Familie og den nye amerikanske Chargé d'Aff., Dr.Dodge, til hvilke de sluttede sig stærkt. Ellers har Gæsterne - bortset fra de fraflyttede - i det hele været de samme som det foregaaende Aar. Foruden disse kan som mere eller mindre hyppige Gæster nævnes Kapt. Frank fra Golette og hans Fader Oberst Frank, fransk Vicekonsul Billon, Dr. Burlande, Bascia Cassak, den franske Købmand Pottier, den spanske Konsul Segui og Vicekonsul Soller /den engelske Konsul Oglander.

1806.

- Ved Begyndelsen af 1806 søgte C.C.Holck om at blive "rappeleret"; han kunde ikke klare sig med sin Gage, da Dyrtiden havde gjort, at alt

var steget 100 p.ct. Han havde en Gæld paa 7000 P.f^{tes}, som han ansøgte om at faa dækket. Af Helbredshensyn ønskede han nu at benytte den tidligere givne Tilladelse til at rejse til Italien.

- D.4. Januar 1806 tegnede James Dodge i Stambogen to Amoriner der trækker et Forhæng ("veil of Memory") til Side for et Billede af København, og skrev i Henriettes Navn nogle Vers om hendes Længsel efter sit Hjem og Glæde over, at hun maaske snart skulde se det igen.

- Efter Dagbogen for 1806 har hans Hustru under Opholdet i Tunis kun været meget syg nogle enkelte Dage, men for alle de øvrige Dage staar der opført "Min Kone ey vel".

D.6. Januar: "Min Gode allerkiæreste Iette blev forløst Kl. 10¹/₂ i F.M. med et velskabt Pige Barn ... sendt bud overalt og ladet hendes Nedkomst vide. Md^{me} Tulin spiste her til Middag og Aften". - I den næste Uge gik det godt, og alle deres gode Venner og Bekendte lod høre til hendes Befindende eller kom paa Besøg. - D.14.: "Barnet var meget Syg. Resolverede til at Døbe vores lille Datter, kaldte hende i Daaben Maria Lovise Hendrike. Hr. Dodge var utrettelig ved Barnet - gav det Medicamenter etc., omslag etc. Md^{me} Tulin og Datter var her". - D.15.: "det lille Barn syg af Convultioner heele Dagen. Hr. Doctor Dodge gav barnet bad og Lavement". - D.16.: "Barnet bedre men haft Convultioner. ... I Morges kom Md^{me} Tulin, som spiste her til Middag og Aften". - D. 17.: "Kl. 1¹/₂ Døde Vores lille Datter Maria Lovise Sophie af Convultioner paa Hr. Dodges Skiød. Md^{me} Capriate og Md^{me} Tulin kom". (Der er opbevaret et smukt Digt "Consolitary lines om the death of an Infant", skrevet af James Dodge en Time efter den lille Piges Død). - D.18.: "Min Kone ey vel, meget Sorrowfuld. Gud giøre alt til det beste. ... Vi vare meget bedrøvet i Dag". - D.19.: "Min Kone ey vel, meget bedrøvet. ... I Morges Begravede jeg min lille Datter "den Engel Maria Lovise Henriette paa St. Georgs Kirkegaard. ... Anders bar hende ... Jeg fulgte hende alene og kastede selv Jord paa". - D.20.: "Min Kone ikkuns maadelig, inderlig bedrøvet". - D.21.: "Campen som har været ude at kræve skatter ind, kommen fra Besek, blev saluteret af Castellerne". - D.23.: "Min Kone ey vel, tager sig den Lilles Dødsfald inderlig Nær". - D.27.: "Gav min Kone en smuk ring". (I hele Tiden fra Barnet blev sygt, modtog de stadig Vidnesbyrd om den største Deltagelse). - D.28.: "Gav Dodge et Guld Uhr med Kiæde. ... for, at han var Doctor hos os". (Maa-nedsopgørelse: "Kiøbt Antikker og Medailler 261 P.d.T.")

D.4. Februar: "Gl. Oberst paa Bardo, Beyen givet ham 4re Slaver som var udj hans Tieneste, ham selv 2000 pftes d'Esp. og hans Søn 1000 pftes d'Esp.". - D.9.: "Den Gl. Oberste frank og Søn Reiste i Dag med et Skib som gaaer til Marseille. ... Capt. Humbert ansædt af Beyen paa Golette". - D.11.: "Sappa Tappas Corsair bragt 41 Slaver hertil". - D.16.: "Tøy fra Constantinopel og Malta ... Min Kone fik 6 Schawler, 4 Graae og 2

Rosenrøde som er farvet i Constantinopel - og 2de Ægte Ostindiske Schawler". - D.23.: "brev .. med en Schawl fra min Kone til Frue Schubarth". (Opgørelse: "for en Ring med Medaillon og en Antik Ring 54 P.d.T.")

- I det ommeldte, paa Fransk affattede Brev til Kammerherreinde Schubart, dat. Tunis 20.2.1806, skrev Henriette Holck bl.a.: " .. Desværre kan jeg ikke give Dem gode Efterretninger fra os. Min Mand har været rigtig syg i denne Vinter og er endnu ikke helt kommet sig; han kan lige saa daarligt taale Klimaet her som jeg, navnlig hans Øjne lider meget. Vore Børn trives udmærket, men jeg er næsten stadig syg. Den sidste Sommer, der var yderst hed, har svækket mig saa meget, at jeg har tabt mine Kræfter. Ganske vist gik Fødselen meget lykkeligt, men Tabet af min lille Pige 11 og en halv Dag efter at hun var født, har medtaget mig meget. Jeg havde altid ønsket at faa en Pige; jeg opnaede denne Lykke, men den blev snart berøvet mig. Hvis mine Pligter mod en kær Mand og to kære Børn ikke gav mig Styrke, vilde jeg bukke under for mine Sorger. Jeg føler nu mere end nogensinde Nødvendigheden af at forlade Barbariet, hvor alt minder mig om det Tab, jeg har lidt" - Jacqueline de Schubart svarede hende fra Pisa d.22.3.1806 i et venligt og medfølelse fransk Brev: "... Mit Hjertes Ønske er, at De snart kunde forlade disse sørgelige Egne og komme her og prøve Toscanas mildere Luft. Jeg længes efter at møde Dem og mundtlig gentage Tilbudet om min Hjælp, hvis jeg kan være Dem til Tjeneste med noget. .. Godt Mod og lad Dem ikke slaa ned! .." (Hun sender desuden nogle Modesager, af hvilke Diademmet lige er kommet fra Paris; hun har paa dette anbragt de Baand, som er nødvendige for at fæste det paa Hovedet).

- Der findes en lille Bog med Afskrifter af Vers og Sentenser paa Dansk, Tysk, Fransk, Italiensk og Engelsk, skrevet dels med en ældre Haand, dels - hovedsagelig - af Henriette Holck. De følgende italienske Linier med vedføjede franske Oversættelser kunde tænkes indført paa denne Tid:

"Grato m'e il sonno e piu l'esser di sasso,
mentre che il danno e la vergogna dura,
non veder, non sentir m'e gran ventura;
però non mi destar, deh parla basso".

(Il m'est doux de dormir, et plus doux d'être de marbre, aussi longtemps que dure l'injustice et la honte, ce m'est un grand bonheur de ne pas voir et de ne pas entendre; ainsi donc ne m'éveille point, de grace parle bas.) -

"Ahi! null'altro che pianto al mondo dura"
Petrarque.

(Ah! dans le monde rien ne dure que les larmes).

-D.6.Marts: "En Maur Døde af Hunger uden for vores huus". - D.7.: "Februar Marts April og Mai ere De Maaneder, man i Tunis er underkastet mange Sygdomme, besynderlig naaer ingen Regn er falden i December

og Januari.-Aarsagerne til Sygdommene ere først Tørke, siden den Fugtige Luft, og naaer der ey kommer Regn. - Ved St. Hans Dags Tider er der ingen Sygdom. Udj Pestens Tid gaar enhver ud af Qvarantainen paa den Tid. - Pesten er ey Andet end en Forraadnelses Feber i den Høieste Grad, Sygdomen tager af med Fuld Maane og til med Nye og tiltagende Maane ... Her hersker uendelig megen Sygdom, og besynderlig imellem Jøderne. Denne Pest Sygdom vi haver, herskede forrige Aar i Constantinopel, hvor ligeledes var hungersnød og utalige Døde. - Beyen giver i denne Tid til hver Beduin som arbejder i Porto farino og Golette 4 Carub 2de brød. Udj hvert Kirke Sogn fødes De Fattige Qvinder og børn. Saa længe den Dyre Tid varer tager Beyen ingen Tiende af Folket". - D. 8. Marts: "Uendelig megen Sygdom, Morerne ligger Strøede paa Gaderne i denne Regn, det er Dem som er Flygtet ind fra Landet, har intet, og om De og kunde betale, kan de ey Rummes. Stadens Porte ligge Fuld af Maurer. Naar man er nød til at Ride ud af Porten, kan man ikke uden væmelse komme igiennem for en skrækkelig Stank. . - Min Kone bekom sine Diamant Ørenringe". - D. 10.: "Beduinerne slages Daglig om Brød". - D. 25.: "Beyen af Constantine kom hertil i Lænker. Deyen af Algier begiert alle sine Sujets". - D. 26.: "Var paa Bardo. Talte med Beyen og Sappa Tappa. Talte om Plankerne, bad mig om Dem som en Regale, hvilket jeg accorderede Dem". (Det var Planker, som han havde i sit Magasin). - D. 30.: "Fik brev og Notte fra Beyen for at give en Present Ladning, sendte Svær, men vilde ey Completere Noten som Beyen ønskede". - D. 31.: "Tog til Bardo i Morges, talte med Beyen om Notten, at det var umuligt at udfylde den uden at resiqvere mit hoved, da det var alene min Konge som kunde give saa stor en Present. Dernæst spurgte jeg, om hans Minister kunde give noget bort af Beyens, hvortil han svarede Ney og Sagde Lad Notten gaae og lad ham fylde den ud, men skriv Du godt Consul. ... Charles Nyssen kom og sagde mig at han var bleven gift i Løverdags med Mlle Barbara Soler, og at han Reyser til Holland". - Samme Dag flyttede C. C. Holck med sin Familie ud til la Marsa. - Det er vistnok til den nævnte Samtale med Beyen, der sigtes, naar Wandel paa Grundlag af Indberetningerne anfører, at Beyen paany havde forlangt Present med den Bemærkning, at naar Deien af Algier, der er meget svagere end Tunis, faar Present, hvorfor skulde han da ikke have, og havde faaet det Svar, at dette, som tidligere udtalt, var bestemt ved Traktat. Endvidere at Beyen med Utaalmodighed ventede Attaganen, til hvis Udførelse der foreløbig var udstedt en Veksel paa 10.500 pesos.

D. 3. April: "Begyndt i Dag at hente Vand fra Gamast". - D. 16.: "Var med min Familie paa Cartago, fik et Antik Fodstykke, lagt same i Casse". - D. 17.: "Deyen af Algier er dræbt". - D. 20.: "kom hiem i Aften til min Inderlig Elskede Kone og børn, i hvis Selskab jeg glæmer al gienvordighed". - D. 26.: " 1) De ortodoxe Sectar er d'Hamishe Lærdom,

2) Araberne har Seaffie Lærdom, 3) Malechie Lærdom er Folkets af Tripoli, Tunis og Algier 4) Nazareths beboere lever mellem Mahomedanere, Druser og Christne, troer paa en Gud og at Jesus Christ er Profet. - Hr. Dodge overmaade Syg".

D.4.Maj: "Givet Prindsen Sidi Assoni Løbe Pas". - D.19.: "Tog med den Engl. Consul i Karet til Bardo, hvor der var en Cermonie i Anledning af en Caftan Beyen har bekoemet af Stor Herren og en Sabel af Capt. Bascia samt Flag, som er Velsignet, fra den nærværende Stor Vissir, der har været Beyens Vechil i Constantinopel". - D.22.: "Saa i Aften en Slange som sadte paa min Kones Vindue og imellem Jernstengerne uden for Vinduet". - D.31.: "Jeg har gigt udj mit hoved". (Opgørelse: "kiøbt Antikker for 9 P.d.T.")

D.10.Juni: "...Man kuster stærkt i P, farino, Biserte og Golette, paa hvilket sidste Sted man armerer Canon Baadene. - Beyen ladet Corsairerne kalde ind". - To Agaer afgaar til Kaf og Besch, til deres Camper, hvoraf den ene er under Sappa Tappas Anførsel. - D.15.: "Sagde min Kone at min Sviger Moder ved Døden er afgaaet d.1.Octobr. 1805". - D.17. noteres det, at der i den seneste Tid bl.a. er afgaaet 1000 Ryttere og 2000 Mand Fodfolk samt Artilleriet, alt til Kaf og Besch. - D.19.: "Givet af min Kone til Mlle Capriate sin Dame Sahle". - D.29.: "skrevet Gr. Schimelman, Bernstorff og Kamerh. Bille til om min Afløsning".

- Til Stambogen malede Caroline Tulin og M.Tulin Blomsterbuketter, og Susanna Tulin skrev sine gode Ønsker, alt vistnok d.6.Juli. De skrev alle paa Engelsk.

- D.8.Juli: "til Bardo, fik Teskerie for min Kone og Familie". - D.9.: "I Dag kom min Kone og Børn til byen. ... Min Kone bad Farvel over alt i Tunis i Consulaterne og hos De (gifte) franske Kiøbmænd, alle gjorde Contra Visitter og ønskede en Lykkelig Reyse. Spiste hos Tulins til Middag, kiørte hjem til Marsa, den Sv. Consul Tulin tog med". - Til Stambogen skriver samme Dag paa Engelsk Margaret Capriata og Angelena Capriata og udtaler deres gode Ønsker. - D.10.: "Consul Tulin var ude at tegne Situationen af Landstedet". - Det er vistnok denne Akvarel, der er indklæbet i Stambogen med en Dedikation paa Fransk fra Charles Tulin. Landstedet paa la Marsa er omgivet af hvide Mure med en hvælvet Port; i Haven er der flere Cypresser. Hovedbygningen har et aabent Galleri i øverste Stokværk. I Baggrunden ses Bjergene. - En anden Akvarel med engelsk Tekst, undertegnet Clark Charles Tulin, viser et Landskab med enkelte Palmer og Cypresser; i Mellemgrunden gaar en hvælvet Bro over til en større Bygning (Fæstning). Man ser ud over Vandet mod tre fjerne Bjerge; foran Bjerget til højre ligger en Kystby. - Endelig er der en Akvarel fra "your very devoted little friend Alexandre Tulin."

Ogsaa her er der i Forgrunden bl.a. Palmer og en Cypres. Til venstre ligger bag en fremspringende Halvø en By med en Kuppelbygning og Minareter, til højre ser man udover Vandet mod to Bjerger, vistnok de samme som i den forrige Akvarel, set fra en anden Synsvinkel; foran Bjerget til højre ligger en By ud mod Vandet. - D.12. har "C.Pottier fils" paa la Marsa skrevet paa et nu forsvundet løst Blad til Stambogen. - D. 13: "sendt Tøys ombord til Capt. Hansens Skib". (Kapt. Severin Hansen førte det danske Barkskib Christiane Caroline, med hvilket C.C.Holcks Hustru og Børn skulde rejse til Livorno). - D.15.: "Den Sorte Næger Sahle, som var Gartner her, Døde i Aften, han var en Brav Mand".

D.17.Juli skriver James Dodge et Blad til Stambogen: "Reflections on parting with a Friend" paa Vers og en smuk Efterskrift paa Prosa med de bedste Ønsker for Fremtiden fra "your ever affectionate friend and humble servant". - D.18.: "i Dag den varmeste Dag vi har haft i den Tid jeg er her. Min Kone gav Drikke Penge til alt her i huuset. - Tog , efter vi havde spist, med min Kone, 2de Børn, Mlle Olrik, Stine" (den danske Pige) " og Anders til Golette ... gik i Aften i Land fra min Kone og Børn med et Inderlig bedrøvet hierte! Gud holde sin haand over Dem. Blev paa Golette hos Humbert i Nat". - D.19.: "var Tidlig oppe i Morges, saa Capt. Hansens Skib under Seil Kl.5 ... Min Elskede Kone og Børn er Der ombord. Gud holde sin haand over disse Engle og bevare Dem og alle inden borde, det Gud i Naade hørre. Kl.7 i Morges Red hiem fra Golette. - var fleere Gange ved Udsigten, saa Dem til Sil dig i Aften - Vind O.N.O. og N.O. godt Veyr, stak ud fra Landet; var ved Udsigten lige til det var Ganske Mørkt. - Gud give Dem en Lykkelig Rejse, Gud opholde denne min Guld Mine, og lad mig leve og Samles med Dem igien. Gud holde sin haand over Dem og bevare Dem". - D.20.: "Gud hvad min Tid er Kiedsomelig naaer jeg Tænker paa Kone og børn Gud holde sin haand over Dem og bevare Dem. - Foræret Consul Tulins alle Fuglene og Fugle burrene. ... blev buden at Spise hos den Sp. Consul, kom ikke". - D.23.: "Gud velsigne og bevare min Kone og Børn" (paa lignende Maade skriver han nu hver Dag til Hjemkomsten) "... kom hiem i Aften til Marsa. Gik paa mit Galerie i Aften at spadserere. Efesse spillede paa Violin og Charles paa sin Fløyte" (de var begge i hans Tjeneste, den sidste var Kok. I den følgende Tid gaar han ofte Ture med sin Dragoman Baba Hamed). - D.26.: "Campen Reiste i Dag med meget Artillerie".

D.14.August: "Betalt Hr. Pottier for et halsbaand og en halv Maane 658 p.d.T.". - D.15.: "I Dag Napoleons Fødselsdag, buden hos den franske Consul til Middag og Aften; der var alle De Consuler, hvis Nationer er i Fred med den Franske Kayser - det franske huus Ilumineret og Afbrændt et fyrværkerie, ved Flagets heisning 21 Skud, ligeledes ved skaalerne". - D.17.: "kiøbt af Hr. Pottier 2de Didoner 24 p.d.T., En Ring med en Amoer udj 30 p.d.T.".

- Ifølge Indberetning af 18. Aug. fra C.C.Holck havde Beyen forlangt to danske Skibe fragtet til at hente Porcellænsjord, hvad han ikke turde modsætte sig af Hensyn til Fragtfarten i Middelhavet - Beyen vilde kun give 500 og 400 pj.ft. i Fragt, medens Holck maatte love Skipperne 2850 og 2450 pj.ft. og 5 pct. i Kaplak.

- D.22.Aug.: "Aga Speis er skudt i hans Telt som har faaet 40 Skud, det er dem som hæver Contributionerne og en Baschia Hampe". - D. 23.: "gav min Vice Consul Mannucci i Biserta Pass for at afgaae til Corsica og siden til Marseille. Hr. Manucci er en Fetter til Kayser Napoleon". - D.31.: "Kl. 9 $\frac{1}{2}$ kom en Maur fra Tunis med brev fra Andre Poggi, at min Kone var ankommen til Livorno, men kunde ey læse meere da brevet var udslidt af Regn og at Mauren havde baaret det under sine Klæder, som var bleven vaade". (Selv har han skrevet adskillige Breve til hende).

D.1.September: "Gud ved jeg er inderlig misfornøyet over at jeg ingen brev fik fra Livorno. 16 Algirenske Tyrker Deserteret hertil, 115 af samme til Tripolis. 500 gaaet over til Scherifen og har indtaget Mæskerie til bevis paa Deres Troskab - Fanden stole paa Dem". - D.2.: "Efter Rygtet er det Skib der havde min Kone og børn ombord komne til Livorno i 9 Dage".

Direktionen skrev d.9.Septbr. til ham, at Kongen havde tilstaaet Beyen en Present til 20.000 Rdl. Værdi, og d.lo.s.M., at Lundbye havde faaet Ordre til at komme tilbage fra Italien og fungere under hans Orlov.

D.15.Septbr.: "bekom brev fra min Dyrebare Kone, dat. Lazaretet St. Leopold i Livorne. Gud skee Lov og Tak som bevarede denne Engel og mine kiære børn". - D.27.: "Funden en liden Graae Slange i Patuaen i Dag. - Gud lade mig snart kome til min Familie, da jeg længes inderlig efter Dem". - Han har i Septbr. betalt 79 p.d.T. for "2de Vindues Kammer med Messing Traad i Sahlen og Sove Kameret at ingen Scorpioner kan komme ind".

D.2.Oktober: "Breve fra min Elskede Kone af 15' og 16. Septbr.". - D.10.: "Agaen paa Golette kappet hoved af Achmed Comissio fra Tripoli efter Beyens Ordre". - D.14.: "Hr. Dodge laae i det Svenske huus, hvor han fik en Blodstyrtning i Aftes". - D.15.: "saa Dodge i Dag som er ikkuns maadelig". - D.16.: "Brev fra min Elskede Kone af 14. Aug. fra Lazarettet St. Leopold. ... Var hos Dodge, er ikkuns slet". - D.17.: "var hos Dodge i F.M., er slet". - De to følgende Dage lod han høre til Dodge, der stadig var meget syg, og d.20' og 21' var han hos ham, den sidste Dag havde Dodge det noget bedre. - D.22.: "I Nat Klokken 3 Døde James Dodge, Americansk Chargé des Affaires her i Tunis; han var min Ven og en Redelig og God Mand. Fred være med hans Aske". - D.23.: "Hr. Sielve - Arnaud kom og tilbød mig en betydelig Vinding

i Spanske Piastre, om jeg vilde ligge mit Navn til, saa vilde De Franske Kiøbmænd afsende endeel Ladninger til Europa paa mit Navn - som jeg ganske Nægtede og blev vred at De vilde gjøre slige Propositioner for mig". - D.24.: "Anders kom her i Dag fra min Kone i Pisa, bragt mig brev fra min Kone". - D.27.: "Campen kommer i Dag". - D.31.: "Laant Allegro 750 p.d.T. til at betale afg. Dodges begravelses omkostninger".

- Ifølge Indberetning af 31. Oktober har han maattet fragte et dansk Skib i Beyens Tjeneste og samtidig lovet Beyen, hvis der i Livorno ligger et dansk Skib, at fragte dette til at hente Tømmer i Neapel. Denne Lejlighed benyttede han til at faa Prisen paa Attaganen nedsat til 5000 p.ftes.

D.4.November: "kom i Morges fra Marsa til byen, det var sidste gang jeg var der i dette Liv og saa dette mit kiære Sted". - D.6.: "Beyen aresteret De Soldater som er komne fra Levanten og skulde gaae til Algier". - D.13.: "Andrea Poggi kom og lod mig vide fra Hadji Junes at Capt. Hansen paa min Anmodning er frie for at gjøre en Rejse for Beyen". - D.17.: "I Eftermd. kom Consulat Sec. Lundbye fra Italien ... breve fra min Elskede Kone og ferdinand, fra Hr. Svint i Jylland, fra Kh^r Schubart". - D.20.: "I Aftes kom 150 Tyrker fra Levanten hertil med et Russisk Skib". - D.25' og 26. gjorde han Visit med Lundbye i Konsulaterne og "hos de Personer som komer til os, og de Christne som er der". - D.27.: "Der Tales om at der er 2de Alg. Corsairer uden for..". (Efter Opgørelsen har han i Novbr. laant Lundbye 85 p.d.T.)

D.7.December: "var til Kronings-Festen hos den Franske Consul hvor den blev Celebereret". - D.12.: "I Dag er det Maurernes Lille Paa-ske eller Beyrams Fæst - var med Sec. Lundbye paa Bardo hos Beyen og Sidi Jussuf, hos Doletti og de Storre og Gratulerede til Fæsten. Giorde Vissite hos den Nye Americanske Ch.d' Aff. ... ved Navn Caks". - D. 19.: "Basch Hampen Melli Melli komne fra America. En amerikansk Doctor komne med. - Gav min Skræder Oratzio Venetiano en Dametion Vin, da han er meget Syg og en brav skikkelig Mand paa 80 Aar". - D.22.: "Hr. Cocks sendt mig bud med Allegro om jeg vilde tiene ham i at laane ham paa De Am. Statters Vegne 1000 p.ftes. ... Soliman Melli Melli kom og giorde Vissite". - D.25.: "Jeg er i Dag 48 Aar gl. ... var buden til Tulins, gad ikke gaae derhen til Middag, da jeg/^{ey} var vel og i et Skit Houmeur, da min Familie ikke er nærværende". - D.30.: "Var paa Bardo sagde Beyen at jeg Keyste paa en kort tid til Europa, bad ham intet at begiere af Secretair Lundbye, som bliver Chargé d'Aff. i Tunis, da han intet kan give eller love Beyen, da alt maae blive til jeg komer tilbage; var hos Sappa Tappa, sagde ham det same". - D.31.: "Slaven fra Gamast kom og Takkede mig at han havde bekomet sin Frihed". - Ifølge Maanedsopgørelsen har han kiøbt Medailler for 188 p.d.T., Koraller for 192 p.d.T. og laant Lundbye 150 p.d.T.

1807.

D.1.Januar 1807: "Gud han velsigne og bevare min Inderlig Elskede Kone og børn fra Sygdom og alt ont udj dette Nye Aar, Gud være Ewig lovet som har bevaret os alle udj det forgangne Aar for al skade og Fare. ... Taget imod Nyt Aars Gratulationer og været ude og giøre same".

- I et Brev, dat. Tunis d.1.Jan. 1807, Midnat, skriver Sekr. Lundbye til Henriette Holck: "... Det har gjort mig usigelig ondt, at De, som Marassi i et Brev har berettet mig, har været sat i en saa piinlig Frygt for Consulen, som De troede var paa Søen, da den skrækkelige Storm rasede. Til Lykke er denne Frygt ugrundet, først om et par Dage skal jeg miste denne sjeldne Ven og overlades til en sørgelig Eensomhed. Til Uheld var jeg paa Ariana, da Brevene kom til Byen, og havde iforvejen bedt Consulen aabne min Brevpakke og, ifald der skulde være noget Brev fra Marassi, gjennemlæse det, for at besørge de Breve afsendte, som mulig kunde være indesluttede deri og eftersee om der ikke var en eller anden Kommission, som ingen Opsættelse taalte. Dette var Aarsagen til at Consulen var bleven underrettet om Deres Bekymring og Ængstelse, førend jeg kom tilbage; thi ellers skulde jeg have søgt at holde denne ubehagelige Efterretning skjult for ham. Hvor ilde blev jeg ikke tilmode, da jeg ved min Tilbagekomst saae al den Smerte, han leed. Jeg søgte at trøste ham saa godt som jeg kunde ... Consulen fattede den Beslutning at gaae til Livorno med Amle ...". - I en Fortsættelse d.12.Januar skriver han: "...Consulen tager imorgen tidlig bort, og hans bortgang maae ... være særdeles smertelig for mig ...; thi Hvo skjænker mig et Selskab som hans, eller en Ven som ham".

- Efter at C.C.Holck havde afleveret Arkivet til Lundbye, præsenteret ham for Beyen og Sappa Tappa som Chargé d'Affaires og taget Afsked med alle Venner og Bekendte, fulgte alle Konsulerne ham d.13.Januar til Marinen. Her mødte han den lige ankomne Generalkonsul Lear fra Algier og blev med dennes Chaloup roet til Golette. Herfra gik han med hele sin Bagage ombord paa den danske Kapt. Amles Galease, der skulde sejle ham til Livorno. Hr. Charles Andrea Sera, der skulde til Neapel, var med som Passager. Skibet gik under Sejl ved Midnat.

D.14.Jan.: "Vind N.W. blæste haart. I Morges blev vi opbragt af 2de Algierske Orlogs Fregatter, som laae sig En paa hver Side af os, og Truede at skyde os i Senk ifald vi ikke strax sendte Fartøyt ombord. Førend vi Braste op Forcerede vi Sell, til fregatterne heiste Engelsk Flag og skiød efter os, vi var da nødt til at brase op. Imedens vores Chaloupe var ombord paa den Algierske fregate, blev sendt en Tyrk ombord, der begierede Rom, Caffé etc., han tog den Jøde vi havde som Cargadør med sig. Siden blev sendt fra Fregaterne 3 Tyrker og 6 Beduiner ombord, siden kom den Tyrk som vilde have Caffé; Tog et Faar og

Høns fra os. Nu skulde vi da gaae til Algier hvor Ladningen skulde bedømmes og Papirer Efterses. - Da vores Capt. gik ombord lod ieg Raisen eller Capt. af Fregaten sige at jeg var ombord, som gjorde at der blev given Ordre til Tyrken som havde Comando ombord hos os, at jeg og mit Tøyskulde Respecteres, Ligeledes skulde vores Equipage eller Tøys paa ingen Maade Røres, da vores Nation var i Fred med Algier. Vi styrede ud efter til om Aftenen da den Algierske Fregat gik fra os, da vi var bange for Esquirk, holdt vi ind efter i Goulffen efter Tyrkens Anmodning. Jeg proponerede Kl. 4 E.M. da Stormen tiltog af N.W. og Nordl., at Ankre ved Cap Cartage som Tyrken i Førstningen var Enig om, men da Aftenen kom vilde Tyrken holde under Seil, som vi gjorde, men dagen efter d.15. Januar 1807 holdt krydsende i Goulffen imod Vinden af Nord og N.W., gjorde Forsøg at staae til Søes, men da Stormen tiltog og vi ikke kunde ligge Imbra forover, maatte vi holde ind udj Goulffen. - Raisen eller Tyrken vilde at vi skulde Ankre paa 22 à 24 favne Vand som var umueligt da vi udsatte os for at miste Anker og Touge; da Natten kom proponerede jeg at gaae til Ankers under Cap Sibib, men det vilde Tyrken ey, men vilde at vi skulde holde udj Goulffen som vi gjorde ved at holde til og fra Landet. Kl. 12 om Natten Stødte Skibet meget haart, Vinden N.W. Maadelig Kulling, stødte hele Natten. Kastede Seilene Bak, førte et Varp Agter ud, begyndte at Varpe, siden førte et Svær Anker ud". - D.16. Jan.: "udj Dag Brækningen heyste Flag og Skiød Nød skud, Skibet stod paa Sandbankerne uden for Porto farine, heiste Flag i Siouv og Flag paa Mesans Masten. - Kl. 8 om Morgenen kom en baad ud med Capt. Riso, en Spanier og Don Antonio Spansk Skibbygger Mester, som tog mig og 1 Kuffert i Land. Kom i Land hos Gaspari og spiste hos Kaya af Porte farines Søn (Sidi Achmed) som er Vice Kayt. Kl. 5 om Eftermiddagen sendte den unge Kaya en Chaloupe med 10 Mand ombord for at tage de 3 Tyrker og 6 Beduiner i Land fra Skibet, som var sadt der ombord af de Algirenske Fregater. - blæste en Flyvende Storm Skibets Chaloupe slog sig ombord ved Skibet. - Da jeg gik i Land bød jeg min Tiener Anders at gaae i Land med, men han vilde ikke gaae fra Tøyet".

D.17. Jan.: "I Aften Kl. 10¹/₂ kom Andrea Sera i Land i Skibets baad efter at have været 7 Timer Undervejs". - D.18.: "Capt. Riso gik ud og tog mit Tøys endeel af samme som var bedærvet, Anders kom i Land med samme Leylighed. Consulat Sec. Lundbye og Baba Hamed og Beyens Name-luk kom hertil fra Tunis. - Jeg Logerede hos Gaspari og Spiste hos Kayen med Andrea Sera". (Gaspari var Christen og Konstruktor i Porto Farina; han var dansk Vicekonsul). - D.22. hørte han af Kayen, at Freden var blevet sluttet med Amerikanerne. - D.23. skriver han: "Aldrig kan jeg glemme disse kiære børn og Deres uforglemmelige Moder, som er mig saa kiær, og som har gaaet saa meget igiennem for min Skyld". - I Tunis havde han i Januar - foruden 2 Tapper til 70 p.d.T., et Halsbaand og

en Ring - kiøbt "En Complet Tyrkisk fruentimmer og Mandfolke Dragt" til 355 p.d.T. (Disse Dragter tilhører nu Kontorchef H.Holck). I Porto Farina købte han "en Antik" til 250 p.d.T.

Opholdet i Porto Farina kom til at vare længere end forudset. Bl.a. paa Grund af haardt Vejr lykkedes det først d.2.Februar Kapt. Amle at faa Skibet bragt ind i Havnen tæt ved Kastellet. Saa skulde det udlosses og repareres. (C.C.Holck sendte af og til Brød og Kød ud til Kaptajnen). Paa Holcks Anmodning laante Kayen Kaptajnen Spiger og Brædder. Skibet blev kalfatret, men da det blev "vunden over" d.23. Februar, viste det sig, at Stævnen var brækket og Straa-Kølen borte. Af Kayen fik han saa en 12 TommersKøl fra Arsenalet.- Men allerede tidligere maa C.C.Holck have opgivet at vente, til Kapt. Amle blev sejlklar, og da han havde set 2 amerikanske Orlogsskibe, en Fregat og en Skonnert, gaa ind til Golette, skrev han d.20.Febr. til Lundbye "om Skonnerten", antagelig for at høre, om han kunde komme med den. - Under hele Opholdet havde den unge Kay vist ham den største Opmærksomhed og Gæstfrihed og næsten hver Dag indbudt ham til Middag. Af og til fik han Besøg af Lundbye (og Baba Hamed), der da ogsaa var med ham hos Kayen. Her mødte han ogsaa den unge Sidi Abdulla, der d.20.Febr. forærede ham 6 Lam 15 Høns foruden Æg og Olie. - D.3.Febr. fortalte Kayen ham en Del om Porto Farinos og Tunis' Historie og omtalte bl.a. Generalen af Campen Hassen Ben Ali, som da den 8' Pascha og Bey Ebrahim skulde vende tilbage fra Algier, hvortil han var rejst for at slutte Fred, sendte en tunesisk Corsair for at hente ham, idet han forestillede ham, at det vilde være farligt for ham at rejse hjem til Lands. Da Skibet kom til Cap Sibeb, sendte han Folk ud for at halshugge ham. Hovedet blev ført til Tunis, og Hassen Ben Ali blev Bey; han var den nuværende Beys Farfader. - D.3.Febr.: "Reyste i Dag til Utica med Kayen af Porto farino i Selskab med Iman, eller Præsten, i Porto farino Sidi Assein og Gasparie i hans Vogn - samt Kayens Domestiqver. Da vi kom til Utica blev der slaget en Otte Kantet Teldt op, hvor vi spiste; havde sin Karet med Mad. Fandt en Piedestal paa Utica som var opgravet der, da Beyen lader Grave efter Qvadersteen mellem kuinerne. Paa Piedestalen stod følgende:

LIBERO PATRI

AVG

SACRVM

Der har været en Mandlig figur med Langt nedhengende Haar, som var nøgen, men Mahomedanerne som ikke lider figurer har hugget Hoved, Hænder, Fødder og den Mandlige Lem af, kastet figuren og en Hund, som stod ved same, paa Maven i Vandet. Kayen gav Ordre til Strax at tage figuren af Vandet, som blev efterlevet imedens vi var der".

D.23. meddelte Kayen ham, at han havde ladet en Guardian tage

Kapt. Amles Skibsdreng, der vilde "renegere" og flygte ind til Santen, Kayen havde samtidig givet Ordre til, at Kapt. Amles Søn ikke maatte gaa ind i Kastellet eller i Byen. Skibsdrengen var en Smedesøn fra København, hvis Forældre var døde; han var opdraget i den reformerte Religion, som Forældrene tilhørte. - "Bemeldte Dreg lod jeg sætte i Jern paa Bunden af Skibet, til Skibet Seiler. - Kayen af Porto farine bad mig ey at sige det til nogen, at han havde ladt ham gribe af en af sine hengivne Tienerø; Aarsagen dertil var, naar han kom til ham og sagde han vilde være Tyrk eller Mahomedan, kunde han ey nægte ham det, men udj hans Egen overbevisning maatte han tilstaae, at den der forandrede sin Troe kiendte den ikke, og - sagde han - hvad kiender han til vores Lære, enten gjør de Christne det for at undgaae straf for at have gjort et Skielmstykke, eller af vinde syge for, om De har forstand, at kunde komme til at spille en Koulle hos os. Kierlighed til Deres Venner, og at have lært Deres Egen Religion, har De ikke; da at komme fra os er næsten umuligt, og naar den klogere Alder kommer, maa De længes til Døde efter Deres Fædreneland; derfor er det best at blive ved Deres Fædres Love. - Denne Klogskab, som Vice Kayen af Portoferine har, kan han alene Takke sine Rejser i England, Frankrig og Italien med sin Fader som blev sendt som Ambassadeur fra Beyen". - D.24.: "Ben Ayet gaaet med Campen i begyndelsen af Januari d.A., tager 3000 Mand til hæst og 7000 Mand til Fods af de Beduiner som før har været paa Grændsen af Tripoli og Godemgi for at gaae til Gerid og Basch for at støde til Dem som gaae til Kef".

D. 1. Marts: " I Aften kom den Americanske Orlog Skonnert til Ankers paa Reden. Bad Farvel med den Sieldne Mand Kayen af Portefarines Søn, som er Vice Kay der, imedens at Faderen Commanderer paa Golette". - D.2.: " Kl. 5¹/₂ i Morges Gik ombord med Anders og mit Tøj udj Orlogs Skonnerten "Enterpreis", ført af Capt. Porter". - D.4. lettede Skonnerten, men maatte ankre paa Golettes Red, hvor han gik i Land d.5. sammen med Kapt. Porter og gjorde Visit hos Kayen; Lundbye og Baba Hamed kom. Næste Dag kom en række af hans Venner fra Tunis for at hilse paa ham. Han spiste til Middag hos Kapt. Humbert sammen med alle disse og de amerikanske Officerer og Generalkonsul Lear. Sammen med denne og Lundbye og Baba Hamed gik han ombord i den am. Fregat "Constitution", der d.7.Marts, efter at de to sidstnævnte var gaaet fra Borde, lettede og om Eftermiddagen kom ud for en Orkan, der nødte dem til at søge ind mod Golette. "Det var et skræksomt Veyr, kom ganske nær Soliman paa 28 favne saa Landet". Saa slog Vinden om, og de kunde fortsætte Reysen. D.15.Marts forærede han Lear "til hans Kone en Antik, En Didon og nogle Kaaber Penge til ham". - D.20. ankrede de i Bugten ved Algier, og den danske Konsul Ulrich kom om Eftermiddagen ombord for at bede ham komme i Land. (Det var Kapt. G.F.Ulrich, som han havde besøgt i Glückstadt i 1801).

Sammen med ham red han derefter til den hollandske Konsul Fresinet, hvor de spiste, og til den svenske Konsul Norderling, hvorefter de tog til Ulrichs Landsted, hvor han traf Jomfru Bruun og Hr. Suhr. Næste Dag var han hos den franske Konsul Thinville, og spiste senere hos Konsul Ulrich sammen med Generalkonsul Lear og Chefen for Fregatten, Kapt. Campbell og alle de fremmede Konsuler. ("Der blev Dandset, vi morede os godt"). Han overnattede hos Ulrich og tog næste Dag til Byen ("i Morges Tidlig havde et Iordskielv"). Han spiste her hos Lear sammen med alle Konsulerne og overnattede i det danske Konsulats Hus i Byen. - I Algier købte han et tyrkisk Skærf for 16 Sp.Pftes. (Tilhører Kontorchef H.Holck). - D.23. spiste han til Middag hos den engelske Konsul Blanking og gik saa ombord i Fregatten, der samme Aften afsejlede til Cagliari paa Sardinien. - D.29.: "Vind N.O., Kulde meget haart i Nat. Kl. 6³/₄ i Morges blev det Stilte og Vinden Forandrede sig til S.W.. - fik en Bræk Søe ind i Cahyttens Vinduer fordj man paa Dækket ey sadte Seil til.Cahytten fyldte med Vand - til Lykke slog det alle Kamre"(Karme?)" og skeder ned i Cahytten ...".

I Cagliari, hvortil de naaede d.30., blev der lovet dem "Practica" om 8 Dage, men de fik det allerede d.4.April; han var den Dag ude at sejle med Kapt. Campbell, - D.5. gik han i Land med Kapt. Campbell; de var til Audiens hos Kongen af Sardinien, Victor Emanuel I. "Han er 48 Aar gammel og en meget artig Mand, hans Dronning meget Godt udseende; De kom fra Kirken, hun er en Datter af Hertug Carl af Østrig. Vi blev modtagne meget artigt". Næste Dag var de til Audiens hos Dronningen Maria Theresa. - D.9. lettede Fregatten. - D.13. ankom de til Malta. Her kom han ind i en Hvirvel af Visiter og Selskabelighed. Han var bl. a. indbudt til sin gamle Bekendt fra Tunis, Livingston, hos den danske Konsul Fremaux, hos Kontreadmiral Sir Sidney Schmidt og hos Guvernøren Alex Boll ("det er en fortræffelig Mand"). Flere Gange var han paa Komodie. - D.26. kom hans gamle Ven, Dr. Davis, der nu var Konsul i Tripolis, til Malta paa Vej til Tripolis.

D.2.Maj gik han ombord for at sejle til Syracus paa Sicilien. - "Gud ske Lov vi har forladt det kiedsomelige Malta, det er ey det, den var". - D.4. kom de til Syracus. Havnen "er den ypperligste Havn i Verden, da den er beskyttet mod alle Vinde undtagen Østen Vind, som staa ind med liden Dying". - D.5.: "I Dag har jeg været 15 Aar gift med min Kone, Gud opholde denne Engel og lad os leve tilsammen mange Aar, Gud lad mig dog snart komme til hende og vore kiære smaae Dreng. - var i Land med Capt. Campbell i Morges men morede mig paa ingen Maade. - Spiste til Middag hos Officiererne, gik i Land med Lieut. Volsey, saa Dyonysses Øre, Theatret og Amphie Theatret, saa Dom Veyen hvor De Døde blev begravet, saa Forum etc.etc., vente Glad og fornøyet tilbage til Skibet". - D.7.: "Talte til Capt. Porter om at gaae med ham, Talte

Ligeledes til Capt. Campbell som lovede mig det". - D.8.: "Gik i Land til Fransiskaner Klostret ... var til Baads og paa Canalen". - D.10.: "hos Capt. Campbell, forærede ham en Smuk Ring Fik mit Tøj fra Fregaten ombord paa Skonnerten hvor jeg Sov i Nat". - D.11.: "Var i Morges paa Theatret og Amphie Theatret, i Minerva Tempel - saa Helgenen St. Lucia kom hjem fra et Kloster under Trompeter og Paukers Lyd, saa hendes Halsbaand, som er en Camee med 3de hoveder, og andre Minder".

D.12.Maj: "Reiste med Capt. Porter ud til Belvederen .. Passerede et Deyligt Slot kaldet Taimolia, nu Tremillia, hvor den Corintiske General Taracarte opholdt sig for at udryde Tyranen Dajon; var paa Belvederen ... saa et gl. Castel Eurialo hvorfra kunde sees Orticia, nu Syracusa, Agradina, Tica og Neapolis. .. Spiste Frokost ved Ruinerne af en gl. Bierg Fæstning. .. Da Capt. Porter og jeg gik ombord viste han mig en Vandfylding Sted og Bad, hvor Alfus og Avita saa den Græske Historie. .. Gik under Seil Kl.8¹/₂ i Aften". - D.13.: "Passerede Catania, saa Etna brænde". - D.14.: "kom til Ankers i Messina, det er den smukkeste Plads i Middelhavet". - D.15. kørte han med Kapt. Porter en Tur "ud af Byen og Rundt om Byen paa begge Sider"; vistnok næste Dag (hvor der kun er anført: "I Dag er det lo Aar siden vi sloges med Tripolitanerne") lettede Skonnerten og kom d.17. til Ankers ved Øen Lipari, hvor de var i Land og besaa Byen og Fæstningen. D.18. gjorde han "en Bierg Tour som var Deyligt". - D.19.: "Lettede og gik under Seil fra Lipari i Dag, gik ud imellem 2de Vulcaner". - D.26.: "Kom til Ankers (i Livorno) Kl.3 i Morges vi fik 20 Dages Qvarentaine - gik i Land til Lazaretet med Capt. Porter". (Her var adskillige Bekendte mødt frem, Kmhr. Schubart havde sendt et Brev med 4 Flasker Porter). "...Fik min Kones brev af 20. Mai d.A. skrev min Kone til i Dag førend vi kom ind". - D.27.: "I Morges kom min Kone og børn her. Gud være lovet jeg her saa De Engle hos mig. ... I Eftermiddag bragte min Kone mig den behagelige Nyhed at hun vilde gaae i Q^{tne} med mig; blev hos mig til de lukkede". - D.28.: "Gud være lovet at jeg er hos denne Engel af Kone ... som tilligemed børnene og Mlle Olrik gik i Qvarentaine".

Under Karantæneopholdet fik de mange Besøg, oftest af den danske Konsul Nissen fra Tripolis og den danske Vicekonsul i Livorno, Marassi. (Nicolai Christian Nissen (1772-1836) siges at være en Søn af Struensee, men blev opdraget som Søn af Kapt. v. Prins Frederiks Regt. C.C.Nissen og Hustru Justine Hansen; han var 5 Aar i Kina i Asiatisk Co^s Tjeneste, blev exam.jur. 1792 og i 1793 ansat i Kommercekollegiet, hvor han 1797 blev Fuldmægtig, I 1799 blev han udset til Konsul i Tripolis, men fik først lo.11.1800 Ordre til at begive sig til sin Post, naar han havde faaet sin Tiltrædelsespresent anskaffet.

D.2.8.1805 udnævntes Sekretær Meldal til Konsul i Tripolis for at remplacere ham, men ankom først til Tripolis sidst i 1806. Da Nissen skulde vende hjem, opnaede han Finanskollegiets Tilladelse til at blive omtrent 5 Maaneder i Toscana for at oppebie Holcks Ankomst fra Tunis, saaledes at de kunde foretage Hjemrejsen sammen. Efter Hjemkomsten i 1807 blev Nissen udnævnt til 3. Direktør i det kgl. Bank- og Vekselkontor i Kbhvn., men fik Ordre til at blive i Rendsborg - og derefter i Kiel - med en Afdeling af Bankkontoret, hvilket varede til 1810. I 1815 blev Nissen, der da var Legationsraad, udsendt til Tripolis for at føre Fredsforhandlinger, Freden blev sluttet i Januar 1816, hvorefter han vendte hjem. I 1817 blev han Medlem af Den afrikanske Konsulatsdirektion, senere Etatsraad og - i 1833 - Konferensraad; han var ugift, jfr. Bricka: Dansk biographisk Lexikon og Østs Materialer).-Ogsaa Konsul Wulffen i Livorno, Hr. Sera, der var med paa Kaptajn Amles forliste Skib, og Konsul Ulrich fra Algier var der adskillige Gange. Kapt. Porter (som C.C.Holck forærede en Brystnaal) og hans Officerer besøgte dem ogsaa flere Gange indtil Skonnertens Afsejling d.31.Maj, ligesom Kammerherre Schubart var der et Par Gange, een Gang med sin Hustru; han sendte dem ogsaa en Dag 5 Flasker Vin.

D.9.Juni kom Konsul Nissen og meddelte, at "Vognen skulde koste 90 Seqviner". (Det var en Rejsevogn, som de aftalte at være fælles om) - D.15. gik de ud af Karantænen og gjorde straks Visit hos Kammerherre Schubart og Konsul Nissen. Den følgende Morgen kørte de i en Karet fra Livorno til Pisa "til min Kones huus hos Brøggerens de la Laure, var hos Kh^r Schubart, hos Kh^r Buchvald. Saa Illuminationen med Schubart som var Deylig at see; min Kone og børnene kørte med frue Schubart, vi andre med Kh^r Schubart, Hr. Olinto og Gik derfra udj en Barque at Spise og hœ omkring paa Canalen som var meget Deyligt, og er den smukkeste Illumination jeg har seet". (Kammerherre Herman Schubart (1756-1832), der havde været Premierløjtnant i Livgarden, Legationssekretær i Dresden og Haag og Gesandt i Holland og Madrid, var 1801 blevet Gesandt i Neapel (til 1805) og Generalhandelsintendant i de italienske Havne, senere blev han Friherre og Geheimekonferensraad; han udrettede i Italien meget for sine Landsmænd, navnlig Thorvaldsen og Zoëga. - Af hans Søstre var Sibylla gift med Grev Johan Ludvig Reventlow til Brahe - Trolleborg, Charlotte med Statsminister Grev Ernst Schimmelmann.- Hans Hustru Jacoba Elisabeth van Wieling var født 1764 og døde 1814. Hun har sikkert foræret Henriette Holck sit lille runde Profilportræt. stukket af A.Flint, nedarvet til Kontorchef H.Holck. Dette Stik er tilklippet saaledes, at det maa have været indrammet. - Kammerherre Friedrich von Buchwaldt, f.1747, + 1814 i Pisa, fhv.Stiftamtmand i Odense, havde en Ejendom i Lucca i Italien).

I Pisa var de nogle Dage og besøgte bl.a. Kammerherre Schubart og var paa Komædie. - D.19.Juni spiste Abbé le Blanc hos dem, og sammen med ham var de i Domkirken og paa Campo Santo og spadserede langs Arno. - Næste Dag flyttede de til Livorno, hvor han var godt kendt fra Middelhavstogtet, og hvor et livligt Samkvem, med gensidige Visiter og Invitationer, hurtigt udviklede sig, bl.a. med Marassi, Konsul Ulrich, den amerikanske Agent Degen og Familien Partridge. De var ogsaa jævnlig paa Komædie. - D.23.Juni fik han i Michaelis Butik "Attangan Fouteralet" og betalte det med 35 Seq. Senere købte de "3 Kobbere og endeel Tegne Stykker" til Ferdinand. - D.28.: "KHerre Schubart og Hr. Olinto kom, Presenterede mig en Dansk Maler fra Kiel som kalder sig Lund. Er kōmen sidst fra Rom". (Det var den senere Historiemaler I.L.Lund, f.1777 + 1867. - Olinto dal Borgo di Primo (1775 - 1856) var født udenfor Ægteskab og blev først 1807 adopteret og legitimeret af Faderen. Han havde studeret i Pisa og deltaget i Felttoget 1799 som Løjtnant ved den toskanske Batl. Han afgik fra den militære Tjeneste som Eskadronschef og Adj. hos General Vecca og blev i 1806 Privatsekretær hos Kammerherre Schubart. 1811 blev han dansk Legationsraad og giftede sig 1812 med Grev Ernst Schimmelmanns Adoptivdatter Louise Wesselhøft, adlet von Schimmelmann, (1790 - 1844). - I et Brev fra 1811 omtaler Nicoline Reinhardt, at Olinto oversætter "Correggio" paa Italiensk med Bistand af Grevinde Schimmelmann, der først oversætter den for ham paa Fransk, og at Oehlschläger er fuldkommen tilfreds med Oversættelsen. - I 1817 begyndte hans Tjeneste i Udlandet, i 1821 blev han Geheimelegationsraad og endte sin Karriere som dansk Ministerresident i Madrid og London. - I 1846 blev han spansk Baron del Asilo. - I 1815 - 16 kom han jævnlig hos C.C.Holck i Kbhvn.) - D. 30. var Henriette Holck meget syg, hun spiste dog til Middag hos Konsul Ulrich sammen med Mand og Børn. Lund kom hjem til dem om Aftenen.

-D.1.Juli sendte han 27 Kasser og Kister samt 2 Kasser Likør og 1 Kasse med Marsala Vin ombord paa Kapt. Scheels Skib (tidligere havde han sendt 18 Numre ombord). - D.6. lod han "det Øvrige Tøy" bringe ombord, og lod det "Tøy", som han vilde sælge, vurdere for 960 Pund Sterling; næste Dag sendte han en Kasse med "The Tøy" ombord. - D.9. var hans Hustru - ligesom Dagen før - meget syg. Kammerherre Schubart spiste til Middag hos dem. Sølvtøjet blev pakket ind, og deres danske Pige Stine (Christine Huus), der havde været nogle Aar hos dem, gik ombord hos Kapt. Scheel, der samme Dag gik under Sejl. - D.10. rejste de til Schubarts Landsted paa Monte Nero, hvor de traf Malerne Eberlin, Mathei og Lund og spadserede om Aftenen. Næste Dag var de om Aftenen i Kirken og i Klostret, hørte Musik. - D.12. var de om Formiddagen i Kirken. Konsul Nissen og Marassi kom. "Der var Comædie i Aften - alle Præsterne kom". Fra denne Dag er et dobbelt Stambogsblad

med et italiensk Vers fra Elise de Schubart og desuden følgende:

"Vort Liv er kun en stakket Reise
paa denne underlige Jord
hvor nogle krybe, andre kneise
men hvor ey stadig Lykke boer.
Den ene leer, den anden græder,
og oftest drømme de
skiøndt den, som drømmer kun om Glæder
er steds den Viseste!

Gid De mine dyrebare Venner ved at gjennemlæse disse ... Linier
ville stedse med Venskab mindes
La Salute i Monteneros
yndige Bierg Egn den 12. Juli 1807. Deres oprigtige Landsmand
H. Schubart. "

- Den næste Dag rejste de fra Montenero og besøgte James og Eliza Partridge i Ardenza, "hvor vi Morede os", og fra hvem de modtog elskværdige Bidrag til Stambogen d. 14. og 16. Juli.

- Henriette Holck har utvivlsomt følt sig tiltalt af et Sted i Madame de Sévignés Breve til Datteren, Madame de Grignan, som hun har indført i sin lille Optegnelsesbog:

"Vous savez que je ne puis souffrir que les vieilles gens disent: je suis trop vieux pour me corriger; je pardonnerais plutôt aux jeunes gens de dire: je suis trop jeune - La jeunesse est si aimable qu'il faudrait l'adorer, si l'âme et l'esprit etaient aussi parfait que le corps; mais quand on n'est plus jeune, c'est alors qu'il faut se perfectionner, et tâcher de regagner, par les bonnes qualités, ce qu'on perd du côté des agréables. Il y a long temps que je fais ces reflexions, et par cette raison je veux tous les jours travailler à mon esprit, à mon âme, à mon coeur, à mes sentiments".

- D. 16. Juli sendte C.C. Holck Konsul Ulrich 3 store Kasser med Tapper, 1 Kasse med Sølvtøj, 1 Kuffert for ham selv og 1 for Konsul Nissen samt "1 blek fouteral med Kaabere, alt mærket C. Holck". Om Aftenen rejste de over Pisa til Florents. Under Opholdet her var de i Palazzo Pitti, Kirken og Klostret St. Maria Novella, Palazzo Richardi, i Kirkerne St. Annunciata, Santa Croce og andre Kirker, i Domkirken og Baptisteriet, i Mediciernes Gravkapel, paa Kunstakademiet og i Naturaliekabinettet, samt i Boboli-Haven og Cascine-Parken og i Poggi Imperiale, hvor Dronningen havde sit Landsted, og hvor de mødte hende og den lille Konge i Haven. Om Aftenen var de flere Gange i Teatret. De købte bl.a. en "Pietre Dure", en Lapis Lazuli og Kobberstik fra Toscana.

- D. 24. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ Nat rejste de fra Florents i deres Vogn med en i Florents antaget Vetturin (Kusk) og kom over Appeninerne Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Aften til Scharicolassino, hvor deres Gods blev visiteret, og derfra d. 25. Kl. 5 $\frac{1}{2}$ Morgen ad en "meget Steil og styg Vei" til Bologna, hvor de ankom Kl. 5 Aften og saa "Paladserne som tilhører Familien Pepoli, der har Regieret Bologna 250 Aar før Christifødsel" og Palazzo Bentivoglio. "Det Smuke Kiøn er meget stygt". - D. 26. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ om Morgenen rejste de fra Bologna

over Modena til Cargi, hvor de kom Kl.5 og blev visiteret. "Byen Smuk og Kjønet ligesaadan". Næste Dag Kl.3 $\frac{1}{2}$ Morgen over Novi til Mantova (Kl.5 $\frac{1}{2}$ EM.), "en afskyelig Bye og meget Ruineret af Krigen". Derfra d.28. Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Morgen over Piadena til Cremona (Kl.6 $\frac{1}{2}$ EM.) og næste Morgen Kl.4 $\frac{1}{2}$ til Lodi, hvor de kom Kl.6 $\frac{1}{2}$ EM. "Folkene meget Storre". - D.30. Kl-3 $\frac{1}{2}$ Morgen kørte de fra Lodi og kom til Mailand (Milano)Kl. 9 FM. "I Eft.Mid./^{kom}Patter Caronni og gjorde en Vissite. - Gik med ham udj hans Kloster. Kiørte paa Fransk Comoedie, Carcano kaldet. Morede os". - D.31.var han i Domkirken, ogsaa i det underjordiske Kapel med S.Carlo Borromeos Grav, og paa Biblioteket. Hans Bankier Mylius gjorde Visit, ligeledes Hr. Buraschi, som han kendte fra Tunis. "Kiørte ud paa Coursen og Forum. Bonnaparte-Slottet Ilumineret i Anledning af Freden".

D.1.August: "Patter Caronni og Buraschi spiste her til Middag - gik til Promenaden og paa et Theater kaldet Canobiano .. ". - D.2.: "... spiste med Consul Nissen til Middag hos Hr. Mylius ... var med min Familie paa Marionet Comoedie". - D.3.: " betalt Consul Nissen min $\frac{1}{2}$ andeel med 45 Louis d'or. ... var ude at kiøre i Eft.Midd. besaa en Strømpe Væv og et Mosaik Fabriq, betalt for 2de Brasellater af Mosaik og 4re Piedestaller af Marmor 4 Louis d' or...". D.4.Kl.4 $\frac{1}{2}$ Morgen rejste de fra Milano og kom - efter undervejs at have spist i et "bestialisk" Værtshus - Kl.5 $\frac{3}{4}$ E.M. til Sesto Calende, hvorfra de næste Morgen Kl. 6 sejlede ud over Lago Maggiore; de havde Vognen med i Fartøjet, men lod Hestenegaa over Land. Det blev et svært Tordenvejr, saa de maatte stoppe i Belgirato. Da Uvejret var forbi, sejlede de til Stresa, hvortil de kom Kl. 5 E.M., efter at være stødt paa Sten to Gange; Anders maatte bære hans Hustru og Børnene i Land. Der blev sendt Bud efter Vetturinen, hvorefter de kørte til Feriolli, som de naaede Kl.9. "Gud være lovet som hialp os ud af disse Kiedsomeligheder. - Saa De Boromeiske Øer". - D.6. kørte de derfra til Domodossola.

- D.7.Aug.: "Kl.3 $\frac{1}{4}$ F.M. forlod Domodosili begyndte at bestige bierget Semplon Kl.4. Passerede en Skøn broe over Floden Todge "(Toce) "Kl.4 $\frac{1}{4}$ imellem et Mineret Bierg Kl.6 $\frac{1}{2}$ FM. ned i Dalen igien igiennem 2de Minerede Bierge, Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Pass. det sidste Italienske Told Sted, kom ind i Sveitz. Kl.(?) F.M. besteg Bierget ved at gaae slange Gang. Kl.8 $\frac{1}{4}$ En Broe over en Presepise. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ F.M. igiennem et Mineret (Bierg), 200 Skridt lang, strax efter Passerede en Broe over Floden, Passerede Kl.9 $\frac{1}{2}$ Atter igiennem et Mineret Bierg, Kl.10 $\frac{1}{2}$ kom op paa Semplong hvor der er en Liden Bye og en Kirke, som er meget smuk, Kl.1 $\frac{1}{2}$ forlod saame - Folkene Talte Tydsk der, Kl.3 $\frac{1}{4}$ Eftermd. kom paa det Høieste af Bierget. Passerede paa heele Bierget 3 Minerede Grotter igiennem Bierget og endeel Broer. Kl.7 $\frac{1}{2}$ kom ind i Valisser Landet og ankom til Byen Brig i Sveitz".

D.8.Aug. tog de Kl. 5 F.M. fra Brig og naaede til Sion, hvorfra de næste Morgen Kl. 3 $\frac{1}{2}$ over Martigny kørte til Bex, som de naaede Kl. 5 $\frac{1}{2}$ E.M. Næste Formiddag kørte de ud og saa Salinerne, og Kl.2 $\frac{1}{2}$ E.M. rejste de fra Bex over Villeneuve (herfra kørte de langs Genfersøen) til Vevey, hvor de drak The "paa Engl. Maade". - D.11. kørte de om Morgenen Kl. 5 $\frac{1}{2}$ fra Vevey og kom Kl.9 $\frac{1}{2}$ til Lausanne, hvorfra de Kl. 2 E.M. kørte videre til Rolle. "Min Kone meget Syg udj sit Bryst".-D. 12. kørte de Kl. 5 $\frac{1}{2}$ F.M. videre over det franske Toldsted Versois til Genève, hvortil de kom Kl.12 Middag. - I de næste Dage blev de i Genève. De var ude at spadserere paa Voldene og købte bl.a. 12 Prospekter af Schweiz og et Guld- og et Sølvur til Anders. De fik Indbydelse til Nationalballet. - D.15.: "var ude at kiøre for at see Genfer Søen forenes med Rhonnen. - Consul Nissen givet af mig 60 Louis d'or, ialt bek. af mig 105 Louis d'or til Reysen. - Svartz og Degens børn kom til mine børn". - D.16. noterer han: "... var ude i Aftes og saa Illuminationen, skiød i Gaderne". - D.17.: "Afgik fra Genève Kl.9 $\frac{1}{4}$, efter 2de Poster kom vi paa Jura Biergene, ankom til Morez Kl. 5 $\frac{1}{2}$, Veyen meget slet". - D.18. tog de derfra Kl.4 $\frac{1}{2}$ om Morgenen og kom Kl.8 $\frac{1}{2}$ om Aftenen til Dolle. "Sov i Dolle i et skiden Vertshuus". Vejen var indtil 2 Mil derfra meget slet. "Lod giøre en Nye Skoe til Vognen". Næste Dag kom de først af Sted Kl.3 E.M., da Jernringen om et af Hjulene var gaaet i Stykker. Kl. 9 Aften naaede de Dijon. - D.20. rejste de derfra Kl. 6 Morgen og naaede Avallon Kl. 9 om Aftenen.- Den næste Dags Rejse til Sene (Sens?) varede fra Kl. 5 Morgen til Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Aften. - D.22, tog de af Sted Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Morgen, men maatte gøre Ophold i Porte au Jone allerede Kl. 6, da et af Hjulene gik i Stykker. Først Kl. 5 $\frac{1}{2}$ E.M. kunde de køre videre til Fossand, hvortil de kom 2 Timer efter. - D.23. Kl.2 om Natten kørte de videre til Paris, som de naaede Kl. 12 Middag. "Læste om Fædrenelandets uheld med de Engelske. - Kongen af Westphalen havde Bryllup".

(D.7-9 Aug. havde en engelsk Udsending forhandlet med Kronprins Frederik og Udenrigsminister, Grev Christian Bernstorff om Udlevering af den danske Flaade. Forhandlingerne foregik i Kiel, hvor Kronprinsen tidligere havde taget Ophold for at være ved den danske Hær i Holsteen og oprettet en særlig Regering; ved Administrationen blev han særlig støttet af sine Generaladjutanter. De engelske Forhandlinger videreførtes med Grev Joachim Bernstorff, der ledede Udenrigsministeriet i København, og da de resulterede i et klart Afslag, landsatte Englænderne d.16.August 30.000 Mand og begyndte at belejre København.)

D.24.Aug.: "Gud han Velsigne og Bevare os alle fra Sygdom og alt ont - og vores kiære Fædreneland. - Gen. Consul Classen kom og gjorde Vissite, spiste hos os - gik med ham paa Theatret, derfra i Freskati og hjem." (Michael Classen (1758-1835), en Fætter til Generalmajor J.F.

Classen, Frederiksværk, var 1786-92 Konsul i Marokko, 1797 blev han Legationsraad, og Generalkonsul i Frankrig indtil 1817; i 1810 var han blevet Geheimelegationsraad. Han var gift med Anne Elisabeth Treville (1766-1834), jfr. C.Nyrop: J.F.Classen.) - D.25.Aug.: "kiørte til vores Minister Geh. R.Dreyer. Leg. Sec. Guillaume og Legations Præsten Hr. Goricke. I Aften kom Leg. Sec. Guillaume og gjorde Vissite". (Christopher Wilhelm Dreyer (1738-1810) var fra 1796 dansk Envoyé og befuldmægtiget Minister i Paris, meget anset for sin Ketlinethed, Nøgeternhed og diplomatiske Erfaring og agtet og hædret af de skiftende franske Magthavere. I et hemmeligt Ægteskab med en Spanierinde havde han 3 Børn, der legitimeredes kort før hans Død. Blandt disse var sikkert Legationssekretær Alexander Henrik Guillaume, f.i Warschau, opdraget af C.W.Dreyer, med hvem han fulgte til Rusland, England, Spanien og Frankrig. Han var Ridder og Major og døde 1814. - Præstens Navn var Christian Georg Wilhelm Goricke). - D.26.: "Spadserede i Aften forbi Tuillerierne og udj dens haug, saa Kirken St^e Magdalene som staar i Bygning - igiennem Boulevaren og hiem". - D.27.: "var hos G.C.Classen som jeg traf hieme, gjorde Vissite hos hans Kone og børn, var hos Consulat Sec. Vogt fra Tanger". (Frederik Siegfred Vogt f.1777 + 1855, cand.jur., fra 1803 Konsulssekretær i Marokko, 1809 Legationssekr. i Madrid, 1814 i Paris, 1816 Legationsraad og Chargé d'Aff. i Neapel, senere Etatsraad, gift 1846 i Italien med Billedhuggerinden Adelgunde Emilie Herbst, f.1811 + 1892). " Spiste i Dag hos vores Minister G.H. R. Dreyer". - D.28. var han ude at spadsere i Tuillerierne og Palais Royal med Familien. - D.29.: "Kiøbt Kobbere Vogt kom og gjorde Vissite, blev for at Spise til Middag". - D.30.: "kiørte ud til G.C. Classen paa St. Cloud, hvor vi var i Kirken, saa den Storre Napoleon, Keiserinden, Kongerne og Dronningerne af Holland og Vestphalen, Cambacérès, Prinds Murat eller Duc af Berg. Moerede os meget i Dag, Spadserede i St.Clouds haug og kiørte hiem. - Fik Børnenes Klæder og mine Klæder forandrede. - Bekommet Directionens brev som Communicerer mig hans Maj. Tilladelse at Reise hiem". - D.31.: "skrevet Directionen til, Hr. og Md^{me} Matzen, Frue Knudsen. - Hr. Vogth spiste her. - Kiøbt Kobbere til Ferd."

D.1.September gik han til Præsten Goricke og til Classen, som ikke var hjemme, og var med sin Familie og Sec. Vogt i Musée Napoleon; senere spadserede han med sin Hustru i Palais Royal. - D.2.: "var med min Familie i Dag, saa Pano Rame af Boulogne". - D.3. spiste Vogt hos dem til Middag, næste Dag var Vogt med paa Familiens Spadseretur i Palais Royal, og den følgende Dag kom han om Aftenen. - D.6. var de til Middag hos Classen og spadserede bagefter i St.Clouds Have, hvor der var Marked. - D.7. var han syg. - Næste Dag var han i Gobelins-Fabrikken og den botaniske Have. Vogt kom om Aftenen. - D.9. var hans Hustru meget

syg. Ogsaa næste Dag var hun syg. Spadseretur i Palais Royal og paa Boulevarden. Vogt kom og spiste til Middag. - D.11.: "Jeg har været^{meget} Syg i Nat... Sekr. Vogt kom her i Aften. I Dag betalt Consul Nissen, hvad han har Udlagt paa Rejsen". - D.12.: "G.H.R.Dreyer vores Minister, og Sec. Guillaume kom og gjorde Vissite. Major Rostad kom og gjorde Vissite. - Sec. Vogt kom her i Aften". (Major Rostad er vistnok Hans Rustad, der i 1807 var fhv. Kaptajn og Kompagnichef i Artillerikorpsset og Major á la suite i Armeen; han døde som Oberst af Infanteriet 1832). - D.13.: "Spiste i Dag hos Geheime Raad Dreyer; der var endeel Danske, nemlig Prof. Fabricius fra Kiel og Søn" (Zoologen Johan Chr. Fabricius var Professor i Kiel fra 1775 til sin Død 1808), "Major Rostad, Hr. Øhlenslæger" (Adam Oehlenschläger, f. 1779 + 1850), "Doctor Koss" (Filologen Georg Koës, f. 1782 + 1811), " og Brønsted" (Peter Ole Brøndsted, f.1780 + 1842, senere Professor i Filologi og Arkæologi og Direktør for Mønt- og Medaillesamlingen), "Lt. Munk, Hr, Vogt, Hr. Mørk".

D.14.Sept. var han med Familien paa Luxembourg. Vogt spiste til Middag hos dem og blev til Aften. Han nævner, at Hr. Mørk gjorde Visiten den foregaaende Dag. Næste Dag var de i "Museum Napoleon" og paa Komedie med Vogt. - D.16. maa der være indløbet Efterretninger om Tabene ved Udfaldene fra København og Landeværnets Nederlag ved Køge d.29. Aug., samt om Englændernes Bombardement af København d.2.-4.Septbr., hvorved ca. 300 Bygninger brændte og over 2000 Mennesker blev dræbt eller saaret, og om Kapitulationen d.7.Septbr., hvorefter Flaaden skulde overgives til Englænderne. - I Dagbogen skriver han; "Den Almægtige være Deres Siel Naadig som faldt for det Kiære Fædreneland, Gud holde sin haand over Dem som er tilbage. Gud give Dem Styrke og Mod, det Ønsker jeg som God Dansk Mand. - Var i Aften med min Familie i Palais Royal, mine børn i Luxemborg og Jardin des Plantes". - D.17.: "var i Panteon i Dag med min Familie, saa Voltaires og Rousseaus Grav. Saa Invalid huuset. - Sec. Vogt spiste her til Middag". - D.18.: "Consul Clas-sen og Prof. Fabricius kom her og gjorde Vissite. - Vogt kom i Dag. Børnene var i Jardin des Plantes". - Næste Dag var han ude at spadsere med sin Familie paa Boulevarden. Hr. Vogt kom. - D.20.: "Hr. Vogt kom i Aften og Hr. Mørk. - Fik Kobber Plader og 8te Kobere i Ramme af min Kone, mig og Børn og endeel løse Kaabere". - Herfor betalte han "Tegne Mester Chretien" lo Louis d'or.

Det er runde Profilportræter under hvilke der staar; "Dess.et gr.p. Chretien inv. du Physionotrace". - Pladerne af ham og Hustruen findes nu hos Orlogskaptajn Preben Holck, Pladerne af Børnene hos Kontorchef H.Holck. - Kobberstikket, der er gengivet i "Søetatens Officerer", viser ham i Uniform med Ankerknapper; han bærer Epauletter og har to lyse Dobbeltstriber paa langs ad den opstaaende høje Krave og paa

Opslagene; han har sort Halsklæde. Haaret er pudret, og i Nakken er der en lille Pisk med mørk Sløjfe. Han har en høj, hvælvet Pande og en ret lang Næse med en Krumning lidt nede. Udtrykket er fast, harmonisk og venligt. Paa Stikket af Hustruen ser man hende i Empiredragt med ganske/ ^{korte} posede Ærmer; om Halsen har hun et Fichu, der gaar spidst ned til Bæltet. Hendes Haar krøller i Panden og Tindingerne; i Nakken er Fletningerne samlet til en Knude, hvori der sidder en buet Pyntekam; en enkelt Fletning gaar tværs over Issen. Hun bærer en rund Ørenring. Hendes Skikkelse er spinkel. Næsen er ganske lidt buet; om Munden og Øjnene er der et let Smil. (Af Pladerne blev der i 1867, vistnok paa Foranledning af Kapt. C.C.W.F.Holck taget nye Aftryk, som dog er for lyse. I 1922 og 1924 lod Sekr., senere Kontorchef H.Holck tage ialt 20 Aftryk af hver Plade; disse Aftryk er mørkere ligesom de i Paris tagne).

D.21.Septbr.: "Spiste til Middag med min Familie paa St.Cloud hos G.Consul Classen. ... Sec. Vogt kom i Formiddag". (Ved Notaternes Indførelse i Dagbogen er der her kommet Fejl baade med Hensyn til Ugedagene og Datoerne. D.21.Septbr. forekommer endnu engang med ny Indførsel:) Betalt Sahlemager .. Regning ... Min halve Andeel deraf bliver 14 Louis d'or 12 Liv. Betalt Kayens Uhr "(Reparation)" var ude at spadsere med min Kone, købte en Lampe"(Gave)" til Consul Ulrich i Livorno. - Hr. Mørk og Hr. Vogt kom her.. I Aften kom G.A.Lindholm og Guillaume her og gjorde Vissite". (Hans Lindholm, f.1757, der i 1788 var blevet Generaladjutant, havde i 1801 ført Forhandlingerne med Adm. Nelson og Adm. Parker om Vaabenstilstand efter Slaget paa Reden og blev i 1807 som Kommandørkaptajn udsendt i diplomatisk Mission til Kejser Napoleon i Paris; han døde 1821 som Kammerherre og Kontreadmiral. Han var 1793 blevet gift med Elisabeth Reinhardine Fabritius de Tengenagel, f.1775, + 1856.) - D.22. Septbr. spiste C.C.Holck hos Geheimeraad Dreyer. - Næste Dag spiste Generaladj. Lindholm og Guillaume hos ham. Vogt kom om Aftenen.

D.24.: "... Gen. Adj. Lindholm og Guillaume spiste Frokost her og gjorde en Land Tour med os til Versaille, Malmaison, Matlei". (Det er maaske ved denne Lejlighed, han har faaet Chretiens Portrætstik af Lindholm og af Guillaume; begge Stik tilhører nu Kontorchef H.Holck; det kan ses at de har været indrammet). "Det kostede for vores Post, da vi holdt de andre frie, 120 frank. Kom hjem Kl.9, gjorde en Tour i Palais Royal".- D.25.: "var hos G.H.R.Dreyer, fik hans Portrait og mit Passeport. Spiste med Lindholm og Guillaume hos Classens - tog paa hjemvejen til Muete ved Passi - Gørrike og Vogt var her". - D.26.: "var i Dag hos Præsten Gorricke, gav ham Silouetter af mig, Kone og Børn. Guillaume kom her og spiste Frokost. Frue Classen og Mand var her. G.H.R.Dreyer var her./. Børnene paa Comodie i Aften". I Paris købte han bl.a. Napoleons og Kejserinde Josephines (indrammede) Portrætter i

Bronce for 2 Louis d'or (nu hos Kontorchef H.Holck sammen med deres kobberstukne, farvelagte Portrætter), "Uhrbaand, Hals Klude og Puder at lige i Sāmē, Tørklæder af Silke, Hatte Cordons, Guld Kvaster til Støvler, Guld Daase, do Skoe Spænder, do Knæ Spænder 2 Epoleter", desuden 4 Kort og Bruuns Geografi, som Vogt vilde besørge ham tilsendt.

D.27.Septbr. Kl. 2 E.M. forlod de Paris og kørte til Senlis. -

D.28.: "Kl. 6 om Morgenen tog fra Senlis, kom til Porte Sainte Maxence, kom ikke Længere end En Post Station, da vi paa halve Veyen af den anden Station brak vores føreste Hiul Axel paa Vores Vogn Kl.8¹/₂ om Morgenen, Smeden kom ud; fik Vogn fra Postmesterens udj Sainte Maxence, som gjorde 2de Toure for at Transportere os - siden fik Vognen til Sainte Maxence, betalt Smeden for Vogn Axelen 5 Louis d'or. Blev der i Nat". - Næste Morgen Kl. 6¹/₂ kørte de derfra og kom Kl.6 Aften til Peronne, hvor de tog ind paa "et Godt og smukt Vertshuus paa den Holland-ske Maade". - D.30.Septbr. kørte derfra Kl.7 om Morgenen og naaede over Cambray til Valenciennes Kl. 4 E.M. "Min Kone meget syg".

D.1.Oktob^{er} rejste de Kl. 6 Morgen derfra og videre over Mons.

"Kl.11¹/₂ gik vores Axel i stykker paa Forvognen paa det andet Post Skifte fra Mons, ved sagte Kiørsel til Soignies hvor vi ankom Kl.12. Laae der i Nat". - Næste Dag betalte de 4 Louis d'or 15 Lives for Reparation af Vognen og tog af Steed Kl.7¹/₂ over Hall til Bryssel, hvor de kom Kl.12 Middag. - D.3.: "Faaet af Consul Nissen 2de Rosbonni, betalt for sāmē 72 frank, var ude at spadsere i Formiddag udj haugen og paa Volden, kiøbt Kniplinger for 140 frank. - gik i Aften paa Comoedie". - D.4.: "Kl. 9 i Morges kom G.A.Lindholm hertil fra Paris, Rey-ste Kl. 12¹/₂ E.M. ... kiøbt Kniplinger til min Kone 52 frank - gav Lindholm Dreyers og Guillaumos Portrait - betalt ham 40 frank". (Lindholm har rimeligvis lovet at besørge Portrætterne indrammet). "Børnene ude at spadsere. Var og besaae Keyserens Palai Laken som er meget Pragtfuldt ... Skrev til Secretair Vogt i anledning af Consul Classen og Mode Journaler". - Næste Dag noterer han kun en Udgift til Apoteket. - D.6. tog de fra Bryssel Kl. 6 Morgen og kørte over "nogle afskyelige Bakker" til "Lyttik eller Liege", hvor de kom Kl. 6 Aften. - D.7.: "Rei-ste fra Lyttik Kl. 6 i Morges, ankom i F.M. Kl. 9 til Battices, vores Vogn gik i stykker over Skrue Skamelen og hvor Remene ere fæst som holder Vognen, om Fiedderne skulde springe, vi bandt Vognen med Touge, gik en deel af Veyen. Fik Vognen skruet op hos en Smed, kom til Achen Kl. 1¹/₂ udj et Deyligt Vertshuus, sendte vores Vogn til Hiulmanden". - De næste 3 Dage regnede det. D.9. er ellers kun noteret: "Spilte Biliard med Consul Nissen". D.10. betalte de Vognreparationen med 5 Louis d'or 12 Livres, forlod Aachen Kl. 8¹/₂ Morgen og naaede Jyllik Kl. 1 E.M. ... et afskyeligt Vertshuus". - Næste Dag til Fuhr og Neus over Rhinen til Düsseldorff, d.12. over Dysbourg til Durst, d.13. til Dumle, "det

skrækkeligste Vertshuus som er paa Posthuuset. Lille Carl meget syg af Tand-Pine". - D.14. til Münster, "Passerede en skrækkelig Knyppel Vey ... kiørte fra et Vertshuus til et andet, da der var Market i Byen, Traf et temelig Skident". Næste Dag til Osnabrück, d.16. til Diepholtz, d.17. til Niembourg, d.18. til Wisselhøvede, d.19. til Harbourg.

D.20.Oktb. ankom de Kl.11 F.M. til Hr. Matzen i Altona; de var hos Walterstorffs om Aftenen, og han aflagde Besøg hos dem (Kaptajn Christian Walterstorff, var da Indrulleringschef og Prisekommissær i Holsteen; han havde kommanderet Rokanonbaadsflotillen i Slaget paa Reden). - D.22. kørte C.C.Holck med lejet Befordring af Sted paa Vej til Kiel (en Tur paa 13 $\frac{1}{2}$ Mil) "Talte med Major Malling i Langenfelde - som er Tolder der". (Peter Malling (1760-1824) - Broder til Geheimestatsminister Ove Malling - var fra 1782-87 Seklt. i holstenske Rgt. Rytteri, blev derefter Toldkasserer i Kolding, fik 1802 Kar. som Major af Landeværnet og ansattes à la suite i 2. østre jydsk Landev.)⁺ Regt^s annekterede Batlog 1809 forsat til holst. Skarpskyttekorps 2. Batl. Han fik Afsked 1810, men var forinden blevet Toldforvalter i Langenfelde; han var Generalkrigskommissær. Han var gift med Martine Georgine Cathrine Chretschmer, f. ca. 1767, + 1851). - D.23.: "Ankom til Kiel i Morges Kl. 6. Kl. 11 kom Consul Nissen her til Kiel. L.R.Plöyen kom til mig, jeg var Ret glad over at see ham". (Frederik Adeler Plöyen, f. 1764 + 1849, var cand.jur.; han var fra 1791 til 96 Konsulatssekretær i Algier, derefter Legationssekretær i Stockholm og blev 1798 Sekretær i Departementet for de udenlandske Sager, 1802 Legationsraad, 1812 Geheimelegationsraad. Han blev i 1798 gift med Johanne Jacobine Bachmann, + 1837, jfr. Selmers Nekrologiske Samlinger I. 1849). "Var hos Cron Prindsen som var meget Naadig - var hos Bernstorff, Kh^r Bille, var hos Bülow, Brokkenhuusen, Lindholm, Friboe, Lützen, - Talte med Admiral S.G.Bille. - Spadserede i Promenaden. Spiste i Dag ved Cron Prindsens Taffel". (Grev Christian Bernstorff (1769-1835) var Udenrigsminister 1797-1810. - Frantz Christopher v.Bülow, f. 1769, + som fhv. General-løjtnant 1844, var fra 1801 Generaladjutant og fra 1803 Chef for Generalkommandokontoret; i 1808 blev han Chef for Generaladjutantstaben; han var nær knyttet til Frederik VI. som Ven og Raadgiver. - Johan Ludvig Brockenhuus (1759-1830) blev 1790 Hofmester hos Kronprinsen, 1808 Overhofmester hos Dronning Marie Sophie Frederikke. - Frederik Caspar Conrad Friboe (1767-1846) var i 1807 kar. Major og hørte til Generaladjutantstaben; i 1808 blev han Oberstløjtnant og Generaladjutantløjtnant i Staben, hvorefter han først udtraadte 1813, idet han samtidig blev Chef for Husarregimentet; 1810 blev han Oberst og Kammerherre, 1817 Generalmajor, 1836 Generalløjtnant og 1842 sat à la suite som General. - Hans Staal Lytzen, f.1774, havde været Premierløjtnant i Marinen og Adjutant hos Kronprinsen, men denne fik ham 1807 afskediget +) Rgt., blev 1804 Kommandør for Rgt^{ets} 4. Batl., 1806 Major a la suite i holst. Landev. Rgt. og s.A. i Dronningens Liv-

fra Marinen og udnævnt til Premierløjtnant i slesvigske Rytteriregiment fra 1805 og til Ritmester fra 1807. Han forblev hos Kronprinsen og ledede efter Kampene ved Køge 1807 Transporterne fra Femern til Lolland. I 1808 blev han ansat i Generalstaben, hvor han 1809 avancerede til Major, 1816 til Oberstløjtnant, 1826 til Oberst, og kort efter blev han Inspektør ved Kavalleriet. I 1826 blev han ogsaa Kammerherre. Han døde 1851 som kar. Generalmajor. Han var gift ¹⁾ med Marie Laurentia Habersdorff (1773-1808), ²⁾ med Ane Birgitte Horstmann, + 1858. - Gerhard Sievers Bille (1765-1816) blev i 1797 kar. Kaptajnløjtnant ved sin Afsked fra Søetaten, var 1798-1805 dansk Konsul i Algier, blev 1807 kar. Kontreadmiral og udnævnt til Guvernør i Ostindien. Han var ugift). - D.24.: "Spiste i Dag med Leg.R. Pløyen og Manthej ... var hos Pløyen om Aftenen. - Var hos Gr. Bernstorff, hos Bülow og Brokkenhuus". (Johan David Timotheus Manthey (1771-1831) blev 1796 Konsulatssekretær i Algier, 1797 Legationssekr. i Paris, 1800 Sekretær i Dep.f. udenlandske Sager, indtil han 1808 blev Sekretær ved Ordenskapitlet, hvilket Embede han havde til sin Død. 1804 blev han Legationsraad, 1811 Geheimelegationsraad, 1828 Konferensraad. Han blev ogsaa Censor for de politiske Tidender i København og Direktør for Økonomien og Censor ved Det kgl. Teater). - D.25.: "Spiste ved Cron Prindsens Tafel i Dag til Middag, var hos Brokkenhuus i Aften. - Kammerherre Bille gjorde mig Vissite og kiørte paa Slotet med mig; var hos Schimmelmänn og Bernstorff bad Farvel". (Grev Ernst Schimmelmänn (1747-1831) var i 1807 Finans- og Kommerceminister og Statsminister, senere Chef for det udenlandske Departement; han var beundret som Mæcen og Filantrop. Til ham og hans 2. Hustru Charlotte Schubart (1757-1816), som han havde ægtet 1782, har C.C.Holck jo kunnet bringe Hilsener fra Kammerherre Schubarts paa Montenero). - D.26.: "... Bad Farvel Kron Prindsen, spiste ved hans Tafel. Spiste i Aften hos Rømeling. Frue Knudsen og Mand kom til Altona".^{+))} - Den næste Dag rejste C.C.Holck fra Kiel og overnattede i Bramsted; den følgende Dag tog han over Langenfelde, hvor han spiste hos Major Malling, til Altona; her var han næste Dag hos Hr. Voss og hos Walters-torffs. - D.30. skrev han til sin Broder, sin Søster og Colbiørnsen, og d.31. var de med Matzens Familie i Teatret, hvor han havde taget en Loge. (Han havde under sin Fraværelse vekslet mange Breve med Fuldm. ved Hof- og Stadsrettens Skiftekommission Hans Colbiørnsen, hvem han d.4.7.1801 havde givet Generalfuldmagt til i enhver Henseende at repræsentere ham; det er formentlig den Kancelliraad Hans Martin Colbjørnsen, fhv. kgl. Bogholder, der døde 4.3.1836, 79 Aar gl.; han ses hverken at have været dansk eller latinsk Jurist og nævnes ikke i Stam-

^{+))} (Major, Kammerherre Just Conrad Rømeling (1750-1819) var 1774-1808 Kongens Generaladjutant og fra 1787 dansk Gesandt ved det holsten-oldeborgske Hof i Eutin).

tavlen Colbjørnsen i L. Bobés Rewentlowske PapirerV.).

-D.1. November lejede han et Hus af Hr. Helt for 400 Mk. og lejede Møbler af Mægler Jørgensen for 100 Mk. Han spiste til Middag hos Mallings i Langenfelde. - D.2. Novbr.: "I Eftermiddag gik min Kone og jeg til Hr. Voss med vores Ældste Søn Ferdinand, som forblev i Institutet" (Han betalte for de første 3 Mdr. 250 Mk. og i Indmeldelsesgebyr 60 Mk.). - D.8. Novbr.: "giorde Vissite hos G.H.R. Stemann, hos Walterstorff og hos Hr. Steen". (Fhv. Finansminister - og en kort Tid Statsminister-Christian Ludwig Stemann, f.1730, + 1813, var 1789-1808 Overpræsident i Altona, han blev ganske vist først 1808 Geheimekonferensraad, men denne Titel kan være paaført ved den senere Renskrift af Dagbogsnotaterne).

Under det lange Ophold i Altona var Walterstorffs deres nærmeste Venner, men de kom ogsaa meget sammen med Matzencz og med Justitsraad Bartholins (Thomas Eichel Bartholin, f.1755, + 1829, cand.jur., fhv. Assessor i Overretten i Viborg, gift 1781 med Catharina Margaretha Helt, f.1755, + 1824). De kom ogsaa meget sammen med Jørgensen, formentlig Mægleren, Vosses og Wildes. (Jens Wille, f.1750 + 1820, var Generalkrigskommissær og adm. Direktør ved det kgl. Fiskeri- og Handelsinstitut i Altona; et rundt Profilportræt af ham, vistnok stukket af Flint, er nedarvet til Kontorchef H. Holck). Under et ganske kort Besøg i Altona i Marts var Kaptajn, senere Kommandør Sigvard Urne Rosenwinge (1758-1820), der da var gift med sin 2. Hustru Johanne Marie Lakier (1767-1818), daglig sammen med dem. I de sidste 14 Dage af deres Ophold i Altona var de meget hyppigt sammen med Oberst Furmann (Johan Theophilus Furmann (1748-1812) havde været Chargé d'Affaires ved flere fremmede Hoffer; i 1793 var han Legationssekretær i St. Petersborg og blev kar. Kaptajn, 1797 kar. Oberst á la suite i Arméen, 1804 afskediget fra kgl. Tjeneste i Naade og med Pension; han var ugift). - C.C. Holck og hans Hustru gik af og til paa Komødie og var jævnlig ude at spadserere. Han købte en Del franske og tyske Bøger. - Han brevvekslede bl.a. i denne Tid med Konsul Nissen i Rendsborg, Kontorchef Dr.jur. Erik Hammelef i den afrikanske Konsulatsdirektion (f.1776 + 1839 som Justitsraad og fhv. Amtsforvalter i Bredsted, gift 1802 med Mariane Wilhelmine Lawaetz, f. 1787 + 1866), Kammerherre Schubart, Kammerherre Bille, Konsul Ulrich, Sekretær Lundbye, Legationsraad Pløyen, Generaladj. Lindholm, Mad^{me} Haugaard og Fru Knudsen, samt med Kancelliraad Bøggild i Aalborg og Fru Hammeken i København.

D.9. Novbr. flyttede de ind til Helts og antog en Tjenestepige. - D.20. gav hans Hustru Fru Walterstorff og Datter 2 Shawler, og han betalte Transporten af sit Gods over Land fra Livorno med 535 Mark.-D. 22. gav han Leg. Sekr. Guillaumo, der kom fra Paris, en "Peder Paars" (som han havde købt for 21 Mark). Om Aftenen var han hos Walterstorffs

sammen med Geheimeraad Stemann, Major Leschly og Lt. Bruun. +)

D.10.Decbr. afsendte han en antik Ring og et Urbaand til Colbiørn-
sen og en Brystnaal fra sin Hustru, til sin Broder en antik Ring og et
Urbaand fra sin Hustru, til sin Søster en Mosaikring og en Guldhals-
kæde fra sin Hustru, samt til sin Broders Hustru fra hende en Bryst-
naal. - D.11.: "...Skrevet Colbiørnsen til, at give paa mine Vegne 500
Rd. til en Nye Flaade". - D.16.: "..... var med min Kone hos
Walterstorff; der var den unge Schimelmann med Kone". (Det maa sikkert
være Grev Ernst Schimmelmans yngste Broder Carl (1767-1842), der da
var fhv. Eskadronchef ved Husarerne og Kammerherre; han blev senere
Geheimekonferensraad; i 1794 var han blevet gift med Grevinde Françoise
Marguerite Adelaide Danneskiold-Løvendal, f.1774 + 1820). - D.19.: "fik
brev fra Pløyen, givet hans Kone 1 Shawl og 1 Flaske Rosen Olie". - D.
31.: "...Min Kone meget syg i Dag, maatte gaae til Sengs".

- I 1807 udsendte Jens Baggesen "Giengangeren og han selv", som
indledede en lang litterær Føjde. At ogsaa C.C.Holck har været optaget
heraf, ses af disse i hans Haandskrift foreliggende Vers, der dog maa-
ske blot er afskrevet af ham:

(Indsendt).-

Hvo satte ved Apoll's den Høire Haand sig hen?

"Baggesen".

Og Musers Yndlingssøn, hvo var vel den?

"Baggesen".

Hvo lyste, Solen lig, paa Digterhimmelen?

"Baggesen".

for hvem har Gratier ført lette Pen?

"for Baggesen".

Hvo bytted' Muser for en hverdags Terne hen?

"Baggesen".

Hvo kastede med Snavs til fiende og til Ven?

"Baggesen".

Hvo Svimlede, og fældt fra Digterhimmelen?

"Baggesen".

Hvo tabte Digterkronen ved at gaae igien?

"Ak ! - Baggesen!"

1808.

Den 1.Januar 1808 gav han sin Hustru et med en lille Blomsterakva-
rel forsynet Nytaarsvers:

"Mitt Dir verbunden, bestes Weib
Hab' ich den Himmel hier
Gott gebe was an Seel und Leib
Uns nützet. - Dir und mir!"

I Dagbogen skrev han samme Dag: "Gud han velsigne og Bevare min

+)(Jens Leschly (1759-1843) var i 1807 kar. Major ; i 1799 var han
blevet Chef for det nyoprettede Altonaer Grenaderjægerkompagni. 1831
blev han Generalmajor og blev 1840 afskediget med Generalløjtnants Ka-
rakter. - Hvis Løjtnant Bruun er Søofficer, maa det være Peter Urban
Bruun (1785-1833), der i Novbr. 1807 var Sekondløjtnant og Chef for
Kanonbaaden "Holbek"; han døde som Kaptajn. Mellem de talrige Landof-
ficerer af Navnet Bruun er det vanskeligt at udpege nogen).

Inderlig Elskede Kone og børn fra Sygdom og alt ont udj det Nye Aar. - min Kone syg i Dag brev fra Colbiørnsen med Regnskab for min Svigermoders Stervboe skrevet G.A.Lindholm til, min Kone skrevet Fruen til, sendt en Shawl og 2de Mosaiker til Frue Lindholm og hendes Datter". - D.3.: " var Syg i Dag. I Dag lille Carls Fødselsdag - 6 Aar Gud bevare ham". - D.6.: " var Syg i Dag og laae heele Dagen af Gigt i hovedet". - D.7.: " var Syg i Dag". - D.8.: "I Dag er lille Ferd. 12 Aar. Gud bevare ham". - D.12: " var med Min Kone og lille Carl i Rein-villes hauge. Mødte Hr. Mørk fra Christianssand, som er kōmen fra Paris". - D.16.: "gik til Hamborg ... fik hos Guldsmid Heuer mit Medusa hoved indfattet". - D.21.: "Jeg var meget Syg i Dag".

D.17.Februar er i Altona følgende indført i Hustruens Stambog:

"L'univers n'est rien pour l'homme mort, mais le devoir n'en est pas moins la plus belle destination de la vie, puisqve c'est la Conscience du bien qvi fait seule la paix de nos jours.

Adressé a Madame Holck avec un Sentiment et Estime qvi surpasse tous Enthousiasmes pour le bon le beau et l'aimable.

par Th.E.Bartholin".

Samme Dag er skrevet:

"Gid de,

elskværdige Kone!

maa finde de Venner, de nu kommer til, efter saa lang Fraværelse, lige-saa lykkelige og glade, som enhver af dem de gaar fra bliver sorrig-fuld og bedrøvet; Iblant dem tegner sig med et varmt og hengivent Hier-te.

Trine Bartholin".

D.22.Febr. staar der i Dagbogen: "ferd. bleven Syg af Breyne. Min Kone og jeg gik hen til Vosses for at see til ferd.". - D.23.: " gik til Doctor Mumsen" (Stadsfysikus, Dr.med. Jacob Mumsen) " i F.M., tillod ferd. at kōme hiem. - fik et Kaaber, nemlig Skibet paa Holmen .. Lod ferd. hente i Karet, ferd. hostede stærk, da han gik til Sengs". - D.28.: "var hos Walterstorffs i Dag - der var Marschalk Brokkenhuus og Gr. Schack". (Maaske Lensgreve Otto Didrik Schack til Schackenborg (1758-1809), der i 1808 blev afskediget som Generalmajor). - D.29.Febr.: "ferd., Carl og min Kone ey vel i Aften".

Den samme Dag skrev W.Matzen i Altona i Stambogen og vedhæftede et syet Landskabsbillede med et Bondehus omgivet af Træer, og med to Bønder i Forgrunden; det er signeret W.Matzen.

D.2.Marts: "var paa Comoedie, saa den Politiske Kandestøber paa Tydsk". - D.5: "De franske Tropper Rykket ind i Altona i Dag, havde en Maand i Qvarter. ferd. Kig hoste tiltaget". - D.6.: " Saa de Franske Trupper i Dag paa Hellig Geist kirkegaarden". - D.7.: " I Dag Marscherede det Arenbergske Corps ind i Holsteen samt Fod Folk med Artillieri". - D.10.: " I Dag Marscherede de franske herfra". - D.12.: "Min Kone meget Syg". - D.13.: "Min Kone Syg i Dag". - D.14.: " Hr. Jørgensen bragte den Nyhed, Kongen var Død". - D.23.: "Fik Efterretning at der var Engl. Fregater ved Sprogø". (Den franske Rigsmarskal Bernadotte,

Prins af Ponte Corvo, rykkede efter Napoleons Ordre ind i Danmark for i Forening med den danske Hær at gaa til Skaane. Da hans Soldater rykkede gennem Rendsborg, blev Christian VII saa rystet ved at se de fremmede Soldater, at det medførte hans Død kort efter, d.13.3.1808. Størstedelen af Bernadottes Hær naaede ikke over Store Bælt, da en engelsk Flaade spærrede Vejen. Hærens franske Soldater blev lagt i Kvarter i Hertugdømmerne, de spanske i Nørrejylland og paa Fyen. - I August 1808 gjorde Spanierne Mytteri og satte sig i Forbindelse med Englænderne, hvis Skibe førte dem til Spanien, hvor de kæmpede mod Napoleon. - Blandt C.C.Holcks Papirer findes en Oversættelse af Marskal Bernadottes og Iean Kindolands Proklamationer til de oprørske spanske Soldater. (Don Juan Kindelan var Generalinspektør for de fremmede Linie-Infanteriregimenter). - Fra 1808 skød Frederik VI helt sine Ministre til Side og holdt under hele Krigen indtil Decbr. 1813 intet Statsraadmøde, men ekspederede Sagerne ved Hjælp af sin Kabinetssekretær, i Reglen kun efter at have talt med en eller flere af sine militære Adjudanter). - D.25.Marts: "Fik brev og Tilladelse fra Af. Cons. Direction om at blive et Aar ved min Post og opholde mig i Fædrenelandet". - D.26.: "begge vores børn ferd. og Carl Syge af Kighoste".

D.6.April: "afsendt Shawler ... til Fru Bille ... ude at spadserere med børnene". - D.7.: "bek. brev fra Capt. Scheel i England i Anledning af mit Tøy" (sml. Hustruens Brev af 2/11 1816). - D.8.: "Doctor Munsen kom her - bekom et Rejse Chatol fra Hamborg af Mahonie Træ ... Lille Carl meget Syg i Dag". - D.9.: "havde Indkvartering af det Arenbergske Corps lille Carl meget syg". - D.10.: "Min Kone Syg, i Dag gaaet til Sengs. Lille Carl noget bedre". - D.11.: "Carl ey vel, men dog bedre. Jeg maatte gaae til Sengs for et Sting i min Ryg....kiøbt Kongens Portrait". - D.16.: "bek. brev fra Et.R.Knudsen med Hr. Koes". - D.26.: "var hos Vosses, sagde Dem, at jeg Rejste bort, derfor blev ey ferd. - Skrevet Prof. Guldberg til i anledning af ferd." (Frederik Høegh-Guldberg, f.1771 + 1852, Søn af Statsministeren, blev 1797 Lektor i dansk Sprog ved Almuelærerseminariet paa Blaagaard, 1803 Lærer for Prinsesse Caroline, 1804 Professor, rejste 1805 med Hoffet til Kiel, hvor han blev, til han i 1810 fratraadte sin Lærerplads, senere Lærer i Dansk ved militære Skoler i København, Forfatter. Han tog sig faderligt af den unge H.C.Andersen. I 1797 var han blevet gift med Marie Cathrine Bilsted, f.1773, + 1849).

D.10. og 11.Maj kørte de i deres Vogn over Bramsted til Kiel, hvor de tog ind i Stadt Copenhagen. Der var Fru Knudsen og Kapt. Johansen, senere kom Etatsraad Knudsen, og de spiste sammen med Knudsens baade den Dag og den følgende, hvor Knudsens skulde rejse tilbage til Rendsborg. - D.12. gjorde han Visit hos Prof. Guldberg, Overhofmester Brockenhuus og Kapf. Johansen. Hele Familien og Mlle Olrik spiste til

Aften hos Guldbergs sammen med Kapt. Johansen og Løjtnant Tuxen. Ferdinand var meget syg. - Den næste Dag var baade hans Hustru og Ferdinand meget syge. - Under Opholdet i Kiel kom de mest sammen med Guldbergs og Kapt. Johansen (Johan Johansen, f.1765, + 1847 som fhv. Viceadmiral, var 1808-12 i Hertugdømmerne for at forestaa Bygningen af Ro-Kanonfartøjer; han var ugift. En hel Del unge Søofficerer kom hos dem: Løjtnanterne Tuxen, Linde, Berg (der i Tunis stod Fadder ved Carls Daab), Lange, Rosenstand, Bertouch, Hagerup. - D.14.: "Børnene budne til Guldbergs i Eft.Md. - I Dag blev Kongen begravet". - D.18.fik han af Prof. Guldberg 2 Bøger af Terents (Guldbergs Oversættelse af Terents vurderedes højt af Samtiden). Den næste Dag modtog han med den agende Post 6 Par Handsker, som hans Hustru sendte Fru Guldberg. - D.20. spiste Søofficererne paa Slottet. - D.23.: "Guldberg og Søe Off. Spiste i Aften hos os - Morede os". - D.24.: "Guldberg kom og viste mig ..Kobbere ... givet Frue Guldberg en Flaske Eau de Cologne". - D.25.: "I Aften hos Guldbergs for at høre Examen over børnene". - D.26.: "I Aften ankom Comand^r Herbst, v.Berger og v.Thun for at reyse til Rusland - gjorde dem Vissite, spiste med Dem i Aften". (Adolph Tobias Herbst, f.1746, + 1824 som Viceadmiral, var 1808 i Rusland for at vejlede en russisk Eskadre i danske Farvande; den kom imidlertid ikke hertil. Samme Erinde havde v.Berger, der var Kommandørkaptajn, og Philip Gerhard von Thun, f.1756, + 1828 som Kommandørkaptajn; i 1808 var han Kaptajn). - D. 27.Maj: "Spiste hos Comandeurerne i Aften med Brokkenhuus. - Solgte min Vogn for 450 Rdl. Slesvig Holstensk Courant". - D.29.: "givet Frue Guldberg og Søster Rosen Olie, hver 1 Flaske, min Kone gav Frue Guldberg en Schavll".

D.2.Juni flyttede de til Doctor Harkens. I Dagbogen er optegnet de talrige Visitter, som gjordes i Overensstemmelse med Høflighedens Krav. Her skal blot nævnes, at "Ober Hof Mst. Brokkenhuus", der den 1.Juni aflagde dem en Visit, paany gjorde Visit d.3. i den ny Lejlighed, - Efter at have taget Pas til Aalborg rejste han d.8.Juni til Flensborg og næste Dag til Kolding, hvor han blev visiteret ved Grænsen, den følgende Dag til Vejle, hvor han besøgte Inspektør Klingberg (vistnok Toldkasserer Rasmus Friis Klingberg (1738-1810), der 1779 var blevet Toldkontrolør i Randers, 1791 i Vejle, og som 1774 var blevet gift med Christiane Magdalene Hindsberg, f.1746 + 1802), og til Horsens, hvor han aflagde Besøg hos Raadmand Kruuse og Sev. Heiberg. (Kanceliraad, Raadmand Anders Kruuse var født ca. 1745 og døde i Horsens 1811; han var gift med Ane Kirstine Garmer, f.ca.1747, + 1826 - Det er usikkert, hvem Sev. Heiberg er. Det synes nærmest liggende at tænke paa Thomas Severin Heiberg (1738-1819), der 1768-74 var Huslærer hos Generalauditor Sevel i Søetaten - saaledes at C.C.Holck som ungt Menneske kan have truffet ham i København - og som derefter blev Sognepræst til Saaby og Kidserup paa

paa Sjælland og i 1794 Provst; han var 1775 blevet gift med Frederikke Christine Fabritius (1746-1833). Provsten maatte da forudsættes i 1808 at have været i Besøg i Horsens). - D.11.Juni kom han til Aarhus, hvor han var hos Kommandør Wulff og udvekslede Visitter med Baron Gersdorff. (Kommandør Wulff maa være daværende Kommandørkaptajn Friderich Christian W., der 1801 var blevet Chef for Jyllands Kystforsvar; han var født 1749 og døde 1812 som kar. Kommandør. Han var i 1774 blevet gift med Kirstine Johansen (1755-1829). - Stamtavlen i D.A.A. 1943 giver ingen Vejledning om, hvilken af de daværende Baroner Gersdorff der her kan være Tale om). - D.12.: "spiste hos Comand. Wulff; der var hans Sviger Søn Hr. Studsgaard og .. herr Cappelen. Morede mig Godt, var i Cloubens hauge, Gud hvor Sæderne har forandret sig udj de 12 Aar ieg har været fraværende. Lt. Fontenay gjorde Vissite. - Jeg gjorde Visit til Baron Rosenkrands ..." (Frederik Carl Studsgaard (1765-1829) - Søn af Biskop, Dr. og Prof.theol. Chr.B.S. i Aalborg - , 1807 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhus, 1816 Sognepræst til Aarhus Domkirke, 1820 Stiftsprovst, gift ¹⁾1791 med Knud Lyhne Rahbeks Halvsøster Johanne Marie Kirstine R. (1772-1806), ²⁾ med Nicoline Mathilde Elisabeth Wulff, + 1821 (Datter af Kommandør F.C.W.), ³⁾ 1823 med Margrethe Thomsen. - Robert Anton de Fontenay, f.1778, + 1858 som fhv. Kaptajnløjtnant og Havnefoged i Kbhvn., var i 1808 Premierløjtnant og Chef for 2 Kanonbaade ved Samsø; han var gift med Susette Françoise Jeanty. - Baron Rosenkrantz er vistnok Baron Iver R. (1740-1815) til Villestrup, Rosenlund og Rosenholm, Søn af Baron Werner R., som i 1773 solgte Skivehus til Prokurator Peder Lund, der havde været hans Fuldmægtig).

D.12. Juni om Aftenen rejste han fra Aarhus og kom tidlig næste Morgen til Randers og derfra over Hobro til Aalborg, hvor han skulde deltage i Afslutningen af Skiftet efter Svigermoderen. (I det nærmest følgende citeres Dagbogen udtømmende, da de fleste Personer, der nævnes, sikkert har hørt til hans Bekendtskabskreds fra Aarene 1789-96, da han var Indrulleringsofficer i Aalborg, hvor han boede med sin Hustru 1792-93.)- D.14.: "... var hos Qvist, hos Hornsyld, hos Stift Amtmand Pentz, Vin Handler Møller, Frue Frisches, spiste der i Aften med Doctor Claudi, Obel, Gothskalk, Obel fra Hals, - hos Bøggild, Frue Scheel, hos Claudi - var hos min Kones Søster og Md^{me} Haugaard, var hos Gen. Moltke og Gen. Bardenfleth". (Etatsraad Christopher Qvist (1756-1815) var Købmand i Aalborg og gift med Ingeborg Ielstrup (1760-1825). - Overauditor, Justitsraad, cand.jur. David Hornsyld (1762-1835) var fra 1797 Borgmester i Aalborg; 1813 blev han Etatsraad. I 1798 blev han gift med Charlotte Amalie Ielstrup (1772-1833). - Geheimekonferensraad Ditlev von Pentz(1744-1821) var Stiftamtmand i Aalborg. - Vinhandler Møller er maaske den Købmand Peder Møller i Aalborg, der var gift med Raadmand Johannes Gleerups Datter af 1. Ægteskab med Cathrine Anine

Heug, Johanne Gleerup (1750-1825). - Johan Diderich von Frisch (1758-1806) var fra 1787 Postmester i Aalborg; han var gift med Ane Marie Lehmann (1761-1826). Deres Søn Johannes Frisch (1787-1818) var Købmand i Aalborg og gift med Elisabeth Cathrine Vibeke Bekker (1786-1857). - Dr.theol. Claus Vilhelm Claudi (1752-1829) blev 1799 Sognepræst til Budolfi Kirke i Aalborg. I 1783 var han blevet gift med Sophie Gottschalck (1765-1829), Datter af Rektor Hans G. - Obel er maaske Ole Frederik Obel (ca.1758-1831), Provst og Sognepræst i Dronninglund, gift med Christence Thura (ca. 1761-1823). - Rektor Gottschalck var død 1804; maaske er der Tale om hans Søn David G. (1770-1828), der i 1797 var blevet gift med Anne Marie Olrik - hvis Søster var med C.C.Holcks Familie i Tunis -, og som i 1802 blev Sognepræst i Aars og Haubro. - Obel fra Hals er sikkert Provst Peder Adam Obel (1764-1819), Sognepræst i Hals, gift 1790 med Rektor Gottschalcks Datter Christiane (1766-1851). - Jens Bøggild (1759-1812), exam.jur., 1799-1810 Byfoged i Aalborg, 1804 Kancelliraad, 1810 Justitsraad, gift 1787 med Ane Margrethe Ielstrup (1767-1829), Søster til Borgmester Hornsylds Hustru. - Fru Scheel er vistnok Mariane Ielstrup (1772-1853), Søster til de fornævnte, der 1794 blev gift med Christian Poul Scheel (1759-1823), der 1789 blev Regimentskirurg i Aalborg, under Krigen Divisionskirurg i Jylland og i 1814 gik af med Titel af Justitsraad. - Christine Lund boede hos Md. Haugaard. - Generalløjtnant, Kmhr. Adam Ludvig Moltke (1743-1810) var 1804 til 1808 komm. General i Nørrejylland. Han afløstes her i 1808 af Generalmajor Johan Frederik von Bardenfleth, f.1740 † 1811).

D.15.Juni: "var hos Bøggild, min Kones Søster, hos Mad. Haugaard, Md. Aagaard, der saa ieg Mlle Møller, min Kone har holt i Pension - hos Maj. Bruun Postmester. - spiste hos Hornsyldt til Middag - hos Kiellerup, C.Tygensen, Md. Kirketerp, Wigelsen, Saubier, J.R.Lybekker, hos Frisches, hos Capt. Fontenay, hos Glerups og Giødvads". (Henrica Margrethe Wederking (1760-1835), Datter af Henriette Holcks Moster Elisabeth Gleerup og Kancelliraad Mathias Johs.W. til Kyø, var 1785 blevet gift med Købmand i Hjørring Christen Aagaard til Fuglsig (1730-1805). - Johan Jacob Bruun (1770-1842), Stabskaptajn, under Krigen 1807-14 ansat ved Generalkommandoen, Postmester i Aalborg 1807, men overtog først Embedet 1814, 1807 kar. Major, 1814 kar. Oblt., 1815 Toldkasserer i Aalborg, gift med Christine Margrethe v. Bülow (1775-1851). - Kiellerup er formentlig den i Henriette Holcks Brev af 1.7.1820 nævnte gamle Etatsraad K. - Laurits Kiellerup (1751-1823) var Etatsraad og Storkøbmand i Aalborg; han var gift med Regitze Sophie Jungersen (1751-1833). Deres Datter Judithe (1788-1850) blev gift med Søofficeren Jens Giødvad. Etatsraadens Broder Jacob (1760-1831) var ogsaa Købmand i Aalborg; han blev gift ¹⁾ 1785 med Elisabeth Berlin, der døde samme Aar, ²⁾ 1787

med Riise Winde, + 1800. Da det imidlertid af Dagbogen synes at fremgaa, at det var et Ægtepar C.C.Holck besøgte, kan det næppe være ham, der er Tale om. - Købmand i Aalborg Chr. Thygesen (ca. 1756-1824) var gift med Sophie Ielstrup (ca. 1764-1845). - Morten Kirketerp (1752-1804), Vejer og Maaler i Aalborg fra 1776, var 1778 blevet gift med Elisabeth Lassen (1751-1817). - Wigelsen er vistnok Justitsraad, Stadthauptmand og Købmand Wigelsen, gift med Marie Elisabeth Thygesen; de havde en Søn Knud, f.1787 i Aalborg, der var Søofficer. - Skoleholder J.Saurbier var gift med Maren Tauber, der if. Aalborg Stiftstidende døde d. 11.6.1813, 73 Aar gl.; hun var da Enke. - Byfoged i Nibe og Overretsprokurator i Nørrejylland Johan Ludvig Lybecker, f.1743, der 1771 var blevet Birkedommer i Lindborg Birk og 1777 Justitsraad, blev 1793 Amtmand i Aastrup Amt m.v. (Hjørring), 1801 suspenderet for Uorden, død 1814 i Aalborg, gift 1769 med Anna Bendtsen (1745-1819). - Kapt. Fontenay er vistnok Benjamin de F., f.1764 + 1823 som kar. Kommandør; han var Indrulleringsofficer for Østjylland, da han i 1808 blev Kaptajn; han var 1795 blevet gift med Christiane Maria Hechsher (1768-1824). - Giødvads kunde være Købmand Lars G. og hans Hustru Berthe Berlin, hvis Søn Jens Berlin G. (1782-1816) var født i Aalborg; han var i 1808 Premierløjtnant ved en Kanondivision paa Isefjord og døde som kar. Kaptajn; i 1811 blev han gift med Judithe Kiellerup). - D.16.: "var hos min Svigerinde i Morges, hos Bøggild spiste til Middag og Aften - var hos Conrector Thestrup, Ole Christensens Søn, unge Frisch, Bertel og Rasmus Mørk, Ole Christensen, Maj. Jackel, J.R.Pretzmann - Svint kom og gjorde Vissite". (Frantz Thestrup, Conrector i Aalborg, var født 1735 og døde ugift 1815. - Anton Henrik Jakkelln (1724-1817) fik Afsked 1788 som 3. Major ved Aalborg Inf.Regt.; han var gift med M.I. - Justitsraad, exam.jur. Christian Preetzmann, f.1749, var fra 1794 Toldinspektør i Aalborg; han døde 1827 som Etatsraad og fhv. Toldforvalter i Nibe. Han var gift med Christiane Sophie Hedevig de Bertouch (1757-1837). - Svint er jo Marie Lunds 2' Ægtefælle). - D.17.: "var hos min Svigerinde i Morges. Spiste hos Kiellerups Middag og Aften - var hos Fru Lichtenstein, hos Kruuse, Md^l Hvid". (Kruuse er rimeligvis Købmand Jørgen Mørch Kruse, f. ca. 1767, + som fhv. Stadshauptmand 1850^{i Aalborg}, gift med Kirstine Bjærum, + 1854. - Mad. Hvid er vistnok Enken efter Toldkontrolør M.F.Hviid (+ 1797), der senere ægtede Rektor H.Gottschalck og nu var Enke efter denne). - D.18.: "var hos min Svigerinde og Bøggild. Spiste hos Vinhandler Møller til Middag, var hos Frisches, hos Provst Skierup - var ude paa Kirke Gaarden og ved Papegøyen". (Peder Mathias Gsmell Schjerup (1747-1827), der 1786 var blevet Provst, blev 1796 Sognepræst til Frue Kirke i Aalborg m.v.; i 1825 blev han Stiftsprovst. Han var blevet gift i 1781 med Anna Fedder Munch (ca. 1769-1836)). - D.19.: "var hos min Svigerinde i Dag. - Spiste hos Kielle-

rups, hos Bøggild til Aften. - hos Giødvad og Fontenay i Eftermiddag - hos Frue Frisch". - D.20.: "var hos min Svigerinde, Sendt en Exprese til Scharling, spiste i Aften hos Giødvad morede mig meget". - D.21.: "var hos min Svigerinde i Dag. Spiste hos Vin handler Møller til Middag, var hieme heele Aftenen".

D.22.Juni: "bad Farvel med min Svigerinde og Md^{me} Haugaard. Blev betalt Renterne af Bøggild af 30.000 Rd. med 1200 Rd., og Herredsfoged Scharling kom til Byen Kl. 12, som tilligemed Bøggild kom til mig i mit huus Kl. 3 slet og sluttede skiftet hos mig, underskreven af Vit-terlighedsmændene ... ". (Sebberkloster var ved Auktion blevet solgt for 126.000 Rd. Hans Hustru og dennes Søster Christine arvede hver 50.598 Rd. efter deres Moder, se Skifteudskr. blandt Papirerne i C.C. Holcks Bo. - Johannes Scharling, f.1748, døde 1838 som Kancelliraad og fhv. Herredsfoged i Løgstør, hvad han var blevet i 1786).-Om Aftenen rejste C.C.Holck fra Aalborg og kom d.25.Juni tilbage til Kiel. - D.29. betalte han Konsul Nissen hans Anpart i Salgssummen for Rejsevognen med 225 Rd. S.H.Courant.

- D.8.Juli blev han tilsagt til Taffels. - D.9.: "gav Dronningen og Pr Caroline hver en Schawl og en Bernus, givet Rosen Olie til Prindsen, 1 hvid 2de Røde". -D.13.: "giorde Vissite til K^{am}erfrøken v.d.Maas, frøken Haxth, frøken Dyring, gav dem hver en Flaske Rosenolie. En til Frue v.d.Maas". - D.19.: "var i Dystrumbrock, ferd. Syg fulgt ham hiem". - D.20.: "Doctor Mass sagde det var Scharlagens Feber. ... Spiste ved Taffelet i Dag". - D.23.: "Ferd. talt over sig. - Ferd. meget Syg". - D.24.: "Jeg har vaaget hos ferd. i Nat. - var ude at Sp. til Dystrumbrock, mødte Dronningen og Prindsessen, med lille Carl". - Næste Dag var Ferdinand bedre og feberfri. - D.31.: "I Dag var det min Kones 32-Aars Geburtsdag. Nissen og Capt. Johansen spiste her i Aften - var ude at Sp. med min Kone og Dem til Dystrumbrock, Talte Brokenhuusen, hilste Dronningen og Prinsessen 2de Gange".

- D.25.August: "var i Dag hos Malerne". - D.30.: "blev buden til Brokenhuus til Aften i Morgen". - D.2.September: " var hos Malerne". - D.3.: "detOldenborgske Regiment og 100 Mand af Dronningens Regiment marscherede til Fyhn. - Spadserede til Dystrumbrock, mødte Dronningen og Prindsessen som talte til mig". - D.5.: "Sad for Maleren Hr. Grøger 1 gang..... Sp. til Dystrumbrock, Talte med Dronningen". - D.6.: " Min Kone første Gang med Mlle Olrik hos Malerne, sad 4re Timer". - D.7.: "Spiste ved Taflet i Dag - var paa Consert hos Brokenhuusen". - D.12.: "min Kone givet til en Dame som er Fattig 25 R.S.H.C.". - I Dagene fra 15. til 20. Septbr. foretog han en Rejse til Altona, hvor han bl.a. spiste hos Walterstorff og Matzen, og hvorfra han flere Gange gik til Hamborg i Forretningsanliggender og for at gøre Indkøb; i Hamborg var han "hos Grev Schakkerne, laae Kort, var ikke hieme". - D.23.: "var

ude at Spad. med min Kone og børnene til Dystrumbrock- Spiste ved Dronningens Taffel. brev fra Sec. Wogt og en Pakke til os kom med Grev Holck fra Paris.-D.25.: "givet Emerich Guldberg til hans Fødselsdag - min Kone en Kage, ieg en Medaille med Dronningen og den lille Konge af Etrurien, ferd. 1 Bog, Carl 1 Dambret. Vi spiste hos Guldbergs i Aften". - D.27.: " I Dag er Kron Prindsessen reyst til Louisenlund. Guldbergs hos os i Aften, lod hente Emerich og Chr. i Portechaise".

- D.1.Oktob^{er}: "afsendt mit Sølv Tø^y, en Schawl til min Søster og 200 Rixdaler Dansk Courant. Prindsesse Caroline kom^en tilbage fra Louisenlund". - D.2.: "Flyttede ferd.^s Tø^y til Guldbergs, Sov der første Gang i Natt. Givet ferd. 10 Rd. til Klæder, gav børnene hver/1 Specier af/ min Kone. ... gav Prof. Guldberg for Ferd. 100 Rd. fra 1.Octobr. 1808 til 1.Jan. 1809". - D.3.: "Ferd. begyndt at lære af bogbinderen". - D.4.: "var ved Taflet i Dag". - D.6.: "var hos Mahlerne i Dag". Ligeledes næste Dag og d.13.Oktob^{er}. - D.17.: "blev ansagt til Taffels, kom ikke da ieg havde Tand Pine. Ob. Hof M^{str.} Brokkenhuus kom og saa til mig". - D.18.: "Min Kone hos Malerne i Dag". - D.19.: "var hos Malerne med min Kone og Mlle Olrik". - D.21.: "Capt. Falk med Kone og Comtesse Platen kom i E. M., blev i Aften". (Wilhelm Frederich Falck (1767-1832) var i 1808 Stabskaptajn og Kompagnichef i Kongens Rgt.; i 1830 blev han Oberst og Chef for Regimentet. Han var gift med Margarete Magdalene Alstrup (1774-1846); d.9.12.1796 havde han faaet Ægteskabstilladelsen). - D.23.: "Spiste ved Taflet i Dag". - D.27.: "Kongen kom i Eft.Md. Kl.3. - var ude i Aften med Capt. Johansen, saa Illuminationen". - D.28.: "giorde Lindholm og Friboe min Vissite - hørte Talen til Kongens Geburtzdag - var hos Brokkenhuusen". - D.29.: "var hos Kongen i Dag, talte med ham. G.K.Commissair Haxthausen og Frue kom og giorde Vissite. I Aften kom Comand. Herbst, v.Thun og Berger - giorde Dem Vissite". - D.30.: "Spiste ved Taflet i Dag, havde afskeds Audience hos Dronningen. G.K.Commissair Haxthausen og Frue giorde ieg Vissite. Comand. Herbst, v.Thun, Berger kom til os, var med dem paa apartement et Øyeblik". - D.31.: "var hos Brokkenh., Hofdamerne, bød Farvel. Min Kone hos Fischers (hvor vi boede), Haxthausens og/ bød Farvel - gav Frue Guldberg en Guldkiede og ferd. en Antik bryst naal - var hos Nissen, Joh., Falk, bød Farvel - var hos Guldbergs i Aften, det var Fruens Fødselsdag; der var Rømer, Joh., Nissen, Bertouch og Falks". (Carl Ludvig Vilhelm Rømer, f.1768, + 1847 som fhv. Generallojtnant. Han var d. 20.1.1808 blevet Overadjutant hos Kronprinsen (hos hvem han forinden havde været Adjutant) og Major; i 1812 blev overkomplet Generaladjutantlojtnant og Oberstlojtnant, i 1813 virkelig Gen.Adj.Ltn. Han var i 1798 blevet gift med Mechtele Dorothea v.Holten, f.1778 + 1852).

M.H.t. deres Omgang i den sidste Del af Opholdet i Kiel skal

iøvrigt her kun anføres, at de næsten daglig kom sammen med Guldbergs, med hvem de ogsaa gjorde Udflugter eller spadserede, men de kom ogsaa meget sammen med Konsul Nissen og Kapt. Johansen, ligesom Løjtnant Bertouch kom der jævnlig. (Det er fm. daværende Sekondløjtnant i Søetaten Carl Anthon Rudolph von Bertouch, f.1785, + 1832 som kar. Kaptajnløjtnant efter at have taget Afsked 1815; han var ugift). I flere Perioder kom de sammen med Oberst Furmann og i den sidste Tid med Kapt. Falks.Haxthausens skulde senere blive deres meget gode Venner. Frederik Julius von Haxthausen(f.1772 + 1834), var 1792 blevet Premierløjtnant i Artilleriet, 1800 kar. Kaptajn, 1805 Land- og Sø- Krigskommissær i l. jyske Distrikt; i Novbr. 1808 blev han virkelig Generalkrigskommissær, i 1812 Kammerherre, 1814 Deputeret i Generalitetet og Oberst à la suite, senere Ordensviceceremonimester, kar. Generalmajor og Ordensskatmester. I 1800 var han blevet gift med Baronesse Anne Beate Holck (1773-1842).

- Resultatet af Besøgene hos "Målerne" - der har vel været flere Besøg end de i Dagbogen nævnte - blev 2 store Oliemalerier og vistnok 2 Miniaturemalerier. De 2 store, smukke Billeder er gengivet i D.A.A.1925; Fotografiet af hans Portræt har dog været for lyst, hvorved Hovedet er kommet til at se en Del bredere ud end paa Maleriet, hvor hans venstre Side ligger i stærk Skygge. Billederne er malet af den holsteenske Maler Friderich Carl Grøger (1766-1838). Han havde vundet Anseelse som Portrætmaler i Hamborg, hvorfra han altsaa paa det her omtalte Tidspunkt var taget til Kiel, hvor Hoffet residerede og mange Notabiliteter blandt civile Embedsmænd og Officerer opholdt sig. I 1809 malede han et Portræt af Frederik VI, og i 1813 kaldtes han til København for at male den kongelige Familie, ligesom han har malet en Række andre Portrætter, deraf i 1815 et af Oehlenschläger og af F. Høegh-Guldberg og hans Hustru. - Malerierne af C.C.Holck og hans Hustru er Brystbilleder i naturlig Størrelse; paa begge Malerier er Overkroppen drejet lidt, medens Hovedet ses næsten en face. Baggrunden er mørk grønlig, Farverne i det hele smukke og harmoniske. Det er udprægede Repræsentations-Portrætter, Ansigtet er fuldstændig i Ro, Blikket noget stift, rettet lige mod Beskueren.-Hans Uniform er mørkeblaa med forgyldte Ankerknapper og Guld Eapuletter med een Knap; den røde, opstaaende Krave er foran aaben og giver Plads for noget hvidt Lintøj og en stor sort Sløjfe. - Det solbrændte Ansigt med den høje Pande er ret bredt, Øjnene er blaa, Udtrykket kraftigt og behersket. Haaret er graaligt (pudret); Nakkepissen, som han havde paa Stikket fra 1807, ses ikke.-Hun er i en hvid Empiredragt med en Flåse i Kanten af den firkantede dybe Udskæring; et halvt gennemsigtigt hvidt Slør gaar fra højre Arm og Skulder op over Issen, idet det ogsaa paa Siderne dækker lidt af Haaret; bag om venstre Skulder kommer det igen frem og dækker

en Del af hendes venstre Arm, der er bøjet hen under Brystet. Hun har et ovalt Ansigt med en høj Pande; det blonde Haar krøller over Panden, hvis midterste Del dog lades fri. Næsen er ret lang og velformet, Øjnene er store og blaa. - Malerierne er deponeret hos Kontorchef H.Holck, men skal senere tilfalde Forstkandidat Christian Erik Holck.

De 2 Miniaturemalerier af Ægteparret er ovale og i Rammer af Guld. Hans Portræt er større end hendes; paa Bagsiden af hendes Billede er indsat et Fletværk af hendes smukke blonde Haar. Miniaturerne opbevaredes i et ovalt Etui, betrukket med grønt Firben-Skind. Billederne minder i Stilling og Opfattelse meget om de store Malerier, men de er noget kraftigere malet og - navnlig for hans Vedkommende - mere levende, og Farveholdningen er en anden; Dragterne er de samme, men hun bærer her intet Slør. Da der i Dagbogen stadig tales om "Malerne", maa Grøger vel have haft Atelier sammen med en anden Maler, som eventuelt kunde have udført disse Billeder;- Direktøren for Kunstmuseet, Kunsthistorikeren Karl Madsen har dog i sin Tid udtalt, at de godt kunde være malet af Grøger, og Museets Konservator Rønne, der havde haft flere af Grøgers Miniaturemalerier til Restaurering, sagde, at de to Miniaturer maatte være malet af Grøger. - De tilhører Civilingeniør Ole Holck.

Ifølge Dagbogen forlod Familien d.1.November Kiel, men naaede først d.6. til Nyborg, hvor en hel Del af deres Bekendte blandt Søofficererne straks mødte op. Her maatte de imidlertid vente i ca. 3 Uger, fordi engelske Krigsskibe stadig patruljerede i Bæltet. Blandt dem, som de var i Forbindelse med i Nyborg, maa i første Linie nævnes hans Fætter, Oberstløjtnant Ole Holcks Dattersøn, daværende Kaptajn ved Fyenske Infanteriregiment Oluf Christian Heym, f.1760 i Ebeltoft, afskediget 1811 som Major paa Grund af Svagelighed, + ugift 1845 i Fredericia som kar. Oberstløjtnant. Med ham var de sammen næsten hver Dag. Blandt de mange andre, de traf, kan nævnes Grev Holck, der kom nogle Gange hos dem. (Det maa sikkert være enten Kaptajn Grev Christopher Conrad Holck, f.1775 + 1810, der 1808 blev Amtmand i Traventhal og Kammerherre, eller Broderen, daværende Ritmester Grev Harald Holck, f. 1785 + 1839 som kar. Oberst). Til "Capt. Lindstow" skrev han d.21. Novbr. med Feltposten og modtog hans Visit om Aftenen d.28. (Det maa være daværende Kaptajnløjtnant i Søetaten Eggert Christopher v.Lindstow, f.1771 + 1815 som afsk. Kaptajn og Toldforvalter i Heiligenhafen; han ledede i 1808 Transporterne fra Fyen). - Af Dagbogens Notater for Opholdet i Nyborg kan iøvrigt nævnes; D.10.Novbr.: "Canon baadene i Morges gaaet ud, kastede bomber paa de Engl. Orlog Skibe". - D.11.: "... var paa Ball i Aften". - D.14.: "Kl.9 $\frac{1}{2}$ slet i Morges gik Canon Chaloupperne ud. De Engl. Freg. og Brigger under Seil - brændte et Skib". - D.18.: "Capt. Mourier kom og bad os til Ball". (Det er fm.

Charles Antoine Mourier (1769-1831), der var Kapt. og Chef for Jægerkompagniet i Marineregnt., da han 1810 blev forsat til Kbhvns Inf.Regt.; 1819 blev han Toldinspektør i Stege. I 1811 blev han gift i Nyborg med Caroline Sophia Wolck, f.1785 + 1848). - D.24.: " I Morges Kl.4 $\frac{1}{2}$ kom hans Maj. til Nyborg, tog i Tirsd. fra Kiel over Gravensteen udj 1 Dag og 1 Nat 27 Miile. ..Kl.11 $\frac{1}{2}$ Reyste Kongen for at see Bateriaerne og saa gaae til Svendborg". - D.25.: "Capt. Schønheider besøgte mig, han tilbød mig at sætte os over". (Det er daværende Kaptajnløjtnant Ulrich Anthon Schönheyder, f.1775, + 1858 som fhv. Viceadmiral og kar. Admiral; han var i 1808 Chef for Kanonbaadsflotillen i Store Bælt; han var gift med Christiane Clausine Hansen. - Han var hos dem flere Gange i Nyborg). - D.27. talte C.C.Holck med Kasserer Møller om en Bæltbaad og lod næste Dag sit Tøj bringe ombord; d.29. kørte Familien til Svendborg og sejlede næste Dag derfra over til Rudkøbing, hvorfra de kørte til Hov paa Nordpynten af Langeland.

D.3.December, da der viste sig en gunstig Lejlighed, sejlede de fra Hov Kl.6 Aften og kom paa 4 $\frac{1}{2}$ Time over til Korsør. Næste Dag kørte de over Slagelse og Ringsted til Roskilde. - D.5. kom Rektor Schultz og hans Hustru paa Visit. "vi var hos Rector Schultzes i E.M., i Aften, blev budne til i Morgen." (Det var Carl Frederik Schultz (1763-1812), der 1808 blev konstitueret og 1809 virkelig Rektor ved Roskilde Domskole, og hans Hustru Anna Hass (1776-1849), sikkert den Veninde Anne Marie Hass, der i 1793 skrev i Henriette Holcks Stambog). - D.6. kom de til København Kl. 4 $\frac{1}{2}$ E.M. "Pigen som skulde Tiene os var i Huuset. - Min Søster kom med sin Pige. Anders maatte kiøre til Toldboden med Tøyet". - D.7.: "gik til Colbiørnsen ... var paa Toldboden, fik Tøyet.. - gik til Ployen i E.M., Gl. Dyssel kom" (kar. Oberst Arnoldus D., der stod Fadder ved Ferdinands Daab), "min Broder var hos os". - D.8.: "Pløyen kom i Dag; var ude med min Kone i Dag, var paa Meuble Magaz., gik til Frue Knudsen; Meincke og Hendrich" (hans Søn) "kom til os - var hos Stolemagerne". - D.9.: " var hos Kamhr. Bille, Gr. Bernstorff, Sehested, Møneken, Hamelef. - Pløyen og Frue samt børn kom i E.M. - Wratz kom til os - var hos Colb. i Dag". (Sehested er maaske Kammerherre Ove Rammel Sehested (1757-1838), der i 1808 var Ordensceremonimester og senere blev Geheimestatsminister og Ordenskansler; han var ugift. - "Møneken" kunde være Kancellist Claus Henrich a Møinichen (1764-1816), gift med Elisabeth Lassen, P.T.1881 p.229 ff. - Wratz er vel en nær Slægtning af Generalkonsul Fritz Tuteins Hustru Regine Sophie Wraatz (1766-1847), der var Datter af Hofleverandør, Skræddermester Jacob Martin W., f.ca.1729, + 1806). - D.10.: "Var hos Kongen i Dag, var hos Grøv Schimelman". - D.11.: "Colb. kom i Formiddag. - Schimelman, Herbst, Hameken, Snedorff, ad. Wleugel, P.Wleugel, ad. Tønder, Lytken, Manthey". (Hans Christian Sneedorff, f.1759, + 1824 som Kontreadmiral, var 1808

Kommandørkapt. Han var gift 1) med Marie Elisabeth Tønder, 2) med Marie Margrethe Skibsted. - Johan Peter Wleugel (1736-1825) var i 1808 Vice-admiral blev senere Admiral; han var gift med Maria Sophia Schumacher. - Hans Søn Peter Johan Wleugel, f.1766, + 1835 som Kontreadmiral, var Kaptajn i 1808; han var gift med Dorthea Margrethe Lorentz. - Raphael Henrich Tønder (1740-1814), gift med Elisabeth de Hemmer, var 1800 blevet Kontreadmiral. - "Lytken" er vel daværende Kontreadmiral Otto Lütken, f.1749, + som Admiral 1835; gift med Friderica Selstrup). - D. 13.: "bekom brev fra ... Heim; brev til Guldberg, til Fisker, til Md^{me} Haugaard". - D.14.: "Min Broders Fødselsdag, han var i Byen hos os". - D.15.: "giorde Vissite i Dag til Admiral G.Bille, Schmidten, Leth, ..., Command^r Krieger - var hos Pløyen i Aften". (Schmidten er vistnok Generalkrigskommissiær, cand.jur. Ulrich Christian v.Schmidten (1761-1828), gift med Mette Sophie Marcussen (1768-1832). - Leth er vel Kbhvns. Kommandant, Generalløjtnant Johan Frederik v.Leth (1737-1817). - Johan Cornelius Krieger, f.1756, + 1824 som Kontreadmiral, var i 1808 blevet Kommandør. Han var gift 1) med Sophie Vilhelmine Caroline Bornemann, 2) med Dorothea Sara Marie Meincke, 3) med Anna Cathrine Falbe).

D.16.December: "var hos Colbiørnsen og Capt. Jessen". (Carl Wilhelm Jessen, f.1764, + 1823 som kar. Kontreadmiral og Guvernør paa St. Thomas, var Kaptajn i 1808; han var 1794 blevet gift med Anna Margrethe Erichsen, f.1764, + 1844). - D.17.: "kiøbt Speile, Pløyen kom i Aft., min Søster Mid. og Aften". - D.18.: "blev buden til Knudsen i Aften. Wratz kom i F.M., Pløyen og Kone i E.M., Mlle Olriks broder og Hameken". - (Brøderen er vistnok Holger Ludvig Olrik (1769-1824), Justitsraad, Hospitalsforstander og kgl. Raadmand i Helsingør, gift med Anna Sophia Hellesen, f.1774 + 1857). - D.19.: "spiste hos Berger til Middag - ad. Bille kom - var med min Kone hos Bergers, Lindholms, Khr. Bille, Frue Hameken, Romers, Bugges, Frue Obelitz". ("Bugges" maa vistnok være Frederik Conrad Bugge (1754-1842), der 1790 blev Geheimekabinetssekretær og 1828 Etatsraad, og hans Hustru Henriette Catharine Henriksen (1766-1830); de blev gift 1785). - D.20.: "var hos Colb., Aagaard, hos Khr. Walterstorff, Tengnagel, Hameken, E.R.Olsen, Lytzen, Wratz, Monrad". (Aagaard er maaske en Søn af den tidligere nævnte Christen Aagaard til Fuglsig. - Etatsraad Gottsche Hans Olsen (1760-1829), Notarius publicus, Forfatter, Teatercensor, havde 1794-96 været Konsul i Tunis; han var gift med Elisabeth Dorothea Balle (1775-1853). - Kancellideputeret Peter Johan Monrad (1758-1834) blev 1803 Etatsraad, 1812 Konferensraad; han havde en betydelig Samling af Mønter og Gemmer. Han var gift med Cecilia Kirstine Sørensen, f. Martin, + 1839). - D.21.: "var hos Frue Obelitz, Coussinerne, Frue Knudsen med min Kone - Frue Wilster - Min broder kom 2de Gange - var med min Kone

hos Knudsens i Aften". - D.22.: "var hos Dyssel og Bildsted - min Søster kom og Pløyen i Aften". (Bilsted har sikkert været dav. Højesteretsadvokat, senere Etatsraad, Generalfiskal og Kammeradvokat Hans Bilsted (1774-1830), der var Broder til Prof. Guldbergs Hustru; han blev 1805 gift med Anna Dorothea von Munthe af Morgenstjerne (1786-1837). Blandt Papirerne i C.C.Holcks Skifte er et Gældsbevis af 28.5.1810 fra Friderich Bilsted for 100 D.C "Hvem denne Debitor er, vides ei".) - D. 23.: "Skrevet Guldberg og ferd. til i Dag". - D.24.: "budet til Knudsens, kom ikke - skrev C.Nissen til. I F.M. kom Frue Bugge og Datter, Comd. Snedorff - min Søster Spiste her i Aften. Capt. Castenskiold gjorde Vissite". - D.25.: "I Dag er ieg 50 Aar gammel". - D.26.: "budet hos Berger - Et R. Monrad, ad Tønder - Carlheim, Bildsted, Lotte var her - var hos Lindholm til Aftens med min Kone". - D.27.: "brev fra Md. Haugaard. Frue Wilster, .?. og Carlheim i Aften - Mlle Vederking .?.." - D.28.: "var hos G.K.C.Grove, Warming, Rømeling. Var i Harmonien. Pløyen kom i Aften". (Kaptajn i Søetaten Carl Friderich Grove (1758-1829) blev 1803 udnævnt til civil Deputeret i Admiralitetet og Generalkrigskommissær; han var 1790 blevet gift med Gedske Cathrine Nordahl, f.1765 + 1827. - Warming kunde være den Superkargo Fr. Warming, der døde i Cap d.20. 5. 1820, 61 Aar gl., og altsaa var født ca. 1759). - D.29.: "var hos Gerner, var hos Pløyen i Aften". (Andreas Gerner, f.1763, + 1842 som fhv. Kommandør, var som Premierløjtnant Næstkommanderende paa "Najaden" og deltog i Affæren ved Tripolis i 1797; i 1808 var han Kaptajn og Chef for et armeret Koffardiskib ved Kbhvns. Defension. Han var gift med Gertrude Maria Osten f. Torp). - D.30.: " var med min Kone hos Weitzmans og saa paa Værelser. Capt. Harboe - Grethe og Pløyen". (Frederik Carl Ludvig Harboe, f.1758, + 1811 som Kommandørkapt. og Indrulleringschef og Overlods i Slesvig; i 1808 var han Kaptajn. Han var gift med Marie Kallager). - D.31.: "min Søster og Mlle Møller spiste Mid. og Aften, brev fra Guldberg og Nissen, skrev dem til igien. - Min broder og Pløyen spiste her i Aften".

Af Opgørelsen for December fremgaar det, at der til Indkøb af Møbler, Gardiner, Porcellæn, Køkkentøj m.v. er brugt 718 Rd. Blandt Møblerne er der et Egebord, Birketræs Stole, et Mahogni Sybord, et Bogskab og "en Sopha til Mlle Olrik at Sove udj". Porcellænet er fra Kastrup. Iøvrigt kan det nævnes, at han "for Vogn vi har kiørt i Vissiter udj" har betalt 7 Rd. (De daglige Notater i København er meddelt næsten fuldstændigt, da de giver et godt Indtryk af Familiens Bekendtskabskreds paa dette Tidspunkt). - Med Udgangen af 1808 slutter den sammenhængende Række af Dagbøgerne; de har sikkert været fortsat, men kun en Udgiftsbog (der nu passer bedre til sit Navn) fra hans sidste Leveaar er bevaret.

- I Stambogen er indklæbet et Kort, overtrukket med mørkegrønt, præget Stof, hvori en rund Klap kan lukkes op, saa at man ser et paa rød Baggrund trykt Vers: "Af glade Jubler hilset kom - Den faure Dag af Himlen ned. - Velsignet var den første, som - Gav mig i Dig Lyksalighed. - Og, bedste Kone, som i Aar - Vort Hiertes Pagt end sildig staaer". Over Verset er der skrevet: "Til min Elskede Kone - d.1. Januar 1809", og under dat.: "fra din til Døden Troe Mand - Holck".

- Af Afskrifter af Partier i en Dagbog, ført af senere Generaladjutant i norsk Tjeneste Ole Elias Holck (1774-1842), der paa denne Tid gjorde Tjeneste i Danmark, ses det, at han har været i Forbindelse med C.C.Holck i København:

D.5. Marts 1809: "Jeg har i Selskab med Broder Eliam, giort en behagelig Spadseretour til Svanemøllen igjennem Kastellet". (Det var Landkadet, senere kar. Oberst i dansk Tjeneste Jacob Elias Holck (1790-1871). En anden herværende Broder var Premierløjtnant i Kronens Regiment, senere kar. Major Hans Hornemann Holck (1787-1859). De var Søner af Oberst Carl Philip Holcks yngste Broder, Kapt. Hans Henrich Hornemann Holck (1735-1809) ved 1. Bergenhusiske nat. Inf. Rgt.). "Derefter besøgte vi min Fætter Consul Holck som opholder sig her i Byen. Jeg var aldeles uvidende om denne Fætters Ophold her paa Stedet. Det er en meget brav og fornuftig Mand og har en behagelig og elskværdig Kone. Hos ham traf jeg ogsaa Cousine Frøken Holck og min Fætter Major Holck, som med sin Bataillon cantonnerer paa Amager". - D.8. Marts: "Har jeg og Broder Eliam meget behagelig tilbragt Aftenen hos min Fætter Captain og Consul Holck. Af denne min Fætter fik jeg en skriftlig Efterretning om Vor Familie paa Fædrene-Side, som ret interesserer mig, da jeg hidtil kun har havt liden Kundskab om mine Forfædre". - D.12. Marts: "Er Søndag og jeg har tilbragt Tiden hos min Fætter Consul Holck, hvor jeg ogsaa i Dag har spist Middag".

- Den omtalte skriftlige Efterretning maa have været en Afskrift af Tønders Beretning om Oberstløjtnant Ole Holck og hans farlige Færd med Meldingen om Carl XII's Død, fra Moss i det sydlige Norge, paa Ski over Dovre og til Trondhjem ind mellem de fjendtlige Styrker (en Afskrift af denne Beretning er fundet mellem Ole Elias Holcks Papirer). Intet Under, at den har interesseret ham; han havde selv været paa en lignende Kurerfærd som Farfaderen. Ole Elias Holck var i 1807 Premierløjtnant ved Bergenhus Inf. Rgt. kommanderet ned til Holsteen for at gennemgaa en ny Exercerskole og havde Kvarter i Rendsborg. Her fik han Ordre til straks at tage til Kiel, hvor han d.17. August af Kronprins Frederik, til hvis Taffel han var indbudt, fik Ordre til at tage til Norge for at overbringe Meddelelsen om Englands Krigserklæring. Kronprinsen sagde til ham: "Forretter De Deres Ærinde godt, Hr. v. Holck, kan De være vis paa, De skal være i Erindring i sin Tid." (I sin Dagbog

giver han en udførlig og levende Skildring af denne Færd). Engelske Krigsskibe færdedes da i vore Farvande, og det ansaas for umuligt at lægge Vejen over Sverige, hvorfor det blev bestemt, at han skulde tage over Fladstrand (Frederikshavn). Han maatte rejse Dag og Nat dertil. D. 22. sejlede han saa af Sted i en Fiskerbaad som Passageren "Musikant - Svend Ole Elias Hansen fra Hjørring" og naaede lykkeligt til Tønsberg næste Dag. Først efter nogle forcerede Rideture traf han d.24. den kommanderende General over det søndenfjeldske, Prins Christian August, der var paa Rejse, og fik afleveret Depecherne og talte med ham. Den følgende Dag tog han til Prinsen i Frederiksværn, og d.26. overgav Prinsen ham Depecher til Kronprinsen og gav ham mundtlig Besked om forskellige Ting han skulde sige denne. Han sejlede saa af Sted, men Vinden drev dem i nogle Dage ned langs den svenske Kyst, før den slog om, saa de kunde sætte Kursen mod Fladstrand, som de naaede uden Uheld d.28. om Aftenen. Næste Morgen tog han derfra og naaede efter en stærkt forceret Rejse d.1. September om Aftenen til Kiel, hvor han traf Kronprinsen, talte med ham og afleverede Depecherne. Kronprinsen lod ham udbetale et Gratiale paa 50 Rd. for Rejsen og ved Parolen blev det befaleet, at han ansattes til at forrette Tjeneste ved Kronprinsens Rgt. - Generalmajor Kardorff gav ham i 1812 en straalende Anbefaling, hvoraf ses, at han fra Septbr. 1807 til April 1812 har været hans faste Brigadeadjutant, (uanset, at han i Mellemtiden var blevet Kapt. og Kompagnichef i Bergenh. Inf. Rgt.). Ikke længe efter vendte han tilbage til Norge. Han var højt anset, blev Eidsvoldsmand og Stortingsmand. 1828 blev han Oberst og 1834 Generaladjutant.

- D.28. Juni 1809 blev C.C.Holck udnævnt til Ridder af Dannebrog.

D.1. August 1809 fik han Afsked af Sæetaten med Kommandørkaptajns Karakter. Skrivelsen, der findes blandt Skiftets Papirer, lyder saaledes:

"Vi Frederik den Siette

af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenburg; Giøre vitterligt: at nærværende Os Elskelig Velædle og Velbyrdige Carl Christian von Holck, Vor Consul af Tunis og Ridder af Dannebrogen, som fra sin Ungdom af har staaet i Vor Sø- Krigs- Tjeneste og deraf tilsidst paa 11te Aar som Sø-Capitaine, sig og imidlertid efter Eed og Pligt vel og berømmelig forholdet og ved alle Leiligheder og hvor han har været commanderet, saaledes efterkommet sin Skyldighed, som det en ærekiær tapper Sø-Officier og troe Tjener vel egner og anstaar; Men da han nu efter hans allerunderdanigste Ansøgning, er formedelst hans svækkede Helbred i Naade bleven entlediget fra Vor Sø-Krigs- Tjeneste, saa have Vi ham ei alene/ Vor skrivtlige Afsked for hans Os beviste allerunderdanigste troe og gode Tjeneste villet forsyne, men endog benaadet ham med Commandeur - Capitains Caracteer.

Givet i Vor Kongelige Residents Stad Kiøbenhavn den 1te August 1809

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

(Segl)

I.P.Wleugel. Steen Bille.

Afske
for
Søe-Capitaine von Holck
som Commandeur Capitaine. "

- D.20.Septbr. 1809 indgav han en Ansøgning til Kongen om Stadfæstelse for ham og hans Søskende paa deres gamle Familierettighed at føre Holckernes Vaaben og Hjelm. Hans Søn, Herredsfoged Carl Holck (om hvem henvises til P.T.1926 p.35-51) har i en efterladt Optegnelse oplyst, at Anledningen dertil var, at Grevinde Münster, efter at hans Fader i et Selskab var blevet præsenteret for hende, havde spurgt en anden, "om han var af de rette Holcker" - hvad hans Fader hørte. (Grevinde Amalie Münster - Meinhøvel, f. Baronesse Ompfeda, (1767-1814) var paa den Tid Hofmesterinde hos Prinsesserne Juliane Sophie og Louise Charlotte). - Om denne Sags Forhistorie og Behandling henvises til Personalhistorisk Tidsskr. 1923 p.240 ff.samt til de Ændringer og Tilføjelser hertil, der fremgaar af P.T. 1948 p. 99-101 og Tillægget til den dupligerede Udgave 1949 af Oberstløjtnant Ole Holcks Biografi ("Om Indledningen til Oberst Tønders Beretning"). - D.9.Februar 1810 skrev deres gamle Ven fra Paris "F.Sifred Vogt" (nu Legationssekretær i Madrid) nogle venlige Linier i Stambogen "en Time før han forlod Kiøbenhavn", og d.23.Marts 1810 malede Anne Margrethe Olrik en Stedmodersblomst i Stambogen.

D.19.April 1810 optoges C.C.Holck og Broderen i den danske Adel. Patentet, der nu findes hos Forstkandidat Christian Erik Holck, lyder saaledes:

" V I F R E D E R I K
D E N S I E T T E
A F G U D S N A A D E K O N G E
T I L

D A N M A R K O G N O R G E,
D E V E N D E R S O G G O T H E R S,
H E R T U G U D I S L E S V I G, H O L S T E N, S T O R M A R N,
D I T M A R S K E N O G O L D E N B O R G,

Giøre vitterligt: At V i, af særdeles Kongelig Naade til O. s ø e l ø s k e l i g e Carl Christian von Holck, Ridder af Dannebroggen, Commandeur-Capitain i V o r Søe-Etat og Consul i Tunis samt Broder

F r i d e r i c h C a r l F e r d i n a n d v o n H o l c k, V o r e s Oberstlieutenant og Commandeur ved Danske Liv-Regiments fjerde Bataillon, allernaadigst have funden for godt, at optage D e m, som skal nedstamme fra den n o r s k e a d e l i g e F a m i l i e H o l c k, iblant V o r D a n s k e A d e l, ligesom V i og herved, i Kraft af dette V o r t F o r n y e l s e s - P a t e n t, bevilge og forunde D e m, D e r e s æ g t e B ø r n og L i v s - A r v i n g e r, samt D e r e s æ g t e A f k o m, af M a n d- og Q v i n d e- K i ø n, at nyde og have alle de Privilegier, Friheder og Benaadninger, som alle andre af A d e l e n udi V o r e Riger og Lande nu nyde og have, eller herefter nyde og bekomme kunde, saa at D e, D e r e s æ g t e B ø r n og L i v s - A r v i n g e r, samt D e r e s æ g t e A f k o m, for rette D a n s k e A d e l s f o l k, af alle og enhver, skal æres, agtes og holdes, O g ville V i derhos allernaadigst benaade D e m med saadant Skiold, Hielm og Vaaben, som her afmalet og beskreven findes.

Vaabnet er paa langs deelt ved en blaae opreist Bielke. Første Feldt Sølv, hvori tvende røde Sparrer. Andet Feldt rødt, hvori en halv Sølv Lillie. Oven over Skioldet er paasadt en adelig Tourneer Hielm, prydet med en Guld Krone, af hvilken opstaaer en Sølv harnisket Arm, holdende en dragen Kaarde med Guld Fæste.

Hvilket Skiold, Hielm og Vaaben forbemeldte Commandeur Capitain C a r l C h r i s t i a n v o n H o l c k og Broder Oberstlieutenant F r i d e r i c h C a r l F e r d i n a n d v o n H o l c k, samt D e r e s æ g t e B ø r n og A f k o m, maae og skal bruge og føre, udi alle forefaldende ærlige og adelige Samqvemme, Forretninger og Leiligheder, paa alle Stæder og til alle Tider, efter eget Behag, som D e det til D e r e s Ære, Hæder og Zirat fornødent eragte kunde; hvorudi V i og V o r e K o n g e l i g e A r v e - E f t e r k o m m e r e udi Regieringen D e n n e m alletider allernaadigst haandthæve, beskytte og beskierme ville; Forbydende alle og enhver herimod, efter som foreskrevet staaer, at hindre, eller i nogen Maade Forfang at giøre, under V o r e s og V o r e K o n g e l i g e A r v e - E f t e r k o m m e r e udi Regieringen, D e r e s høieste Unaade.

Givet udi Vores Kongelige Residents-Stad K i ø b e n h a v n den N i t t e n d e April Aar efter C h r i s t i Fødsel E t T u s i n d e O t t e H u n d r e d e og T i og V o r e s Regierings A n d e t.

U N D E R V O R K O N G E L I G E H A A N D O G S E I G L.

F r e d e r i k R.

Kaas

Cold

Knudsen

Monrad

/H.H.Frost

-Øverst paa 1' Side er malet en Kongekrone. Vaabenet er indskudt i Teksten. Dokumentet er med Snore indhæftet i en brun Lædermappe med

indtrykte Guldornamenter i Kanten; ved disse Snore, der ender i rosetbesatte Kvaster, er der fastgjort en Trækapsel med det store kongelige Segl.

- D.28.April 1810 blev der meddelt C.C.Holck Afsked som Konsul i Tunis.

- D.18.Maj 1810 skrev "Monrad" (Etatsraad P.J.Monrad) i København nogle Verslinier i Stambogen, der ender med: " i varig Fryd hos elskte Mage - henglide blide Dine Dage! " .

- D.15.Novbr. 1810 ansøgte C.C.Holck paa egne og Broderens Vegne om "Fritagelse for Gebyr for det for dem udfærdigede Fornyelsespatent som Danske Adelsmænd; 499 Rd. 4 M. 7 Sk., da de nødvendige Bekostninger paa Patentet selv desuden beløbe sig til 112 Rd. 4 M. 8 Sk. Mine Børns Opdragelse, der i denne Tid medfører betydelige Udgifter, og mit lange og kostbare Ophold paa Fremmede Steder, forbundet med Rejse Omkostninger, som betydeligen haver svækket min Formue, ere de Grunde jeg vover at anføre for mit Haab om allernaadigst Bønhørelse".
- Ansøgningen blev bevilget d. 19. Novbr.

- D.4.Juni 1811 skrev Henriette Holck fra København et Brev paa Fransk til Madame de Schubart, a la salute sur Monte Nero: "De gjorde mig den behageligste Overraskelse, da jeg fra Dem modtog den henrivede Gave, som De har haft den Godhed at sende mig med Hr. Kammerherren. Jeg ved ikke, hvorledes jeg overfor Dem, elskværdige Veninde, skal udtrykke, hvor denne lille Medaillon har glædet mig, fordi det er noget af Dem selv; jeg værdsætter den uendelig højt, og jeg bærer den altid. De har vist mig, at De mindes mig med Venskab; jeg skal aldrig glemme den Godhed, som De og Hr. Kammerherren under vort Ophold i Pisa viste min Mand, mine Børn og mig; vi vil hele vort Liv være taknemlig for Deres Godhed. Vi var glade ved at se, at Deres Ægtefælle var fuldstændig rask. Jeg beklager dybt, at vi ikke havde den Ære at se Dem her; jeg hørte med stor Glæde, at De havde det godt. De har vænnet Dem til Toscanas skønne Klima, og en Rejse trætter altid - skønt jeg aldrig har befundet mig bedre end paa vore Rejser. Jeg har i den sidste Tid været meget indisponeret og syg her; den store Fugtighed skader mig. Min kære Holck glæder sig ved et ret godt Helbred, og mine Børn har det glimrende og er flinke til deres Studier. Jeg skal ikke skjule min Mands og mit Ønske om en Gang at rejse til det smukke Toscana for at træffe Dem der og sige Dem Tak, kære Veninde, men for vore Børns Skyld maa vi blive her nogle Aar endnu". (Hun beder bl.a. hilse Familien Partridge, Hr. Marassi og Hr.Paloni).

- Oehlschläger havde i 1811 udsendt sin Tragedie "Correggio" med en varmtfølt Dedikation til Dronningen. Disse Hyldestvers har C.C. Holck afskrevet, sikkert Udtryk for, at han delte denne Beundring.

- I Stambogen er malet en meget smuk Blomsterbuket; under den

staar, "Souvenir de Ketty Olsen", men ingen Datering. Hun var Datter af Konferensraad Peder Blicher Olsen eller Blicherolsen, (Broder til Etatsraad Gottsche Hans Olsen) og født i Tanger i Marokko, hvor hendes Fader i 1785-87 var Konsulatssekretær; hun døde ugift 1856. Da hun først ca. 1803 kom til Danmark, kan hun vel tidligst 1809 have gjort Bekendtskab med Henriette Holck, der først i December 1808 kom tilbage til København. - Christiane Heger (1782-1841) skriver 6.6.1806 til Oehlen-schläger: "Jeg har gjort en stor deel nye Bekiendtskaber, hvor iblandt et meget interessant, en Frøken Olsen; Du har uden Tvivl seet hende til Bruns, dog nok lagt mere Mærke til Søsteren, som dandser caracteer Dandse". (I Frederikke Bruns Hjem, hvor den beundrede Datter Ida var Midtpunktet, var den smukke Mariquitta Dreyer og hendes Søster Sophie - Helsøskende til Legationssekretær Guillaumo - efter Kongens Anmodning blevet optaget, da deres Fader, Geheimeraad C. Dreyer var død i 1810. En anden Veninde af Ida Brun var Jasmine Blicherolsen, der havde en klassisk skøn Skikkelse og hvis Talent for Dansen var blevet uddannet af berømte Lærere i Paris. Sammen med Mariquitta Dreyer dannede de et Trekløver, der med brændende Iver dyrkede Dans, Mimik og Deklamation). "Denne Frøken Olsen er intet Hverdags Menneske, hun er smuk, talentfuld og cultiveret og har fattet saa stor Godhed for mig, at de gale Mennesker her hjemme kalder hende min Kiæreste Dine Digte glæder hende ubeskrivelig, Aladdin især; Du maa vide hun er en ægte sydlig Plante, født i Afrika og opdraget der, i Amerika og tildeels i Frankrig vi var næsten daglig sammen Vi læste med hinanden, og jeg har siden du rejste ikke haft interessantere Omgang end hende. Hun taler italienskt, spanskt, fransk og engelsk.....". I flere senere Breve skriver Christiane Heger med Begejstring om hende, men af et Brev af 31/3 1807 ses det, at Forbindelsen med hende er ophørt: " ... Pigen selv er interessant og god, men ., Familien nemlig Fader og Moder duer ikke, er stolte, forfængelige, rænkefulde og ubetydelige".

Paa et ufuldstændigt dateret Blad til Stambogen ("Kjøbenhavn den 10 Iuli 181 ") har "Karren Munk" mellem 2 lette Friser af Forglemmigejer skrevet nogle Vers om Venskabet "til Evig Minde af vort venskab". Skriften er usikker og synes at skyldes en gammel Dame (maaske Justitsraadinde Karen Munk, f. Barfred, Moder til den Premierlt. Hans Munk, der var med ved Affæren ved Tripolis). - I Henriette Holcks lille Bog med Versafskrifter har ogsaa hendes Mand indføjet enkelte Ting, saaledes, vistnok i 1812, nedenstaaende, der er betegnende for Tiden og for ham, der nedskrev det;

"I Kassen, der ved Maskaraden i Søndags paa Hof Theatret var hen-sat til Gavers Nedlægning for Krigsfangerne i England, fandtes følgende paa en Femrigsdalers Banc Seddel:

Tag fangne Landsmand! her af trofast Broderhaand
 en Skiærv, som rækkes dig blandt frie Brødres Gammen!
 Den bittre Tanke saarer dybt min Aand:
 at Guld og Hierte boe saa sielden Sammen! -
 O! at Naturens vennehulde Stemme
 i Rigmands Bryst, som i den Armes, lød!
 han skulde aldrig, aldrig kunne glemme
 den Usles Trang og den forladtes Nød!
 Hvor froe bortgav han da ubrugte Skatte!
 og købte fryd, hvis Savn ei Guldet kan erstatte!
 Selv Arms blege Søn da fandt sig lykkelig,
 og han, som gav sit Guld - sig endnu mere riig!

Horatz".

- D.28.Maj 1812 er der i København i Stambogen indført et lille Vers om Haab og Erindring og nogle Linier, der slutter saaledes: "Erindringen af de Dage ieg har tilbragt med Dem vil altid være mig uforglemmelige. Igienkald Dem stundom med Venskab Deres inderlig Hendgivne Augusta Walterstorff". (f.1789 + ugift 1849, Datter af Kommandør Christian W.)

- Efter Ole Elias Holcks Dagbog har han d.7.Juni 1812 om Aftenen "giort Visitte til min Fætter Commandeur Capitain Holck".

- D.18.Novbr. 1812 blev C.C.Holck beskikket som Værge for "hans Frues Svagsindede Søster Kirstine Lund, opholdende sig i Aalborg".

- D.22.Novbr. 1812 fik han Udnævnelse som kar. Kommandør og udnævntes samtidig til Chef for Linieskibet "le Dalmate" paa Schelden.

- Efter at Englænderne havde taget den danske Flaade blev en Del Søofficerer og Mandskab efter Napoleons Forslag i Tiden 1808-13 kommanderet til Tjeneste paa den Flaade, han lod bygge og udruste i Scheldeflodens Munding.

- D.13.Januar 1813 udstedtes der Bevilling for ham og hans Hustru til at sidde i uskiftet Bo og i sin Tid skifte med Samfrænder.

- D.8.Februar 1813 skriver Kontreadmiral, Guvernør i Ostindien G.S.Bille i København følgende i Stambogen: "Med sand Glæde nytter jeg Deres Tilladelse, imellem saamange skjønne Venskabs-Minder, saamange umiskjendelige Præg paa Højagtelse for Deres Værd, at maatte blande mit Hiertes lige Følelser, mit oprigtige Tak for Deres Godhed imod mig, og mit Ønske om Held paa Deres forestaaende Reyse - for Deres bestandige Velgaaende - og om Vedligeholdelsen af Deres Yndest og Venskab". Paa et i Stambogen indklæbet Blad, dateret s.D. København, skriver Thea Lundbye: "Hvilket Iordens Gode skulde jeg ey ønske dem! det er min Glæde at have været kiendt af dem! Det er Tanken om stundum at erindres af dem, der er min eeneste Trøst ved vor Skilsmisse". (Hun var vistnok Søster til Sekretær H.W.Lundbye; efter Dagbøgerne har der været brevvekslet med hende).

- C.C.Holck tog af Sted d.16.Februar sammen med sin Hustru, men blev paa Grund af Konjunkturerne hindret i at tiltræde Tjenesten paa

"le Dalmate"; han naaede kun til Altona, hvorfra han kom tilbage d.3. Maj. - Under Opholdet i Altona skriver Wilhelmine Walterstorff d.12. April i Stambogen og takker for "alt det Venskab, De og Deres gode Mand saa ofte beviiste Os", nu "da Øyeblikket hvor og De, gode frue Holck forlader os, nærmer sig". (Hun var født 1792 og døde 1853; i 1815 blev hun Hofdame hos Prinsesse Caroline Amalie og 1839 Kammerfrøken hos Dronning Caroline Amalie. Hun var Søster til Augusta W.)

- D.25.April blev Ferdinand Holck konfirmeret i Roskilde Domkirke af "Hs Højærværdighed Hr. Amtsprovst og Ridder Hertz".

- Efter kgl. Resolution af 29.Maj fik C.C.Holck godtgjort 369 Rbd. + 421 Rbd., "som Udgivterne paa hans afbrudte Reise til Frankrig havde oversteget det Reglementerede".

- Ved denne Tid boede Familien ved Nørre Vold Nr. 164, hos Garver Talbot, hvor Huslejen for Tiden 1/11 1813 - 1/11 1814 udgjorde 400 Rbd. Sølv Værdi foruden Skatterne ca. 200 Rd. N.V.

D.8. Juli 1814 lejede de "fra Michaeli dette Aar" en Lejlighed i Nr. 255 ved Vestervold ("Philosophgangen") af Købmand Schrøder for 700 Rbd. Sølv Værdi aarlig foruden alle Skatter og Afgifter, der skulde svares af Lejligheden. Lejemaalet omfattede: "7 Værelser med Kakkelovne, et Portkammer iberegnet, Kjøkken i Kjelderens, hvori et Kammer med Kakkelovn, en Vinkjelder, Spisekammer og en stor Pakkjelder, endvidere 4 Kammere under Taget, Vognremise, Staldrum til 4 Heste med Karlekammer, hvori Kakkelovn, Hø- og Halm Loft og desuden et andet Loft, det hele Tørreløft samt Brugen af en Kulle". - Kontrakten findes blandt Skiftets Papirer.

- Her ligger ogsaa et Patent for Kommandør C.C.Holck som Medlem af Frimurer-Logen Zorobabel.

- D.15.Febr. 1815 har H. Tetens i København skrevet følgende til Stambogen: "Bitte Frue Kommandør! - Gid En må alstaand spør' - Det gaaer Hinner vel - Til Liv og til Siæl! - Men glem no it - At tænk' en Bit - Paa de Wiborg Folk - Og hilsen hr. Holck!" - Og Sanna Tetens skriver et Vers, der begynder med: "Jeg aldrig glemme skal de Dage - Jeg saa fortroelig hos Dem nød". (De har vel boet hos hende under et Ophold i København. Henrik Tetens (1759-1816) var Major, Vicelandsdommer og Herredsfoged i Fjends - Nørlyng Herreder, Viborg; han var i 1790 blevet gift med Susanne Elisabeth Strøm, (1769-1830). Han var Søn af Biskop Peder Tetens i Viborg og Anania Wederkinch. Det bemærkes, at Henriette Holcks Moster Elisabeth Gleerup var gift med Kancelliraad W., der 1758-77 ejede Hovédgaarden Kyø).

- C.C.Holcks Udgiftsbog for Tiden 15.Septbr. 1815 - 2.April 1816 har kun lakoniske Dagbogsnotater med mange Forkortelser, der ikke sjældent er ulæselige. Det er fundet naturligt at gengive næsten alle disse Notater fra det sidste halve Aar af hans Liv.

- D.15.Septbr. 1815: "var hos Sehestetz, Lytzen. .. Flyttet

Sove Kammer i Dag .. Jfr. Loft i E.M." - I Marginen er noteret "Dreyeren 11.gang"; han kom hver Uge. Det samme gælder "Nyborg"- (Det kan næppe afgøres, hvilket Ægtepar Sehested der er Tale om. Rimeligvis har det enten været daværende Kammerherre og Jægermester i Kbhvns. og Nord-sjællands Distrikter, senere Geheimeraad og Overjægermester Christopher Frederik Sehested (1758-1833), gift m. Henriette Fabritius (1774-1819), eller den senere Generalmajor og Kammerherre Johan Frederik Gyldenstjerne Sehested (1765-1830), som i 1815 var kar. Oberst og gjorde Tjeneste ved Livreg. Dragoner; han var da gift med Hedevig Kaas, f.1774 + 1833).

- D.16.: "Anders hos Haxth. med Termometeret .. var her i E.M. Wargas". (Det er Grev Edouard Romeo Vargas de Bedemar (1768-1847), om hvem bl.a. henvises til Pers. Tidsskr. 1945 p. 120 ff. Han kom efter et omtumlet Liv til Danmark i 1809, tilskyndet af sin gode Ven, Kammerherre Herman Schubart, hvis Slægtninge her i Landet, bl.a. Grev Ernst Schimmelmann, var ham en udmærket Støtte. Han blev i 1810 Medlem af Oldsagskommissionen og fik s.A. Understøttelse til en Rejse til Norge i mineralogisk og økonomisk Øjemed, og efter sin Tilbagekomst blev han i 1813 udnævnt til Kammerherre og fik en aarlig Pension paa 1200 Rd. Under en ny Rejse til Kongsberg Sølvværk sluttede han Venskab med Prins Christian Frederik (Chr.VIII.) og blev efter dennes Tronbestigelse Chef for det naturhistoriske Museum). - D.17.: "var hos Pløyens i E.M., traf ham ikke, imidlertid været hjemme Rosenvinge, Johansen - i E.M. Lt. Obelitz - var nød til at gaae til Sengs i E.M. - Min Søster M. og Aften". (Johannes Baltzer Gebhard v. O., f.1791, + 1927 som Kaptlt., blev Premierlt. 24. 9. 1815; han var Søn af Kommandørkapt. Ove v. O. - Charlotte Holck kom jævnlig og spiste til Middag og blev til Aften. Hun kom endnu 1 Gang i Septbr., derefter 8 Gange i Oktbr., 8 i Novbr., 5 i Decbr., 6 i Januar 1816, 3 i Febr., 1 i Marts. Enkelte af disse Dage kom hun dog kun til Middag eller kun til Aften.). - D.18.: "Carl hos Haxth., det var lille Christ. Geburtzdag .. Frue og Frøk. Weinvich, Frue Lindholm og - Comand. Rothe - i E.M. Gr. Vargas fik af Malte Bruuns Geografværk N° 2 - 13. og 16.deel". (Niels Henrich Weinwich (1755-1829), Student fra Bergen, blev, efter at have udsendt en Række historiske Arbejder, i 1786 Medlem af og Sekretær ved Det Genealogisk-historiske Selskab, hvilket han var til 1810. I 1805 blev han Bibliotekar i Kronprinsens civile Departementskontor, 1808 ved Kongens Haandbibliotek; 1811 blev han Justitsraad og 1826 Etatsraad. Han udarbejdede "Dansk - norsk Kunsthistorie (1811) og "Dansk, norsk, svensk Kunstnerlexicon" (1829). I 1788 var han blevet gift med Anna Marie Møller (1759-1835). Deres Datter var Anna Cathrine W., der døde 1877. - Carl Adolph Rothe, f.1767, + 1834 som Kontreadmiral, blev 1812 Kommandørkapt., først i 1817 Kommandør; han var gift med Benedicte Ulfspærre, f. Tuxen.) - D.19.: "var hjemme, Prof. Fenger, i E.M. J.R. Weinvich, Commandeur Rosenvinge" (Kon-

ferensraad, Professor, kgl. Livkirurg Christian Fenger var født 1773 og døde 1845; han var gift med Else Christine Henningsen (1786-1841). Han var Broder til Sognepræst Rasmus F. ved Frelser's Kirke).

- D.20. Septbr.: "i E.M. Fru Hesselberg og Søn, Wargas, Dyssel". (Oberstløjtnant Heyms Søster Ellen Ide Christine, f.1758 i Æbeltoft, + 1844 i Kbhvn., var Enke efter Byskriver i Æbeltoft, senere Sorenskriver over Yttre Sogn i Bergens Stift Engelbreth H. (1755-1813); de havde kun een Søn, Ludvig, f.1793, + ugift 1844 som Kontorist i Kbhvn.).
 - D.21.: "Lundbye ". - D.22.: "Sehested ... Prof. fenger - den unge Walterstorff, som er bleven Off. kom her". (Fra denne Dag til Udgangen af Novbr. 1815 er der efter Notaterne kun 6 Dage, hvor Prof. Fenger ikke har været der. I December kom han 19 Dage, i Januar 1816 15 Dage, i Februar 9 Dage, i Marts 12 Dage. - Ernst Christian W. - Søn af Kammerherre, Kommandør Chr. W. - var født 1796 og blev 20.9.1815 Sekondlt., han døde 1852 som fhv. Kaptlt., Kammerherre og Kæmmerer ved Øresunds Toldkammer). - D.23.: "den unge Heusch og Bilsted kom, d. l. at bede Farvel". - D.24.: "Lt. Obelitz i F.M. - Frue Loft, i E.M. Haxth. og børn at drikke The. Mlle Jensen og broder". (Fru Loft er vistnok Charlotte Loft, f.Dichmann (ca.1761-1837), Enke efter Rektor Peter Loft i Helsingør (ca. 1742-1804); hos dem havde en Søster til Anne Margrethe Olrik været i Huset, og Henriette Holck havde boet i Helsingør i sidste Halvdel af Aaret 1800.) - D.25.: "ude i Dag .. Syg i Dag, maatte gaae i Seng". - D.26.: "Lod sætte Fonteneller - Haxt. hos Krags, skrev Heym til". - D.27.: "hos Haxth. - En uheldig Dag - Frue Monrad, E.R.Gløersen. Min Kone Syg, en ubeh. Dag". (Ulrich Jørgen Gløersen, f.1757 + ugift 1826, var Krigsraad og Bureauchef i Generalitetet, da han 1802 blev Justitsraad, og var Ekspeditionssekretær i Generalstabens Bureau, da han i 1812 blev Etatsraad. Han arvede ikke ubetydelige Midler efter sine Forældre og nær mødrene Slægt). - D.28.: "var hieme i Dag, min Kone laae sig i Dag, da hun er Syg - Krags i Eft. Midd. - Sand bet., Haxth. kiørte os Sanden hiem". (Rasmus Krag, f.1763 i Norge, + 1838 som Generalløjtnant, var i 1815 kar. Oberst og Kommandør for den danske Ingeniørbrigade; han var 1799 blevet gift med Frederikke Jørgine Sehested fra Broholm, f.1773 + 1834). - D.29.: "Frøken Weinvich. Dyssel drak The - var ude i FM. - Prof. fenger forbandt og optog Fontenellerne og lagde Nye. - børnene foræret mig en Stok". - D. 30.: "Hr.Reinecke sin Maaned 20 Rd. - alene hieme". (Reinacke er formodentlig Drejeren).

D.1.Oktobert; "i F.M. Frue Salkow og 4 Døtre gjorde Vissite - i E.M. Obst. Funk, K.H.Haxth. og Justitz R. Hamelef - børnene hos Krags, vi var og budne". (Johan Adam Ulrich Salchow (1774-1859), der 1815 var Major i Guidekorpset og Overadjutant i Generalstaben og senere blev virkelig Genralkrigskommissær i Hertugdømmerne med Obersts Karakter,

havde i 1802 faaet Tilladelse til at ægte Eleonore Christine Friederikke Bennicken, + 1817. - I Hirschs Militærpersonalia nævnes ingen Oberst Funk (Funch, Funck); af de andre nævnte kan der kun være Tale om Jens Funch (ca. 1755-1829), der 1802 blev Eskadronschef, 1809 kar. Oberstløjtnant. Han blev fradømt Chargen 1810 efter en Overkrigskommissionsdom, men fik i 1811 Afsked med 300 Rdl. Pension og i 1813 Tilladelse til at bære Felt Han var i 1783 blevet gift med Anna Munch). - D.2.: "Cf.R. Monrad, i E.M. Frue Hesselberg og Søn". - D.3.: "første Gang brugt Sasapareille Couren, var alene i Dag. - Oberste Krag kom i Aften". - D.4.: "var ude". - D.5.: "Min Kone hos Haxth., Dalborgo, Lundbye. - Haxth. kom i E.M., lille Chr.". ("Dalborgo" er Diplomaten Olinto dal Borgo, se Dagbog 28.6.1807). - D.6.: "var hos Sehested, Lytzen. Var hie^me heele Dagen, gik tidlig i Seng. Mad^{me}Cabot kom i E.M.". (Marie Cabott, f.Komtesse Pericoli, (ca. 1778-1851), Enke efter Hofdekorator Johan Herman C. (ca.1756-1814). - D.7.: "Dys-sel i E.M., Frue Lindholm i F.M.". - D.8.: "fik Plaster paa Maven". - D.9.: "var ude i Dag". - D.10.: "Gløersen kom i E.M., Frue Loft og Christian, Lotte, Frue Hesselberg kom. Min Kone hos Holckes". - D.11.: "Jfr. Loft i Dag - var ude, min Kone i slet Houmeur. - Lt. Obelitz". - D.12.: "var hos Lytzen; Brokkenh. kom, min Søster i Aften - i Gaar kom Sigerhorn til hende". ("Sigerhorn", senere skrevet "Sigenhorn", er vistnok Lucas Emanuel Christoff Ziegenhorn (ca. 1763-1833), der i 1809 var blevet Major og Kommandør for norske Liv Rgt^e 4. ann Batl. og i 1816 blev forflyttet til Kronens Rgt. I 1826 blev han kar. Oberst og fik Afsked 1830 med Generalmajors Karakter. Han var, vistnok 1799, blevet gift med Elisabeth Cecilie Jacobi, f.ca. 1757, + 1830 i Helsingør). - D.13.: "var ude i Dag hos ... ". - D.14.: "Hr. Doct. Claudi fra Aalborg kom med 2de Sønner gjorde Vissite. - var ude. Haxth. foræret os Kartofler. Biskoppen var her". (Sjællands Biskop Friedrich C.C.H.Münter (1761-1830) var ogsaa Kirkehistoriker og Arkæolog og havde en meget betydelig Samling af Oldsager, især Mønter. Han var gift med Maria Elisabeth Krohn (1771-1842) Forfatterinden Friederike Brun (1765-1835) var hans Søster. Hans Søn Balthazar (1794-1867) blev Holmens Provst og kgl. Konfessionarius. En ældre Søn Herman (1792-1867) studerede Jura, men blev 1817 Forpagter af Billesborg og 1829 Brandforsikringskasserer, senere Justitsraad. Sønnen Theodor (1798-1841) blev cand.jur., kgl. Raadmand i Kbhvn. og Justitsraad). - D.15.: "Frue Hesselberg, Søn, Obst. Krag. - i F.M. Capt. Jensen, ... Callésen F.M.". (Johan Henrik Ferdinand Jensen (ca. 1780-1861), Fændrik i 1.jydske Inf.Rgt. 1797, Stabskaptajn 1811, Afsked 1816, kar. Major 1817, fm. ugift).

D.16.Oktober: "Jfr. Loft i E.M. - Treskow - den Unge Scharling med Rente Penge fra sin Fader for Jens Erichsen i Austrup". (Treskow kunde være daværende Højesteretsadvokat, senere Generalfiskal og Gehei-

mekonferensraad Willum Frederik Treschow, (1786-1869), eller hans Fader, fhv. Højesteretsassessor og Amtmand i Roskilde, Konferensraad Michael Treschow (1741-1816)). - D.17.: " var i Dag hos Lytzen, talte Rode. Claver Spilleren hos ferdinand" (han kommer herefter hver Uge).
 " den unge Mynther og Kierstein var her - om Forelæsninger af Prof. Olufsen - Haxth.". (Carl Ludvig Kierstein (1793-1862), cand.jur. 1815, senere Kommitteret i Rentekammeret og Konferensraad). - D.18.: "Weinvich - Min Søster i Aften, kom ey til Mid., da Sigenhorn Reyste i E.M. - Den unge Claudi kom her i E.M." - D.19.: "var hos Lytzen. Den unge Mynther i Aften Balth., - Theodor bleven Student". - D.20.: "var ude i Dag hos Lytzen paa Amalienborg. - I E.M. en Rasende Gigt". - D.21.: "Hr. Ording var her med Contract, bud hos Weinvich, fik bøger; brev fra Heim. Dyssel kom". - D.22.: "børnene buden til Haxth. i Dag. E.M. Krags kommer. Lt.Obelitz kom og drak The". - D.23.: "var i Dag hos Lytzen. - Obst. Krag og Frue i E.M. - mødte Floberg i F.M.". (Han er vel en nær Slægtning af Caroline Astrup, f. Floberg, (ca.1785-1850), der i 1807 bekendtgjorde, at hendes Mand, Generalkrigskommissær Chr.Haagen A., Byfoged i Varde, f.ca. 1767, var død; de døde begge i Christiansfeld. En Andreas Gustavesen Floberg fik 10.5.1775 Borgerskab som Haarskærer i Kbhvn.) - D.24.: "var hjemme i Dag. Hr. Floberg i E.M., Frue Hesselberg og Søn - Et. R. Gløersen. Drak The". - D.25.: "Frue Monrad i E.M. - brev fra min Broder - brev til min Broder". - D.26.: "var i Dag hos Lytzen. - Hr. Floberg kom". - D.27.: "var hos Lytzen, min Kone noget utaalmodig og Syg". - D.28.: "Min Kone har ieg sagt alt. Her var ingen i Dag". - D.29.: "var hos Lytzen. - Frue Knudsen og Frue Jessen kom her. En Skræk. Nat". - D.30.: "var hos Sehesteds. M^d Dalborgo, Mand og Baron Schubart gjorde Vissite. - ...". - D.31.: "var hos Lytzen, Krags i F.M."

D.1.November: "var ude i Dag hos Sehested. Comand. Wleugel kom i Dag - gik Tidlig i Seng". (Comand. Wleugel kan være den tidligere nævnte Peter Johan W., der den Gang kun var Kommandørkaptajn, idet den anførte Betegnelse af og til i Dagbøgerne ogsaa omfatter Kommandørkaptajner, men det kunde ogsaa være daværende Kommandør, senere Kontreadmiral Cornelius Wleugel (1764-1833); han var gift 1) med Juliane Marie Holmskiold, 2) med Antoinette Magdalene Dorrien). - D.2.: "var hos Lytzen .. Frue Knudsen i E.M., gik strax". - D.3.: "maatte i Morges gaae til Sengs, da ieg falt i besvimelse og var meget Syg. - Frue Hesselberg og Søn, Obst. Krag og Funk". - D.4.: "J. Loft i E.M. - Ch.Dikman i Aften". (Det er formentlig Frederik Christian Dichmann (1788-1872), gift med Sofie Frederikke Qvistgaard (ca. 1796-1847); han havde netop i Septbr. 1815 faaet sin Afsked som Sekondløjtnant efter at have mistet sin ene Arm i Kampen ved Lyngør i 1812, i 1813 var han blevet Dannebrogsmænd, efter at han allerede 1809 var blevet Ridder for udvist godt

Forhold i en Kamp mod Englænderne. Han blev saa Krydstoldinspektør, senere Toldinspektør i Svendborg og efterhaanden kar. Kaptajnløjtnant og kar. Kaptajn). - D.5.: "børnene er buden hos Krags i E.M. - Oberste Suchow og den unge Hesselberg". (Her er rimeligvis Tale om Clemens Sirah Suchow (1755-1833); han var i 1815 Oberstløjtnant, kar. Oberst og Kommandant for sjællandske Jægerkorps' 2. annekterede Batl.; han blev afskediget 1816. Han var gift 3 Gange; med sin 2. Hustru blev han gift i Kbhvn. 1813; det var Wilhelmine Elisabeth Mentz (1774-1818). Ifølge Stamtafviene/^{Castenschiold} i D.A.A. blev ganske vist F.C.F.Holcks Svigerinde Caroline C. (1771-1831) i 1810 gift med Oberst Friederich Gustav Jacob von Suckow, f. 1781, fra hvem hun senere blev skilt, men af Hirschs Militærpersonalia ses det, at han, der 1813 var blevet Stabskaptajn, senere blev fradømt sin Charge for "Forbringelse af Compagnicassen og Desertion", men dog i 1818 fik Eresoprejsning og simpel Afsked mod Forvisning fra Riget. Hirsch nævner ikke, at han skulde være Oberst, og i alt Fald synes han ikke at kunne have været Oberst i 1815).

D.6.November: "var hos Lytzen i F.M. Frøken Rosenkrantzerne og M^d Cabot". - D.7.: "I Eft.Mid. Haxthausen og Frue". - D.8.: "var hos Lytzen - Carl Dandse hos Krags - bekom Smør 2 Fierd. fra Holckes - holt op med Satzaparaille Couren". - D.9.: "hie^me i Dag - Smør, Svibler etc. fra Haxth. - var meget Syg i Nat og i Aftes. Nyborg i E.M. hos Carl". - D.10.: "var hos Lytzen, Hr. Ording var her og siden Hr. Løngborg og talte med mig. Dyssel i E.M. - Min Kone meget syg i Dag". - D. 11.: "En skrækkelig Diarée nu i 3de Dage - endnu i Aften. Lt. Obelitz i E.M.". - D-12.: "Co^mand. Rothe, E.K.Monrad. - i Nat skrækkelig hæftig D. - Ferd. begyndt at gaae paa forelæsninger hos Prof. Olufsen, Ørsted og Wiborg paa Classens Instituttet, i Onsdags d.8de hos Prof. Begtrup og siden Torsdag, Fredag, Mandag ugentlig. - Oberst Krag, frue Hesselberg og Søn, den lille W.Krag hos børnene". - D.13.: "En skrækkelig D. i Nat, intet Sovet". - D.14.: "En skrækkelig D. i Nat - fik B^ampresser". - D.15.: "noget D. i Nat. - Min Kone Syg og i Slet Humeur. - F.M. Ad. Lassen" (kar. Kontreadmiral Lorentz Fjelderup Lassen, f. 1756, + 1837, gift 1786 med Helene Charlotte Nordtmann, f.1767 + 1841). "E.M. floberg og Hesselberg".

D.16.November: "Jfr. Loft i E.M. - skrev Bülow, Lytzen - Fik Lys fra Haxth.". - D.17.: "Haxth. i E.M.". - D.18.: "Lytzen kom i Aften". - D.19.: " Mlle Jensen og broder - Dalborgo og Cadeten - Frøken Walterstorff - sendt Lytzen brevet til Bülow". - D.20.: "Dalborgo i Aften og Cadeten". - D.21.: "Anders hos Walterstorff, Weinvich hos Hielm med brev. - Frue Krag i F.M. - Ployen i F.M.". - D.22.: "K.H. Haxth. og Frue i F.M.". - D.23.: "Hr. Gladt kom her, brev til Lytzens - Hr. Nyborg i E.M.". - D.24.: "Jfr. Loft - brev og bøger fra Schubart". - D.25.: "Hr. Lundbye kom her, tog ey imod ham - Oberst Krag". - D.26.:

"Frue, Hr. Dalborgo - Weinvichs i F.M. - Hesselberg". - D.27.: "bud hos Lytzen. - Spectakler i børne huset siden i Løverdags". - D.28.: ".?. brev fra Hr. Petersen. - Frue Krag i E.M. - Dyssel blev ey modtaget. - i Aften Lytzen". - D.29.: "brev fra Wargas. - den unge Mynther". - D.30.: "Lt. Obelitz".

D.1.Decbr.: "lille Haxth. i E.M. og Mid. - betalt Dreyeren for Haxth. - Capt. Jensen". - D.2.: "brev til Schröder i Glykstad og til Gr. Wargas i Slaglille ved Sorøe - brev fra Haxth. ". - D.3.: "Haxth. og børn i Aften. - Min Søster Syg". - D.4.: "min Kone meget Syg - Bis-kop Mynter". - D.5.: "Frue Hesselberg og Søn". - D.6.: "Gøricke, Dyssel; den unge Mand fra Vogts kom og bød Farvel". - D.7.: "Gløersen i E.M., Herm. Mynther, Capt. Staal i F.M.". (fhv. Kaptajn i Søetaten Lauritz Andreas Staal, f.1767 + 1824, gift med Johanne Margrethe Schilsmüller). - D.8.: "brev fra Haxth. og ansøgningen. - Frøken Weinvik og Jfr. Caroc". (vistnok Thomasine Marie Caroc, f.1785, Datter af Overauditor Frederik Carl Caroc (1756-94) og Inger Christine Møller, f.1750 + 1799). - D.9.: "Frøken Walterstorff, Gøricke, Dyssel - Haxth. - i E.M. alene hieme - brev fra Schröder, Hr. Grånckov kom". (Maaske staar der Gramkov. - En Rudolph Gramkow faldt efter Aarhus Stiftstidende ved Fredericia 6.7.1849). - D.10.: "Frue Monrad og M^d Kock - Frue Knudsen i E.M. - Carl hos Haxth". - D.11.: "obst Krag i E.M.". D.17.: "Justitz R. Weinvich, Haxth., Dalborgo, Hesselberg". - D.18.: "havde bud hos Lytzen 2de Gange, skrev Lyngbye til i Dag". - D.19.: "havde bud hos Lytzen og skrev ham til - bud fra Ernst - brev fra min Broder med 411 Rbd., skrev ham til. - Børnene Indsecter fra fenger."

D.20.December: "bud hos Lytzen, havde bud hos E.K. Bagger med 375 Rbd. for min broder, var ikke hieme. - hos frue fenger som er Syg". - "Anders bet. i Dag Rente Penge for min broder hos Bagger. - Ob^t Weitzman kom i F.M.; i E.M. Jfr. Loft, Frue Krag". (Etatsraad Bagger er vistnok Rasmus Langeland Bagger (1764-1819), der i 1809 var blevet Politimester i Kbhvn., i 1813 Etatsraad og 1814 Borgmester i Kbhvn.) - D.22.: "Frue Dalborgo og Cadeten de Long. - Dyssel i E.M. - Spist 1 Gang ved Taflet". ("Cadeten de Long" er vistnok Baron Schubarts Plejesøn Herman Delong; han ses ikke at have været dansk Kadet). - D.23.: "Haxth. i Aften - Frue Monrad og Sørensen". - D.24.: "i E.M. Frue Knudsen og Søn, den yngste, som er blevet Consulat Secretair i Tunis. - Capt. Jensen". (Andreas Peter Knudsen (1793-1865), blev cand.jur.: 1815, og fik d.8.1.1816 Udnævnelse til Konsulatssekretær; han ankom d.2.8. s.A. til Tunis. I 1822 blev han Generalkonsul i Tripolis. Da Byen jævnlig blev bombarderet, fik han i 1835 Tilladelse til at rejse hjem. I 1836 ophævedes Konsulatet, og han blev sat paa Ventepenge og udnævnt til Geheimelegationsraad). - D.25.: "I Dag er ieg 57 Aar - Frue og Oberste Krag. - Carl buden til Haxth. Mid. og Aften. - E.M. Dyssel og

Hesselbergs". - D.26.: "Børnene til Krags i Aften, her var Haxth". - D.27.: "Krags her i Aften - C.Pløyen, Comand. Sølling". (Peter Norden Sølling, f.1758, + 1827, Stifteren af "Bombebøssen"). - D.28.: "Dalborgo - Fik i E.M. China af Prof. fenger - Hr. Herm. Mynter kom i E.M. - Hesselberg i Morges". - D.29.: "brev til Hr. Casserer Hielm - min Kone ude at se paa Værelser. Hr. Reinecke seet paa Værelser for os. - Jfr.Loft - bud hos Ernst". - D.31.: "børnene hos Pløyens i Aften". (Samlet Udgift i 1815: 8563 Rbd.).

D.1.Januar 1816: "Frue Hesselberg og Søn, Capt. v.Prangen". (Frederik Ernst Prangen (1781-1841) var i 1816 Kaptajn ved Ingeniørerne; i 1838 blev han Chef for Ingeniørkorpset; han var fm. ugift). - D.2.: "Mlle Jensen og Broder - Min Kone hos Haxthausens. - frue Rosenvinge, Jfr. Lundbye". - D.3.: "I Dag er Carl 14 Aar, gud lad ham Voxe og blive et Godt Menneske. - Frue Monrad og Md. Kock i E.M.". - D.4.: "var her i E.M. Haxth. og Frue Knudsen og Søn". - D.5.: "børnene hos Pløyens i Aften"; - D.6.: "den unge Wolff fra Monrad - den unge Knudsen". - D.7.: "Hr. Walter kom for at vilde have Mynter. - Comandeur Johansen kom i E.M.". - D.8.: "var her i Aften den unge Knudsen i Uniform. - Ob.Weitzmann kom". - D.9.: "Oberste Krag i E.M.". - D.10.: "Mlle Vogt og lille Bang spiste til Mid. - Pløyen kom i F.M.". - D.11.: "Anders hos Hielm". - D.12.: "brev fra Md. Wolter til min Kone - børnene hos Pløyens, det er Christians Geb.D.". - D. 13.: "meget Syg i Dag, var alene Hie^me". - D.14.: "var alene hie^me. - var i E.M.Dyssel og unge Knudsen, - Ch. Pløyen hos børnene. - Hr. Walter". D.16.: "frue Knudsen og Søn". - D.17.: "i E.M. Hr. Walter. - Frue Knudsen". - D.18.: "Haxthausen i Aften. Jfr. Loft i E.M. - brev fra Haxth.i Morges". - D.19.: "i E.M. Obel, Funk". - D.20.: "heele denne Uge Urinen standset af og til, meget Syg". - D.21.: "var meget Syg af Vandet - I E.M. Mlle Jensen og Broder, Sec. Knudsen - børnene hos Haxthausen, Cf. Monrad i F.M.". - D. 22.: "meget Syg af Urinen - kom ingen". - D.23.: "meget Syg". - D.24.: "endnu meget Syg af Vandet kan ikke holde det - Frue Knudsen kom her. - Cancelli R. Schmith fra Holbeck". (Her kunde muligvis være Tale om Kontorchef i Kancelliets Revisionsdept. Jørgen Sthør Smith (1765-1836), der 1810 blev Kancelliraad, eller om Chef for 1.Revisionskontor for Købstadsregnskaberne under Danske Kancelli Hans Peter Schmith, der 1809 blev Kancelliraad og efter at være afskediget ved Kontorets Ophævelse 1814 døde som Justitsraad 1826, 81 Aar gl. For ingen af dem er der dog fundet nogen Tilknytning til Holbæk, specielt intet Slægtskabsforhold til Sognepræst i Holbæk Troels Smith (1784-1821). Men de kan jo have besøgt Bekendte i denne By). - D.25.: "ligeledes i henseende til Vandet. ...". - D.26.: "Ret Syg af Vandet og Gigt. - Fru Jessen i Aften". - D. 27.: "noget bedre, men Vandet Piner. - bud hos Classen og Weinvich, - Frue Knudsen F.M.". - D.28.: " - Gud lad Kongen Leve". - D.29.: "Mlle

Jensen og broder. - Biskoppen. - Andersen kom her". - D.30.: "G.C. Classen, Mlle Loft". - D.31.: "Haxth., Dyssel. - Andersen kom her - Frue Loft".

D.1.Februar: "Andersen kom her - faaer anordning i Morgen. - Etats Raad Gløersen gjorde Vissite, Jfr. Loft. - Qvitterede en Steen". - D.2.: "Et.R. Monrad kom - G.Weitzman". - D.3.: "Krags børn Dikman hos børnene". - D.4.: "Snee heele Dagen, ingen var her. - den unge Knudsen i Aften". - D.5.: "Snee heele Dagen. - i Gaar E.M. børnene hos Haxth. - Obst. Krag kom her i Gaar". - D.6.: "Snee i Dag". - D.7.: "Snee. - Frue Krag i E.M." - D.8.: "Frue Hesselberg kom her i F.M. om Værelser. - Frue Haxthausen og 2 børn". - D.10.: "Obst.Krag kom i F.M. - Frue Knudsen i E.M.". - D.11.: "brækket mig i Dag heele F.M. - Mad. Koch og Datter. - Mlle Jensen og broder Capt. Jensen - Weinvich. - Dyrre Steg fra Haxth. - Capt. v.Prangen". - D.12.: "Frue Lindholm - Monrad - den unge Knudsen. - Qvitt. den Anden Steen". - D.13.: "børnene hos Fløyen". - D.14.: "fik Bøger fra Knudsens. - Haxth. i Aften til The - den unge Hammerik kom, og accorderede med ham for at maneducere ferd. til Dansk Jurid. Ex.". (Det er maaske den senere By- og Herredsfoged i Nakskov Peter Carl Christian Hammerich, f.1795, + 1856, der netop i Jan. 1816 var blevet juridisk Kandidat, eller den C.F.H., der blev exam.jur. 1814 og døde 1849 som fhv. Fuldm. i Kentekammeret). - D.15.: "var her ingen". - D.16.: "Lille Chr. - Haxth.". - D.17.: "Frue Knudsen og Søn, fik juridiske bøger 28 stykker fra Knudsens - Maneduc-teuren Hr. Hamerich begyndt med ferd." - D.18.: "Hr. Walther - børnene hos Fløyen". - D.19.: "Dyssel i Aften". - D.20.: "bud fra . . . , lod høre til Baronens. - Dyssel i E.M. - D.21.: "brev fra Gl. Scharling, Cf.R.Monrad i F.M." - D.22.: "Frue Krag - Carl hos Haxth." - D.23.: "Frue Monrad i E.M.". - D.24.: "den unge Knudsen - fik Forærende fra Frue Knudsen. - Haxth. i E.M.". - D.25.: "Frue Knudsen i F.M. - spiste her"(høst) Gordon - børnene paa Comoedie med Haxthausens". (En Grosserer James Gordon døde 1840). - D.26.: "Oncle Dyssel til Mid. - børnene hos Krags; der var Haxth. til Middag". - D.27.: "Weitzman, Frue Dalborgo, Frue Hesselberg, i E.M. Lt. Jensen". . . - D.29.: "v. Prangen".

D.1.Marts: "Hesselberg 1ste Gang i lang Tiid. - Frue Knudsen og Søn i E.M. - Capt. Jensen - Talt med Maneduc-teuren". - D.2.: "den unge Hesselberg i E.M." - D.3.: "var alene hieme i E.M. - Haxth. i E.M." - D.4.: "var hieme i Aften alene". - D.5.: "i Aften Vissite Dalborgo og Frue". . . . - D.7.: "Frue Knudsen og Søn". . . . - D.9.: "Obst. Krag i Aft. - Haxth. har bedet Carl ud til Dem Søndag". . . . - D.11.: "den unge Assessor . . . , Dyssel - i E.M.Sølling. Mlle Vogt - Lott. Sedler 12 Rbd.". - D.12.: "bet. i Dag Ernst for tilgodehavende 600 Rbd., tilstillet saame ved Rode. - Mlle Jensen og broder. Conf. Smith". (Nogen Konferensraad Smith (Schmidt e.l.) er det ikke lykkedes at finde, hel-

ler ikke ved Gennemsyn af Fortegnelserne i Hof- og Statskalenderne omkring dette Tidspunkt). - D.13.: "bekom i gaar til Laans af Khr. Haxth. 700 Rigsb. Daler Navne Værdie til Mai Maaned d.A.". - D.14.: "Mlle Jensen og broder - i E.M. Hesselberg, Knudsen". ... - D.17.: "Weinvich, Frue Monrad, Walter, i E.M. Frue Jessen". - D.18.: "Frue Knudsen og Søn" (Den Dag skriver Peter Knudsen paa et Dobbeltblad til Stambogen et Vers, som slutter med: "Mais envers vous j'ai toujours le même coeur", og hans Moder Sara Knudsen skriver paa samme Blad: "Naar Sorgens mørke Skyer svæve - Hen over Livets trange Vei - Hvad er det som vor Sjæl kan hæve - At den til Mismod synker ei - O Venskab! Venskab det er dig - Som gjør os glad og Lykkelig. .. Sandheden af disse ord har jeg følt ved besidelsen af dit oprigtige Venskab". - Hermed slutter Indførslerne i Stambogen). - D.19.: "Frue Hesselberg". - D.20.: "Min Søster og Gløersen i E.M. - unge Hesselberg - Munther". - D.21.: "Ex. Brokk. fra Dronningen, - solgt min Vogn til Frisch" (Friçs) ".?.. - i E.M. Hesselberg, Knudsen". - D.22.: "Capt. Schindel kom her". (Kaptajn Schindel - Navnet er lidt forskrevet, men der synes ikke at kunne være Tale om noget andet Navn - maa fm. være enten Peter Nicolai v. Schindel (1765-1824), der døde ugift som kar. Kaptajn i Sæetaten, hvilket han blev 1808, eller hans Broder Friderich Jürgen v.S. (1767-1837), der 1808 blev Kapt. og Kompagnichef i Kongens Rgt. og 1816 fik Afsked som Major; han var gift m. Dorothea Sophie v. Falkenskiold (1774-1863) - Slægten F. er jo en Gren af Slægten Dyssel). - D. 24.: "v. Prangen i E.M. skrev Haxth. til lille Carl ..? - D.25.: "C.R. Schmith. - Frue Monrad i E.M.". - D.26.: "i Morges mistede 7 Steen, 3 Storre, 4re Smaae. - Frue Knudsen i E.M. - Obst. Krag i F.M.". - D.27.: "min Søster i E.M., Frue Knudsen ..? ". - D.28.: "Frue Hesselberg, Sigenhorn, i E.M. Hesselberg, den unge Knudsen, Walther F.M. . - I Morges Kl. 4 kom en Steen". - D.29.: "Mlle Jensen og broder — første Gang dette Aar i Daglig Stuen, der var Soel og i Kakkelovnen. - Mad. Koch i E.M. drak The - i E.M. en Steen, tog Salmeniak i Morges". - D. 30.: "Frue Knudsen og Søn i Aften". - D.31.: "Frue Jessen i E.M. - Oberste Krag".

D.1. og 2. April er der kun opført nogle Smaaudgifter. Herefter tier Bogen.

I Berlingske Tidende 1816 Nr. 30 er indrykket følgende:

"Det blev min tunge Lod, med dyb og veemodig Smerte, at anmelde for Familie og Venner, at min høitelskede Mand Commandeur C. Holck efter langvarige og haarde Lidelser blev mig ved Døden berøvet den 6te April i hans Alders 58de Aar. Forvissat om bliid Deeltagelse i min trykkelige Sorg, af dem, der kiendte ham, begræder jeg tilligemed tvende Sønner Tabet af den æmmeste Mand og kiærligste Fader.

Kiøbenhavn, den 9de April 1816.

Henriette Holck
født Lund".

Af Skiftet (Prot. 1 - Nr.5 - 1816) ses det, at der var en foreløbig Registreringsforretning d.6.April (Forseglingsprot. p.10). I denne nævnes bl.a. Forværelset med et Skab i Væggen med trykte Skrifter og Bøger, "Stuen ved Siden af", Salen, Kabinettet ved Salen (heri et Skab i Væggen med Dækketøj), Sovekammeret til Gaarden med 2 Mahogni Kommoder med Fruens Klæder og Værelset til Gaarden, hvori bl.a. en lille Kommode med Børnenes Tøj og "en Drejelad med en deel Redskaber og en Høvlebænk tilhørende hendes Sønner".

- D.25.April foretoges Registrering og Vurdering (Registr.Prot. 1816-17 p.3), og d.28.Juni afholdtes Auktion. Skiftet sluttedes d.17. Febr. 1817. - Boets Midler viste sig at være utilstrækkelige til Betaling af Gælden. Dets samlede Indtægt udgjorde ca.5100 Rbd., hvoraf ca.4400 Rbd. indkom ved Auktionen. Efter at Udgifterne inden Proklamaet var fradraget, var der ca. 3000 Rbd. tilbage, som medgik til Betaling af Huslejen og til Tjenestefolkene (Tjeneren Anders Bendtsens Aarsløn var 100 Rbd. N.V., Pigen Wilhelmine Caroline Toftes 60 Rbd.N.V.; hans Kostpenge beregnes til 8 Rbd. ugentlig, hendes til 6). Begravelsesudgifterne, som Oberst Krag havde udlagt, var ca. 550 Rbd. (Begravelsen fandt Sted paa Holmens Kirkegaard). Der forelaa et Gældsbevis fra Sekr. Lundbye for et ret stort Laan; det købte han selv ved Auktionen for et langt mindre Beløb. Det fremgaar endvidere af Skiftet, at C.C.Holcks Pension var 1000 Rbd. Sølvs Værdi aarlig. - Der var fremlagt en Regning paa ca. 860 Rbd., dat. Aalborg d.8.7.1816, fra M.Wolter paa Jomfru Lunds Vegne og en Skrivelse af 23.11.1812 fra I.Scharling i Løgstør, hvori oplyses, at Kirstine Lunds Kapital (Arven efter Moderen) staar i Lundgaard Gaard og Gods med Tiender efter 1.Prior.Obl. Wiborg Snapsting 1811, udstedt af Kammerjunkeren de Mylius. - Der blev forevist en Kvittering af 15.10.1815, hvorefter Vekselerer Erfeldt for 1600 Rbd. N.V. havde købt 2 Repetérure, en Daase, et Etui, en Mandskøde og 2 Kors, alt af Guld, af Kommandør Holck. Som det fremgaar af et Brev af 2.Novbr. 1816 fra Hustruen, havde de ogsaa maattet sælge alt Sølvtojet. (De fornævnte Rococo Sølvstager og Sølv - Sukkerbøssen, alt stammende fra Seberkloster, maa hun altsaa enten have købt tilbage eller arvet ved Søsterens Død 1841). - Kammerherre Frid. Iul.Haxthausen var Enkens Lavværg; han blev ogsaa Værg for Børnene, jfr. Charlotte Holcks Skifte (sluttet 19.5.1818) og for Christine Lund. - Grundene til Boets slette Stilling var mange. Allerede gennem Forældrenes Omgangskreds var han kommet ind i et rigt Milieu og havde vistnok altid set stort paa Penge - og været rundhaandet, naar nogen trængte til Hjælp. Da han tiltraadte Stillingen som Konsul i Tunis, havde han formentlig en Del Gæld at slæbe paa, men selv om de under Opholdet der praktisk talt aldrig holdt egentlige Selskaber, var repræsentationsudgifterne og Leveomkostningerne for Konsulerne meget betydelige, og han og flere andre fremkom da ogsaa

med Beklagelser over, at Lønningerne ikke kunne slaa til. I 1805 havde han faaet Efterretning om Svigermoderens Død, og i Forventning om den betydelige Arv har han vel herefter ikke set saa nøje paa Udgifterne. I Juli 1806 rejste hans Hustru for sit Helbreds Skyld fra Tunis sammen med Børnene for at tage Ophold i Italien, hvad der maatte medføre særlige Udgifter; men først i Januar 1807 kunde han tage af Sted og naaede, efter talrige Besværligheder, ikke til Livorno før sidst i Maj. Bl.a. paa Grund af Karantæneopholdet kunde de ikke tiltræde Hjemrejsen før midt i Juli, og de skulde jo have noget ud af Rejsen, saa de gjorde Ophold mange Steder og kom først 3 Mdr. efter til Altona. Her og i Kiel blev de et helt Aar og var saa en god Maaned om Rejsen til København, hvortil de kom den 6. Decbr. 1808. Rejserne og alle disse Ophold, med mange Indkøb, havde jo været kostbare, og de havde lidt Tab ved Strandingen af et Skib, hvor en Del af deres Ejendele var ombord, og mistet forskellige Papirer, der dokumenterede hans Udlæg for Regeringen, men en meget væsentlig Del af Arvens 50.000 Rd. maa dog sikkert have været i Behold, da de kom tilbage. - Det værste var, at de kom hjem til Pengekrisen og Statsbankerotten, og at han allerede i 1810 endelig udgik af Statstjenesten. -(De store Udgifter til Sikringstyrken i Holsteen og den paafølgende Krig 1807-14 forarmede Staten, der greb til den Udvej at udstede stadig flere Pengesedler, da der ikke kunde paalægges større Skattebyrder. Allerede i 1807 var Bankens Sedler kun $\frac{1}{3}$ af Paalydendet værd, og i 1812 sank de til $\frac{1}{12}$. Saa nødtes Regeringen til at udstede Forordningen af 5.1.1813, hvorved Sedlerne blev nedsat til $\frac{1}{6}$ af deres oprindelige Værdi og en Rigsbank oprettedes, baseret paa en ny Skat "Bankhæftelsen", der udgjorde 6 p.Ct. af alle faste Ejendomme og forrentedes og afdroges med $6\frac{1}{2}$ p.Ct., til Bankhæftelsen var indfriet. Men under Krigen maatte Regeringen bruge af Bankens Fond, og Rigsbanksedlerne sank i 1814 til $\frac{1}{25}$ af deres Paalydende, de gamle Kurant - Sedler til $\frac{1}{150}$. Først efter at Nationalbanken i 1818 var blevet oprettet som privat, seddeludstedende Bank, bedredes Forholdene efterhaanden).

-Registreringsforretningen (der altsaa intet indeholder om Guld-sager og Sølvtoj) giver et Indtryk af, hvorledes deres Hjem saa ud: I Forværelset til Gaden hang to store Spejle, to "Søestykker" og tre Kobberstik, alt under Glas i Mahognirammer, samt 6 forskellige Kobberstik. Her var ingen Møbler. - I Stuen ved Siden af, der havde to Fag, hang paa Væggen to store Kobberstik ("Nadveren" og "et italiensk Stykke") og 4 mindre, samt et ovalt Spejl, alt i Mahognirammer. Her stod et Stueur "i Foutteral". (Det tilhørte i sin Tid Kontorchef Alfred Holck og ejes nu af dennes Adoptivdatters Datter, Fru Hedevig Lücke i Ansbach. Det er et Standur i en høj, rødbrun Birketræs- eller Valnøddetræskasse det viste Datoen og Maanens Gang, og paa Skiven staar "A.D. Paulsen Tundern". Det var vurderet til 40 Rbd.). Endvidere var der en Piedestal, Hjørneskab

og Bord af Mahogni, en Kanapé og 7 Stole med Sirtses Betræk samt et lille firkantet Bord og et Rejsechatol. - I Salen, der ligeledes maa have ligget til Gaden, var der 3 Fag. Paa Væggen hang der "12 ilu-
nerede Sveitzer Prospector i Glas og Ramme" og "2 smaae Skilderier i Glas og Ramme". (Her har sikkert ogsaa Grøgers to store Portrætter hængt. Som Familiebilleder har de - ligesom Miniaturemalerierne - været und-
taget fra Registrering). I Salen stod der 2 Kommoder og 2 Spilleborde, alt af Mahogni, samt en Sofa og 8 Stole "med Krølhaar" og 3 Lænestole. - I Kabinettet ved Salen var det et ovalt Fløjbord, et gammelt firkan-
tet Fløjbord og 6 Stole; desuden laa der i Vægskabet 2 Duge med 12 Ser-
vietter og 6 Haandklæder. Kabinettet havde 1 Fag. - I Sovekammeret mod Gaarden var der 2 "Sengesteder med Omheng", 2 Mah. Kommoder, 1 Mahogni Servante og et "Natbordspeil", samt et Rejsechatol, en Mah. Tobaksæske og 2 smaa Pistoler. - I Sønernes Værelse til Gaarden var der 2 Senge-
steder og en lille Mah. Kommode; her fandtes ogsaa 1 stort og 2 mindre Merskums Pibehoveder med Sølvbeslag. Paa Væggen hang 13 forskellige Kob-
berstik i Glas og Ramme. - I Køkkenet var der bl.a. af Kobber: 2 Kasse-
roller, 1 Buddingeform, 1 "Boullions Kiedel", 1 Gryde, 1 Vaskekedel, 1 Themaskine og 1 Thekedel; af Messing: 2 Kedler og 1 Torvespand, og af Tin: 1 ovalt Fad. - I Spisekammeret fandtes bl.a. et Stel af blaåt og hvidt Porcelæn (med 29 Tallerkener) og 2 Dusin Vin- og Dessertglas. - Paa Portkammeret bl.a. 12 Champagneglas, 2 Plet - Bordstager, 2 Bak-
ker med Lysesakse, 2 blaa og hvide Porcelænsfade med tilhørende 61 Tal-
lerkener; endvidere 4 Duge med 28 Servietter, 13 Drejlsduge med 152 Serv., 1 Damaskes Dug med 12 Servietter og 1 Dug paa 12 Alen med 20 Serv., samt 19 Par Hørlærreds Lagener. Videre 2 hvidstribede Musselins Senge -
Omhang med Kapper, 1 "Sabel med Geheng og Portopée", en ny Søofficers Uniformskjole med Gulddistinktioner og en ældre, 1 "Hattefutteral med Hat", 1 blaa Klædes Kjole, 1 Par blaa "Pantalong", 1 Par "hvide Cassi-
mirs do", 1 Par "do med Vest" og 1 Par "gule korte do".

Bøgerne blev særskilt vurderet af studiosus Stolpe. I Kvart fand-
tes "Dei Bagni di Pisa Trattato di Antonio Cocchi", Firenze 1750, og "Kong Friderich V^s Søe- Krigs- Artikler". - De øvrige Bøger var i Oktav eller mindre Format: Af Auguste Lafontaine: "Moralische Erzählungen", 1794 -1800 (5 Bind), "Theodor", 1800 (2 B.), "Museum für das Weibliche Geschlecht", 1792-93 (2B.), "Clara du Plessis und Clairant", 1798, "Réuen", 1789 (2 B.), "Gewalt der Liebe in Erzählungen", 1797 (4B.), alle med Kobberstik, samt "Die Tochter der Natur", 1798. - Goethes neue Schriften, 1792-1800 (7 b. m.Kobb., vurd. til 10 Rbd.). - Rich. Grimm, 1797 (2 B.) - A.G.Meisner: "Bianca Capello", 1798 (m. Kobb.) - "Oeuvres completes de Voltaire", 1785-89 (92 B.; vurd. til 100 Rbd.). - "Oeuvres completes de I.I.Rousseau", 1782-89 (33 B., vurd. til 50 Rbd.). - "Meine Lieblingsstunden in Briefen der besten Menschen bestimmt",

1792 (3 B.) - "Erste und 2te Handvoll Menschenfreuden nebst Predigten", 1778-80. - "Ultimo Lettere di Iacopo Ortio", 1802 - Lettres familières de Fabre d'Eglantine". - "Lettres d'une Peruvienne", 1777. - "Lettres de Ninon de Lenclos au Marquis de Sevigne", 1802 (2 B.). - "Postes Imperiales pour l'an 1813". - O.Lütken: "Afhandling til Nytte for de Kongelige Brigger", 1809. - Endelig var der 8 Lister over Søofficerer i Tjenesten.

Af alt det registrerede er kun Uret bevaret. Derimod er en Del ikke registrerede Ting naaet ned til Efterslægten, formodentlig enten fordi de som rent personlige Effekter eller Familierelikvier var undtaget fra Registreringen, eller fordi de tidligere var foræret Sønnerne, eller senere tilbagekøbt fra Personer, til hvem de før Registreringen var solgt, eller fordi de maaske først var tilfaldet Enken ved Svigerinden Charlottes Død. - Foruden de tidligere særskilt omtalte Ting er følgende bevaret: Et rundt Elfenbenskrudthorn, der nu tilhører Fabrikant Jørgen Holck, og et fladt norsk Krudthorn med Figurfremstillinger, tilhørende Fru Kaya Holck, et Spisebestik i Trætui og en Lugtedaase udskaaet af Rav, begge forsynet med Mursparre-Vaabenet og tilhørende Kontorchef H.Holck, en Sølvsnustobaksdaase med Miniatureportræt af C.C.Holcks Moder, tilhørende Forstkandidat Chr. Erik Holck, og et fra Klosteret Døbertien stammende Chatol med Skriveklap, nu hos Fru Lissa Holck, samt et Par nu bortkomne Pistoler med Sølv-Løvehoveder paa Kolben; alt dette stammer utvivlsomt fra C.C.Holcks Forældre. Endvidere fandtes hans nu bortkomne Guldsignet med Vaabenet fra 1810; Hustruens Signet med dette Vaabens Skjold og Krone tilhører nu Fru Vibeke Paludan, f.Holck. Hans Galakaarde, der senere har været baaret af hans Søn Herredsfoged Carl Holck og dennes Søn Byfoged, Borgmester Harald Holck, tilhører nu Civilingeniør Steen Holck. Et lille rundt Maleri med et ildsprudende Bjerg tilhører Kontorchef H.Holck, to smaa "hollandske" (?) Genremalerier Fru Kaya Holck. Et Miniatureportræt af Beatrice Cenci, sign. Colantonj, ejes af Kontorchef H.Holck. En Miniature - Guldkurv, beregnet til at hænge i en Kæde, tilhører nu Civilingeniør Poul Holck. - C.C.Holck har haft en Del Gemmer med hjem; flere af dem er imidlertid bortkommet: en stor oval brun Sten med et indskaaet Minervahoved, indsat i en Gulddindfatning med Ring (se Dagbogen under 7.8.1804), en oval Gemme med en Asklepios i Gulddindfatning med Ring og en Gemme med en Stenbuk over en Delfin og en Trefork, indfattet i en Guldring. (Det var om denne, den hollandske Kaptajn Humbert i Tunis i et udateret Brev paa Fransk til Henriette Holck skrev, at Stenbukken var Kejser Augustus' Symbol, idet denne sagde, at han var født under dette Tegn; og i Forbindelse med Delfinen og Treforken kunde den betegne Carthagos Genopblomstring og Herredømme over Havene paa Augustus' Tid. Humbert var imidlertid mest tilbøjelig til at betragte Stenen som en daarlig Abraxas,

en Amulet, hvis Figurer ikke havde nogen saadan allegorisk Betydning. Han endte med at sige: "que le plus grand prix de votre petite pierre tient à la main qui la porte"). En Guldring med en Gemme, der viser en Hyrde og en Ulvinde, tilhører Fru Ingrid Hjelmberg, f. Holck; to uindfattede Gemmer med den borghesiske Fægter og med en Sfinks ejes af Steen og Ole Holck. En stor og lille guldbroderet tunesisk Pung tilhører Kontorchef H. Holck, der ligeledes har et lille Rejseblækhuis i en Æske med fint grønt Skind og forskellige smukt broderede Silkeapper. - Et Eksempplar af Holbergs "Peder Paars" med Wiedewelts kobberstukne Illustrationer, hvori staar skrevet Carl Christian Holck, tilhører nu Civilingeniør Ole Holck.

Der er i Slægten nedarvet en nydelig, farvelagt Blyantstegning, der er klippet saaledes til, at den sikkert har været indrammet. Den ligner Tegninger af Poul Ipsen, f. 1746, den ansete Portrættegner, der i en Aarrække opholdt sig i Kbhvn., men senere - efter 1800, ev. 1807 - skal være rejst til Flensborg og død i denne By, hvor to af hans Brødre levede som Portrætmalere. Paa Tegningens Bagside staar med Kontorchef Alfred Holcks Haandskrift: "Oberst^{de} Pogwisch"; han har faaet Tegningen efter sin Fader, Herredsfoged Carl Holck, og man er hidtil gaaet ud fra, at den har tilhørt dennes Fader Kommandør C.C. Holck. Tegningen, der nu tilhører Kontorchef H. Holck, er et ovalt Profilportræt af en køn Dame med mørke, blaa Øjne og et stort pudret krøllet Haar, hvis brune Farve kommer tydeligt frem i det i en Bue nedhængende Haar i Nakken. Paa Siden, over Panden, er der i Haaret en blaa Sløjfe, bag paa Hovedet en stor nedhængende blaa Sløjfe, Kjolen er hvid; over Skulderen og ned under Brystet gaar der en smal blaa Stribe. Foroven synes Kjolen (eller Fichuet) kun at lade Halsen og vistnok en lille Trekant af Brystet fri. - Der kan ikke være Tvivl om, hvem Oberst Pogwisch er; det maa være C.C. Holcks noget ældre samtidige, Christian Ludwig Friedrich von Pogwisch, f. 1746, som 1769 blev Kapt. i jyske gew. Inf. Rgt. (der 1790 skiftede Navn til fyenske gew. Inf. Rgt.); i 1803 blev Oberst og Bataillonskommandør og døde 1806 i Rendsborg som Slægtens sidste Mand i Danmark. Han var gift 1) 1770 med Catharina Dorothea Jensen, f. 1749, + 1777 i Slesvig, 2) 1778 med Frederikke Margrethe Weybye, f. 1758, + 1825 i Fredericia. Det første Ægteskab var barnløst, men med sin 2. Hustru havde han 6 Børn, hvoraf de 3 ældste (f. 1780, 1783 og 1784) var født i Aarhus, medens de 3 yngste (f. 1786, 1789 og 1797) var født i Fredericia. - Nu er der ganske vist ogsaa bevaret en Blomstertegning, sign. Catrine von Pogwisch, men ogsaa en af Døtrene hed Catharina, og den Frisure og Dragt, som Damen paa Portrættet bærer, synes nærmest at stamme fra de sidste Aartier af 1700-Tallet, saa at Portrættet maaske snarere forestiller Oberstens 2. Hustru.

- Portrættet og Blomstertegningen kan naturligvis godt have tilhørt Komm. C.C.Holck, selv om hans bevarede Dagbøger 1801-08 og 1815-16 intet oplyser om noget Bekendtskab med Familien Pogwisch, eller de kan have tilhørt hans Hustru, der i alt Fald fra Efteraaret 1832 til sin Død i Decbr. 1846 boede i Fredericia. Der er imidlertid en anden, maaske mere nærliggende Mulighed: Oberstløjtnant Oluf Christian Heym, f.1760, + 1845 i Fredericia, stod fra 1781 ved samme Regiment som Obersten og maa have kendt ham og hans 2. Hustru, og Oberstens yngste Datter Sophie Marie Elisabeth, der døde i Fredericia 1844, kan have bestemt, at Portrættet og Blomstertegningen skulde tilfalde Heym. Og denne havde i en Erklæring af 14.6.1844 som Arving til sine Efterladenskaber indsat "Kammerjunker, Brigadeauditeur Holck, en Søn af min forlængst afdøde Fætter og broderlige Ven Commandeur Carl Christian Holck". Portrættet og Tegningen kan meget vel oprindeligt have ligget mellem de Heym 'ske Familiepapirer, som fra Auditor, senere Herredsfoged Carl Holck er kommet til Kontorchef Alfred Holck og fra denne til Kontorchef H.Holck.

- Henriette Holck sad nu, 39 Aar gl., tilbage i trange Kaar med sine to Sønner, af hvilke Ferdinand var 20 Aar og Carl 14 Aar; men hun mødte megen Hjælpsomhed fra forskellige Sider, navnlig fra sin Moders 2. Mand C.P.Svindt, der nu var Proprietær paa Vesløgsgaard og gennem en Aarrække hjalp hende med betydelige Beløb og Naturalier. Ved sin Død i 1835 efterlod han Gaarden til sin Svigersøn Peder Lasson Kjærulf, gift med hans Datter udenfor Ægteskab Elisabeth Sophie Magdalene Svindt. I Vesløs Kirke blev der opsat et Epitafium, der priser hans redelige og retskafne Tænkemaade og slutter saaledes: "Sin Formue delte han rigelig med andre og stedse var han en Ven i Nøden, og derfor skal hans Minde bevares".

Familiens Forhold i C.C.Holcks Dødsaar skildres i dette Brev:

"Til S.T. Hr. C.P.Svint

Weslesgaard per Thisted.

Kiøbenhavn den 2^{den} November 1816.

Deres kiære Brev af 7de Modtog Jeg den 22, og de tilsente 500 rbd. N.V. Modtog jeg Løverdagen den 26, baade Jeg og mine Sønner bevidner Dem derfor vores Hengivneste Tak. Jeg burde strax have besvaret Deres Brev, og ladet Dem vide Modtagelsens Rigtighed, men flytning har Hinderet mig deri, som Jeg Haaber De er saa God og tilgiver Gode Ven! - først maae Jeg fortelle Dem om min Carl, jeg Havde den Glæde at see staa Confirmation, at have bragt Ham saa vidt var for mig en Rørrende Dag. Han udførte denne dags Pligt med følelse, og Jeg var glædet veed Hans fremfærd, i den Latinske skole kom han ind og blev Ansat i 3^{die} Classe, nu har Han været der en Maaned nesten, og har hver dag gode

Caracteerer, saa Jeg Haaber mine Søner vil skaffe mig glæder for mine mange Sorger, Martin leser til sin Examen som skal værre til foraaret, Gud veed det er mig Svært nok at opdrage disse kiære Søner, Kongen har intet vildet give til Deres opdragelse, og 200^{rbd} S.V. har Jeg i Pension, 100^{rbd} S.V. af Enke Kassen da der intet er sadt i siden vi blev gift, og 100^{rbd} S.V. har Jeg af en Privat Enke Kasse som er usikker, dette er mine Inkomster; omendskiøndt at Jeg boer til saa Ringe Leye som det har været mig muligt gaar dog den største deel af min Pension dertil, jeg har 4re Værelser og et Pige Kamer, en Net lille Bopæl, Holder En Pige, og da hun har været hos mig paa 7de Aar Er Hun Nøysomme baade i Løn og De andre fordringer end man ellers treffer Nogen i disse besværlige Tider; Jeg har til mine Sønners opdragelse overskudet af min Søsters Renter, som jeg Endnu intet har faaet af, jeg har i den Andledning Talt med min Lauvørge som vil bruge Alvorlige Midler for at faae den sag i Rigtighed; min Søsters Vørge har ønsket saa meget at Jeg skulde tage Hende i Huuset til mig, Jeg føler og det er en Pligt, Jeg er Hende Nærmest og Jeg har da besluttet at faae Hende herover til foraaret naar den blidere Aarsens tiid kommer, og Madame Wolter vil følge Hende herover, som Hun Yttrede i sit siste Brev . Jeg har og derforre udsadt det indtil hun kunde følge Hende; Jeg er kiendt her med De beste Læger, og vores Læge er Professor Fenger som er en Sand Ven af mig, og mine Søner. Jeg er vandt til at omgaaes Syge, saa min gode Stine skal Hverken Mangle Pleye eller Læge Midler for at lindere Hendes Skiæbne, og formilde hendes Lidelser, gud give det var mig forbeholden at bidrage til Hendes fulde Helbredelse, det tør Jeg ey Haabe, blaat paa Lindring, og dertil Skal intet Midel Spares, ingen umage forsømes, og den Søsterlige omhue skal hver dag værre om Hende, Jeg gaar Lidet ud, undtagen naar Veyret er godt, for at vedligeholde Sunheden som er en Pligt mod mine Børn og mig selv. der Har De nu en Liden Skildring af min Nærværende Stiling, Jeg skylder en god Fader og en kiær Ven deñe oplysning, De har saa Venskabelig gjort mig delagtig i Deres forfatning, og vist mig saa megen Levende deeltagelse saa det er en Pligt, og i mig vil De stedse finde en Taknemelig og Sand Veninde - kuns beklager Jeg at afstanden er saa Langt fra ligende. Hvor kiært vilde det ey være mig at Eye en saa god Ven for mine Søner og mig, som der kunde Lede Dem med Gode Raad indtil de selv blev nøyere kiendt i Verden - vi maae søge at Erstatte Tabet af Hinandens Selskab veed en bestandig brevveksling, som Jeg ret ud Beder mig kiære Ven, fra min Side skal Jeg stedse besvare Dem, og De vil Sikkert ey berøve mig og mine Søner den fornøvelse. De taler begge med Erkiendtligheed om Dem.

- De har ret i Henseende til, fortroeligheed imellem forældre og Børn er Nødvendig, Jeg har stedse Lagt Grunden; omendskiøndt min

Sl. Mand fandt Jeg var for streng mod mine Søner, kom De dog stedse til mig og Sagde mig alt, Jeg har stedse troet: at være meget bestemt i opdragelsen er heelt vigtig, det har Jeg fulgt, i De senere Aar har De aldrig gjort noget som var mig imod ("Ney Moder ønsker det ey, Hun har forbudet vi bør ey gjøre Hende imod") og Hendte der undertiiden en og anden barnlig forseelse var det stedse hvad De Sagde til vores folk: blot Moder ey bliver vred. Min Sl. Mand var en øm og god Fader føyede Dem i mange ting, som Jeg alle tider bifalt dog uden at lade Dem det Merke, og dog kom de stedse til mig, den fortroligheed og ømheed imellem os skjøner De med Taknemeligheed paa, og Jeg søger med omhue at bevare den baade for Deres fremtid og min Roligheed, gud give styrke til stedse at vise Dem min Moderlige omhue, og gud Lad Dem stedse blive gode og ufordærvede. De er stedse beskæftiget, naar De har ey Deres Lesning som Hørrer til Deres Lærdom, da sysselsetter Videnskaberne, begge har De lagt Dem Efter Mineralogie, dog Martin har deri mest Insigt da Han har gaaet paa forelesningerne, Ligeledes Insecttologie, og Martin især Botanick. Carl har Lagt sig meget Efter Antiquiteten og har gjort en Begyndelse med en Net Lile Mynt Samling, som er Ham Særdeeles Nyttig veed historiens Lesning, det er ham allene, og begge glædes naar De kan faae eller opdage noget Nyt; Musik er De ey ukiendt i, Ferd. (eller Martin, min Sl. Mand kaldte ham stedse det første) Han Spiller fortrinlig godt paa Guittar, og har udlært for 5 Aar siden, Carl har et saa godt Anlæg at Han lærte blot paa fløyte 34"(3-4 ?)"Timer og kom i den Tiid saa vidt Han kunde Lærre sig selv stykker og har et fortrefelig Gehør, som De begge har. Lærdommen ophørte efter min Mands død deels af mangel paa Evne, og nu har Han saaliden Tiid at det ey kunde skee, da De maae Lærre saa mange Ting De kiære Unge Mennesker.

- Jeg maae bede om Deres Tilgivelse at underholde Dem saa Lenge, man taler gierne Lenge med sin Barndoms Ven! Jeg Haaber det vil skiænke mig Deres Tilgivelse. Jeg har igaar maatte give min gamle Tiener afskeed som har Kiendt mig og mine Sl. Mand i 20 Aar, det var hort for mig og mine Søner, hvor gierne havde Jeg ønsket mig i stand til at Erkiende dene troe Tieners Troskab, alting burde og have været anderledes, Pengenes forfald og udlæg for Regieringen som min gode Sl. Mand har nok mistet, de Papirer som Indeholt Regninger etc. Rigs Banken, og alt det tøy vi tabte i Engeland, stranding, alle disse uheld maae gjøre en families undergang. Af Ømhed for mig skiulte Han det, Jeg viste blot 5 Maaneder før Hans død, at Jeg intet mere Eyede, og blot en ubetydelig giæld, men Efter Hans død, Hvor blev Jeg oplyst og hvor blev mit Hierte Saaret. - Mine Søner Hilser paa det Venskabeligste og Jeg er stedse Deres Hengivne

Henriette Holck.

P.S. Min gode Lauværge udvirkede, at Kongen gav mig et Gracial, til at

kiøbe mig de nødvendige ting paa min Auction. Jeg fik 1000^{rbd}N.V. og omendskiøndt Jeg fik ey alle nødvendigheeder beløb min Auctions Regning sig til femten Hundrede N.V., Sølv tøyet som vi havde var borte i forveyen, saa Jeg maatte ganske Etablere mig paa nye. - Undskyld dette slette skrevne Brev, Tiden tillader mig ey at omskrive det, det glæder mig at Deres Helbreed er god, vedligehold stedse dette kostbare gode, Lev stedse vel - og Glæd mig med et Brev. - "

- Ifølge Skiftet efter Frk. Charlotte Holck boede Henriette Holck d.18.11.1817 i Nybrogade 20, Kbhvn., den Ejendom, hvor Kbhvns. Tømmerlaug nu har til Huse.

- Hun har ført en omfattende Brevveksling med Proprietær Svindt ("Svint"), hvoraf der - foruden det citerede Brev - er bevaret 1 Brev fra 1818, 8 Breve fra 1819, 6 fra 1820, 6 fra 1828, 5 fra 1829, 3 fra 1831 og 2 fra 1832. Af disse, oftest lange Breve er der her meddelt Notater eller Uddrag. Af Brevene ses, at hun som Gaver fra Svindt jævnlig har faaet tilsendt Fødevarer som Smør, Æg, Ost, Flæsk, Sild, Helt Aal og en sjælden Gang Gaasebryster og Østers. - (Flere af Brevene henviser til tidligere Breve, som er gaaet tabt). Alle Brevene er præget af hendes dybe Følelse af Taknemlighed og Kærlighed - og der er stadig Hilsener til hans Lise.

D.21.Febr. 1818: Hun har i 8 Dage været meget syg af Feber. - Hun spørger om Raad og omtaler et Forslag fra Kammerherre Haxthausen i Anledning af, at Søsterens Kapital, der er anbragt i Kammerjunker Mylius' Gaard, nu er opsagt, og at Mylius har erklæret ikke at kunne betale. - Svindt har foreslaaet, at Martin (Ferdinand) skulde have en Virksomhed paa Landet, men hun er i Tvivl. "Jeg er ret bekymret - Tilgiv gode Ven, jeg Aabner Dem saa ganske mit Hiertes bekymring, Deres Venskab og godhed giver Dem min fortrolighed, altsaa tilgiv en bekymret Moder, Hvis Sønnen er Hendes eneste Glæde, vel troer jeg ikke den gode Martin bliver gamel, men Jeg ønskede dog saa inderlig at forsøde Ham De Bittere Dage som blev Ham til deel - da Hans Helbred er saa svag, som er til deels en følge af Hans Legemsbygning. Gud styrke ham, Hans Hierte er saa godt." - Carl glæder hende stadig med sine gode Karakterer og sin gode Opførsel. - Hun har i Julen været i Selskab hos Oberst Krag. - Hun har i sidste Brev skrevet, hvad hun behøvede til Terminen.

(Ved Skiftet efter Frk. Charlotte Holck angives det 30.3.1818, at Ferdinand studerer Landvæsenet og opholder sig i København. Kommandør Holcks Børn arvede tilsammen 66 Rdl.).

D.7.Marts 1819: Hun er syg (Feber og røde Pletter). - Hun har foretaget Indkøb til Svindt til Landbruget og besørget en Kommission, hvorved hun har raadført sig med Kammerherre Haxthausen. "Han er stedse en god og tjenstvillig Mand, og han kiender endeel". - Hun har rigtig modtaget 100 Rbd., vistnok til Kommissionen.

(D.19.Marts blev Ferdinand ansat som "uldmægtig ved Generaltoldkamrets Kontor paa Christianshavn med daglig Tjeneste fra Kl. 7 Morgen til 7 Aften).

D.24.Juli: Hun rejser nu til Conradines Lyst med sine Sønner i 14 Dage. "Det er Carls Ferie som er for ham en glædens tiid. Han elsker Landet, og han Nyder og heele Dagen, Rider ogsaa og sider i Haven, for Martin er det og en Sand Fryd, men Carl føler mere Levende Enhver Glæde, som en hver Sorrig, og dog er Han ey Letsindig". ... mine Søners Bønner, og en Svigerinde af min Svoger har bedt mig saa meget, at Jeg har Ladet mig overtale, dertil komer, min Svoger er i et slet Lune, den gamle Generals død kan Han ey glæme, Han var Ham en Sand Ven og det Tab er Ham uerstattelig". (Hendes Svoger, Oberst Ferdinand Holck ejede i alt Fald fra 1810 Conradinelyst ved Slagelse; hans Hustru var død 1813; dennes Fader Generalmajor Jørgen Frederich Castenschiold paa Frederikslund var død d.19.April 1819). - Hun er plaget af Hovedpine. - "det er underligt med min Søsters Søvn, men det giver Hende Maaske nogen Roe".

D.2.Oktober: Hun omtaler sin Udførelse af en Kommission for Syndt. - Det siges, at Kongen ikke næste Aar vil udbetale Pensioner i rede Sølv. Enkekassen har altid kun udbetalt i Sedler. - Paa grund af Forsinkelse blev hendes Søsters Panteobligation ikke udbetalt i rede Sølv. - Biskop Münters har raadet hende til at tage Carl ud af Skolen, hvis han ikke kommer op i 4. Klasse. Biskoppens dygtige ældste Søn hørte paa Carls Eksamen, hvor han fik "nesten udmærket i de fleste ting". Carl "er et Sieldent flittig ungt Menneske ... og har et godt Hoved. Biskop Münther og min Sl. Mand vare ungdoms Venner, og De har stedse siden Jeg blev Enke vist mig deeltagelse og Venskab og Jeg komer der ofte; og baade Biskoppen Selv og Fruen og Deres Børn er alle gode Veltenkende, det gjorde Dem saa ondt i fior at Carl blev Sidende da de veed Han er flittig. Stakkels Martin er ey meget til freds over Hans stilling, og Hans Helbred er af og til; saa Lenge det gode Veyer vedvarer er det taalelig, ellers er Han lidende, Hans Mave er sielden i orden; der er intet uden taalmodigheed - og veed et og andet Midel som kan lindere, men hæve Hans onde, der til er intet Haab".

D.16.Oktober: "...Carl er kommet op i 4de Classe eller Mester Lexien, og Rectoren har Jeg selv talt med, han Lagde den Mest udmærkede Roes paa Hans flid og Iver og Sædelighed, og gratulerede mig til at Han var overbevist om, Han vilde blive en Særdeles duelig Student". - Han fik Udmærket i Hovedkarakter, men det kneb lidt med Matematik og Geometri, som han ikke havde haft, før han kom i Skolen, hvor han straks kom ind i sidste Afdeling af 3. Klasse. - "Min Stakkels Martin er det endnu det samme med"

D.8.Novbr.: "Hvor ondt gjør det mig, at min Søster Hader mig i

den Grad. Jeg veed aldrig at have fornærmet Hende". - Hun nævner, at Søsteren kun var 8 Aar, da hun selv blev gift. "... Hendes ulykkelige forfatning er inderlig Rørende, og var Jeg hos Hende vilde jeg bede Hende om Hendes Søsterlige Venskab og Kierlighed, om hun vilde høre og kunde forstaae mig ... den ulykkelige Stakkel som er berøvet Brugen af Menneskets Ædleste gave". - "Hvad Engelsk Manden har i Sinde med sine Udrustninger var nok ey Sikkert, some mener for at hielpe Spanien, og derveed selv at fiske, men de skal tage Dem iagt, der er Oprør i Engeland selv, og Americanerne er Engelands fødte Fiende; da Jeg har kiendt mange forskiællige af begge Nationer veed Jeg det, (America bliver engang Engelskmandens tugtemester) - men Frankrig rustet og - om de i forening med Engeland vil byde Barbareskerne Spidsen var vel paa Tide, da Jeg har været øyne Vidne til De store opofringer alle Nationer har gjort til disse saa kalte Barbarer (hvor man som ofte finder meere troe og Love, meere Ædel tankemaade end hos vores oplyste Europere) - det var vel godt at dette frugtbare Affrica blev dyrket, men om Africanerens Character deerved blev forbedret, var vel ey alle tider - den vilde Araber setter fortieneste i at holde sit Ord, eller Rettere, det er Ham Egen; her maae man have Contracter, og skriver; der giver man hinanden Haanden og det Staar fast. Det er kun Europere selv som har fordærvet Dem og opvagt Mistillid til Dem, da De har bedraget Dem; grundlovene for den Mohamedanske Religion erre gode, men Fanatismen og slette fortolkere har der og gjort fortred; jeg har kiendt nogle af disse Mennesker som heeder Barbarer og hvor jeg tilbragte 6 aar, som jeg bær den Største høyagtelse for; for nogen tiid siden kom her tilbage den Consul som fulgte Efter min Mand, Han bragte mig mange hilser fra De Christene Familier som fra de Indfødte jeg har kiendt der; hvem Erinderes efter saa mange aar, især naar man ey kan Nytte mere, men det er Deres tankemaade, og bevis paa Agtelse, og for Enkerne bær De megen Agtelse, en Enke som har tabt sin Mand, siger i det Arabiske Sprog: "Jeg har tabt Lyset af mine øyne", det udtrykker saa meget.

Nu gode fader, Jeg er nu kommet i med at tale om meget, uagtet Jeg nesten ey kiender mere Politiken; der var en Tiid Jeg hørte det daglig, og den Gang hørte Jeg til den Diplomatiske Cariere, det er forbi, Jeg Leser nesten aldrig Aviser. Kåmerherre Haxthausen har den godhed at Sende Dem til mig, mine Sønner Læser Dem, og fortæller eller Leser mig for det Væsentlige Dronningens geburtsdag begyndte man igien hos Jøderne men nu er alt Kølgt igien, gud lad det vedblive; det er noget lavt og stygt, Stemningen i det heele mod visse Personer er ey god - Kongens Mening er vist god, og Han vil det beste, gud give Enhver tænkte saa, af dem der omgav ham, og aldrig Ledtes af Egen Interesse, men blot Handlede Retferdig - da vil alt gaae godt -. Jøderne har i intet Land De fordele som her, og er det, som man siger, De har

rettigheder og fordele frem for De Christene, er det jo ubilligt. Men den Maade man gaar frem paa mod Dem er jo meget lav - og kunde blive farlig for Enhver Kolig beboer - og er jo og stræbsom. Gud forlad Heiberg som var aarsag i at Skrive friheed blev undertrykt, havde man den, kunde folk sige meget godt, og det kunde jo og værre til Nytte for selve Regieringen at blive underrettet om meget; Den Danske vilde Sikkerlig aldrig tabe af øyne den Dem Medfødte Agtelse for Kongen og Konge Huuset ... gud give vores gamle Bernstorf Levede eller at Hans Skygge Maatte være mit Fædrenelands Skyts aand. ... - Coursen falder ... imidlertid er min Mening at man skal Realisere alt i sølv, naar man kan, alle Accord er i sølv, det veed man hvad er".

-(Anders Christian Gierlew (1774-1845) var cand.theol., Ven med H.C.Ørsted og rejste sammen med denne og senere med Baggesen i Udlandet, hvor han var 1801-05; i 1806 kom han en Del i Anders Sandøe Ørsteds Hjem, hvor han blev indtaget i Fruen, Sophie Ørsted, f. Oeh-
han var ogsaa en nær Ven af det Gyllembourgske Hus og der igennem af lensschläger; I 1807 blev han Fuldm. i Kommercekollegiets Sekretariat +)
for Handels- og Konsulatssager og udnævntes 1810 til Konsulatssekretær i Tunis, hvortil han dog først kom i August 1811; her forestod han efter C.C.Holcks Afgang faktisk Konsulatet, indtil han 1815 blev Konsul i Tunis. I 1818 opgav han imidlertid Stillingen, da Indtægterne ikke svarede til de Udgifter, den paalagde Konsulen, og han desuden havde haft store Tab ved Handelshuset Rybergs Fallit (han fik Rejsetilladelse til Europa 12.4.1818). Han kom tilbage til Kbhvn. 1819, blev 1820 Legationsraad, men afskedigedes først 1822 fra Konsulstillingen i Tunis med Ventepenge. (Ved kgl. Res. 22.1.1821 tillagdes der de danske Konsuler i Barbariet Titel af Generalkonsul). 1831 blev han Konsul i Christiania med Titel af Generalkonsul. Han skildres som en begavet og dygtig Mand, der næppe kom til at indtage den Plads, hans Evner og Kundskaber berettigede ham til at vente. I 1810 blev han gift med Wilhelmine Josepha Holsten, f.1791, + i Tunis 1812, i 1815 med Elisabeth Robinson, Datter af den engelske Konsul i Tunis).

D.23.Novbr.: Hun sender en islandsk Trøje. - "Martin har sin sleme tiid nu".

D.7.Decbr.: Hun har Bekymringer for Huslejen, og Overskuddet af hendes Søsters Renter slaar ikke til i disse dyre Tider. "Nødig vil Jeg flytte, Jeg er bleven saa fortrolig med min Lille Venlige Bopæl, og neppe vil jeg kunde faae nogen Bopæl Ringere" (billigere), "da Værelserne ikke falder, og min Vært har for mig nu slaaet loo^{rbd} af ...". - Carl har fri Skolegang og nogle smaa Stipendier, men Sønnernes Beklædning koster Penge. Carl bliver i Skolen og vil faa gode Stipendier, naar han bliver Student. Kmhr. Haxthausen søger at skaffe en Stilling

+)Johan Ludvig Heiberg.

til Martin, der daglig 2 Gange gaar til Christianshavns Havnekontor men intet Vederlag faar. "Stakkels Martin Hans Skiøbne er tung og Jeg gjør alt for at oplive Ham, Hans daarlige Helbred gjør at Hans Humeur Lider meget, og det er saa sørgelig for mig at see; Han er inderlig god, Musik er Hans hoved Pation, dermed adspredet han sig, og Han har dertil godt anlæg - Han kommer ellers Lidet ud ...". - Martin har forhørt sig om Svindts Kommission om Kløveren.

-D.25.Decbr.: Hun takker for de tilsendte 300^{rbd} Sedler og for et Brev fra ham. "Med Rørelse giennemleser Jeg det, og i Sandhed Kiære Fader De kunde aldrig give mig et meere Kraftig bevis paa Deres tillid og Venskab end det, De yttre i tilfælde som gud forbyde, at forsynet skulde kalde Dem førend Deres Kiære Lises opdragelse var Endt ...". Hun og hendes Børn skal som sædvanlig spise hos Haxthausens 1.Juledag (hendes Mands Fødselsdag) og Nytaarsdag, og paa Mandag skal de til Biskoppens, hvor Carl jævnlig kommer til en af Sønnerne, der er Theolog. Carl faar "udmærket" i Hovedkarakter til denne Eksamen. "Martin er i denne Tiid Lidet bedre....., gud beskytte og Værne om Dem, Uskyld og oprigtighed og Sandruhed er hoved trækkene i Deres Character.....".

D.22.Januar 1820: Martin har været forgæves adskillige Steder for at høre om Prisen paa forskellige Frøsorter, men nu har en Ven skaffet hende de forlangte Oplysninger.

D.22.Februar: Hun giver Oplysninger om Forsendelsen af Frøet. - "Mange Tak Kiære Fader for Deres stedse værende Ædelmodighed i at understøtte mig, som jeg Taknemelig modtager, dersom De gode Fader vil give mig 500^{rbd}. Sædler, hvoraf Jeg ønskede at De vilde vise mig den godhed at Lade mig faae De 300^{rbd}. i Juni Termin d.A., da Kammerhr. Haxthausen har sadt det halve af min Søsters formue i Banquen, da det er bleven til Rede Sølv, men Renterne hæves ey førend i Decbr. Termin, og det andet halve er i Kongelige obligationer, altsaa hvad som kommer ind i Juni Termin bliver der ey meget tilovers af De har vel i Aviserne Lest Banquens Modtagelse af Sædler mod at omskrive til Rede Sølv, paa 5 procento. De ønskede snart at blive underrettet om hvad Jeg Behøvede - Jeg har opfyldt Deres Ædelmodige ønske ...".

D.8.April: I Begyndelsen af Marts var hun meget syg af en Slags "Frisler" med hæftig Feber og var endnu svag og havde ikke været ude. Derfor havde hun ikke før nu kunnet skaffe Oplysning om en Ansøgning fra Svindt om en Mølle. - En Del af Frøet var endnu ikke kommet til Kbhvn. Efter et Brev fra Mad^{me} Wolter plagedes Søsteren stærkt af Mavekrampe; "det er en smertelig Sygdom, som Jeg desværre af Erfaring kender, og Matter meget".

D.29.April: Heri omtales en Række Kommissioner for Svindt. Brevet handler mest om Arrestationen af Konferensraad Birck, Deputeret i Finanskollegiet, "der i 18 Aar skal have forseedt sig med de Kongelige Obligationer, some siger 3 gange, andre 5 gange hundrede tusinde

paa den Maade have faaet til sig". Hun har truffet ham og hans Hustru et Par Gange hos afdøde Grevinde Schimmelman. - Hun takker for Svindts Løfte om Understøttelserne til Juni og Decbr. Termin.

D.9.Maj: Hun sender et Brev fra Kmhr. Haxthausen om, at Svindts Ansøgning om Flytning af en Vandmølle er afslaaet, men at han eventuelt kan faa Tilladelse til at bygge en Vejrmølle.

D.1.Juli: Hun takker for de 300^{rbd.} til Juni Termin. Samtidig sender hun "den Sædvanlige Sædel om det som Jeg udbeder mig af Deres Godhed til Vinter hold -- Jeg stoler paa min Kierlige Faders omhue for mig og mine". - Hun har hørt, at Etatsraad Kiellerup taber en Del ved Rybergs Fallit, og spørger Svindt herom; "Jeg Intereserer mig stedse for den gamle Mand". - Den gamle Oberstløjtnant Dyssel, som stedse er kommet i deres Hus i Kbhvn., ogsaa efter at hun blev Enke, og nu er 73 Aar, har været sygelig i flere Aar og er nu blevet sindsforvirret; hun har besøgt ham, men han er selvraadig og heftig og tillader hende ikke at sige et Ord. - "Dersom Deres kierlige omhue ey havde været, havde Jeg taget min Søster i Huuset og Jeg var sikkert blevet et offer, da skræk, Ærgrelse og Sorrig nedstyrter mig strax. Jeg har ey det Mod og den Kraft meere som fordem. Mine Søner skiftes til at see til Ham. Carl har haft Examen og staaet sig som sædvanlig Prægtig....".

D.15.Juli: ".....Jeg er i deſe Tiid ret bedrøvet, en sørgelig tildragelse med min Martin har i de første øyeblikke Skrækket mig, og hver Dag siden er Jeg saa inderlig Sorrigfuld". - D.7.Juli om Morgenen hørte hun en Lyd som Hoste fra Børnenes Værelse og gik derind. - "Carl fandt Jeg sidende ved Martins seng bleg som et Lig og Martin Lige saa, Carl spurgte hurtig: gud, Moder, hvad feyler min broder - (hans) øyne varre som paa en død, og Munden fast tillukket". Carl hentede en Læge, men da han kom, var Martin igen kommet til sig selv; han havde intet følt og troede først, at han nu vaagnede. Han havde kvalme og Trang til at kaste op. Senere kom Professor Fenger og ordinerede Salmiakpulver, hvad der havde god Virkning, men Martin "er saa Melankolsk og saaledes har han været heele vinteren, og er endnu; nu raadte Lægen saa Meget, at Han kunde Nyde Land Luften, og saa naar Han kom fra Landet bruge Søe badene, paa Mandag skal Han Begynde at bade sig, og paa fredag tager vi paa Landet, det er saa sørgelig, vel troer Jeg ikke Han efter dette bliver gammel, Kuſer over den kommende Tiid foraarsager deſe Sygdom, da Hans udsigter erre Lange. Jeg er inderlig Bedrøvet for det gode Unge Menneske. Skal Jeg ofte see Ham saaledes Lide, vil min Helbred og Lide. Jeg har ikke været frisk siden den Skræksomme Sehne, da det var et Krampe slag invortes, og aftningen før følte Han intet Den gamle Onckel Dyssel var meget Syg, Ja Rasende, med møye fik Jeg Ham paa Hospitalet, nu har Han sin Samling igien, men meget svag".

- For den følgende Tid til Udgangen af 1827 er der ingen Breve

bevaret. - Carl blev i 1821 Student fra Metropolitanskolen med Laud, fik 1822 "2. Examen" med Laud og begyndte saa at studere Jura, jævnlig afbrudt heri ved at give privat Undervisning. - Ifølge Skiftet efter Kontorchef under Toldkamret, Justitsraad Jacob Elias Holck (f.1776, + 1842 i Kbhvn.) havde denne været Kommissionær for Henriette Holck; mellem Skiftets Papirer fandtes en Kommunikation af en Resolution af 28. 5.1824, hvorved der fra 1.7.1823 tilstodes hende et Pensionstillæg paa 50 Rbd. Sølv "som Hielp til Deres svagelige Søn Martin Ludvig Georg Ferdinands Underhold, saalænge han lever og befinder sig i sin Nærværende sygelige Tilstand og forsørges af Dem". - I Efteraaret 1826 tog Carl den fuldstændige juridiske Embedseksamen og fik Laud baade ved den theoretiske og praktiske Prøve. Fra Marts 1827 fik han Lejlighed til Øvelse i praktiske Forretninger ved det forenede Sekretariat og Inspektorat under Missionskollegiet og Direktionen for Vaisenhuset samt i Generalkommissariats Kollegiets 1. Departements Kontor. (Fra disse Myndigheder foreligger der Anbefalinger. Kmhr. Haxthausen har til Kontorchefens Anbefaling føjet en Udtalelse, hvori han paa det varmeste anbefaler Candidatus juris v.Holck som en ligesaa duelig som flittig ung Mand).

- H.de Brink Seidelin, der d.31.Juli 1824 havde skrevet et varmt-følt Vers til Carl paa hans Moders Fødselsdag, skrev d.31.Juli 1827 følgende Vers, stilet til "Frue Commandeurinde v.Holck":

"Gid stedse Livets bedste Glæder	Det højeste blandt Livets Goder,
Til sølvgraae Alder følge Dem,	Som blev en Dødelig til Deel,
Thi De er Qvindekønnets Hæder,	Gav Himlen Dem, som kierlig Moder,
Og huuslig Fryds er Deres Hiem.	Der saa i sine Børn sit Held:
Saasandt som Blidhed, Moderdyd	En Søn, som med den sieldne Flid,
Har Krav paa hver en jordisk Lykke,	Der vandt ham Agt, der gjør ham
Saasandt som de er Deres Smykke,	Hæder,
Belønne Dem hver Livets Fryd. -	Sin Bane vandred', han bereeder
	Dem Livets Aften skøn og blid. -

Og fra saa mangt et Venneherte
 Og fra saa mangan troefast Barm,
 Som Deres Værd at kiende lærte,
 Opstiger Bønnen reen og varm:
 O! Længe end, i Varetægt
 Af Himlens milde Gud De leve,
 Og Sundheds Engel Dem omsvøve,
 Til Fryd til Held for Deres Slægt. "

Den, der har skrevet disse Vers, er sikkert Landsdommer, Stamhusbesidder, Konferensraad Hans de Brinck-Seidelin (1750-1831), gift 1) 1779 med Mariane Magdalene Eichel Bartholin (1752-1800), 2) 1801 med Henriette Cathrine Lederer (1773-1842).

- D.1.Januar 1828: "Martins Lidelserer mig saa Smertelig, og berøver ham veed sin Svage Helbred Leylighed til at komme i en fast Leve vey; Carl er vel ey i Vey endnu men kan ifølge sit tilbage Lagte Studium gjørre fordring derpaa han er en Kierlig god Søn, det er De begge mod mig". - Hendes Helbred er i den senere Tid bedre. Hun meddeler Svindt forskellige Oplysninger, han har bedt om.

D.5.Februar: Hun beder om at maatte laane 160 Rdl., som hun vil tilbagebetale i 3 Terminer. Hun skylder dette Beløb og skal betale det sidst i Februar; den forrige Vinter satte hende tilbage, Brød og Kød var dobbelt saa dyrt som de foregaaende Aar.

D.8.Marts: "Deres Afslag Nedtrykker mig ret, da Jeg er overtydet om, det ey skedte, Naar De ey var Nød dertilJeg har Spyttet Blod, jeg er bleven Aareladt, vel har det Standset Noget, men jeg føler mig saa Mat og vag. Hvad De skriver om min Søster har Jeg Lenge tenkt paa, Kammerherren siger, saa Lenge Madame Wolter Lever bør der ingen forandring skee med hendes opholds Stød - men dersom Jeg Lever da skal hun ikke kome i Nogens Huus uden Mit". -Hun vedlægger et Brev fra Carl til Svindt med Oplysninger og Udkast til Ansøgning om Tilladelse til at oprette et Familiegravsted i hans Have m.v.

D.19.Juli: D.18.Maj om Aftenen fik Martin en Slags Sindsforvirring, dog temmelig heftig, om Natten fik han sin Krampe og havde den jævnlig. I Begyndelsen af Juni led han af og til af Krampe, men "den 18de Juni blev han Angreben saa heftig at Jeg maatte Skikke bud til Lægen, da han selv sagde det var døden, Bad farvel til mig og Broderen, Lægerne kom begge og de Mente det ey vilde vare Lenge, da Krampen var gaaet til Hovedet, men dette vedvarte nu 3 Netter og Dage i et frygtelig Raserie, men de Anvendte Midler gjorde en Ende derpaa og bragte Krampen til det Sædvanlige udbrud. Siden har han ey havt saa heftig udbrud af forvildelse, men Krampen vedbliver. af Sorrig og bekymring er Jeg ganske Nedtrykt, min Helbred tabt. Jeg Spyttter daglig blod, alle sædvanlige Midler forgiæves. Carl og Jeg er udmattede af Sorrig og Natte Vogen ofte naar vi vil hvile Kalder han os...".

D.26.Juli: Hun takker for 50^{rbd} Sedler. - "gud give mig Styrke, Jeg er færdig at Synke under byrden, ingen hvile eller Roe om Natten, ingen Lettelse om Dagen". - Carl har spurgt om Svindts Ansøgning; den er nu bevilget. - "... Gud ske tak han gav mig den Søn som er min trøst, og hvad var Livet uden ham! Jeg er saa Nedtrygt ... gud han Staae mig bie i denne min haarde Skiebne, intet maae vi Mennesker Spørge om - men hvorfor blev mit Liv bestrøet med saa megen Sorrig og bekymring?" - Kammerherre Haxthausen har bestemt, at Madame Wolter, hos hvem Søsteren var anbragt af deres Moder, og som i flere Aar har faaet 200 Specier, nu skal have 100^{rbd} Sølv hvert Kvartal.

Den. 29. Juli skriver hun til Svogeren, Oberst Ferdinand Holck og omtaler "Ferdinands af Naturen Stive Sind - han begynder nu ey meere at vil Adlyde mig - hans af Naturen Rasende heftighed ...; besynderlig nok at han har endeel af De Ideer og slutninger som Din Sl. Fader havde i sine siste Aar - men Din Fader var nogle og 80 Aar, og han er i sit 33 Aar, hvilken Sørgelig udsigt."

D.4.Novbr.: Efter at det havde vist sig, at Martins Sindsforvir-

ring indfandt sig igen efter/^{ofte}gentagne Krampeanfald, og at hun var et Sammenbrud nær, udtalte Lægerne, at han maatte paa Landet for at "Nyde daglig bevægelse i frie Luft og Beskiæftige sig med Landlig syssel som Morede ham og gav ham Adspredelse". Omsider fandt de et godt Sted hos en Degn og Skolelærer 2 $\frac{1}{2}$ Mil fra København. Hun kørte derud med en Fætter til hendes Mand og traf Aftale om Kost, Logis, Pleje og Vask for Martin for 50^{rbd} Kvartalet; det var et smukt Værelse og Manden var en fornuftig, meget dannet og god Mand, Konen en driftig Husmoder. - "Det traf nu, at min Stakkels Martin fik sit tilfælde paa Comptoiret, han kunde da ey meere besørge sine forretninger. Jeg bestemte da at Manden kom herind og afhentede ham; i førstningen var han ey saa fornøyet med at tage fra mig, men da han hørte han ey kom mere paa Comptoiret, og Lægerne sagde at Landluften saavel Vinter som Somer var det Allerbeste, fandt han sig der i, han fik endeel Bøger med, hans gittar og tegne Anstalter. Manden, hvor han er, Spiller selv godt paa Violin, og et dreyerlad var der. Martin har og Lert at dreje, nu er han vel til freds saa vel med folkene som Stædet. Jeg har havt flere Breve fra ham og Manden; han har været syg flere gange, og 2de Dage var hans Sind i uroe, men den omhyggelige og fornuftige Maade Manden har behandlet ham paa, bragte ham snart istand igien. Lægen paastaaer at han har et invortes Byld som er Grunden til hans Sygdom .. og at hans Legems Bygning var en følge af de indere deele, det har Etatsraad Fenger stedse sagt.

Jeg har besøgt Martin en Gang i den Tiid, han var saa tilfreds med den omgang han nød hos de gode folk; der er en smuk Have, Marken er Lige veed Haven, og det Liger meget Smukt, fra hans Værelse har han en deylig udsigt, saa han har det ret godt, bedere end i Kiøbh. da han aldrig kom ud, uden at kiæde sig; der er han ugenert, og Manden er en Sielden dañet Mand, og han kan tale med ham i hvert fag. Sorgen gjorde et saa frygtelig intryk paa mig, at Jeg ey havde Kraft til at virke, ey kunde Jeg Samle mine tanker saaledes, jeg kunde skrive et Brev, og min Stakkels Carl Leed veed at see sin broder og var ængstet over mig, og paa ham gjorde det et dybt intryk - han græmmede sig inderlig. - Jeg er jo ey frie for bekymringer endnu, men Jeg kan dog have Natte Roe, og have roligheed til min daglige Syssel - dog Vogner Jeg ofte op i Skræk om Natten endnu - og de sidste 8te Dage har Blodspytningen op-hørt noget, Jeg er ofte blevet Aareladt, men Jeg er bleven meget Maver og taget af, Apetiten begynder at kome, da Jeg daglig maae gaae ud...." - Hun beder Svindt, der har lovet hende 50 Rbd., om i Stedet at give hende loo. Hun skal nu til December betale for Martin for 2'Kvartal, og for første Gang har hun ikke kunnet betale sin Husleje, men hendes meget forstaaende Vært har givet hende Henstand til Decbr. Termin. Hun agter at leje sin Sal ud til en, der selv vil møblere den. - Carl er kommet paa Generalauditørens Kontor. (Det var vistnok i Septbr.) Han har

da Haab om med Tiden at blive Auditor, men faar intet Vederlag. - "Af Aviserne vil De erfare al den Stads vi har havt her i Byen - en Stor Tumult, gud skee tak det snart har ende; smukt har det været og alt er gaaet ordentlig til. - Gud Lad vores gode Ædle Konges Glædelige forhaabninger ey Skuffes, han er en Kiærlig Fader og eyer et godt Hierte ..."
 (D.1.Novbr. 1828 blev Prins Frederik - den senere Kong Frederik VII - paa Christiansborg gift med Kong Frederik VI.s Datter Vilhelmine Marie. Ægteskabet blev ophævet 1834) - "Skulde ey Blok Tøxens qvad kōme dem tilkende kiære Fader skal Jeg udskrive den ... det er ey Smiger men Sanheed"

D.14.Februar 1829 skriver hun om Martin: "den 11te Novbr. blev han med et saa besynderlig, tabte Samlingen og blev saa hæftig, som afvexlede med Invortes Krampe - d.17de kiørte Jeg derud ...han kiendte mig ey, øynene vare brustne, og tiid efter anden udstøtte han de Skrækkeligste Krampe Skrig, Jeg fik en Kone fra Neste Bye til at sette en Klyster, den virkede ey i den tiid Jeg var der. Jeg havde opholdt mig 5 timer hos ham, jeg kiørte til Byen med min Carl - som strax tog tilbage med Doctoren - Lavemanget havde da virket og Lidet af Samlingen var vendt tilbage saaledes at han kiendte Broderen og Lægen, han kunde ey Mindes at have seet mig. Dagen efter var han endnu merre Rasende end nogensinde, saa 2de Sterke Menesker - Skiøndt han ellers ey er saa Sterk - maatte være om ham, for at holde ham fra alt hvad en slig ulykkelig i slig/^{en}tilstand kan falde paa - i 11 Dagevarede denne rædselsfulde forfatning, den 12te Dag faldt han i en Søvn som vedvarede den hele Dag - og efter den var han rolig og de kunde godt kome tilrette med ham - Hrr. Iensen kunde tale med ham, og han gjorde alt hvad de ønskede, siden har han ey havt Sterke Anfald, dette var 3^{die} Gang, ingen havde troet han havde levet. Carl var ude hos ham i Iulen, han var den gang vel, men meget Stille, han har skrevet mig 2de meget ordentlige Breve, hvori Tankerne erre meget godt samlede og stilen god. Iensen sagde mig ... i December..., at han dømte undertiden saa rigtig, og talede med megen overlæg om en og Anden gienstand - kuns har han som alle tider ondt for at udtrykke sig, da hans foredrag er Langsom og undertiden hukomelsen mangler - og undertiden fortalte han ham om, hvad han havde seet og Lest, og alt meget fornuftigt. Gud ske tak at Jeg fandt disse virkelige Siældne Mennesker, hvor Jeg er rolig for at de med omhue Pleyer min Stakkels ulykkelige Martin". - Efter denne sørgelige Kejse i raat og fugtigt Vejr blev hun syg og maatte i 14 Dage i Decbr. holde Sengen "af en gift Feber i Kygen, saa Jeg ey uden hielp og de Skrækkeligste Smerter kunde dreye mig - da Jeg blev Lidet bedere har Smerterne fordeelt sig, saa Jeg i Lang tiid har lidt i min Skulder og høyre arm". - Carl har 2 Gange forgæves søgt Auditørembede, skønt han var anbefalet af Generalauditøren, den ene Gang havde tillige Admiral Bille talt for ham hos Prins Christian

Frederik. - For at gifte sig maatte han være Auditor og Regimentskontormester, men mangler jo Penge eller Obligationer til at deponere som Kaution.

- I et Brev, hun d.20. Februar skriver til Ferdinand (Martin) hilser hun fra Professor Fenger, Frue Knudsen, Justitsraad Holck, Hesselberg, Arentzen "og alle vore Venner".

- D.30. Maj: Hun takker for de tilsendte 55 Rbd. - Carl har haft stærke Smarter i sit ene Ben og har ligget i Sengen i 10 Dage; det var en rheumatisk Inflammation. Martin har nylig været meget daarlig, men er nu nogenlunde rolig. Hans Anfald er dog hæftigere og kommer oftere. Selv har hun været syg og sengeliggende. Hun havde ikke villet sende Martin til Bistrupgaard, fordi der er lange Mellemtider, hvor han er rolig og har sin Samling, saa han kan "forsøde sine Dage Lidet veed at Spasere i haven, dyrke Blomster, Læse og Musisere, og han taler da meget ordentlig, og det er en Særdeles fornuftig Mand han er hos. Ugentlig sender Jeg Aviserne ud til ham til giennemlesning, hvor over han taler meget fornuftig, altsaa vilde det Smerte min Stakkels Søn at see sig i Samling med saa mange som er berøvet forstanden". Hendes Søster er meget syg og afkræftet, og det kan ikke lade sig gøre at faa hende til København nu, men det maa Kammerherre Haxthausen afgøre.

- D.8. August blev Carl Holck udnævnt til Auditor ved 3. Infanteriregiment efter omtrent et Aars Tjeneste som Volontør ved Generalauditoriatet.

- D.17. Oktober: "... For den deeltagelse enhver Linie Vidner om i Deres brev Kiære Fader takker jeg dem i Andledning af min Carls Ansettelse til Auditeur, han forlod mig i forgaars den 15de, med inderlig Rørelse sagde Jeg ham farvel, han er en Kiærlig Søn, og tør Jeg end nu tilføye, hvad alle siger, et sieldent ungt Meneske - gud Ledsage ham, mine beste Velsignelser følge ham; og Nu Kiære Fader maae Jeg fortelle dem at han er forlovet med en god og Velopdragen ung Pige, hendes udvortes er særdeles Skiønt og hendes Siæl og forstand svarrer dertil, hun er en Datter af afdøde Major Laub ved Atelieriet, hun er vant til tarveligheed og flittigheed, og Nu en af Dagene flytter hun til mig og skal være i Huuset hos mig, det er mig et kiært Selskab - det var saa haart for dem at Skilles ad, og gud veed naar de samles, det kan desværre vare Lenge, gud veed om forsynet Lader mig Nyde den glæde at see dem forenede, da det eneste, han kan Nu tenke paa, er engang at faae Regiments kvarter Mester Post i forening med Auditeur, og hvor tager man Caution eller Valuta fra? - for den som intet eyer er det tungt i Verden, men hvad som glæder mig er, at han har giort et saa godt Valg og faaer en god Pige - som Jeg Elsker som min egen Datter, gud velsigne dem begge de Kiære; - Aalborg kan ikke Kiære Fader blive hans bestandige opholdsstad, men saa snart bliver han ey forflyttet, da der er andere

som er eldere, og neppe vil Carl ønske Nogen forflyttelse undtagen den kan være ham til fremtids fordeel, Gud give ham Lykke og held til alle hans foretagender. - saa Lenge Martin Lever kan og Bør Jeg ey forlade Siælland, at flytte til Aalborg, den var mig aldrig kjær, Jeg tilbragte en Lykkelig tiid der, Erindringerne er mig Smertelig - at tage min Søster i Huuset, det har Jeg ey merre Kraft til, saa mange Sorger og Lidelser har Svækket mig at baade Siæl og Legeme er ey istand til at udholde nogen Storme mere, gud jeg har udholt saa meget; fordi Jeg var saa svag maatte jeg afstaae min Moderlige Pleye til fremede for min Stakkels Martin, Jeg er overbevist om, han er vel hos de gode folk, han er hos, men ofte Nedtrykker det mit Sind at Jeg ey kan Pleye ham selv - det er sørgeligt, hans sørgelige forfatning tiltager, og hans hyppige Anfald siger Lægerne, han ey kan udholde Lenge, det er Allerede til Deres forundring at han har udholt det saa Lenge, gud han giøre en god Ende paa hans Lidelser - faae Dage førrend min Carl Reyste tog Jeg en Vogen og kiørte derud, og vi var hos ham en heel dag, han var dog nogenledes den Dag, men hans hukomelse er Næsten borte - vi fandt han saa Ilde ud, men det var ingen under da han havde 8te Dage før havt et saa sterk Anfald som han endnu ey har havt - han har under tiiden sin Krampe 4re til 6 gange om Dagen - det er Skrækkelig. Jeg maae nu betale merre for ham, de kan aldrig Lade ham være Allene. Jeg har ey Lenge Skrevet, da Jeg ey godt kan taale det i mine øyne..... Neppe havde De troet kiære Fader at min Søster kunde have oplevet den Alder, Nu er hun dog forbi de 46 Aar, men hun har dog en Sterk Legems Bygning, derimod min Stakkels Martin som fra Barndømen har havt en meget svag Mave, og da han voxte til blev hans Legeme skiæft, som Etatsraad Fenger paastaaer kommer fra de indere deele, at der er noget invortes hos ham som ey er rigtig..... Nu er Jeg saa ene, min trøst, min Ven, min Carl er borte... i Dag tager han over beltet, mine tanker, ønsker og velsignelser følger ham, og hans Kiære Pige sider og taler saa kiærlig om ham veed min side".

(Adelaide Emilie Caroline Laub var født 2.4.1812 i København som Datter af Major i Artilleriet Georg Laub, f.26.9.1775 i København, + 22.10.1823 i Køge, og Emilia Andrea Sophia Colding, f.9.11.1781 i Kbhvn., + 14.8.1853 i Aarhus.-Efter Datteren Idas Erindringer blev hun i sin Svigermoders Hus indtil Brylluppet, "og hun elskede sin Svigermoder, ligesom hun var elsket af hende". - Se iøvrigt S.O.Brenner: "Slægten Laub", Kbhvn. 1929).+)

+) Et karakteristisk Glimt af hende fra et senere Tidspunkt faar man i flg. Optegnelse, som daværende Herredsfoged Carl Holck har skrevet i 1849:

"Som en ikke uinteressant lille Episode under den preussiske Occupation troer jeg at burde fremhæve følgende efter min Kones Udsagn nedskrevne Skildring af den Bracklowske Friskares Besøg i Gauerslund Præstegaard d.23de og 24de Maj f.A. (1848).

Da jeg den 23de Mai f.A. var bleven bragt som Arrestant til Kolding, indfandt sig kort efter bemeldte Friskares Anfører, Grev Waldersee, i Præstegaarden og nødte Provsten til at ledsage sig til hans Qvarter "auf dem Berge" i Andkjær, hvor Provsten maatte tilbringe Natten, da man ansaae det fornødent at sikre sig hans Person, idet man ansaae ham som min Adjutant og mig som "Anführer des Landessturms".

Saa vel Provstens efterladte Familie som min Kone, hvem jeg havde efterladt i Præstegaarden, vare saaledes ikke i den bedste Stemning, og det var derfor saare naturligt, at de ikke følte Trang til Hvile, men derimod mere til at trøste hinanden indbyrdes. Lidet over Midnat hørtes gjentagne Drøn paa Præstegaardens tillukkede Port, som truede med at sprænge Samme. De hidkaldte Tjenestefolk maatte derfor lukke op, og strax fyldtes Gaarden med Friskarefolk af forskjellige Slags og i alle Slags phantastiske Costumer. Nogle af disse forblev udenfor og omringede Vaaningshuset fra alle Sider, og saaes med Ansigterne og Bøsepiberne paa Kuderne; andre mere fine Folk og formentlig henhørende til den holsteenske Adel, da Navne som Bülow og Rumohr hørtes iblandt dem, kom ind i Stuen og forlangte Provsten udleveret. Man svarede dem, at denne jo engang var afhentet og saaledes ikke atter kunde udleveres, men denne Forsikring fandt ikke Tiltro og med det Udraab "Das musz genauert untersucht werden, er wird wohl irgendwo hier stecken", skred man til en nærmere Undersøgelse. At lede denne blev overdraget en temmelig røveragtig udseende Person, som idetmindste lod til at have indtaget en betydelig Deel Spiritus, og som af de andre benævntes "Admiralen", og som blev ledsaget af Folk med Lygter og Lys. Før han gik, henvendte han sig til de Tilbageblivende med de Ord: "Nun geh'ich meine Herren, machen Sie nun ihr Möglichstes um die Damen aufs Angenehmste zu unterhalten". De Tilbageblevne placerede sig nu uden Opfordring omkring Bordet, hvor Damerne sade og begyndte med at beklage, at de skulde foraarsage saamegen Uleilighed, men det var desværre noget Krigen medførte, og idetmindste søgte de, "at gaae saa lemfældig frem som muligt". De kunde imidlertid forsikre, at dette ikke havde været Tilfældet med de Danske i Slesvig, da disse paa den meest uskaansomme Maade havde revet fredelige Embedsmænd ud af deres Huse o.s.v. Min Kone kunde hertil ikke tilbageholde den Yttring, at man dog heller ikke maatte sammenligne, hvad der var sket i Slesvig, med hvad der skete her; men da man nu spurgte, hvorledes hun meente dette, og Fru Thune i det Samme rykkede hende i Kjolen af Frygt for, at hun skulde gaae forvidt, indskrænkede hun sig blot til at bemærke, at hun vist ikke behøvede at forklare sine Ord nærmere, hvortil hun gjentagende henholdt sig, uagtet man søgte at fremkalde yderligere Forklaring med den Forsikring, at Damer jo gjerne kunde tale om Politik. - Imidlertid fremkom nu forskjellige Meldinger om Resultaterne af de om Provsten anstillede Eftersøgelser, hvoraf fremgik, at man paa den meest samvittighedsfulde Maade havde søgt at opfylde dette Hverv, idet man nemlig havde søgt efter Provsten ved at oprulle et stort Gulvtæppe, ved at undersøge Øltønderne, ja endog ved at stikke med Sablerne i et fyldt Deigtrug. Ved at høre dette, bemærkede min Kone, at de sandsynligviis ikke kjendte Provsten, da de vistnok ellers ikke vilde gjøre sig den Uleilighed at søge ham paa saa smaa Steder, og da de andre Damer tilligemed min Kone lo heraf, behagede dette formodentlig ikke Tydskerne, som vel nok havde lagt an paa at imponere; thi En af dem yttrede nu: "Die Damen scheinen sehr heiter zu sein, das ist merkwürdig in diesen traurigen Zeiten; selbst der Soldat hat seine traurigen Augenblicke", hvorhos han med (det) Samme med en Mine à la Werther slog Øjnene til Loftet. "Admiralen" kom nu atter ind og berettede om de frugtesløse Ransagninger, men bankede i det Samme med Foden paa Gulvet og raabte: "Hier musz ein Gewölbe sein", hvornæst han begav sig ned i Kjælderen, hvortil man med stor Beredvillighed leverede Nøglen, da man vidste, at den stod fuld af Vand og de altsaa kun vilde hente sig vaade Fødder; og da man ligeledes forgjæves havde søgt paa Loftet, overtlydedes de om, at deres Møie var spildt og forføiede sig derefter bort.

Hvorledes det er tilgaaet, at ommeldte Undersøgelse, uanseet at Provst Thune af Grev Waldersee selv var hentet til hans Qvarteer, kunde

D.10.November 1829: ".at være Skilt fra min Kiære Carl er mig jo et Stort Savn, men en Kiærlig datter Pleyer mig og viser mig al kiærlig omhue, hendes Selskab er mig kiær, og hun bliver mig hver dag kiærrere - min Carl har gud skee tak gjort et godt valg - hun er saa god, og fornuftig; hun lenges Naturlig tit, det er Naturlig, men de 2de gode Hierter Elske hinanden saa høyt. - fra min Stakkels Martin havde Jeg Efterretning, han har atter havt sit heftige Anfald - og det endnu Sterkere ... Stakkels Menneske - som bliver nu i Ian. Maaned 37 Aar, altsaa Næsten i lo Aar har han Lidt saaledes min Carl har været hos min Søster, han følte uendelig meget veed at see hende - den Stakkels ulykkelige Pige har og Lidt i en række af Aar ...".

D.4.Januar 1831: ".. Jeg Modtog og i Deres Brev et Brev fra Deres gode Lise, det er mig meget kiært at Rokken var til fornøyelse, og at den Ankom til hende paa en saa Lykkelig Dag, det var et Lidet bidrag til deſse glædes Dag". - Hun takker for 35 Rbd..

D.12.Juli: Hun takker for 30 Rbd. til Martin. "... desvære erre Nu atter Udgivterne forhøyet for mig". - Carl har besøgt Svindt, og hun takker denne for den "Artighed", han viste ham. - Hun besøgte Martin i Juni "han var glad ved at see mig, taledede med deeltagelse og Kiærlighed om sin Broder, han ønskede saa meget at see ham .. iøvrigt var han veltilfreds med sit ophold men nu begynder han at blive daarlig igien". - Hun er nedtrykt af Sorg - og har ogsaa Gæld. Carl fik ikke den Stilling i Randers, han søgte, og er nu paa Udkig efter en Stilling som Auditor og Regimentskvartermester i Aarhus, da dens nuværende Indehaver søger civilt Embede. "Det er saa tungt, hans Kiæreste ey faaer ham at see i Sommer ..".

D.13.August: Svindt synes at have lovet at stille Kaution, hvis Carl faar Stillingen i Aarhus. - Koleraen kommer næppe til København det Aar; i London skal man have udfundet, at Casaput-Olie er et godt Middel derimod, en fransk Læge anbefaler Wismut. "Man maae for at beskytte sig, holde sig frie for alle Sins Lidelser, men desværre, det er Vanskeligt i disse skrækkelige tider, hvor sorger og Kummer Nedtrykker Siæl og Legemets Kraft, - og holde en Simpel og Ieun Levemaade".

D.30.Juni 1832: "...De mig tilsendte 25^{rbd} har jeg .. Strax oversendt til min Stakkels Martin, hvis Tilstand i de Dage var taalelig,

blive anstillet i Præstegaarden, og om det navnlig blot var for at indjage Skræk eller af Kaadhed, eller af begge Grunde, skal jeg lade være uafgjort, men saameget er vist, at Fjenderne samme Nat vare betydelig allarmede som en Følge af de seete Blus paa Samsø; man holdt Ransagninger efter Vaaben og Folk, som antoges Skjulte, i mangfoldige Gaarde ligefra Breining Færgested indtil langt indi Høien Sogn, og der holdtes stadig Patrouiller i Gang i et Par Miil i denne Retning. - "

men desværre et brev I Dag giver mig de Skrækkeligste Efterretninger, gud hvor det bedrøver mig, og Jeg kan intet gjøre for ham ... for at vedlige holde at betale for ham og tilfreds Stilb de fornødenheder han har, har Jeg taget den beslutning at forlade Kiøbenhavn; at værre ham Nær kan intet Nytte ham, for at see ham en 2 Gange om Aaret alt efter som hans tilstand har været; og dertil gaaer endnog Meget, Jeg har opofferet Meget, og Jeg har lidt Meget, ingen kiender hvad en Moder føler. Jeg vilde saa gjerne Spare, men alle Livets Nødvendigheder ere meget Dyre her og gjør det Umuligt for enhver Famillie at kome ud med hvad de forhen har kunnet slaac Dem igiennem med; General Haxthausen, han kiender min Economiske forfatning, og veed hvor gjerne Jeg vil Afbetale paa min Giæld, men det siste trykkende Aar har gjort det Umuligt for mig, og han billigede ganske vores beslutning at min Søn givtede sig og Jeg flyttede til ham, især da min Stakkels Martin ey kan have Nogen videre Nytte af at Jeg er her i Byen ...men det er og Pligt imod ham "(Carl)"at gjøre alt hvad der kan bidrage til hans Lykke ved at forenes med sin Elskede, og Jeg vil Nyde den glæde, om gud giver mig Helbreed at Jeg maae Leve at see mine kiære børn forenet og lykkelige, Gud give dertil Held og Lykke; at han nu Maae sette sig i giæld er Nødvendig, og saa Meget Jeg end Skyer det, saa er det Nødvendig for enhver Embeds Mand der ey har Penge, og naar hans Kone ey har noget .. Jeg kan ey insee hvorledes de ellers skulde kome sammen; de har intet at vente, og tiderne bliver ikke bedre - og de erre Nu Unge begge ... med Sparsoemeligheed og orden, kan han afbetale, især naar han bliver forflyttet.

- De kan troe gode Fader Jeg Har nøye overvejet det; Jeg fierner mig fra min Stakkels Martin - Jeg kome til Aalborg hvor saa Mange sørgelige Minder om fortiden vil opfriskes hos mig - og Jeg kome til at Stæd hvor min eneste Søster er, hun er Lidende, men Jeg kan hverken tale med hende, eller være hende til Nogen Nytte eller Selskab - alle disse betragtninger har fremstillet sig for mig. Men den ene grund at det vil værre til min Carls Lykke, at Jeg ved at være hos dem kan bidrage dertil! - det gjør mig kuns ondt at Jeg ey har gjort det før - da Jeg ved at kome ud af det her i Kiøbenhavn har havt megen Sorrig og Kumer, og det har ey Ledet til det Resultat hvorfor Jeg er blevet her - for at betale hvad Jeg Skylte - , da de siste Aars Dyrheed har forøget de daglige udgivter gud har Stedse holdt sin Haand over mig, og gud forunde mig stedse hans beskyttelse - da gaar Jeg de Dage eller Aar imøde med Rolig tilfredsheed hvad som er mig tilskikket. ... Jeg takker Dem fordi det fornøyer Dem at see mig at kome tilbage, gud give mig blodt Lidet Helbreed og Styrke at Jeg kan Leve for, og med, mine børn i Haab til det Altstyrende forsyn om en blid og tilfreds Fremtiid; og tak til Dem gode Fader..... P.S.min Kiære Datter er i

disse Dage hos en Tante paa Landet, hun er vel og bad mig hilse naar Jeg skrev Dem til, da hun var hos mig, da Deres brev kom. - min Stakels Martin er meget slæt, jeg fik nu atter et brev - han har Krampe hver 2^{den} Time. - Lev vel".

D.4.August 1832 blev Carl Holck i Garnisons Kirke i Kbhvn. viet til Adelaide Laub. Forloverne var Overauditor og Auditor ved Jydske Jægerkorps Georg Edvard Mourier, f. 1792 + 1851, der var ugift, og Justitsraad Iacob Elias Holck.

- Det sidste af de bevarede Breve fra Henriette Holck til C.P. Svindt er dateret Aalborg d.l. November 1832. Det er en Tak for nogle Æg og tillige - paa Grund af den langsomme og af og til uordentlige Postgang - et Lykønskingsbrev. "Jeg vil da veed disse Linier gratulere Dem gode Fader! til Deres geburts dag den 11te; i vores lille Kreds vil vi den Dag drikke Deres Skaal og Jeg ønsker Dem gode Fader Helbreed og at gud vil give Dem glæder i mange Aar. Mine øyne erre endnu Daarlige, i Min ene Fod har Jeg og mange Smerter, saa Luftens Velgierninger kan Jeg ey rose; fra den Mand hvor min Søn "(Martin)" er, har Jeg Meget sørgelige Efterretninger, Han er Nu som han var iflor....". Paa Brevets 2.Blad skriver Carl en Lykønskning fra sig og sin Kone, omtaler de foreliggende Chancer for Befordring til et bedre Embede, og siger, at de venter at se ham hos sig i Aalborg i næste Maaned.

Nu havde hun endelig fundet Ly i et lille venligt og hyggeligt Hjem, hvor hun var fritaget for store økonomiske Sorger. Hun fulgte med, da Familien flyttede fra Aalborg til Fredericia og blev der til sin Død. Hendes Sønneatter Ida skriver i sine Erindringer: "Min Fader var en udmærket Mand, baade i sine Familieforhold den kærligste og bedste Mand, Søn og Fader, hjælpsom og opofrende imod Alle, som kom til ham om Raad og Daad, dertil en overordentlig dygtig Embedsmand og en udmærket Forhørsdommer. Der kunde ikke være nogen bedre og elskeligere Hustru og Moder end min var det, øm og omsorgsfuld for alles, baade sjælelige og legmlige Vel. Smuk, aandfuld og udmærket begavet, kunde hun med Liv og Interesse tage sig af sine Børns Opdragelse og kunde tillige saa udmærket gaa ind paa de Unges Ideer og Interesser, hvilket hun bevarede til den sildigste Alder, og kunde blandt andet bygge Luftkasteller trods de Unge, uagtet hun ofte var melankolsk paa Grund af sit svage Helbreed og mange Lidelser. Bedstemoder har jeg jo kendt, da hun var i Huset hos mine Forældre og først døde, da jeg var 10 Aar, og hun fortalte ofte om sine Rejser og havde mange Kostbarheder og sjældne Ting, som vare hjembragte derfra, og flere endnu vilde der have været, men under Krigen, da min Bedstefader havde sendt en Mængde Sager til Danmark, bleve de 3 Skibe, hvorpaa de var, tagne af Englænderne, saa det var et stort Tab. Bedstemoder var efter Portraitet at dømme meget smuk, jeg har jo kun kendt hende

som gammel, men sød og elskelig var hun, og har dertil været udmærket begavet og aandrig og havde omgaaedes mange udmærkede Mennesker". (I Erindringerne omtaler hun Bedsteforældrenes lange Ophold i Tunis og fortsætter saaledes: "Desuden rejste de meget, baade i Tyskland, England, Frankrig, hvor Bedstemoder blev forestillet ved Napoleon den 1stes Hof, og i Italien, hvor de boede en længere Tid baade i Pisa og Livorno". - Alt dette synes at vedrøre Hjemrejsen fra Tunis, bortset fra Omtalen af Rejsen til England og en Rejse til Frankrig med Præsentation for Napoleon, hvorved der gives nye Oplysninger, medmindre Nævnelser heraf beror paa en Erindringsforskydning m.H.t. det Gods, der blev borte i England (som Følge af Stranding eller Beslaglæggelse), og m.H.t. deres Tilstedeværelse d.30.8.1807 i Kirken paa St.Cloud, hvor de saa Napoleon).

Den lille Familiekrede øgedes efterhaanden. D.3.1.1834 blev hendes første Barnebarn Carl Georg født, og da han d.29.5.s.A. blev døbt i Budolfi Kirke, stod hun Fadder sammen med Svigerdatterens Søster, Frøken Wilhelmine Sophie Laub (1810-78), der 1835 blev gift med Lærer Ole Christian Ludvig Arntzen (1802-69) - senere Overlærer ved Aarhus Katedralskole -, fhv. Major ved 3.jydske Inf.Rgt. Joachim Godske Münster (1780-1844), gift med Helene Dorteia Gleerup (1787-1874), samt svensk og norsk Konsul Falck og Barnets Fader. (Konsul Vilhelm Falck døde efter Aalborg Stiftstidende d.23.1.1837, 39 Aar gl.).

- D.17.3.1835 døde Familiens trofaste Hjælper Caspar Peter Svindt, Ejer af Vesløsgaard, 72 Aar gl. Dødsfaldet bekendtgjordes af hans Svigersøn P.L.Kjerulff.

- D.12.5.1835 tillagdes der Auditor Carl Holck Karakter som Overauditor.

- D.5.9.1835 blev Adelaide Henriette Emilie Holck (kaldet Ida) født og d.30.10.s.A. døbt i Budolfi Kirke. Faddere var: hendes Moder, Frøken Henricke Münster (Major J.G.Münsters Datter Bente Henriette Emilie, f.1817), Regimentskirurg Hendrik Vahl (1789-1837), gift 1826 med Byfoged Jens Bøggilds Datter Vilhelmine (1796-1868), By-, Raadstue- og Birkeskriver, Justitsraad, senere Etatsraad Rasmus Bondesen Brorson (1761-1846), gift 1795 med Catrine Marie Ferslev (1771-1853), og Overkrigskommissær, senere Auditor, kar.Overauditor og Etatsraad Johannes Marius Qvist (1804-75), Søn af fornævnte Etatsraad Christopher Qvist og gift med Lucie Marie Birgitte Neergaard (1807-46).

- Det sidste bevarede Brev fra Henriette Holck er dateret Aalborg d.26.Juli 1836 og skrevet til hendes Svoger, Oberst Ferdinand Holck: "..... Jeg har lenge opsadt med at skrive, Sommeren er ey godt for Gigt patienter, den er Kold og ustadig, og jeg føler Virkningen deraf. - Du maae med godhed undskylde en gammel Kone som nu snart er de 60 - Jeg har hørt fra andere at din Kone var vel og du ligeledes med Børne-

ne. - Vi lever her som sædvandlig vel, og stille, Jeg ønsker inderlig at Carl maatte Erholde et bedere Leve Brød, han ønsker Nu især at komme i den Cevile Vey som vel og fremmer best i Tiiden; mine Kiære Børn og mine Smaae Børn erre alle Vel, Carl ligner Faderen, og lille Adelaide ligner sin Moder, alle siger det er et par smaae Engle og Beste Moder be-Jaer det.

Stakkels Ferdinand har været meget lidende i dette foraar, og da jeg Sist hørte fra ham kunde jeg see af hans Brev at Han ey var ganske vel, gud han hielpe ham, Nu har Han lidt af dene Skrækkelige Sygdom i 16 Aar, hvem havde troet at en Sterkere var istand til at udholde det saa lenge, og Han som stedse har Været svag har kundet udholde det, Lægerne erre og meget forundret derover. Stakkels Kiære Søn hans tilværelse er Lidelser. - Jeg sendte ham for en 8te Dage siden Noget Nyt tøj, Jeg havde isinde selv at have Besøgt ham, men min Kiære Veninde frue Knudsen er paa Landet i Sømer, og dette gjør at Jeg maae udsette det..... du er Nu i det yndige Sørøe - du har der en yperlig Læge, her er vi og vel forseete med gode Læger - som er Sielden at have dem saa Udmærkede her i Provintzen, her Graserer Nu sterke Børne Kopper de erre sleme undertiden, Nu er der Tegn til at Vores Vert der boer underneden vil faae Dem, Lægen tænker det bliver den Sygdom, dog kan han ey besteme det endnu, men dersom det bliver tilfældet er det tungt for os, og man maae giøre alt hvad man kan, for at beskytte sig, vore Smaae erre Vaccinerede - og min Datter blev omvaccineret i Vinter, og Carl er 3 gange Vaccineret; gud frie os fra dem, endnog med det heldigste udfald er Sygdom i en Famillie en Byrde

- Fra 1837 til 1843 var Overauditor Carl Holck den ledende Kraft ved Undersøgelserne og Forhørene i "Dronninglund - Sagen", den indtil da mest omfattende kriminelle Sag her i Landet, hvorunder 231 Personer blev tiltalt for over 500 Forbrydelser, og høstede megen Anerkendelse derfor, saaledes modtog han allerede d.2.Decbr. 1837 i Anledning af et Andragende fra en Del Embedsmænd og Borgere i Aalborg et Reskript med Tilkendegivelse af Kongens Tilfredshed med hans Arbejde i denne Sag, se nærmere herom og om hans Forhold under de tyske Besættelser i 1848 og 1864 Artiklen "Af Herredsfoged Carl Holcks Papirer" i Personalhist. Tidsskr. 1926 p. 35-51.

- D.20.1.1838 døde hans Broder Ferdinand (Martin) i Thorslundemagle. Mellem Papirerne i Justitsraad Iacob Elias Holcks Skifte ligger en Kvittering af 18.5.1838 fra P.Jensen, Thorslundemagle Skole (ved Glostrup), for Modtagelsen af sal. F.Holcks istandsatte Sølvs-Lommeur og 10 Rdl. Sedler.

- D.28.6.1838 blev Ferdinand Emanuel Holck født og d.31.7.s.A.døbt i Budolfi Kirke. Fadderne var: Mormoderen, Majorinde Emilie Laub, hendes Datter Frøken Louise Augusta Laub, f.1815, + ugift 1873 som Lærer-

inde, Regimentskirurg van Deurs (Carl van Deurs (1800-1862), + som Overlæge ved 15. Batl. i Helsingør, gift 1822 med Caroline Johanne Frederikke Schönheyder (1797-1862)), Bataillonskirurg Clemmensen (Johan Lorentz Clemensen (1808-83) blev 1838 Batl.-Kirurg i Aalborg, senere Overlæge ved Artilleriet og Etatsraad; han blev 1836 gift med Ida Cathrine Mørk, f. 1807 + 1908, 100 Aar gl.), Premierløjtnant, / Schindel (Conrad Ferdinand Schindel, f. 1800, blev Kapt. 1842, Major 1848 og faldt ved Kolding 23.4.1849; han var 1843 blevet gift med Sophie Amalie Moltke (1807-92) se Selma Nekrologer II p. 208), og -if. Optegnelse af Faderen - Skattekasserer Lütken (Iohan Vilhelm Lütken (1792-1860), Søn af Kommandør Chr.L., var 1828-59 Skattekasserer i Aalborg, gift 1830 med Helene Antonia Kisbye (1789-1877), Datter af Rektor ved Aalborg Katedralskole, Prof. Rasmus Severin K. og Ivarikke Brinck-Seidelin).

- D. 28.6.1840 blev Overauditor Carl Holck udnævnt til Kammerjunker.

- D. 19.7.1840 blev Alfred Valdemar Holck født. Ved hans Daab d. 5.9.s.A. i Budolfi Kirke stod hans Farmoder paany Fadder; de andre Faddere var: Frøken Christine Dons (Hun nævnes ikke i Opl. om Slægten i P.T. 1881 p. 85 ff, og heller ikke i Karl Dons: Den dansk-norske Slægt Dons, Christiania 1902), Kammerherre, Oberst Moltke (Anton Carl Frederik Moltke 1784-1863) var 1840 Kammerherre og Oberst og Kommandør for 3. jyske Inf.Rgt. i Aalborg og blev senere Generalløjtnant og komm. General i Nørrejylland; han blev 1820 gift 2) med Sophie Henriette Marie Vilhelmine van der Maase, f. 1796 + 1869), Oberst Grüner (Christian Frederich Grüner (1771-1846) stod i 1840 ved 3. jyske Inf.Rgt. som kar. Oberst og blev afskediget 1842; han fik i 1810 Tilladelse til at ægte Betty Christine Reiersen. I 1829 blev han gift med Borgmester Hornsylds Datter Christine Birgitte, f. 1801 + 1861), og Kancelliraad, Byfoged Friderich Christian Heinrich Wölfert (1787-1852), der i 1833 var blevet Byfoged og Politimester i Aalborg og i 1844 tillige blev Herredsfoged og Birkedommer; ved sin Afsked 1847 blev han Justitsraad; han var 1810 blevet gift med Anne Cathrine Lorentzen (1787-1861).

Ifølge en Optegnelse af Faderen var der endnu 3 Faddere; Kammerjunker, Kaptajn v. Morgenstjerne (Otto Ludvig von Munthe af Morgenstjerne, f. 1792, + som Oberstløjtnant 1848 - faldt ved Dybbøl - , gift 1837 med Frederikke de Schouboe, f. 1801, + 1890), Mægler Koefoed (Frederik Julius Koefoed (1795-1877), Købmand i Aalborg, 1833-48 Mægler i Aalborg, gift 1824 med Ane Elisabeth Lundt, f. 1801) og Adjunkt Johnsen (Bjarne Johnsen - egentlig Jonson - , f. 1809 i Bessastadir, + 1868, kst. Lærer ved Aalborg Katedralskole 1836, Adjunkt 1839, Overlærer ved Horsens lærde Skole 1846, Rektor ved den lærde Skole i Keykjavik 1851, gift 1835 med Anna Petrea Lund, f. 1819 + 1861).

- D. 26.1.1841 døde Christine Lund. Resterne af hendes Kapital maa være tilfaldet Henriette Holck.

(Af en Skr. af 17.9.1829 fra det danske Kancelli til Kammerherre, Oberst Haxthausen fremgaar det, at Christines Kapital, som Oberst H. da ønskede indsat i Overformynderiet, udgjorde ca. 22.000 Rbd. Sølv). Heri var indbefattet 737 Rbd., der stod som 1. Prioritet i "Madame Walters Gaard i Aalborg". Maaske hed den Dame, hos hvem Christine boede, Walter og ikke Wolter (Wolder).

- D.1.7.1842 blev Overauditor Holck ansat som Auditor ved 3. Infanteribrigade i Fredericia, men medens hans Hustru, hans Moder og Børnene i Efteraaret flyttede til Fredericia, kom han selv først dertil i Begyndelsen af 1843, idet han forinden maatte afslutte Dronninglund-Sagen.

- D.1.2.1843 fødtes hans yngste Barn Harald Iulius Holck i Fredericia og blev d.3.6.s.A. døbt i St. Michaelis Kirke. Fadderne var: Kammerjunkerinde Caroline Rodenburg, f. Skeel fra Birkelse (1806-94), gift 1831 med Kaptajn ved 13. Bataillon, senere Oberst Vilhelm Carl Rodenburg (1805-88), Frøken Sophie Moltke, Datter af fornævnte General A.C.F. Moltke, vistnok Datteren Sophia Ludovica Frederikke (1816-73), g. 1844 med Oberstløjtnant Carl Andreas Krag (1820-86), kar. Oberst og Kommandant i Fredericia, senere kar. Generalmajor Carl Ferdinand Krag (1776-1860), gift 1802 med Sophie Catharine Schiødt, + 1868 i Fredericia, kar. Oberstløjtnant Oluf Christian Heym (1760-1845) og Major ved 12. Bataillon Johan Ludvig v. Steuben (1793-1869), gift 1836 med Nicoline Christine Steen (1815-75).

- I Aarene 1840-45 havde Overauditor Carl Holck - oprindelig i Anledning af en Legatsag - ført en ivrig Brevveksling med Kaptajn Lengnick og adskillige andre genealogisk interesserede m.fl., her og i Tyskland, om Slægterne von der Lühe, v. Leben, v. Rotenburg, Laub og Holck. (Endnu i 1865 havde han en Brevveksling om den førstnævnte Slægt). I en Koncept - uden Angivelse af Dato eller Adressat - , hvori han bl.a. bad fremskaffet nærmere Oplysninger om sin Oldefader Oberstløjtnant Ole Holck gav han tillige en (nu forældet) Kommentar til det første Stykke af H.P. Tønders Beretning om denne og skrev bl.a., "at det altid har en særdeles Grad af Interesse for mig om muligt at bringe det til Evidents, til hvilken af disse 2 Familier jeg henhører" (den sønderjydske eller den norske Slægt Holck).

- D.18.9.1846 udnævntes han til Ridder af Dannebrog og d.30.10.s.A. fik han det gode Embede som Herredsfoged i Elbo, Holmans og en Del af Brusk Herred (med Kontor i Fredericia).

- D.20.12.1846 døde hans Moder i hans Hjem i Fredericia og blev begravet paa Michaelis Kirkegaard. Hun blev 70 Aar gl. og havde overlevet sin Mand i 30 Aar. Et begivenhedsrigt Liv var afsluttet, et Liv med meget store Udsving i Glæde og Sorg, Lykke og Ulykke, Rigdom og

Ruin, Sundhed og Sygdom, Færden i glimrende Kredse, baade i Norden og Syden, og under meget beskedne Forhold. Men agtet og beundret, afholdt og elsket har hun været, hvor hun saa kom.
